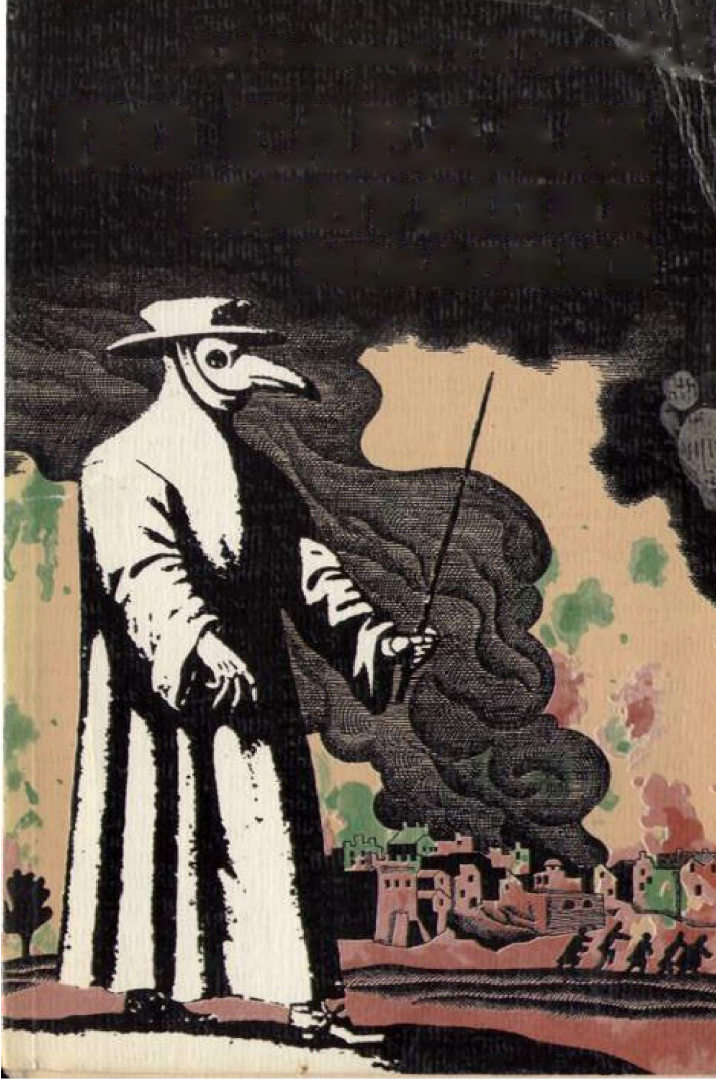

Konstantin Nikolayeviç Tokareviç Tatyana İvanovna
Grekova

Geçmiş salgınların ardından

"LT Nemo" 2009

"Tokarevich K. N., Grekova T. I. Geçmiş salgınların ardından .":
Lenizdat; Leningrad; 1986

dipnot

*Yüzyıllar boyunca insanlar kolera, veba ve benzeri
hastalıkların Allah'ın gazabının birer tecellisi olduğuna inandılar. Bu*

kitap, salgın hastalıkların kurguya nasıl yansıdığını , bilimin cehalet ve dinsel görüşlerle mücadelesini anlatıyor .

Genel okuyucu için tasarlanmıştır .

Bulaşıcı hastalık salgınları , ani başlangıçları ve yüksek ölüm oranlarıyla uzun zamandır insan hayal gücünü şok etti . Atalarımız onları Tanrı'nın gazabının tezahürü veya düşmanların büyüculüğü ile ilişkilendirdi. Çıldırılmış kalabalığın hayali büyücüleri öldürmesi ender değil. Tarih sayfaları, bilimin hastalıkların doğasına ilişkin dinsel görüşlerle mücadelesinin açık bir örneğidir . Felaket salgınları geçmişte kaldı , ancak bazı enfeksiyonlar pusuda bekliyor ve çehresini değiştiriyor . Ve modern tıp yeni zorluklarla karşı karşıya. Tıp Bilimleri Doktoru , Profesör- Epidemiyolog K. N. Tokarevich ve Biyolojik Bilimler Adayı T. I. Grekova kitaplarında bundan bahsediyorlar .

Hakemler — Felsefi Bilimler Doktoru M. I. Shakhnovich, Tıp Bilimleri Doktoru V. A. Postovit

K. N. Tokareva*, T. I. Grekova

SON SALGINLAR

Konstantin Nikolaevich Tokarevich

Tatyana Ivanovna Grekova

Geçmiş salgınların ardından

Efsaneler ve hurafelerden bilimsel bilgiye

İnsan yaşının milyonlarca yıl olduğu tahmin edilmektedir . Çeşitli jeolojik dönemlerde , Dünya yüzeyinin doğası ve flora ve faunasını belirleyen biyolojik koşullar değişti . İnsan, atalarından birçok biyolojik özelliği miras almıştır ; buna , Dünya'daki organik yaşamın ilk aşamalarında hastalıklara ve ölüme neden olan ve muhtemelen türlerin sayısını düzenleyen faktörlerden biri olarak hizmet eden mikroskobik maddelerle etkileşime girme yeteneği de dahildir. Afrika'da , yaklaşık üç milyar yıllık kayalarda , farklı morfolojiye sahip bakteri izleri bulunmuştur .

Kemik dokusunu etkileyen hastalıklar hakkında en doğru bilgi, eski insanların korunmuş kalıntıları incelenerek elde edilebilir . Örneğin, Mezozoik çağda, Neolitik ve Tunç Çağlarında osteomiyelit gibi bir hastalığa rastlandı, atalarımız bin yıl sonra gerçekten fakirlerin belası haline gelen tüberkülozdan muzdaripti.

Mısır mumyaları üzerinde yapılan çalışmanın sonuçları, trahom ve akciğer tüberkülozunun Mısırlıları çok eski zamanlardan beri etkilediğini gösterdi.¹ Milyonlarca kurbanı mezara taşıyan korkunç bulaşıcı hastalık salgınları hakkında da bilgiler bize ulaştı . Onlara salgın deniyordu (Yunanca "epi" - on, "demos" - insanlar). Atalarımız genellikle salgın nitelikteki çeşitli bulaşıcı hastalıkları " petrol" kelimesiyle birleştirdiler ve Rusya'da yakın zamana kadar bunlara salgın deniyordu.

başlangıçları, seyrinin zulmü ve yüksek ölüm oranları ile uzun zamandır insanların hayal gücünü şok etti . Yıkıcı salgın hastalıkların gerçek nedenlerini bilmeden , çeşitli yasakları ve emirleri ihlal ettikleri için ruhların (ve daha sonra - tanrıların) bir cezası olarak kabul edildiler ve af almak için tanrılara fedakarlıklar yaptılar ,

¹Bakınız: *Rokhlin D. G.* Eski insanların hastalıkları . M. - L., 1965.

büyülere başvurdular , ilahiler söylediler. şifa hakkında . Genellikle salgınlara korkunç doğal olaylar eşlik ederdi: seller, depremler, yıkıcı çekirge baskınları. Bu, batıl inançlı insanları, felaketlerin nedeninin tanrıların gazabı olduğu düşüncesini daha da güçlendirdi. Genelleştirilmiş hastalıklar , kötü ruhların entrikalarıyla veya düşmanların büyücülük büyülü eylemleriyle ilişkilendirildi . Ve genellikle "vebadan " ²ölenlere yeni kurbanlar katıldı : perişan bir kalabalık tarafından öldürülen hayali zehirleyiciler, büyücüler ve büyücüler .

Eski Romalılar cüzzam ve uyuz tanrılarının varlığına inanıyorlardı , Çin ve Hindistan'da çiçek hastalığı tanrıçasına kurbanlar verdiler . Çeşitli halklar arasında var olan birçok iyileştirme büyüsü yöntemi , İngiliz din alimi J. Fraser tarafından The Golden Bough kitabında anlatılmıştır . Bu nedenle, MÖ 6. yüzyılda Küçük Asya'da salgın salgınlar, kıtlık veya diğer felaketler sırasında yaşayan Yunanlılar , bölge sakinleri arasından tüm talihsizlikleri "üstlenmesi" gereken bir sakat veya ucube seçtiler. Hedeflenen kurbanı önce peynir, kuru incir ve arpa ekmeği yedirildi , ardından flütlerin müziği eşliğinde 7 kez deniz soğanının köksapına yedi kez vurularak , sihirleri savuşturma yeteneğine sahip olduğu iddia edilerek bir cenazede yakıldı . ateşe verdi ve küllerini denize attı .

Hint Okyanusu'nun bazı adalarında yaşayan kabileler, hastalıkları canlı varlıklar olarak görüyorlardı. Bu nedenle, toplu hastalık salgınları sırasında küçük bir tekne inşa ettiler , içine pirinç, tütün, yumurta yüklediler ve dalgaları serbest bıraktılar. Aynı zamanda hastalıkları şu sözlerle ele almışlardır : “ Bizimle bu kadar uzun süre kalan ve bu kadar şiddetli tahribat yapan sizler , artık bize eziyet etmekten vazgeçin . Yelken aç ve bizden uzaklaş." Salgın tekrarlırsa , bunun tamamen farklı bir hastalığın gelişiyile ilişkili olduğunu düşündüler ve bunu da yeni hediyelerle yatıştırmak için acele ettiler.

Ancak eski zamanlarda bile insanlık hastalıklarla sadece dualar ve fedakarlıklar yoluyla savaşmaya çalışmadı . Bununla birlikte, ampirik

²Kelimenin orijinal anlamı, gök gürültülü fırtınalara, kasırgalara, kar fırtınalarına ve yaygın unsurların diğer tezahürlerine neden olan kirli ruhlar hakkındaki fikirlerle ilişkilendirildi . Zamanla, kitlesel hastalık salgınları geçici bir heves olarak adlandırılmaya başlandı ve gerçek fiziksel nedenin rüzgar olduğu öne sürüldü .

olarak birikmiş deneyim, çoğunlukla dini yasaklar biçiminde somutlaştırıldı , ancak bazen yasama işlemlerine ve pratik eylemlere yansdı . Arkeologlar, örneğin, kanalizasyon, su temini, yüzme havuzları gibi sıhhi tesisleri olan antik şehirlerin kalıntılarını keşfettiler .

Eski Mısır, Hindistan ve Çin'de hastalık önleme resmi doktrin mertebesine yükseltildi . Kamusal ve kişisel hijyen ve önleme konuları , İncil'de - birkaç yüzyıl boyunca yaratılmış bir dizi kitap - özellikle de Eski Ahit olarak adlandırılan ilk bölümünde - biraz yansıma bulmuştur . Konutların inşasına ilişkin hijyenik nitelikte talimatlar içeriyordu . Kampın içindeki toprağı kirletmek (doğal ihtiyaçların karşılanması için bunun ötesine geçilip dışkının toprakla örtülmesi) , bataklık suyu içmek , insan ve hayvan cesetlerine dokunmak yasaktı . Enfeksiyon korkusu, askeri ganimetle ilgili bir dizi kuralı da doğurdu : düşmanın “altını, gümüşü, bakırı, demiri, kalayı ve kurşunu ve ateşten geçen her şey , ateşten geçerek temizlenir . . . ateşten geçmeyen sudan geçer; ve yedinci gün çamaşırlarını yıka. ve ondan sonra kampa girin” (İncil, Sayılar 31:22-24).

Eski Çinliler ve Hindular sadece bulaşıcı hastaları izole etmekle kalmadılar, aynı zamanda bazı pratik aktif önleme becerilerine de sahiptiler; örneğin, giysileri çiçek hastalığı püstüllerinden gelen salgılarla ıslatmak, onları kurutmak ve onları çocuklara giydirerek hastalığın hafif bir biçimini ve daha sonra bağışıklık kazanmalarını sağlamak. BT.

Salgın hastalıkların öyküsü, belki de en iyi Hipokrat'ın (yaklaşık MÖ 460-377) çalışmalarıyla başlamak için en iyisidir; bunların arasında Salgınlar Üzerine Yedi Kitap da vardır. Bununla birlikte, bulaşıcı hastalıkların doğası hakkındaki fikirlerin sağlam bir materyalist temele oturması için yüzyıllar geçti. Ünlü cerrah Billroth'a (1829-1894) göre ameliyatın başarısı ceset dağlarından geçtiyse, o zaman epidemiyoloji ve ardından mikrobiyoloji zor yoldan gitti, sonuçları, sanrıları, efsanevi fikirleri konusunda bazen trajik ve kanlı. bulaşıcı hastalıkların özü ve yayılma nedenleri, şiddetli fikir

mücadelesi, yaralı kibir, insan kurban etme.

Eski doktorlar, insan vücudundaki bazı acı verici olayları dış koşulların etkisiyle açıklamaya çalıştılar, özellikle de pandemiler (Yunanca "pandemos" - evrenselden) olarak adlandırılan, özellikle etkileyici gücü olan salgınlar sırasında, epifiti ve epizootikler de vardı. gözlenen, yani bitki ve hayvan barışının toplu hastalıkları.

Astrolojik tıp, Satürn'ün ölümcül gücünü vurgulayarak, kozmik güçlerin salgınların ortaya çıkması ve seyri üzerindeki güçlü ve gizemli etkisinden bahsetti.

Hipokrat'ın vücudun "iç çürümüşlüğü" doktrininin yerini miasmalar - topraktan hastalıklara neden olan zehirli dumanlar - hakkındaki fikirler aldı. Aynı zamanda, vebanın "yapışkanlığı", yani bulaşıcılığı, Yunan tarihçi Thucydides (MÖ 5. yüzyıl) tarafından zaten şüphe götürmezdi. Ancak yalnızca 15. yüzyılda, Padua Üniversitesi'nde bir öğretmen olan Girolamo Fracastoro, bu bilgi düzeyi için inanılmaz bir netlikle, enfeksiyonların özü ve yayılma yolları hakkında bir fikir formüle etti. "Bulaşıcı hastalıklar ve tedavisi üzerine" adlı çalışmasında, üç olası enfeksiyon yolu açıkça ayırt edildi: doğrudan temas yoluyla, bulaşma mikroplarını algılayan ve sonuç olarak kendileri enfeksiyon odakları haline gelen nesneler yoluyla ve son olarak, hava _ Fracastoro , her durumda enfeksiyonun, hastalığın en küçük zehirli "tohumları" veya "embriyoları" yoluyla gerçekleştirildiğine inanıyordu . O zamandan beri , "bulaşıcı" kelimesi uzun süredir ilaca girdi - hastalıkların temas yoluyla bulaşması fikrinin destekçileri olarak anılmaya başlandı .

Yeni gerçekler ve gözlemler, bulaşıcı görüşlerin yayılmasına katkıda bulundu . Hollandalı Anthony van Leeuwenhoek'in (1632-1723), özenle parlatılmış bir mercek kullanarak ilk mikroskobu tasarladığı ve "komik küçük hayvanlar - hayvanküller"in bilinmeyen yeni bir dünyasını keşfettiği gün, mikrobiyolojinin doğum günü olarak kabul edilebilir. Bir asır sonra, İtalyan Lazzaro Spallanzani, mikroorganizmaların bölünerek çoğaldıklarını göstererek, kendiliğinden oluşan mikroorganizmalar efsanesini çürüttü. Bununla birlikte, bilimsel mikrobiyoloji ve buna bağlı olarak epidemiyoloji,

ciddi anlamda Fransız bilim adamı Louis Pasteur'ün ve bilim adamının çalışmalarıyla başladı. Sadece bir dizi enfeksiyonun patojenlerini keşfetmekle kalmayan, aynı zamanda bunların önlenmesi için etkili önlemler öneren Alman mikrobiyolog Robert Koch.

İlgili bölümlerde okuyucu, çiçek hastalığı, veba, cüzzam, kolera, kuduz, sıtma ve tifüs gibi tehlikeli hastalıkların incelenmesinin tarihine daha aşina olacaktır. Bulaşıcı hastalıklar, hayal gücü için zengin yiyecekler sağladı. Onlar hakkında sadece tarihi belgeler anlatmakla kalmaz, genellikle sanatsal sözlerin ve güzel sanatların konusu haline gelirler. Bir dizi efsane ve mitte, kurgu genellikle gerçek gerçekler ve iyi niyetli gözlemlerle iç içe geçmiştir.

"Salgın" hastalıklarla ilgili fantastik fikirler, belirli bir dönemin kültürel düzeyini ve sosyal koşullarını yansıtıyordu. Halk destanı "Kalevipoeg", insan talihsizliklerinin bir resmini şu şekilde çiziyor:

Bak: derin ormanda, Sık çalılıarın
arkasında, Hüzünlü kızılağaç altında,
Ağlayan huş ağacının altında, Yedi tepe
mezar, Yedi unutulmuş höyük, Yedi
yosunlu mezarlık.

Kölelik, savaşlar, kıtlıklar bu mezarlıklarda, yani bulaşıcı hastalıkların özellikle yaygın olduğu ve özel bir malignite ile karakterize edildiği koşullarda gizlidir. Halk fantezisinin "altıncı mezara şiddetli bir veba ve yedinci mezara - enfeksiyon vebası" yerleştirmesi tesadüf değildir.

Folklor, tarihi kronikler ve eski kronikler, salgın felaketlerin resmini daha tam olarak düzeltmeye, hastalıkların nedenleri ve özü hakkındaki fikirlerin nasıl değiştiğini öğrenmeye yardımcı olur. Yazarların yalnızca tıp literatürünü değil, aynı zamanda tarihi ve etnografik çalışmaları, anıları ve sanat eserlerini, İncil metinlerini ve İncil'in bilimsel eleştirisi materyallerini de yaygın olarak kullanmalarının nedeni budur.

Bulaşıcı patoloji tarihinin sayfaları, hastalıkların kökeni ve doğası hakkındaki dini ve bilimsel görüşler ile buna bağlı olarak bunların önlenmesi ve tedavisi için yöntemler arasındaki mücadelenin açık bir örneğidir. Halk sağlığının korunmasına büyük önem verilen Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasından sonra, Avrupa'ya gelen Hristiyanlık dönemi, deneyimle kazanılan bilgide genel bir düşüşe işaret etti. Hristiyanlık, artık yalnızca ölümlü, değersiz bir bakım kabuğu olarak tanınan, sağlıklı ve güzel bir insan vücudunun pagan kültüne keskin bir muhalefet aldı. Fiziksel kültür, çoğu zaman etin aşağılanmasına karşıydı. Hastalıklar yalnızca Tanrı'nın günahlar için cezası olarak görülmeye başlandı, bu nedenle bunların ortaya çıkması artık temel sağlık ve hijyen normlarının ihlaliyle ilişkilendirilmedi.

tam anlamıyla bir enfeksiyon yatağı olan ortaçağ şehrinin oldukça renkli bir açıklaması , G. F. Vogralik'in “ Salgın Hastalıklar Doktrini ” (Tomsk, 1935) kitabında bulunabilir : “Kral Philip-August, başkenti , 1185'te sarayının açık penceresinde, yanından geçen arabaların sarayın önünden geçen caddeyi kaplayan lağımları karıştırması üzerine bayıldı . 1485'te Reitlingen sokaklarında at süren İmparator Frederick , atla birlikte neredeyse kanalizasyona saplanıyordu . Ve 20. yüzyılın başında bile , birçok bulaşıcı hastalığa neden olan ajanlar zaten keşfedilmiş ve iyi çalışılmışken, sıradan insanlar sağlıksız koşulların bulaşıcı hastalık salgınlarına katkıda bulunduğuna inanmıyordu . Bu nedenle, Smolensk eyaletindeki bir köylü , " hastalıklara pis koku ve pislik neden olsaydı , dünyada hiç insan olmazdı : herkes uzun zaman önce öldü." ³

Yüzyılımızın başlarında Oryol eyaletinin köylüleri arasında varlığını sürdüren inanışlara göre , bakır kapılı demir bir evde hastalıklar cennetle dünya arasında yaşar . Bu kapılar 12 kilitle kapatılır , anahtarları şeytanda olduğu için kilitlerin üzerine Allah'ın vefa mührü konur . Rab öfkelenildiğinde, insanlarla mantık yürütmek için hastalıklardan birini salması için bir melek gönderir . Melek "hastalık evine" uçar, mühürleri kaldırır ve şeytan kapının kilidini açar . Doğaya salınan bir hastalık , Allah'tan kendisine tayin edilenleri vurur ve ona bu konuda bir cevap verir . Bundan sonra melek onu

³ *Popov G.* Rus halk tıbbı. SPb., 1903, s. 137.

tekrar "hastalık evine" götürür , kapıları kilitler ve mühürler .⁴

Vücudun koruyucu reaksiyonuyla ilişkili ateş, popüler olarak "sallanan iblislerin" eylemleriyle açıklandı. Halk fantezisi onları " Kral Herod'un kızları" olarak kabul etti ve onları kanatlı çıplak kadınlar olarak temsil etti . "Titreyen iblislerin" isimleri zararlı eylemlerini yansıtıyordu: Titreyen sallar, Ateşi tutuşturur , Ledeya ürperti gönderir, Kaburgalara ve rahme baskı yapar , Grynusha göğsüne uzanır ve öksürerek çıkar , Sağırılık kafasını kırar ve yatırır kulaklar , Lomeya vücudu ve kemikleri kırar, Kabarık ödem salıverir, Sarılık gönderir, Korkuşa kıvranmaya neden olur , Bakmak uyku vermez ve akli mahrum eder , Nevea - "lanet olsun - bir insanı yakalar ve o kişi hayatta olamaz ." Bu fikirlere göre , lichodek'e karşı çeşitli komplolar terapötik bir önlem olarak kullanıldı .

Aynı ev eşyalarını kullanan atalarımız, sıklıkla çeşitli hastalıkları birbirlerine bulaştırdılar . Bununla birlikte, her hastalığın kendi kuluçka (gizli) süresi olduğundan, enfekte kişide ağırlı semptomların ortaya çıktığı zamana kadar , başlangıçta hasta olan kişide neredeyse tamamen ortadan kalktığı ortaya çıkabilir . Bu, herhangi bir hastalığın başka bir kişiye, hayvana, kuşa ve hatta cansız bir nesneye verilerek iyileştirilebileceği yanılgısına yol açmıştır . Aslında , "iyileştirici" komploların çoğunun dayandığı bu saf inanca dayanmaktadır .

doğasına ilişkin Hristiyan ve pagan görüşlerinin tuhaf bir şekilde karıştırıldığı dualara, komplolara ek olarak , Rusya'da salgın hastalıklarla mücadelede yaygın olarak sözde çiftçilik kullanıldı. Bu ayinin özü, kötü ruhların içinden geçemeyeceği iddia edilen büyülü bir çizgiyi gerçekleştirmektir (Gogol'un "Vi" sayfalarını hatırlayın). Ayinin kökeni antik çağlara dayanır ve hastalığın bir ürün olarak görüşünü yansıtır. kötü güçlerden.

gece veya sabahın erken saatlerinde şafakta tam bir sessizlik içinde veya tam tersine özel şarkılarla gerçekleştirildi . Bu işlemde bazen putperestliğin yankıları daha net bir şekilde kendini gösterirken ,

⁴ Bkz. agy. İle. 16-17.

bazen de daha modern bir dini karaktere sahipti . Örneğin, bir kadın mum veya kilise şamdanıyla alayın önünden geçti ve alaydaki tüm katılımcılar şarkı söyledi:

Biz melek değiliz, başmelek değiliz,
Biz cennetten gönderilen havarileriz.
Bir mucize gördük, bir mucize
duyduk...

Rus Ortodoks Kilisesi, "genel" hastalıkların salgınlarının Tanrı'nın gazabından kaynaklandığı görüşünü güçlü bir şekilde desteklediğinden, bu tür fikirlerin köylülerin kafasında hüküm sürmesine şaşmamalı. Kolera yaklaşımını öğrenen Hieroechimomonk Macarius, "bu tür hastalıkların bizi Tanrı'ya çevirmesine izin verildiğini" yazdı. Başka bir "aziz" - yaşlı Ambrose - veba salgınıyla ilgili olarak, "başka hiç kimsenin Rab'den gönderilen bir ceza meleği gibi davranmadığını" savundu. Ne yazık ki, bugün bile, adı geçen yaşlıları ciddi bir şekilde sadece sıradan insanların değil, aynı zamanda birçok büyük Rus yazarın da ruhani öğretmenleri olarak gören insanlar var.⁵

Din adamları genellikle popüler hurafeleri destekledi. 1738'de Podolya'daki bir veba sırasında, Gumanets köyü sakinleri, bir rahibin tavsiyesi üzerine tarlalarda dini bir alay düzenlediler, ardından köylü Mihail Matyukovski'yi yakaladılar ve onu büyücülükle suçlayarak hemen orada yaktılar. alan. Aynı zamanda orada bulunan rahip, katliama müdahale etmemekle kalmadı, "Benim işim ruha bakmak ve vücudun senin, yakında yak onu" dedi.

1797'de Sinod, bilimsel ve sanatsal eserlerin yayınlanması alanında çok geniş yetkiler verilen özel bir manevi sansür getirdi. Bilimsel tıbbın başarılarını ve mikrobiyolojinin verilerini yok sayan manevi

⁵Bakınız, örneğin: *Pavlovich N.A. Optina Pustyn. Büyükler neden oraya gitti? - Prometheus*, cilt 12. M., 1980. *Soloukhin V. Taş toplama zamanı. - Moskova*, 1980, No. 2. Bu görüşlerin ikna edici eleştirisi şu eserlerde verilmektedir: *Nikonov KI, Tazhurizina 3. A. İhtiyarlık nedir? - Bilim ve din*, 1981, Sayı 4-6; *Nikonov K. I., Tazhurizina 3. A. Ortodoks manastırcılığının ideolojik temellerinin eleştirisi. M., 1982; Pishchik Yu B. Sosyo-tarihsel bir sorun olarak geçmişin kültürel mirasına karşı tutum. - Kitapta: Bilimsel ateizm soruları. Sorun. 30. M., 1982, s. 61-78.*

sansürcüler, Robert Koch'un "Gelişim Doktrini Işığında Doğa ve İnsanlık" kitabını düşmanlıkla karşıladılar. Ve bu oldukça anlaşılır, çünkü din adamları tarafından salgın hastalıklar, dinin kitleler üzerindeki etkisini güçlendirmek ve Tanrı'nın tapınaklarının inşası için bağışlar yoluyla kilise gelirini artırmak için kullanıldı. Kilise geleneklerinin ve ritüellerinin enfeksiyonun yayılmasına katkıda bulunduğunu söylemeliyim. "Kutsal azizler", "Vaftiz" kalıntılarına uygulanan ikonları, haçları, İncil'i, kefeni öperken, hastalığın etken maddesi birçok kişiye bulaşabilir ve bu da doktorlar tarafından defalarca işaret edilmiştir. Örneğin, 1925'te "Tıbbi İşler" dergisinde B. M. Aubrecht'in "Ayin sırasında frengi enfeksiyonu sorununa örnek" bir makalesi yayınlandı.

Veba, kolera ve diğer birçok tehlikeli hastalıktan ölenlerin cesetleri enfeksiyon kaynağı olmaya devam ediyor, bu nedenle enfeksiyonun yayılmasını önlemek için doktorlar adet olduğu gibi onları toprağa gömmemeyi, yakmayı tavsiye etti. onlara. Epidemiyolojik bir bakış açısından, bazı halklar arasında var olan ölümlerin bedenlerini ateşe verme geleneği, cenazeden çok daha tercih edilir. Bununla birlikte, Devlet Dumasına sunulan ölü yakma tasarısı, Kutsal Sinod tarafından, cesetlerin yakılmasının Ortodoks Kilisesi'nin Kıyamet Günü tüm ölümlerin diriltilmesine ilişkin dogmasıyla çeliştiği ve bunu imkansız kıldığı gerekçesiyle protesto edildi. bedeni bozulmamış kalıntılara dönüşenleri aziz olarak sıralamak. Zamanın ruhuna uyum sağlayan bugün din adamlarının ölümlerin yakılması olasılığını kabul ettiğine dikkat edilmelidir.

1897'de Rusya'da yaklaşık 80.000 kilise ve 295.000 din adamı vardı, feci bir doktor kıtlığı vardı - sadece 16.956 doktor vardı ve çoğu şehirlerde çalışıyordu. Kırsal alanlarda tıbbi durum daha da kötüydü. Ülkenin sağlık durumu da kasvetli bir tabloydu . Elbette Orta Çağ'a kıyasla medeniyet öne çıktı ve kasaba halkı, İmparator Frederick gibi kanalizasyona batacaklarından korkmadı . Bununla birlikte, şehirlerin iyileştirilmesi arzulanan çok şey bıraktı. 1913 Tüm Rusya Hijyen Sergisine göre , sadece 17 şehirde kanalizasyon sistemi vardı. Her beş şehirden sadece birinde akan su vardı ve çoğu zaman filtresizdi . Sıhhi mevzuat, esas olarak Tıbbi Polis Tüzüğü ile

sınırlandırılmıştır . 1914'te kişi başına sağlık hizmetleri için devlet ödenekleri bir ruble olarak gerçekleşti ve sıhhi önlemler için bir kopek ve bir çeyrek tahsis edildi .

Büyük Ekim Devrimi'nden sonra , hastalıkların önlenmesi Sovyet sağlık hizmetlerinin genel çizgisi haline geldi . Sovyet sıhhi ve salgınla mücadele hizmetinde 50 binden fazla doktor var , yani devrimin arifesinde Çarlık Rusya'sındaki tüm uzmanlıklardan iki kattan fazla doktor var. Toplamda, bir milyondan fazla doktor ve yaklaşık üç milyon sağlık görevlisi, Sovyet halkının sağlığı üzerinde nöbet tutuyor . Yıkıcı salgınlar geride kaldı . Bugünün genç doktorları klasik olarak ortaya çıkan çiçek hastalığı, veba, salgın tifüs ve tekrarlayan ateş gibi hastalıkları görmediler ve muhtemelen görmeyecekler .

Mikrobiyologların keşifleri, klinisyenlerin başarıları ve sıhhi ve önleyici denetimin organizasyonu, enfeksiyon yolunda güçlü bir engel oluşturmaya yardımcı oldu . İkincisinin anlamını daha açık hale getirmek için , dünyadaki yetersiz su kaynağı nedeniyle her yıl yaklaşık 500 milyon insanın hastalandığını hatırlıyoruz .

27. Parti Kongresinde kabul edilen SBKP Programının yeni versiyonu, güncel sorunların disiplinlerarası araştırmasını sağlayan bu tür bilim örgütlenme biçimlerinin daha yaygın olarak geliştirilmesi gerektiğini belirtir . Bu nedenle, bulaşıcı hastalıklara karşı mücadelede klinisyenler, epidemiyologlar, mikrobiyologlar, immünologlar ve diğer uzmanların birliği daha da yakın ve daha etkili hale gelecektir , çünkü aşılama yoluyla bulaşıcı ve salgın süreçlere güçlü müdahale , antibiyotiklerin ve kemoterapi ilaçlarının yoğun kullanımı enfeksiyon hastalıkları kliniğinde değişikliğe , ilaçlara dirençli virüs ve bakterilerin ortaya çıkmasına ve en önemlisi vücudun doğal savunmasının baskılanmasına yol açtı . Ve doktorlar yeni zorluklarla karşı karşıya . Dini vaizler, bilimsel ve teknolojik devrimin sonuçlarıyla ilişkili karmaşık ve şimdiye kadar çözülmemiş tıp sorunlarıyla ustaca oynuyorlar ve İncil'deki " bilgiyi çoğaltarak acıları çoğaltırsınız " sözüne atıfta bulunuyorlar . Son bölümde ise bilim adamlarının bugün aradığı yönü konuşacağız . Bu arada

bulaşıcı hastalıkların evriminin nasıl ilerlediğini, doğası ve korunma yolları hakkındaki fikirlerin nasıl değiştiğini hayal etmek için uzak ve yakın geçmişin sayfalarını yeniden canlandıralım .

yerin üstünde siyah gölge

MÖ 5. yüzyılın son üçte biri e. benzeri görülmemiş doğal afetlerle damgasını vurdu . Güçlü depremler Yunanistan'ı kasıp kavurdu. Aeolian Adaları'ndaki volkanlar ateş, lav ve kül püskürttü . Bunu takiben , Küçük Asya'dan bazı garip hastalıklar geldi , bunun renkli bir açıklaması eski Yunan tarihçisi Thukydides tarafından bırakıldı: “İnsanlar, beklenmedik bir şekilde, tam sağlığın ortasında , ilk başta güçlü bir ateşle , hiçbir sebep olmadan hayrete düştüler. baş, kızarıklık ve göz iltihabı. İç kısımlar - farenks, dil - kan kırmızısı oldu ve nefes kokuyordu. Hastalık kısa sürede göğse indi ve şiddetli bir öksürük eşlik etti. Vücut mavimsi kırmızı bir renge sahipti ve çatışmalar ve apselerle kaplıydı. Çoğu dokuzuncu ya da yedinci günde öldü.” Bunun sadece bir veba mı yoksa birkaç enfeksiyonun karışık bir tablosu mu olduğunu kesin olarak söylemek mümkün değil. Ancak tıp tarihinde bu ölümcül salgına genellikle Thukydides vebası denir.

İncil'de vebaya göndermeler var. İnananlara göre Mukaddes Kitap, tartışmasız yetkili bir ansiklopedik bilgi kaynağı gibi görünüyor. Elbette büyük ilgi görüyor, ancak her kelimesinin derin bir anlamı olduğu iddia edilen ilham verici bir kitap olarak değil, çağının tarihi ve edebi bir anıtı olarak. İçindeki pek çok merak, yalnızca yazarlarının bilgi düzeyiyle değil, aynı zamanda çok sayıda çevirmen ve yazıcının hatalarıyla da bağlantılıdır. Hikayemizin temasıyla ilgili sadece bir örnek verelim. Mukaddes Kitap, hastalığın Tanrı'nın günahlar için verdiği bir ceza olduğunu tekrar tekrar söyler: “Eğer Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemez, O'nun bütün emirlerini ve ilkelerini yerine getirmeye çalışmazsanız. O. Rab üzerinize bir salgın hastalık gönderecek. sana vuracak hastalık, ateş, ateş, iltihaplanma,

Mısır cüzzam, ağlak, uyuz ve uyuz, onlardan şifa bulamazsınız” (Tesniye, 28). Bu uzun ciddi hastalık listesinde bir böbrek var, yani hemoroidal bir yumru var - "afeilym" kelimesi bu şekilde tercüme ediliyor. "İncil ve Talmud'a Göre Tıp" (St. Petersburg, 1901) kitabının yazarı A. A. Pyasetsky'ye göre, bu son derece yanlış ve işte nedeni bu.

Samuel'in Birinci Kitabı'nın beşinci ve altıncı bölümlerinde, Rab'bin Aşdod sakinlerini afeilym ile vurduğu söylenir çünkü onlar savaş alanında İsrailoğullarının ahit sandığını alıp "kendilerinin tapınağına" yerleştirdiler. idol." Cezadan korkan işgalciler, Filistin beyliklerinin sayısına göre beş altın afeilym ve beş altın fareden oluşan suçlu bir kurbanla sandığı geri vermeye karar verdiler. Sandık bir arabaya gönderildi ve Beiss-Shomesh şehrinin sakinleri hayrete düştüler çünkü meraktan gemiye baktılar.

Hastalık "küçükten büyüğe" kimseyi esirgemedi, ancak kemirgenler insanlardan daha erken hastalandı. Bu nedenle, fare figürinleri kurban edilmek üzere altından dökülmüştür. İncil'i Slavcaya çevirirken kafa karışıklığı ortaya çıktı. Gerçek şu ki, hemoroid veya hemoroid bazen fare hastalığı olarak adlandırılırdı, çünkü bazen dışarı çıkar ve sonra farenin deliğe girmesi gibi içeride saklanır. "Afeilym" kelimesi hemoroid ile eşanlamlı olarak alınmıştır. Aslında "afeilym", "eiffel" adının çoğuludur - yuvarlak bir kule. İsmin kendisi, yukarı doğru yükselmek için "efl" kökünden oluşturulmuştur. Piasetsky'ye göre yuvarlak, yükselen oluşumlar veba hıyarlarından başka bir şey değildi. Sonuç olarak, yukarıda belirtilen hastalıklar listesinde, hiçbir şekilde böbrekle ilgili değil, veba, genellikle kıtlık, savaşlar ve doğal afetlerin ardından gelen kara ölümle ilgiliydi. Metnin bilinmeyen yazarları çok dikkatliydi ve vebanın her yerde aynı şekilde ilerlemediğini fark ettiler: Aşdod'da hastalığın seyri iyi huyluydu - şehir sakinlerinin hıyarcıkları kendiliğinden açıldı; insanların ıstırap içinde öldüğü Ekron'da gidişatı kötüydü. Ve son olarak, Beiss-Shomesh'te, yaşam boyunca vücut kangrenli lekelerle kaplandığında yıldırım hızındaydı. Görünüşe göre Zekeriya peygamberin şu sözleri bu hastalık biçimine atıfta bulunuyor: "Ayakları üzerinde dursalar bile bedenleri çürüyecek, gözleri

yuvalarında çürüyecek ve dilleri ağızlarında çürüyecek." Gördüğünüz gibi, İncil'e bir bilim adamının gözünden bakarsanız, onun bir insan yaratımı olduğu ve atalarımızın bilincinin dünyayı algılamasının özelliklerini yansıttığı oldukça açık hale geliyor.

Vebaya gerçekten güvenilir ilk referanslardan biri, Küçük Asya'nın batı kıyısındaki antik Efes kentinde bulunan yazılı kaynaklarda bulundu. 1. yüzyıla aittirler . N. e. ve bu korkunç hastalığın semptomlarının oldukça ayrıntılı bir tanımını içerir. Bununla birlikte, yeni çağdan birkaç yüzyıl önce veba salgınlarının binlerce Mısırlıyı mezarlarına taşıdığına inanmak için sebepler var .

Özellikle şiddetli salgınlar, ilgili dönemin hükümdarlarının ve ünlü insanların adlarıyla ün kazandı - Orosius vebası (MS 125), Antoninus ve Galen vebası (165-168), Kıbrıs vebası (251-266), Justinianus vebası (531-580).

Tarihsel olarak kanıtlanmış veba salgını 531-580 salgınıdır . Doktorlar Evagrius ve Agapius, tarihçi Procopius ve Torino Piskoposu Gregory, öncesinde en güçlü volkanik patlamaların, özellikle ünlü Vezüv patlamasının yaşandığına tanıklık ettiler. Antakya harabeleri altında 250 bin kişi öldü. Hastalık Nil'in kaynak sularından geldi ve o zamanlar bilinen tüm ülkeleri yuttu ve her yere ölüm ekti. Bin yıldan fazla bir süre sonra, İtalya'yı ziyaret eden I. Bunin, veba salgınlarının kurbanlarının trajik kaderinden ilham alan "Gece Yürüyüşü" şiirini yazdı:

Ölü bir manastırda, iki sarı iskelet ay ışığının durgunluğunda dolaşiyor: Bir hanımefendi ve bir hanımefendiye doğru eğilen bir şövalye (Burunsuz bir kafatası ve gözleri olmayan bir kafatası): "Bizi yakınlaştırıyor - ikimizin de ölmesi Kara Salgın'dan.

Ben onuncu yüzyıldan geliyorum, sormaya cüret ediyorum: nerelisin? Ve sırtarak cevap verir: "Ah, ne kadar

gençsin! Ben altıncıdanım."

A. L. Chizhevsky tarafından MÖ 430'dan başlayarak derlenen kronolojik tabloya göre. e. 19. yüzyılın sonuna kadar 85 veba salgını ve pandemisi yaşandı.

, 1348-1351'de Avrupa ve Asya ülkelerini kasıp kavuran XIV.Yüzyıl salgınıydı . Hindistan'da "taş yağmuru" söylentileri, şiddetli kuraklıklar ve ardından Çin'de aynı derecede şiddetli "seller", hastalığın Avrupa'da ortaya çıkmasından önce geldi. Ve ortaya çıktığında, insanlar paniğe kapıldı.

Lion Feuchtwanger'ın tarihi romanı The Ugly Duchess, bu uzak geçmişin sayfalarını canlı bir şekilde anlatıyor. “Veba Doğu'dan geldi. Şimdi deniz kıyısında kasıp kavurdu, sonra ülkenin içlerine girdi. Birkaç gün içinde, bazen birkaç saat içinde öldürdü. Napoli'de, Montpellier'de yaşayanların üçte ikisi öldü. Marsilya'da piskopos, tüm bölümle, tüm Dominik rahipleri ve azınlıklarla birlikte öldü. Tüm alanlar tamamen boşaltıldı ... Veba özellikle Avignon'da şiddetleniyordu. Öldürülen kardinaller yere düştü, ezilmiş hıyarcıklardan gelen irin muhteşem kıyafetlerini lekeledi. Babam kendini en uzak odalara kilitledi, kimsenin girmesine izin vermedi, gün boyu büyük bir ateş yaktı, havayı temizleyen otlar ve kökler yaktı. Prag'da, bir yeraltı hazinesinde, altınlar, ender şeyler, kutsal emanetler arasında, Alman kralı Charles oturdu, oruç tuttu, dua etti.

Boccaccio'nun 1348'deki aynı salgının doğrudan etkisi altında yazdığı bir kitap olan Decameron'un ilk kısa öyküsünde vebanın tezahürlerinin daha az renkli değil, ancak daha doğru bir açıklaması veriliyor. Ortaya çıktı, diyor Boccaccio'daki anlatıcı, "belki gök cisimlerinin etkisi altındaydı ya da belki de Tanrı'nın haklı gazabıyla günahlarımız için bize gönderildi, böylece biz onların kefareтини ödeyebildik, ama bundan sadece birkaç yıl önce Doğu'da ortaya çıktı ve sayısız yaşamı alıp götürdü ve ardından sürekli olarak bir yerden bir yere hareket ederek ve akıllara durgunluk veren boyutlara ulaşarak nihayet Batı'ya ulaştı. İnsan zekası ve öngörüsü, bu amaçla kullanılan insanların elleriyle şehri birikmiş pisliklerden arındırarak, hastaların girişini yasaklayarak, kendilerini enfeksiyondan nasıl

koruyacaklarına dair tıbbi tavsiyeler yayarak, sık sık hararetli dualar yaparak, onunla hiçbir şey yapamadı. Tanrı'dan korkan sakinler onunla hiçbir şey yapamadı. Doğu'da burun kanaması yakın ölümün değişmez bir işaretiyse , o zaman burada hem erkeklerde hem de kadınlarda hastalığın başlangıcı , orta boy bir elma boyutuna ulaşan koltuk altları ve kasıklardaki tümörlerle işaretlendi . veya yumurta, - onun gibi biri için, insanlar onlara hıyarcık derdi. Daha sonra, birçoğunda yukarıdaki hastalığın yeni bir semptomu keşfedildi : kollarında , uyluklarında ve vücudun geri kalan kısımlarında siyah veya mavi noktalar belirdi - bazılarında büyük ve bazı yerlerde, bazılarında küçük, ama hepsi aynı . Onlar için, ilk başta ve hatta daha sonra, hıyarcıklar yakın bir sonun en kesin işaretiydi ve bunlar için noktalar. Ne doktorlar ne de ilaçlar bu hastalığa yardımcı olmadı veya tedavi etmedi .

, özellikle papalık konutu olan şehir olan Avignon'da çok yaygındı . Orada 60 bin kişiyi vurdu . Kurbanları arasında , büyük Rönesans şairi Francesco Petrarch'ın sevgilisi olan ünlü Laura da vardı . Karanlık bir akşam, halk inanışına göre alevleriyle enfeksiyonu dağıtan reçineli meşalelerin ışığında , gözleri dar yırtmaçlı katranlı tulumlar içindeki insanlar cesedini gömdüler . Mucizevi bir şekilde hayatta kalan Petrarch, felaketin boyutu karşısında o kadar şok oldu ki, tek bir yerde uzun süre kalamadı. Her yerde ölümü gördü . Kalabalık yerlerden kaçarak " Ad se ipsum" şiirlerinden birinde kendi kendine şöyle yazdı : "Ne deniz, ne kara, ne de dağlar sığınak sağlamaz." Veba , nüfusu azalmış şehirleri, terk edilmiş köyleri, terk edilmiş tarlaları, üzüm bağlarını ve meyve bahçelerini, harap olmuş çiftlikleri ve terk edilmiş mezarlıkları geride bıraktı .

Kara ölümden nasıl kaçılacağını kimse bilmiyordu . Oruç ve dua yardımcı olmadı . Sonra insanlar eğlencede kurtuluş aramak için koştu. Vebadan koruyucu Aziz Wallibrod'un merhametine sığınan dansçı alayları sokaklar ve yollar boyunca uzanıyordu . Bu dans alaylarından biri, sanatçı Yaşlı Pieter Brueghel tarafından 1569 tarihli bir tuval üzerine tasvir edilmiştir . Tablo Amsterdam Eyalet Müzesi'ndedir. Tamamen yararsız olmasına rağmen, vebayla savaşmak için toplu danslar düzenleme geleneği , Hollandalı ve

Belçikalı köylüler arasında uzun süre devam etti.

16. yüzyılın başında “Basel doktorlarının derlediği veba rejimi” kitabı yayınlandı . Bu baskının anatomik tablolarında , siyah daireler çeşitli lokalizasyondaki (femoral, inguinal, aksiller) hıyarcıkları gösterir ve çizgiler , bir durumda kan almanın yapılması gereken damarları gösterir . Vebanın en tipik örneği femoral bubo olduğundan , veba hastalarının koruyucu azizi St. Roch'un tüm gravürlerinde ve kabartma heykellerinde , ikincisi meydan okurcasına bu özel yerde bulunan buboyu sergiliyor .

kilise reformunun liderlerinden biri olan Calvin'in yerleştiği Cenevre'de patlak veren 1542-1545 vebasını hatırlamakta fayda var . Kardeşlerinden birinin ölümüyle korkup rahibin hasta yatağına çağrılmasını talep eden vaizler, kendi kurallarını çiğnediler. Aralarında veba hastanesine gidip günah çıkarma görevini yerine getirmeye cesaret edecek kimse yoktu. Gerekçe olarak Calvin, "bir kısmına yardım etmek için tüm kiliseyi kaderin insafına bırakmanın iyi olmadığını" beyan etmek zorunda kaldı. Ve şehrin sakinlerinin öfkelerini korkak çobanlara çevirmemesi için Calvin, fakirleri yargılayarak halkın dikkatini dağıtmaya çalıştı. Talihsizler, kapı kollarına sürülen şeytan merheminin yardımıyla vebaya neden olduklarını itiraf etmeye işkence yoluyla zorlandı. Ancak hile başarılı olmadı ve Calvin'in prestiji büyük ölçüde sarsıldı. Bu bölüm, S. Zweig tarafından “Şiddete Karşı Vicdan” makalesinde renkli bir şekilde anlatılmıştır. Castellcio, Calvin'e karşı.⁶ Veba da uzun süre Rusya'yı ziyaret etti. Nestor Chronicle ayrıca 1090'da Kiev'de iki hafta içinde 7.000 kişinin vebadan öldüğünden bahsediyor. XIII-XVIII yüzyıllar boyunca , veba defalarca Kiev, Moskova, Smolensk, Chernigov'u harap etti. XIV.Yüzyılda , Pskov ve Novgorod'da nüfusun üçte ikisini yok etti ve Glukhov ve Belozersk'te istisnasız tüm sakinler öldü .

Pskov'da veba patlak verdiğinde, şehrin sakinleri korkudan perişan halde , kendilerine gelip Tanrı'dan af dilemeleri talebiyle Novgorod'a Piskopos Vasily'ye büyükelçiler gönderdiler . Piskopos Pskov'a geldi,

⁶ Zweig S. Denemeler. Bir Ateistin Sanat ve Gazetecilik Kütüphanesi, M., 1985.

bir alayla etrafından dolaştı ve Novgorod yolunda "kara ölümden" öldü. Novgorod halkı, ruhani öğretmenlerinin cesedinin bulunduğu tabutu Ayasofya Katedrali'ne koydu ve halk, son veda için kalabalıklar halinde akın etti . Trajik sonuçların gelmesi uzun sürmedi: Şehirde bir salgın patlak verdi ve bu daha sonra Moskova'yı bile esirgmeden yoluna devam etti .

O dönemin kronikleri , N. M. Karamzin tarafından derlenen "Rus Devleti Tarihi " ne yansıtılmaktadır . “ Gururlu Simeon zamanından beri Rusya'yı ziyaret eden ve her zamankinden daha korkunç olan ülser , Moskova, Tver, Smolensk, Kazan bölgelerinde Pskov ve Novgorod'daki Vasily Dmitrievich prensliğinde ortaya çıktı . İşaretler ve sonuçlar aynıydı: demir, hemoptizi, titreme, ateş ve kaçınılmaz ölüm . Bu feci veba bazen Livonian Derpt'ten , bazen başka yerlerden Pskov'a geldi veya enfekte şeylerin kullanımından yenilendi . Bu açıklamanın, vebanın hıyarcıklı ("demir") ve pulmoner ("hastalık vebası") formlarından bahsettiği söylenmelidir .

Tarihçi , gökyüzünü yumuşatmak isteyen batıl inançlı Pskovitlerin cadı ilan edilen on iki kadını nasıl yaktığını anlatıyor. Şehirlerindeki en eski kilisenin St. Blaise'e (sığırların koruyucu azizi) adandığını bildiklerinden , onu eski yerinde yeniden inşa ettiler . 14. yüzyılın ikinci yarısında özgün bir Pskov mimarisi okulu gelişti ; kompozisyonun ciddiyeti ve dış dekorasyonun sadeliği ile ayırt edilen savunma ve kilise binalarına yansdı . Bazıları bugüne kadar sadece kısmen hayatta kaldı , örneğin , veba sırasında Pskov sakinleri tarafından verilen bir yemine göre 1388'de inşa edilen "Dovmontov Şehri " ndeki Doğu Kilisesi . İlk olarak 1377'de adı geçen Gorka'daki Basil Kilisesi gibi aynı döneme ait diğerleri restore edilmiştir.

Ancak, Tanrı'nın tapınaklarının inşası veba salgınlarından kurtarmadı. 1466'da "... yıllıklarda demir olarak adlandırılan ülser, hala Novgorod ve Pskov mülklerinde kurban arıyordu, burada bir tarihçinin tahminlerine göre iki yılda 250.652 kişi öldü." Bu ölümcül ülser "Ekim 1552'den 1553 sonbaharına kadar 25 bin cesedin Skudelnitsa'ya gömüldüğü ve birçoğunun gizlice ormana ve vadilere

gömüldüğü Pskov'da yeniden açıldı. Bunu öğrendikten sonra Novgorodiyanlar, Pskov tüccarlarını derhal kovdular ve içlerinden birinin kendilerine gelmesi durumunda mülküyle birlikte yakılacağını duyurdular. Dikkat ve ciddiyet Novgorod'u kurtarmadı: Ekim ayında ülser orada ve tüm çevrede şiddetlenmeye başladı.

Ve on üç yıl sonra yeni bir veba patlak verdi. “Temmuz 1566'da Novgorod Shelon Pyatina'da ve bir ay sonra Novgorod, Polotsk, Ozerishche, Nevka, Velikiye Luki, Toropets, Smolensk'te bir veba başladı. Chronicle'ın dediği gibi, insanlar bir işaret olarak aniden öldü: muhtemelen bir nokta veya bir apse. Birçok köy boşaldı, şehirlerde birçok ev kapatıldı; kiliseler şarkı söylemeden durdu, görevlerini özenle yerine getirmeyen rahiplerden mahrum kaldı.

Puşkin (eski Tsarskoe Selo) kentindeki Catherine Parkı'nda, üzerine Catherine II döneminde patlak veren "vebaya" karşı kazanılan zaferin hikayesinin oyulduğu pembe mermerden Oryol Kapıları dikildi . 600'den fazla sayfada sunulan bu salgının ortadan kaldırılmasına ilişkin resmi raporun başlığı çok belirsiz: “1770'den 1772'ye kadar Moskova'nın başkentinde görülen ve herkesin onu durdurmak için başvurusu ile o zaman kurulan vebanın açıklaması. kurumlar” (St. Petersburg, 1787.). Ancak veba sırasında patlak veren halk huzursuzluğuna yirmi satır bile yer verilmemiştir. Öte yandan bu sıkıntılı dönemde çarlıktan sınırsız yetkiler alan Kont Grigory Orlov'un maceraları yeterince detaylı anlatılıyor.

Anı kayıtları, Muskovitlerin vebadan değil, karantina ve hastanelerden çok korktuğunu ve bu nedenle hastaları sakladığını gösteriyor. Hristiyanların ölüleri yıkama, onlara "son öpücüğü" verme, onları mezara uğurlama geleneğinden vazgeçmek istemediler , ancak tüm bunlar yalnızca salgının daha fazla yayılmasına katkıda bulundu . Bu ayinlerin icrasına kısıtlamalar getirmeye çalışan doktorların ve din adamlarının en aydın temsilcilerinin görüşleri çok isteksizce dinlendi . Kalabalığın kurbanı, örneğin Moskova Başpiskoposu Ambrose'du (Zertis-Kamensky). İşsiz rahiplerin sabahları ayin yapmak , dua etmek, anma töreni göndermek için tutuldukları Spassky Gates'te toplanma geleneğini kaldırdı ; rahiplere

hastalara dokunmadan , ancak kapı ve pencerelerden itiraf etmelerini ve onlara komünyon vermelerini emretti ; ölüleri gömmeyin , onları kiliseye getirmeyin, doğrudan mezarlığa gönderin ; salgının sona ermesi için dini alayları ve günlük duaları yasakladı .

Ancak bu emirler dindarların kafasını karıştırmış ve onları başpiskoposun aleyhine çevirmiştir. Ambrose'un trajik ölümünün ve halkın isyanının acil nedeni şunlardı. Kremlin'e bitişik Kitay-gorod'a götüren Barbar Kapılarında , Bogolyubsky'nin Tanrı'nın Annesinin eski bir görüntüsü uzun süre asılı kaldı . Belli bir kişi kalabalığa, Tanrı'nın Annesinin kendisine bir rüyada görüldüğünü söyledi ve otuz yıldır kimsenin dua hizmeti vermediği veya imajına mum koymadığı için Rab Moskova'ya taş yağmuru göndermeye karar verdi . Bunu yapmaması için zar zor yalvardı ve iddiaya göre Muskovitlerin cezasını üç aylık bir veba ile sınırladı. Bu haber şehrin her yerine yayıldı ve halk , sabahın erken saatlerinden gece geç saatlere kadar duaların yapıldığı Barbar Kapılarına akın etti. Buraya, hızla parayla dolu olan teklifleri toplamak için bir sandık yerleştirildi . İkon kapının yukarısında asılı olduğu için mum koymak için bir merdiven getirip geçidi ve geçişi engellediler .

Başpiskopos, ikonun kaldırılmasını ve bağışlanan paranın alınmasını emretti . Bu önlemlerden heyecanlanan kalabalık, 15 Eylül'de "Theotokos soyuluyor!" diye bağırarak askerleri ve katibi dövmek için koştu ve Ambrose'un yaşadığı Mucize Manastırına koştu . Uyarılan başpiskopos, Donskoy Manastırı'na gitti.

şarap deposu olarak kiralanan mahzenler yağmalandı . Kütüphane, resimler, mutfak eşyaları yok edildi veya yağmalandı. Ertesi gün Ambrose'un Donskoy Manastırı'nda saklandığını öğrenen halk oraya koştu . Başpiskoposun sunakta saklanırken bulunca , manastırın arka kapılarından dışarı çıkarıldı ; birisi kafasına kazıkla vurdu ve çöplükte paramparça oldu.⁷

salgını, Rus dini muhalefetinin gelişmesine ve sertliğine ivme kazandırdı . Bölünmüş " rıza" lardan birinin başı - Fedoseyevitler,

⁷Daha fazla ayrıntı için bakınız: *Shamaro A.* Başpiskoposun Ölümü . - Bilim ve Din, 1971, Sayı 11.

tüccar İlya Kovylin , Moskova yönetimine şu ifadeyi sundu : hasta , bu yüzden hasta insanları da evlerinden alacağız , yeterli sayıda belirleyeceğiz güvenilir kişilerden oluşan ve belirtilen hastalara ve belirli kişilere giyecek, ayakkabı ve memnun gıdaları kendimiz sağlayacağız ve bunu yapmazsak , o zaman kanunen layık olduğumuz şeye tabi olacağız .

"Kovylin ileri karakollarından " beslenme söylentisi hızla Moskova'nın her yerine yayıldı; aç ve korkudan bitkin insanlar, yemekten önce ve sonra yedi secdenin kurallarını yerine getirdiler ve bu olmadan kimsenin sofraya girmesine izin verilmedi. Bütün bu insanlar, eski ikonaların önünde özel kulübelerde İlya Kovylin'in hizmetine de katıldılar . Ayinlere , salgın hastalık ve kıtlığın Nikon'un inancından kaynaklandığı öğretileri eşlik ediyordu : “Tanrı düşmanlarına , Ortodoksluğa karşı suçlulara, ukalalara karşı böyle silahlandı ve onları böyle cezalandırdı . Kral Davud elçilerini tıraş etmek için savaş açarken , saçları kıllarla büyümüş , sakalları tıraş edilmiş , Tanrı'nın sureti lekelenmişken kutsal ruh üzerlerine inebilir mi ? Böyle bir vaaz , özellikle salgın sırasında yönetimin çeşitli suiistimleri gerçekleştiği için halk arasında büyük bir sempati buldu . Polis, zengin tüccarları soyamak için sık sık askeri doktorlarla bir anlaşma yaptı : amaçlanan kurbanın vebaya yakalandığı ilan edildi ; bir doktor muayene için geldi ve tüccarın elini lapis ile ovuşturdu. Kara noktalar ortaya çıkınca hayali veba hastası karantinaya gönderildi ve bu arada dükkan soyuldu .

Panik veba korkusu anlaşılabilir. Baskınları çok yıkıcıydı . Veba salgınının yaklaşmasından doğan duygular, Puşkin'in ünlü dizelerinde çok güzel ifade edilmiştir :

Kraliçe , Veba

Şimdi bize geliyor Ve zengin hasattan
gurur duyuyor ; Ve gece gündüz
camımızı mezar küreğiyle vuruyor . Ne
yapmalıyız? ve nasıl yardım edilir?

İnsanlar çoğu zaman öfkelerini hayali zehirleyicilerden çıkardılar .

Din adamları, salgın salgınları Tanrı'nın cezası olarak gördüler ve bazı doktorlar hala hastalığın nedenlerinden birini çürüten organik maddelerden kaynaklanan miazma olarak görüyorlardı . Bu fikirle ilgili olarak, düşen yapraklardan kaynaklanan zararlı "kökenleri" önlemek için şehirlerin etrafındaki ağaçların toplu olarak kesilmesi vardı . Rus klinik okulunun kurucularından, Salgın Hastalıklarla Mücadele Merkez Komisyonu kıdemli hekimi M. Ya . zararlı bir rüzgar; kamptaki sokakları genişletin, gece gündüz ateş tutun, reçineli ağaçları yakın, toplardan daha sık ateş edin ... ” Doğal olarak, bu tür önlemler enfeksiyonun yayılmasından kurtarmadı.

Doğru, pratik gözlemler doktorları daha gerçekçi sonuçlara götürdü. Her şeyden önce, karantinalardı. "Karantina" kelimesi İtalyanca "quaranta" - kırk kelimesinden gelir. Enfeksiyonu temizlemenin kırk gün sürdüğüne inanılıyordu. 1343'te Venedik'te ziyaretçiler için kırk gün kalmaları ve hiçbir koşulda dışarı çıkmamaları emredilen özel evler inşa edildi. Marsilya karantina kurallarına göre tehlikeli yerlerden gelen gemiler kırk gün yol kenarında bekletildi ve mürettebatın karaya çıkıp mal boşaltmasına izin verilmedi. Rusya'da, veba salgınları sırasında, yolcuların ardıç dumanıyla tütsülendiği "güçlü ileri karakollar" uzun süredir düzenlenmiştir. Metal şeyler sirke ile yıkandı ve kağıtlar "ateşten silindi", ardından orijinaler yakıldı.

18. yüzyılın sonunda , çoğu doktor vebanın "yapışkan" bir hastalık olduğunu açıkça anlamıştı. Epidemiyolojinin (1743 veya 1744-1805) kurucularından biri olan Danilo Samoylovich, özellikle enfeksiyonun "bulaşıcı" doğasını aktif olarak savundu ve vebayı önlemek için makul önlemler önerdi. "Anavatan için şevk ve şevkle, ülser kullanımını ve ilgili tüm tehlikeleri üstlendi." Bu tehlikenin ne kadar büyük olduğu, 1770'in sonlarında Moskova'da patlak veren salgın sırasında vebayla mücadeledeki on beş yardımcısından sadece üç kişinin hayatta kalmasından anlaşılmaktadır. Samoilovich, Moskova doktoru K. O. Yagelsky tarafından "bileşen" "sigara tozunun" etkisini test etmeye gönüllü oldu. Diğer bileşenler arasında kükürt, güherçile, sıgla, ardıç meyveleri ve iğneler bulunur. Samoilovich, birkaç kez hasta olan ve vebadan ölen insanlardan alınan iç çamaşırları giydi.

Deney başarılı oldu ve "sigara dezenfeksiyonunun" pratik faydalarını kanıtladı. Ayrıca, tıbbi personelin ön kola birkaç gün boyunca olgun bir hiyardan irine batırılmış gazlı bez uygulayarak vebaya karşı aşılmasını önerdi.

Danilo Samoylovich, hayatı boyunca dokuz veba salgını üzerinde çalıştı, üç kez hafif bir biçimde geçirdi ve ona göre hastalıkların nedeni olan "özel ve tamamen mükemmel yaratığı" mikroskop kullanarak tespit etmeye çalıştı. . Ve bu sorunu çözemesi de , çalışması korkunç bir hastalığın özünü anlama yolunda büyük bir adımdı . Samoilovich'in salgın hastalıkların dünyevi nedenlerini ve onlarla mücadele etmenin gerçek olasılığını açıkça belirtmesi özellikle önemlidir . The Discourse on the Plague kitabının önsözünde şöyle yazmıştı: “ Yıldızları ve gökyüzünü vebanın nedeni olarak ilan ederken, onu kaçınılmaz bir bela olarak göstermiyor muyuz ? . . ve halkın kalbinde hastalık tehlikesini daha da artıran korku uyandırmıyor muyuz? Ve basit ve erişilebilir gözlemlerle bu korkunç hastalığa ne ölçüde direnilebileceğini ve yayılmasının hangi yollarla önlenilebileceğini göstererek onda cesaret uyandırmak daha iyi olmaz mıydı?

XIX yüzyılda , veba Rusya'nın güney bölgelerini bir kereden fazla ziyaret etti - Moldova, Kafkasya, Astrakhan eyaleti, ancak yerel odaklardan orta bölgelere yayılmadı. Odessa'da üç kez hastalık salgınları ortaya çıktı: 1812, 1829 ve 1837'de. 1838-1843'te Kafkasya'da birkaç veba salgını kaydedildi . Bundan sonra, otuz beş yıl boyunca veba Rusya'yı rahatsız etmedi. Bu epidemiyolojik sakinlik, karantina hizmetinin iyi organize edilmesine bağlandı. Salgınların karanlık yılları bir daha asla yaşanmayacak gibiydi. Tıp ve Cerrahi Akademisi Profesörü I. I. Ravich, 1874'te bölümden yüksek sesle şunları söyledi: “Zamanımızda bir Rus'un vebaya yakalanması için boynuzlu bir sığır veya domuz olması gerekiyor. Homo sapiens, modern kültür sayesinde vebaya yakalanma yeteneğini tamamen kaybetti.”

Bu kayıtsızlığın zemininde, felaket aniden patlak verdi. 1878'de Kazak köyü Vetlyanka'da bir veba salgını patlak verdi. Hastalığın ilk

vakaları hafif bir şekilde ilerledi ve bu nedenle zamanında fark edilmedi. Buna göre, uygun güvenlik önlemleri alınmamıştır. Pnömonik veba vakaları ortaya çıktığında bile, doktorlar onları lobar pnömoni ile karıştırdılar. Neredeyse tüm sağlık personeli enfeksiyon nedeniyle öldü. Halk arasında panik patlak verdi. Birisi, halk arasında büyücü olarak tanınan Alexander Martemyanov'un ilk olarak yaz aylarında öldüğünü ve sözde ölmekte olduğunu, yakında herkesin onu takip edeceğini kehanet ettiğini hatırladı. Lanetinin etkisini ortadan kaldırmak için yaşlılar bir tabut kazmaya ve büyücünün cesedine kavak kazığı çakmaya karar verdiler. Doğal olarak, bu eylem yalnızca enfeksiyonun yayılmasına katkıda bulundu. Kendilerini vebadan kurtarmak için başka bir "etkili" önlem uygulamaya karar verdiler - köyü ve sokaklarını canlı ateşe çevrelemek.⁸ Uzun süre almaya çalıştılar ve sonunda Kazaklardan biri başardı, ancak aynı gün bir hastalığın kurbanı oldu.

Vetlyanka'da bir veba salgını, ilk başta özellikle habis olmasa da, oldukça heyecan yarattı. Ancak doktorların dikkatini bu korkunç hastalığın gizemlerine bir kez daha çekti.

Yüzyıllar boyunca birbiri ardına ortaya çıkan "Kara Veba" salgınlarının doğası karşılaştırıldığında, kendilerini tekrarladıkça önemli değişikliklere uğradıklarını göstermektedir. Sadece vaka sayısı ve ölüm yüzdesi değil, aynı zamanda hastalığın klinik tablosu da değişti. İnsan vücudu, bu doğal yüzleşme süreci binlerce yıl sürse de, tıpta hala bilinmeyen bulaşıcı bir ajanın etkisine karşı daha dirençli hale geldi. Ek olarak, her zaman bir kişinin meraklı zihni "kara ölümden" korunma yöntemleri bulmaya çalıştı.

Örneğin, vebanın özellikle sık sık şiddetlendiği Doğu ülkelerindeki halk tıbbi cephaneliğinde, mikropların keşfinden çok önce, ona karşı koruma sağlayan ilaçlar vardı. Bu tariflerden biri, Afrika'da kaldığı süre boyunca Avusturyalı doktor Rosenfeld tarafından tanındı ve etkinliğini pratikte test etmeye karar verdi. Vebadan ölen bir kişinin kalıntılarından hazırlanan kurutulmuş lenf bezleri ve kemik tozu karışımı, hem doktoru hem de birkaç düzine hastasını hastalıktan

⁸Sürtünme ile elde edilen ateşe denir.

gerçekten korudu. Tıp biliminin bu tür ilaçların etki mekanizmalarını henüz açıklayamadığı 19. yüzyılın başındaydı . Oldukça anlaşılır bir şekilde, Viyana Tıp Fakültesi , Rosenfeld'in hem bir cesede saygısızlık hem de veba riski içeren bir ilaç reçetesini reddetti .

yıldan fazla bir süre sonra , Tibet tıbbının araçlarını inceleyen Sovyet mikrobiyolog L. B. Berlin, bazı şifacıların önleyici bir sarımsak, tütüsü ve alkol karışımını teneffüs etmenin yanı sıra "gizli" bir ilaç da kullandıklarını keşfetti. Bu ilacın bileşimi, Rosenfeld'in Afrika karışımına benziyordu - kısa (yani üst) bir kaburga ve bitişik dokuların küllerini içeriyordu , bu nedenle vebadan ölen bir hastanın cesedinden alınan koltuk altı lenf düğümleri dahil . Bununla birlikte, nadiren lama şifacılarından herhangi biri ilacı hazırlamak için bu malzemeleri kullanmaya cesaret etti . En çok eski mezarlardan elde edilen kemik külleriyle yetinmek tercih edilir veya basitçe kemirilmiş hayvan iskeletleri kullanılır . Doğal olarak, bu şekilde hazırlanan çare herhangi bir iyileştirme gücüne sahip değildi . Tüm kurallara uygun olarak hazırlanan “gizli” ilaç, organo-aşı profilaksisinin başlangıcı sayılabilir . Veba asası, Fransız bilim adamları A. Yersen ve Japon S. Kitazato tarafından ancak 1894'te keşfedildi. Buna rağmen, A.P. Chekhov'dan A.S. Suvarin'e (1897) bir mektuptan bir alıntıyla açıkça kanıtlandığı gibi, insanlar hastalığın gerçek nedenlerine hâlâ güvensizdi : “Vebaya gelince, bize gelip gelmeyeceği, henüz kesin bir şey söylemek mümkün değil . Gelirse , nüfus ve doktorlar difteri , tifüs vb . _ _ Ne de olsa veba olmasa bile , neredeyse 400'ümüz beş yaşına kadar yaşıyoruz ve köylerde ve şehirlerde fabrikalarda ve arka sokaklarda tek bir sağlıklı kadın bulamayacaksınız . Veba o kadar şiddetli olacak ki nüfus sayımından 2-3 ay sonra ortaya çıkacak ; halk nüfus sayımını kendine göre yorumlayacak ve efendilerin toprağı olsun diye doktorları dövmeye, fazlaları zehirlmeye başlayacak.

Geçen yüzyılın ikinci yarısında Rusya'nın güneydoğusundaki sürekli veba salgınları çok fazla hasara yol açtı. Müthiş tehlikeyle mücadele etmek için özel bir operasyonel organ oluşturuldu - genellikle "Komohum" olarak kısaltılan "veba enfeksiyonunun Rusya'ya girmesini önlemek ve bununla mücadele etmek için önlemler Komisyonu".

Deneysel Tıp Enstitüsü çalışanları - Akademisyen D.K. Zabolotny, veba çalışmasında ve veba önleyici müstahzarların hazırlanmasında değerli bir girişim gösterdi.⁹ Profesör A. A. Vladimirov ve diğerleri. Enstitü, 1880 yılında St. Petersburg'da Aptekarsky Adası'nda açıldı. Enstitünün epizootolojik bölümünde önemli bilimsel sorunlardan biri, veba mikrobunun biyolojisinin incelenmesi, hayvanların buna duyarlılığı ve aşılama yöntemlerinin geliştirilmesiydi. Bu bölümün temelinde veba doktoru olarak teorik ve uygulamalı eğitim almak isteyen doktorlar için kısa kurslar açılmıştır. Komochum Enstitüsü'nün yardımıyla, vebanın en yaygın olduğu yerlerde araştırmak için Hindistan'a iki sefer düzenledi. Veba önleyici müstahzarlara olan büyük talep, Enstitü'nün bu müstahzarların hazırlandığı laboratuvarının genişletilmesini gerektirdi. Bir veba mikrobi kültürüyle çalışmak çok tehlikeliydi ve birçok önlem gerektiriyordu. Bu konuda laboratuvarı şehir dışına yerleştirme kararı aldık. En uygun yer, Kronstadt'ın hemen yakınında bulunan taşra kalesi " I. İskender" olarak kabul edildi. Burada, Ağustos 1899'da bu laboratuvar dış dünyadan izole olarak çalışmaya başladı. Ve yine de, önlemlere rağmen, iki veba enfeksiyonu vakası ve her ikisi de ölüm meydana geldi.

İlk kurban, laboratuvar başkanı V. I. Turchinovich-Vyzhnikovich'ti. İlk başta, kalede resmi olarak yokluğunda ciddi şekilde üşüdüğü için rahatsızlığı soğuk algınlığı olarak kabul edildi. Ancak balgamında veba basili bulundu. Hasta kurtarılamadı. Çalıştığı odayı incelerken kırık bir akik harcı buldular - içinde mikroplar öğütüldü ve onlardan bir emülsiyon hazırlandı. Enfeksiyonun nedeni belli oldu.

Üç yıl sonra, askeri doktor M.F. Schreiber pnömonik vebadan öldü. Laboratuvardaki çalışmalar düdükle sona erdi . Sinyali duyan Schreiber acele etti ve istemeden veba kültürünü bir Pasteur pipeti aracılığıyla ağzına çekti . Hiçbir şey hayal etmediğine inanarak meslektaşlarına ne olduğu hakkında hiçbir şey söylemedi çünkü hemen süblimasyon solüsyonuyla ağzını çalkaladı . Böylece serumun

⁹ **Zabolotny D.K.** (1866-1929) - seçkin bir bilim adamı, Sovyet'in kurucularından biri dünya çapında veba, kolera ve diğer bulaşıcı hastalıklar konusundaki çalışmalarıyla tanınan epidemiyoloji.

verilme zamanı kaçırılmış oldu . Güvenlik talimatlarının bir başka ihlali , Schreiber'in cesedini eldivensiz açan Dr. L. V. Padlevsky tarafından işlendi . Akşam, yüksek ateşi, şişmiş koltuk altı bubo'su vardı ve sadece serum verilmesi hayatını kurtardı .¹⁰

Vebadan ölen çalışanların küllerinin bulunduğu çömlekler, Deneysel Tıp Enstitüsü'nde tutuluyor.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra kaledeki laboratuvar kaldırıldı. Genel sağlık hizmetleri açısından özel bir vebayla mücadele hizmeti ortaya çıktı .

Bu hizmetin doktorlarının çalışmaları genellikle enfeksiyon riski ile ilişkilidir. En ufak bir talimat ihlali veya talihsiz bir kaza, ciddi sonuçlarla doludur . Akademisyen D.K. Zabolotny, derslerden birinde Çin'de çalışırken nasıl vebaya yakalandığını anlattı . Hastanın hıyarcıklı sıvısını şırıngayla çekerken , kapının dışından ayak sesleri duydu . Yerel gelenekler bu tür manipülasyonları yasakladı, bu yüzden aceleyle şırıngayı sabahlığının cebine soktu ve enfekte bir iğne ile kendine battı . Acilen yüksek dozda veba önleyici serum uygulamak zorunda kaldım .

Modern epidemiyologlar , vebayı doğal bir fokal hastalık olarak sınıflandırır . Doğal rezervuarı - epidemiyologlar bu terimi, vücutlarında patojenik mikropların dolaştığı hayvanlar dünyasının temsilcilerini belirtmek için kullanırlar - yaklaşık 250 hayvan türüne sahiptir . Temel olarak , Tersiyer döneminde ortaya çıkan ve bu nedenle varoluş tarihi boyunca insana eşlik eden bir kemirgen müfrezesine aittirler . Hem sevimli sincaplar hem de dağ sıçanları ve daha az sevimli fareler , veba bakterisinin taşıyıcılarıdır . Kemirgenler üzerinde parazit yapan pire gelince , veba patojeni onlarda iki yıla kadar, yani neredeyse tüm yaşamları boyunca devam eder. Pirelerden, bir kişiye veba bulaşır .

İnsanlar uzun zamandır veba salgınlarının , çok sayıda efsane ve masalda yansıtılan , önceki alışılmadık derecede güçlü fare

¹⁰ Cherventsov A.N. Veba Kalesi'nin Anıları . - Kitapta: All-Union Deneysel Tıp Enstitüsü tarihi için materyaller , cilt 1. M., 1941, s. 198-202.

üremesiyle bağlantısını fark ettiler . Sanskritçe'deki eski kutsal şiir Bhagavata Purana, Hindistan sakinlerine fareler çatılardan düşüp ölür ölmez evlerini terk etmeleri talimatını verdi . Shi Taonian'ın vebadan kendi ölümünden birkaç gün önce yazdığı eski Çin şiiri "The Death of Rats" ta, " farelerin ölümünden birkaç gün sonra insanların yıkılmış duvarlar gibi düştüğü " söylenir .

Almanya'nın Gammeln kentindeki katedralin ünlü vitray pencerelerinden biri , siyah giysili, flüt çalan uzun boylu bir adamı tasvir ediyor . Bu, şehrin sakinlerini aşağılık yaratıkların istilasından kurtaran efsanevi fare avcısıdır . Çalmasıyla büyülendiler , çukurlarını terk ettiler , flütçüyü takip ederek suya girdiler ve nehirde boğuldular. Açgözlü belediye başkanı kurtarıcıyı aldattı ve vaat edilen yüz düka yerine ona sadece on verdi. Kızgın fare avcısı tekrar flüt çalmaya başladı ve şehirde yaşayan bütün çocuklar onu takip etti ve sonsuza dek ortadan kayboldu. Bu mistik karakter birçok sanat eserinin sayfalarında yer almaktadır .

Popüler söylentiler, fareleri yok etme yeteneğini genellikle kötü ruhların müdahalesiyle ilişkilendirir. I. A. Bunin'in hikayelerinden birinde bu inanç yansıtılıyor: “ Ünlü bir süvariye ama aynı zamanda nadir bir fare öldürücü olduğu da biliniyor . Ve aç kalmak, fareleri kovmak - bu zaten büyücülükle bağlantılı. Sadece bir insan olarak görülmediği gerçeğine büyük değer veriyor. Kendisini, istese bile ayrılamayacağı büyük ve korkunç bir gücün taşıyıcısı olarak hissediyor - bir tür bilginin istemsiz bir alıcısı, özellikle de yüce, çünkü büyücülükle temas halindeyken, onlar , ancak, yeryüzünde kötülük değil, iyilik yaparlar.

Doğru gözlemlerin yanı sıra, çeşitli insanların hastalığın nedenleri ve özü ve buna bağlı olarak onunla başa çıkma yöntemleri hakkında birçok harika fikri vardı. Örneğin, 1857'de Güney Amerika'daki Aymara Kızılderililerini bir veba vurduğunda, ondan şu şekilde kurtulmaya karar verdiler. Hastaların kıyafetlerini siyah bir guanaco'nun sırtına koyup üzerine votka serpiştirdiler ve hastalığı beraberinde götürmesi için hayvanı dağlara saldırdılar. Çin topraklarında yaşayan bazı halklar, kendilerini vebadan korumak için,

büyük fiziksel güce sahip bir kişiyi "günah keçisi" olarak seçtiler. Yüzüne boya sürdükten sonra yüzünü buruşturmaya başladı, hastalık sinirlenip ona vursun diye alay etti. Bundan sonra, bağırışlar, gonglar ve davullar eşliğinde kalabalığın peşinden koşarak köyü terk etti.

Şu anda, vebanın önlenmesi, doğal odaklarının tanımlanmasına ve iyileştirilmesine dayanmaktadır. Ülkemizde, tüm bölgenin yaklaşık yüzde 12'si "veba tehlikesi" taşımaktadır. Çöl bölgeleri, bozkırlar, bazen dağlar kemirgenlerin yaşam alanıdır. Burada sağlık hizmeti tetikte: özel enstitüler ve veba önleme istasyonları, bu bölgelerde yaşayan potansiyel bakteri taşıyıcılarını sürekli olarak izliyor. Ayrıca büyük liman kentlerinde özel laboratuvarlar vardır, çünkü onları parazite eden gezici fareler ve pireler bir enfeksiyon kaynağı olabilir. Çoğu doğal fokal hastalık (tularem, kene kaynaklı ensefalit) şiddetlidir, ancak hasta bir kişiden diğerine doğrudan bulaşmaz. Veba biraz istisnadır. Doğru, kan emen eklem bacaklıların yokluğunda Boccaccio tarafından çok renkli bir şekilde tanımlanan hıyarcıklı formun enfekte olması oldukça zordur. Ancak, vebaya neden olan ajan lenf düğümlerinden kan dolaşımına ve ardından akciğerlere girdiğinde, hastayla temas halinde hava yoluyla enfeksiyon neredeyse kaçınılmazdır.

Mısır seferi sırasında Napolyon, Fransız askerlerinin vebadan ölmekte olduğu hastaneyi ziyaret etti. Ve onlara iyi ruhlar aşılama için, birkaç talihsiz olana bile dokundu. Şanslıydı: Bu hastalar hıyarcıklı forma sahip oldukları için enfekte olmadı. Ve aynı zamanda Napolyon, veba gibi zorlu bir düşmanla savaşmanın faydasız olduğunu anladı. General Kleber'e bıraktığı talimatta şu götürmez bir şekilde şunlar yazıyordu: "... alınan tüm tedbirlere rağmen veba devam ederse ve bir buçuk binden fazla insanı öldürürse. Mısır'ın tahliyesi böyle bir şart olsa bile Osmanlı Babıali ile barışma hakkınız olacaktır.

En iyi savunma hücumdur. Bu söz veba ile mücadele için de geçerlidir. Bu yüzden yıkıcı salgınlar geçmişte kaldı, çünkü sürekli bir arayış var. Doktorlar "kara ölüme" neden olan etkeni tespit eder etmez, tehlikeli odakların etkisiz hale getirilmesini hemen

gerçekleştiren zoologlar hemen devreye girer. Tanımlanan patojen, patojenik gücünü, bu odak için tipikliğini, antibiyotiklere direncini belirleyerek dikkatlice incelenir. Tetrasiklin genellikle en etkili olanıdır, ancak buna dirençli suşlar da karşımıza çıkmaktadır.¹¹ Bu durumda “rezerv antibiyotikler” devreye girer.

"Kara Ölüm" gezegende hala var ve insanlar, özellikle salgın servisinin zayıf bir şekilde organize edildiği ve hatta emekleme aşamasında olduğu ülkelerde hala ondan ölüyor. Ancak korkunç salgınlar, yalnızca tarihi kroniklerin ve romanların sayfalarında kaldı . Tıp, epidemiyoloji ve mikrobiyoloji önlerine güçlü bir bariyer koyuyor .

davetsiz denizaşırı misafir

1892 yazında, köylü Pyotr Usov askeri mahkeme tarafından ölüm cezasına çarptırıldı . Mahkemenin kararından önce çok trajik olaylar yaşandı . Volga bölgesinde sıcak Haziran ayının ikinci yarısı, küçük Khvalynsk kasabasında Kolera'nın Saratov'da ortaya çıktığına dair rahatsız edici söylentilerin yayılmasıyla geçti . Kasaba meydanında toplanan kalabalık , heyecanlı hatibi heyecanla dinledi . "Ortodoks! diye bağırdı . - İktidarın eline düşmeyin , tüm patronlara ve doktorlara bir İngiliz kadın rüşvet veriyor ¹² seni aç bırakmak için - görüyorsun , tüm krallığımızı ele geçirmek istiyor . Saratov'da sarhoş olarak beni yakalayıp hastaneye götürdüler , zorla banyoya atıldılar ve sonra aklım bulandı. Kalabalıktan sempatik ünlemler duyuldu ve ilgiden cesaret alan anlatıcı , kireçle kaplı bir tabutta nasıl uyandığını , diğer fakir arkadaşlarla birlikte hastaneden nasıl kaçtığını ve akşamları insanların nasıl Yaşayanların hastanede mahsur kaldığını öğrenen doktorlara misillemeye bulundu : “ Sevgililerimiz eğlendiler! Herkes katledildi. Ve inatçı, size söyleyeceğim millet: Onu bir bıçakla yandan yakalarsınız , kan böyle ılık çalar ve en

¹¹Belirli bir kaynaktan izole edilen bir mikroorganizmanın saf kültürü. Sabit biyolojik özelliklere sahiptir.

¹²Böylece insanlar İngiliz Kraliçesi Elizabeth'i çağırdı.

azından meclise değer . Bir başkasına tabancayla aynı şekilde ateş ettiler - yine de almıyorlar. Teşekkürler, birisi kafasına arka aksla vuracağını tahmin etti - pekala, kaput !

Saratov'da ne oldu ? İki bin kişilik bir kalabalığın, doktorların kasten insanları denize atıp kuyulardaki suları , çayhanelerdeki yiyecekleri zehirlediği yönündeki saçma sapan söylentilere inanarak doktor ve polislerin dairelerini bastığı, geçici bir kolera odasını yaktığı, il ve şehir hastanelerini yağmaladığı ortaya çıktı. Fakirler için. Nüfus, özellikle Eski İnananlar, tıbbi reçetelere uymayı reddetti . Pyotr Usov, Saratov'daki pogromdan sonra, isyanların kışkırtıcısı olduğu Khvalynsk'e taşındı ve bunun sonucunda su kaynağını iyileştirmeye çalışan sıhhi doktor Molchanov, perişan haldeki kalabalık tarafından kelimenin tam anlamıyla parçalara ayrıldı. . .

Koleranın en eski kanıtı, Hint tapınaklarından birinde bir taş üzerine oyulmuştur ve MÖ 3. yüzyıla kadar uzanmaktadır. e. Hastalığın renkli bir tanımını içerir ve kitlesel karakterini gösterir: "Dudaklar sararır, bakış anlamsızlaşır, gözler geriye kayar, kollar ve bacaklar ateşten sanki kırışır ve hastalık binlerce insanı kapsar." 18. yüzyılda uzak Hindistan'ı ziyaret eden Fransız gezgin Sonker , çağdaşlarına 1768-1771'de onbinlerce kişinin hayatını kaybettiği kolera salgını anlattı. Bununla birlikte, 19. yüzyılın başına kadar , Avrupalı doktorlar kolera ile pek ilgilenmiyorlardı, onu anavatanlarının ötesine geçmeyecek yerli bir hastalık olarak görüyorlardı. Hindistan'ın sömürgeleştirilmesi sırasında İngilizler yakın mesafeden zorlu bir tehlikeyle karşı karşıya kaldı.

İngiliz birliklerinin komutanı Hastings, Kasım 1817'de günlüğüne şunları yazdı: "Bu korkunç hastalığın ani bir saldırısından düşen çok sayıda talihsiz insan ve çok sayıda ceset nedeniyle kampanya korkunçtu. vagonlarda ölenler ve hala bakımla kurtarılabilecek olan hastalara yer açmak için çıkarılması gerekenler . Dünden beri 800 kişi öldü ."

Kolera, en uğursuz özelliklerini savaşlar, kıtlıklar ve dini haclarla bağlantılı insanların hareketleri sırasında aldı . R. Kipling'in " Kilisenin kutsaması olmadan " öyküsünün sayfalarından koleradan

toplu ölümün kasvetli bir resmi yükseliyor: “ Kolera her taraftan Hindistan'a taşındı . Yerel tapınağa boyun eğmeye gelen yarım milyon hacıdan oluşan bir kalabalığı vurdu . Birçoğu tanrılarının ayaklarının dibinde öldü; diğerleri uçup ülkenin dört bir yanına dağıldı ve ölümcül bir hastalık yaydı. Kolera, müstahkem şehirleri kasıp kavurdu ve günde iki yüze kadar can aldı . Panik içinde insanlar trenleri kuşattı, merdivenlere sarıldı , arabaların çatılarına bindi, ancak yolda onlara kolera eşlik etti : her istasyonda arabalardan ölümler ve ölenler çıkarıldı . Yollarda insanlar ölüyordu ve İngilizlerin atları çimenlerde kararmış cesetleri görünce korkup şaha kalktılar.

Hindistan'ın Müslüman nüfusunun Irak'ın Necef ve Kerbela şehirlerine yaptığı hac ziyareti ve Arap Yarımadası'ndaki kutsal Mekke ve Medine şehirlerine daha da yaygın olarak yapılan hac ziyareti , birden fazla kez kolera'nın Hindistan dışına yayılmasına yol açtı .

İngiliz sömürge birliklerinin dünya arenasına girmesine katkıda bulundu .

kolera'nın dünya çapındaki yıkıcı yürüyüşü başladı . Yüz yıldan biraz fazla bir süre boyunca (1817'den 1925'e kadar), altı pandemisi var .

, 1823'teki ilk salgın sırasında Rusya'ya deniz yoluyla getirildi . İlk başta Astrakhan'da görüldü . Denizaşırı konunun ilk ziyareti oldukça kısa sürdü ve hastalığın kendi kendine durabileceğine dair umut verdi. Bir sonraki kolera vakası 1829'da kaydedildi . Bir ticaret kervanıyla Orenburg'a sadece kumaş, yün ve meyve değil, aynı zamanda davetsiz bir misafir de geldi . Bir yıl sonra tekrar Astrakhan'ı ziyaret etti ve kısa sürede ülkenin önemli bir bölümünü kapladı . Panik söylentileri, salgının yayılmasını geride bıraktı. Resmi istatistiklere göre , iki yılda (1830-1831) Rusya'da yarım milyondan fazla insan hastalandı ve ölenlerin sayısı yaklaşık 230 bindi.

"Kolera" kelimesi Yunanca "chole" - safra ve "rea" - akış kelimelerinden gelir, çünkü eski zamanlarda hastalığın nedeni artan

safr a akışında görölüyordu. Bu görüşün 19. yüzyılın ilk yarısında bazı doktorlar tarafından paylaşıldığını söylemeliyim . "Askeri bakanlığın ordu doktorları için tıp departmanı tarafından derlenen Hint kolerasının tanımında" (St. Petersburg, 1830), hastalığın en sık Ağustos - Eylül aylarında alevlendiğı kaydedildi, çünkü bu "zaman hepatik sistemin aşırı ısısı ve çoğalan hareketi" ve "sonbahar yağmuru" şu anda alışılmadık bir durum değildir, "şaşırtıcı bir şekilde safr a salgısındaki artışa iyi adapte olmuştur." Astrakhan tıp kurulu, kolera salgınlarını safr a salgısının artmasına neden olan "yerel atmosferdeki olağandışı bir değışikliğe" bağladı.

En yaygın olanı, tüm salgın hastalıklar gibi kolera nedenlerinin de havanın özel özelliklerinden kaynaklandığını öne süren miazmatik teoriydi. Bu görüşler doğrultusunda önleyici tedbirler de inşa edildi, bazen gülünç hale geldi. Böylece, yazarın annesi I. S. Turgeneva, koleradan korkan, ancak yerleşik rutine göre eşyalarını kişisel olarak incelemenin gerekli olduğunu düşünen Varvara Petrovna, geniş bir cam dolap yapılmasını emretti. Oraya, bayanın yerleştiğı ve ciddiyle bir sedye üzerinde Spasskoye köyüne gittiğı rahat bir sandalye yerleştirildi. Bu garip alayı görünce, bazı köylülerin özellikle saygı duyulan bir ikon taşıdıklarına karar vermesi, yüzünün üzerine düşmesi ve kabinin çıkıntısına gönüllü bir bağış - bir bakır kuruş - koyması şaşırtıcı değildir.

Başka bir yönün savunucuları - bulaşıcılar, hastalığın nedeninin bulaşma olduğuna inanıyorlardı - hastanın vücudunda oluşan ve sağlıklı olanlara geçen bir madde. En dirayetli hekimler, koleraının doğasına, bulaşma kaynağının "mikroskopik hayvanlar" olduğunu varsayarak yaklaşmışlardır. Ancak bu varsayım, resmi tıp tarafından "keyfi" olduğu gerekçesiyle reddedildi . Böylece, Yaroslavl tıp konseyi müfettişi Vishnevsky , kolera hastalarının dışkısıyla lekelenmiş gemilere binen insanların kendilerinin de hastalığın kurbanı olduklarına dikkat çekti . Görünüşe göre bu doğru gözlem, gizemi çözmenin anahtarı olacaktı . Ancak Vishnevsky'nin kanıtı "çok belirsiz" olarak kabul edildi ve ünlü terapist I. E. Dyadkovsky de dahil olmak üzere en yetkili doktorlar, enfeksiyon vakalarını " gemiye yapışan bulaşıcı ter " nedeniyle açıkladı .

Koleranın önlenmesi ve tedavisine ilişkin çeşitli ve çoğu zaman çelişkili tavsiyeler arasında tamamen meraklı olanlar da vardı . Örneğin, Tıp Konseyi tarafından yayınlanan “kolera” adlı bir hastalığın tedavisine ilişkin talimatta (St. Petersburg, 1830), hastaya kan verilmesi, tatlı cıva , afyon damlaları ve nane yağı verilmesi, " Atriyumu güçlü votka ile nemlendirilmiş bir tüyle yayın", " mideye kavanoz veya sülük koyun", "tüm vücudu ılık ekmek şarabı veya kafur ruhu ile ovun".

Başka bir kılavuzun yazarı, " çıplak vücuda pazen giymenin büyük yararına " dikkat çekti ve koruyucu amaçlar için , vücudu "tahta yağı" ile ovma uygulamasını tavsiye etti. Aynı yazara göre, “Bakü şehrinde şu yöntem başarıyla uygulandı: birisi yola düştüğünde hemen soyundular, durmadan soğuk suyla ıslattılar ve birkaç saat ovup yoğurdular asayiş gereği, her köşede durdular, sokaklar soğuk su dolu kaplardı ve eğer biri şaşırırsa, o zaman herkes bir yangında olduğu gibi kovalarla ona koştu. Uzun bir "Koleradan muzdarip olanlar için bir buhar banyosu açıklaması" da yayınlandı (M., 1830).

İshalde sıklıkla görülen mide ve bağırsak ağrıları, dönemin ünlü hekimi Christian Loder'i, kolera'nın "mide pleksusunda başlayıp hemen kendini gösterdiği" sonucuna götürmüştür. Bununla birlikte, böyle bir tezin saflığından bahsetmeden, görünüşe göre Loder'in yanlışlıkla ağrının gerçekten de sıklıkla mevcut olduğu kolera için dizanteri aldığı belirtilmelidir. Ona göre, "ruhun sertliği ve güçlü ruhsal huzursuzluğun mesafesi" talihsizliğe karşı koruyabilirdi. Sakin bir mizaç elde etmeyi tavsiye etti, "Davut'un doksaninci mezmurundan şu teselli sözlerini zihnine yerleştirerek:" Gecenin korkusundan, gündüzleri uçan oklardan, karanlıkta geçen şeylerden korkma. öğle vaktinin bokundan ve iblisinden bin kişi ülkenizden düşecek ve karanlık sağınızdan düşecek, ama size yaklaşmayacak.

Elbette koleraya eşlik eden panik, kurbanlarının sayısını daha da artırdı. Ancak panik korkusunu önleyebilecek dualar değil, o zamanlar tıbbın henüz sahip olmadığı makul önleme ve tedavi yöntemleriydi. Ve İçişleri Bakanlığı kendi adına "Koleranın Belirtilerini Tanımak, Koleradan Korunmak ve İlk Tedavisine

Yönelik Çözümler İçin Kısa Bir El Kitabı" yayınlamış olsa da, buradaki noktaların çoğu imkansız değilse de oldukça resmiydi. Örneğin "kirli su, bira ve genç kvas içmek" yasaktı. Ama en yaygın içecek neydi? O zamanlar sıhhi tesisat veya su arıtma tesisi yoktu. "Sıkışık, kirli, rutubetli meskenlerde yaşamak" yasaktı ama mahzenler, köşeler ve dolaplar dışında mevsimlik işçiler ve zanaatkarlar, fabrika işçileri nerede toplanabilir? "Öfke, korku, bitkinlik, umutsuzluk ve ruhun huzursuzluğuna kapılmak" yasaktı. Ancak, umutsuzluk ve endişe dışında, sonsuz cenaze alaylarına, çelişkili uyarılara, talimatlara, yetkililerden gelen emirlere ve insanların dedikodularına neden olan ne olabilir? 1830 sonbaharında A. S. Puşkin, Boldin'deyken, Moskova'da kolera'nın çok yaygın olduğunu öğrendi. Nişanlısı Natalya Goncharova için endişelenerek Moskova'ya gitmeye çalıştı: "Hemen yola çıktım ve dörtmala koştum. 20 verst gittikten sonra şoförüm durdu: ileri karakol! Sopalı birkaç adam bir nehrin geçişini koruyordu. Onları sorgulamaya başladım. Ellerin de sopalarla ve kimseyi içeri almama emirleriyle orada neden durduklarını gerçekten ne onlar ne de ben anlamıştık. Onlara, muhtemelen bir yerlerde bir karantina uygulanmış olduğunu ve bugün yapmazsam yarın bununla karşılaşacağımı kanıtladım ve kanıt olarak onlara bir gümüş ruble teklif ettim . Adamlar benimle aynı fikirdeydiler , beni taşıdılar ve uzun yıllar dilediler ." Şair Moskova'ya ulaşamadı. Ancak köyde zorunlu kalışı çok verimli oldu ve edebiyat tarihine "Boldino Sonbaharı" adıyla girdi .

1831'de kolera, St. Petersburg'da ortaya çıktı ve kelimenin tam anlamıyla insanları biçmeye başladı . Kolera komitesi başkanı Moskova Üniversitesi Profesörü M. Ya. Mudrov başkente geldi ve geçici hastanelerin açılması emrini verdi . Ancak kısa süre sonra kendisi de otopsi sırasında hastalığa yakalanarak hastalığa yakalandı . Izhora istasyonundaki karantina karakolu, başkentin yolunu kapattı . Tsarskoye Selo kordon altına alındı. N.V.'ye göre karantinalar. Gogol, bu 24 verst'i St. Petersburg'dan Kamçatka'ya giden bir yola çevirdi. " Geçen gün ne öğrendim biliyor musun ? - V. A. Zhukovsky'ye yazdı ... - Ama bana inanmayacaksın, bana hurafe diyeceksin. Bütün bunlar için başka kimsenin suçlanmayacağı, ancak Rab'bin kiliselerinin dürüst hacının düşmanı ve kutsal işaretle korunan her şey. Arma

düğmeleri olan yeşil bir üniforma giyen, böğrüne sivri bir kılıç asan ve karantina bekçisi olan şeytandı.

Karantinaların düzenlenmesinde çok fazla gereksiz ve gereksiz çekingenlik vardı. Karantina yetkilileri, karantinada geçirilen süreyi bir ücret karşılığında iki haftadan iki saate indirerek yaygın bir şekilde rüşvet uyguladı. Gıda arzının kesilmesiyle bağlantılı olarak, ürünlerin fiyatları inanılmaz derecede arttı. Bütün bunlar, çağdaşların oybirliğiyle ifadesine göre, yönetimin emirlerine güvensizlik ekti.

21 Haziran 1831'de başkent halkı arasında, halkı zehirlediği iddia edilen doktorlara karşı bir söylenti yayıldı. İçişleri Bakanlığı'nın yukarıda belirtilen talimatının noktalarından biri, koleraya karşı korunmak için yanınızda "soda klorür veya sirke solüsyonu içeren, sık sık ellerinizi ve burnunuzun yanında ovuşturduğunuz bir şişe" taşımanızı emretti. , buna ek olarak cebinizde keten bir torbaya dikilmiş kuru kireç klorür taşıyın. Bu, elbette hastalıktan kurtarmadı, ancak şüpheli kalabalık, zehir olmadığını ve suçlu bir şey planlamadıklarını kanıtlamak için bu maddenin gayretli uygulayıcılarını buldukları tozları yemeye zorladı. Sıkıntılı zamanların tanıklarından biri, "Sennaya Meydanı'ndaki kirli, sıkışık ve kokuşmuş bir ara sokakta, polisin kolera hastalığına yakalanan herkesi kendi istekleri dışında evlerinde zorla götürdüğü bir merkezi kolera hastanesi kurulduğunu hatırladı. ve arzu, hastanenin yıkılmasıyla sona eren Sennaya Meydanı'nda halkın ciddi huzursuzluğuna neden oldu, hastalar yataklara bindirilerek meydana götürüldü, doktor, sağlık görevlisi ve eczacı öldürüldü ve hizmetliler öldürüldü. dağınık, dağılmış.

Petersburg isyanının kıvılcımları hızla çevre illere dağıldı. Kolera olmadığı, ancak zehir olduğu söylentileri, çok sayıda halk huzursuzluğuna neden oldu. Zulüm ve sonuçları açısından en trajik olanlardan biri, Novgorod askeri yerleşimcilerinin isyanı olarak tarihe geçen bir ayaklanma olarak görülmelidir.

Üçüncü salgın sırasında kolera, Arkhangelsk, Kola Yarımadası ve Sibirya'ya kadar kuzeye yayıldı. Hastalıkların zirvesi 1848'de kaydedildi - 1.772.439 vaka ve 690.150 ölüm. Hâlâ etkili bir tedavi

ve önleme yöntemi bulunmadığından, bu kadar yüksek bir ölüm oranına şaşırarak için hiçbir neden yok. Yazar E. N. Vodovozova'nın anıları, o dönemde hastalıkla mücadelede kullanılan yöntemlerin net bir resmini veriyor:

“Biri 19 diğeri 18 yaşında olan iki ablamı kolera hastası bir şekilde yatağa yatırdığında vefat eden baba masanın üzerinde yatıyordu ve arka arkaya gömüldüler. Ardından, sonraki üç hafta içinde ailemizden dört çocuğu daha kolera aldı. Yani, bir aydan biraz fazla bir süre içinde yedi kişi öldü. O günlerde çocuklara genel olarak çok kötü bakılmasının, evimizde kolera gelişmesi ve ülkemizde bu kadar tehdit edici bir karakter kazanması büyük olasılıkla yardımcı olmuştur. Hastalarla özgürce iletişim kurduk, odalarına koştuk, ölümlere girdik.

.. . Doktorumuz bizde bu yöntemi uygulamıştı: Nevresim ve yastıklar yataktan çıkarıldı ve sadece çarşafa sarılı hasta kaba bir çarşafa kaplı karyolaya yerleştirildi. Yukarıdan, hasta birçok ısıtılmış battaniye ve kuş tüyü yatakla örtüldü, sıkıca mantarlanmış ve bir paçavraya sarılmış kaynar su şişeleri yanlardan bacaklarına yerleştirildi ve yatağın altında büyük bir bakır leğende kırmızı-sıcak bir küvet vardı. ara sıra kaynar su ve sirke dökülen tuğla. Böylece hasta, sıcak lastiklerle birlikte soğuyan vücudunu ısıtması gereken sıcak asetik buhar soludu.

V.F. Odoevsky'nin 6 Şubat 1863 tarihli günlüğünde şu ilginç giriş var: “Bana gerçekten Kont Panin'in kolera sırasındaki eski emrini söylediler: aile halkına bir ay boyunca yarım kilo çay vermek; sağlam ve uslu - karınlar; mükemmel onurlu yetkililer - formalar. İşin en komik tarafı da işin resmi tarafı: Görevlilere yarım kilo çay, yelek, forma hediye etmeye başladılar ve bu da ödül olarak resmi listelere girdi.

Kolera o kadar sık yıkıcı baskınlar yaptı ki, köylerde sık sık onlardan geçen zamanı saydılar. "Bizimki ne tür bir toprak - kendiniz biliyorsunuz: kil, höyükler ve o zaman bile, görünüşe göre, Tanrı'yı \u200b\u200bkızdırdık, şimdi koleradan okuyun, ekmek doğurmayacak" (L. N. Tolstoy. "Sabah toprak sahibi"). "İlk kolerada,

babanla Moskova'ya gittim ve o zamandan beri beyinsiz", "İlk kolera yılında eyalete asker getirdiğim için o günlerde nezle olmuş olmalıyım" (M. E. Saltykov - Shchedrin "İyi niyetli konuşmalar"). Kolera felaketlerinin renkli eskizleri, son derece ilginç ve zor bir kaderi olan V. A. Gilyarovsky'nin "My Wanderings" (1928) kitabında mevcuttur. Bu otobiyografik hikayede, Rybinsk'te kolera'nın yaz ortasında tahıl yükleyiciler arasında nasıl patlak verdiğini hatırlıyor. İnsanlar hem sokaklarda hem de iskelelerde öldü, lomovikler çok para kazandılar, cesetleri gündüzleri mezarlığa ve geceleri Volga kıyılarına, onları Volga'yı geçip gömdükleri teknelere taşıdılar. onları kumda ve söğütlerde.

Burada mavna taşıyıcıları kabuğu çeker ve yaklaşmakta olan akıntı onlara müdahale eder ve kendilerini neşelendirerek gürültülü bir şarkı başlatırlar. Ve çocuklar kumlu dik vadiden onlarla dalga geçerek bağırarak: "Aravushka! aravushka, sahili gözlemle! Eski nakliyeciler alınmadı ve onlara hiç ilgi gösterilmedi.

"Doğru olan doğrudur, zaman, kolera!" Gilyarovsky notları. Mavna taşıyıcıları arasında ölüm oranı çok yüksekti - çalışma koşulları enfeksiyonun yayılmasına katkıda bulundu ve herhangi bir tıbbi bakım almadılar:

"- H-evet! Bak, nasıl bir veba geldi.

- Balıkçılar, Rybna'da insanları indirenin mahkeme olmadığını söylediler. Kolera diyorlar.

"Ve daha önce de oldu. Her şey kaldırıldı. Volga boyunca Burlatsky mezarları var. Shirmokshansky rulosunu alın. Orada oldu, onlarca insan bir deliğe atıldı.

Arkamda birden fazla kez çalılara koşan genç bir Vyatka adamı, solgun ve yeşil, inleyerek yere düştü. Hareket halindeyken onun için kayışı çıkardılar - sessizce yaslanmanın etrafında yürüdüler.

Geçen yüzyılın doksanlı yıllarındaki kolera salgını trajik olaylarla doluydu. Bu, resmi çevrelerde hafif bir şekilde mahsul kıtlığı olarak

adlandırılan mahsul kıtlığına bağlı şiddetli kıtlık tarafından küçük ölçüde kolaylaştırıldı. Bu bağlamda, aşağıdaki dörtlük yaygın olarak kullanılmıştır:

İşte cüretkar troyka geliyor - Veba,
kolera, yetersiz beslenme, Ama bu
arada, tüm önlemler alındı, Halk merak
etmesin.

N.Ş. Leskov şunları yazdı: “1892 yazında, on dokuzuncu yüzyılın sonunda ülkemizde kolera ortaya çıktığında, ne yapılması gerektiği konusunda hemen bir anlaşmazlık ortaya çıktı. Doktorlar virgülü ¹³öldürmeniz gerektiğini söyledi, ve halk doktorların öldürülmesi gerektiğini düşündü . Şunu da eklemek gerekir ki, halk bu şekilde “düşünmekle” kalmayıp, uygulamaya da çalıştı . Davanın iyiliği için virgülü öldürmeye çalışan birkaç doktor öldürüldü. "Dezenfeksiyon belası" ile ilgili memnuniyetsizlik genellikle kitlesel huzursuzlukla sonuçlandı . 19. yüzyıl boyunca çarlık hükümeti halkın öfkesinde daima siyasi saikler aradı ve gördü . A.F. Koni, İmparatoriçe Maria Feodorovna'nın Khvalynsk'teki isyanlarla ilgili mesaja nasıl tepki verdiğini hatırlıyor : “Evet, evet, Molchanov - bu ne kadar korkunç! Hele bir de bütün bunların nihilistlerin siyasi entrikaları olduğunu biliyorsanız . Kraliçeyi, kolera isyanlarının nedeninin , hastalığın özünün kitleler tarafından tamamen yanlış anlaşılması, önleyici tedbirlere duyulan ihtiyaç olduğuna ve doktorlara yetkililer olarak güvensizliğin ana nedeninin elbette son derece olduğuna ikna etmeyi asla başaramadı . zor sosyal koşullar.

Aşağıdaki gerçekler, bölümün başında anlatılan trajik olaylar sırasında Saratov'daki sağlık kuruluşunun düzeyi hakkında oldukça anlamlı bir şekilde konuşuyor . Ancak 1890 yılında şehirde 100 yataklı bir hastane için özel bir bina inşa edildi. Ondan önce kiralık bir binadaydı . Bir görgü tanığına göre , " orada iyileşmediler , sadece hastalara baktılar , yani sakinlerinin son güçlerini acıya karşı mücadelede harcayıp ebedi meskene doğru yola çıktıklarını izlediler ." 1894'te belediye başkanı, veliaht prensin Hessen Prensesi Alice ile

¹³Koleranın etken maddesi virgül şeklindedir.

nişanlanmasını " bulaşıcı hastalıkları olan hastaların tedavisi için şehir hastanesinde 28 yataklı dört ahşap kışla düzenlemenin iyi, faydalı eylemiyle" anmayı teklif etti . Kışlalardan birine varisin ve müstakbel eşinin adını taşıyan azizlerin bir ikonasının konulmasına ve önünde sönmez bir lambanın yakılmasına karar verildi . Ancak bu çok mütevazı inşaat bile, kaynak yetersizliğinden dolayı iki yıl ertelendi. Ve ancak Nisan 1896'da, ciddi bir ayın sonrasında kışlalar atıldı . Bu olayın anısına , Saratov şehri kamu idaresi tarafından N. Krotkov'un " Bulaşıcı hastalıkları olan hastaların tedavisi için şehir hastanesinde dört ahşap kışlanın inşasının gerekçeleri ve hedefleri hakkında" broşürü yayınlandı (Saratov, 1896) . Doğru, doktorların yaşayanları kireçle kaplayıp gömdüğüne dair panik söylentilerinin ortaya çıkması için belirli ön koşullar da adlandırılabilir . Bu nedenle, N. G. Garin-Mikhailovsky, "Kurt" hikayesine yazdığı bir notta , Astrakhan'daki kolera sırasında , karantinada olan , elbette karaya çıkmak isteyen , tabutlara saklanan ve ölümlerle birlikte olan gemilerden yükleyicilerin öldürüldüğünü belirtti. mezarlığa getirildi . Orada dışarı çıktılar ve üzerine kireç serpilerek şehrin etrafına dağıldılar ve doktorların kötü niyetli eylemleri konusunda sakinleri daha da güçlendirdiler .

Saratov'da meydana gelen trajik olaylar sırasında doktorlar kolera hakkında ne biliyorlardı ? 1883'te Mısır'da şiddetli bir kolera salgını başladığında , iki bilimsel sefer enfeksiyonun kaynağına gitti .

Ünlü Pasteur Emil Roux'un öğrencisi, ikincisi ise Robert Koch tarafından yönetiliyordu . Koch, yalnızca vibrio kolerasını tespit etmeyi değil , aynı zamanda saf bir kültür elde etmeyi de başardı . Uğursuz "virgül", doğal olarak hastaların dışkıında, koleradan ölenlerin bağırsaklarında , hastalık odaklarında bulunan rezervuarlarda bulundu .

Ancak, bu keşif şüpheyi karşılandı . Ünlü Alman hijyenist Max von Pettenkofer, kolera'nın yayılmasında ana rolü oynayanın toprak olduğuna inanıyordu . Hastadan izole edilen ve toprakta olgunlaşmamış vibrioyu tamamen zararsız olarak değerlendirdi . Bilim adamları arasındaki tartışma çıkmaza girdiğinden , Pettenkofer

iddiasını pratik olarak kanıtlamaya karar verdi . Canlı bir *Vibrio cholerae* kültürünün kendisine gönderilmesini istedi , test tüpünün içindekileri içti... ve üç gün sonra bir bağırsak rahatsızlığı geliştirdi, ancak genel sağlığı iyi durumda kaldı ve kısa süre sonra ağrılı semptomlar herhangi bir şey olmadan kayboldu . tedavi. Pettenkofer'in öğrencisi Emmerich, öğretmeninin örneğini takip etti ve çok şiddetli olmasa da hastalandı, ancak yine de tıbbi yardıma ihtiyacı vardı . Her iki vakada da dışkının bakteriyolojik incelemesi çok sayıda kolera vibriosunu ortaya çıkardı . Bununla birlikte, tarafların her biri ikna olmadı . 1882'de, başarılı bir sonuca sahip benzer bir deneyim, Paris'te I.I. Mechnikov ve genç asistanı Latapi. Bu, Mechnikov'u vücudun dışında bir test tüpünde kültürlenmiş vibriyonun zayıfladığı fikrine götürdü. Bu hipotezi test etmek için ek deneyler gerekiyordu . Pasteur Enstitüsü'nün bir çalışanı olan Jupille, deney için hizmetini teklif etti ve bunun bedelini neredeyse hayatıyla ödedi .

Doğal olarak, enfeksiyonun bu kadar farklı sonuçları şaşkınlığa neden oldu.

1887'de zemstvo doktorları kongresinde konuşan ünlü hijyenist F. F. Erisman (1842-1915) , lağımda "virgül" yakalamakla zaman kaybettiklerine inanarak bakteriyologları "fanatikler" olarak adlandırdı. Ve koleraya karşı aşılama çalışmaları devam ederken inatla şunları yazdı: “Kolera oldukça karmaşık, gizemli bir fenomendir. Bu, kelimenin tam anlamıyla, ölümcül bakışıyla bizi korkutan, ancak dünyanın her ülkesinde binlerce bilim adamının onu çözmekle meşgul olmasına rağmen hala anlayamadığımız bir sfenkstir.”

Ağustos 1892'de A.S. Suvorin'e yazdığı bir mektupta koleranın yaklaşımını öğrenen A.P. Sıkıcı. Kendine ait olmamak, sadece ishali düşünmek, geceleri köpeklerin havlamasından ve kapıyı çalmaktan titremek (benim için gelmediler mi?), Bilinmeyen yollarda iğrenç atlara binmek ve sadece kolera hakkında okumak ve sadece kolera için bekleyin .. Bu, efendim, sağlıklı olmayacağı böyle bir okroshka. Moskova'da ve Moskova yakınlarında kolera var ama bizim

yerlerimizde bu günlerden biri olacak. Kolera doktoru olarak atandım ve bölgem 25 köy, 4 fabrika ve 1 manastırdan oluşuyor.

Salgın hastalık korkusu bazen gazete haberleriyle şiddetlendi. I. I. Mechnikov ve Odessa bakteriyoloji istasyonundaki meslektaşları N. F. Gamaleya ve Ya. Yu. Bardakh, vebayı taşıyan kemirgenlere Asya kolerasıyla hiçbir ilgisi olmayan sözde tavuk kolera mikrobunu bulaştırarak yok etmeyi önerdiler. , gazeteciler bu hastalığa neden olan ajanın kolera vibrioya olası dönüşümü konusunda paniğe kapıldı ve insanların toplu hastalıklarını tahmin etti.

Bu ahenk, Louis Pasteur'den Mechnikov'a yazdığı bir mektupta açıkça kanıtlandığı gibi, yalnızca Rusya'da değil, bakteriyoloji sorunlarından uzaktaki gazetecilerin kafasını karıştırdı: “Sevgili Mechnikov! Görünüşe göre bazı Rus dergilerinde tavuk kolerasının büyük hayvanlara zarar verebileceğinden korkuyorlar ve hatta ikinci görüşü doğrulayan deneyleri bana atfediyorlar. Mikrobiyolojide pek çok efsane yayıldı sevgili Mechnikov, çünkü bilim her yönden geliyor. Hatta genç temsilcilerimizin Avustralya'da olduğunu bile söyleyebilirim. aydınlanmış gibi görünen ya da olması gereken insanlardan çok garip bir muhalefetle karşılaştı. Tavuk kolerasının Asya kolerasına dönüşeceğini iddia ettiler?.. Bu korkular basit varsayımlara veya önyargılı görüşlere dayanıyor. Tüm bunların sorumlusu "kolera" kelimesidir. Bu nedenle, oldukça anlaşılır bir fikir birliği, ancak en ufak bir bilimsel gerekçeden yoksun.

Kolera'nın doğası ve özü hakkındaki batıl fikirlerin halk arasında uzun süredir korunmuş olması şaşırtıcı mı? Köylülerin salgın hastalıkları önlemek için genellikle toprağı sürmeye başvurduklarını daha önce söylemiştik. Rus halk tıbbının özelliklerini, hastalıklarla ilgili belirti ve inançları ve tedavi yöntemlerini inceleyen G. Popov, Kaluga vilayetinde tanık olduğu bir vakayı aktarıyor. Kadınlardan biri hararetle köylülere çift sürerken (erkek ya da kadın) ilk karşılaştıkları kişinin insan şekline girmiş kolera olduğunu ve bu nedenle hem sabanı hem de sabanı atmak gerektiğini hararetle anlatmış. tırmık , yakala ve öldüresiye döv . Bir rahiple tanışırsanız , onu da esirgemeyin çünkü kolera, insanların gazabından kaçınmak

için genellikle bir rahibe dönüşür .

yoğun batıl inancın daha az çarpıcı olmayan başka bir örneği . 1910'da Bedeevo kasabasında, Cheremis köylüleri bir köy toplantısında karar verdiler: Kolera'nın ilk kurbanı Eşkişma Muroliyeva mezardan çıkarılmalı, yüzü aşağı çevrilmeli ve bir kazıkla sırtına çakılmalıdır . Gerçek şu ki, ölen kişi yaşamı boyunca bir büyücü olarak biliniyordu ve bu nedenle köylülere göre cesedine yapılan misilleme salgını durdurmaktı.

Ayrı ayrı ele alınan gerçeklerin henüz gerçeği oluşturmadığı bilinmektedir . Bu arada, kolera'nın doğasına ilişkin birbirini izleyen ve son derece çelişkili görüşlerde , herhangi bir faktörün veya olgunun önemini mutlaklaştırmaya yönelik açık bir eğilim vardır . Rus doktorlar , kolera ile ilk karşılaşmalarından itibaren, hastalıkların sıklığı ile atmosferik olaylar arasında anlaşılmas bir bağlantı olduğunu fark ettiler. Bu nedenle, F. I. Inozemtsev (1802-1869) , "atmosferik gök gürültülü fırtınaların ortaya çıkmasıyla birlikte, hastanelere teslim edilen kolera hastalarının sayısının arttığını ve ölüm sayısının da gök gürültülü fırtınanın ortaya çıkmasından öncekinden daha fazla olduğunu" kaydetti. Köylüler genellikle hastalığın nedenini sis ve çığın özel özelliklerinde gördüler.

Pettenkofer'in daha önce bahsettiğimiz "toprak" teorisi, salgın hastalıkların ortaya çıkışının ve gelişiminin sadece "mikrobiyal faktöre" değil, aynı zamanda dış çevreye de bağlı olduğu şeklindeki verimli fikre dayanıyordu. Bu arada bu fikir, şehirlerin sağlık durumunun iyileştirilmesinde çok olumlu bir rol oynadı ve bu da hastalıkların azalmasına katkıda bulundu.

Koch tarafından öne sürülen enfeksiyonun yayılmasına ilişkin "su" teorisi, esasen doğru olmakla birlikte, patojenin olası gıda ve temas yollarını hesaba katmadığı için evrensel değildi. Farklı gerçekleri ve fikirleri birbirine bağlamak hemen mümkün değildi. Anavatani Hindistan'daki kolera salgınlarının tarihini inceleyen birçok araştırmacı, hastalığın pratikte ortadan kalkmamasına rağmen, insidansta en yüksek artışların her 12 yılda bir görüldüğüne dikkat çekti. Yani, her 12 yılda bir, Kumb Mela'nın dini bayramı en yaygın

olarak burada kutlanır. Toplam sayısı üç milyona ulaşan büyük hacı kalabalıkları, Ganj'ın üst kesimlerinde bulunan Gardwar ve Benares şehirlerine akın ediyor. Burada kıyıda, inanılmaz kalabalığın ve sağlıksız koşulların hüküm sürdüğü geçici bir kamp düzenliyorlar. Nitekim hacılara ek olarak birçok tüccar gelir. Muhteşem Kumb Mela kutlamalarının yapıldığı iki yılda (1867 ve 1879) 69.281 kişi hayatını kaybederken, bu tarihler arasındaki 11 yılda yaklaşık 46 bin kişi koleradan öldü. Sovyet araştırmacısı A. L. Chizhevsky, en belirgin ve görsel güneş döngüsünün süresinin tam olarak 12 yıl olduğuna ve güneş aktivitesinin zirvelerinin tam olarak bu yıllara denk geldiğine dikkat çekti. ¹⁴Her şey yerine oturdu: belirli bir patojenin rolü, aktivitesini artıran kozmik faktörlerin rolü ve patojenin olası bulaşma yollarının rolü.

Kolera'nın bulaşıcı doğası nihayet tespit edildiğinde, Sina Yarımadası'nın batı kıyısında, hastalığın bariz belirtileri olan hacıları alıkoymak için özel bir karantina istasyonu El Tor kuruldu. 1906'da dizanteriden öldüğüne inanılan hacıların bağırsaklarından koleraya benzeyen vibrios izole edildi. Adlarını El Tor'un bulunduğu yerden almıştır. Otuz yıldan fazla bir süredir, insanlara zararsız olduklarına inanılıyordu, ta ki 1937-1938'de Sulawesi adasında bu vibriyonun neden olduğu ortaya çıkan bir hastalık patlak verene kadar. 1960'ların başına kadar El Tor kolera pratik olarak Sulawesi'nin ötesine geçmedi ve bu nedenle onu önlemek için hiçbir önlem alınmadı.

Bunun büyük bir hata olduğu ortaya çıktı, çünkü kısa sürede saldırıya geçti ve çok geniş bir alana yayıldı. Ünlü Sovyet mikrobiyolog N. N. Zhukov-

Verezhnikov, El Tor vibriosunun hastalığa neden olan özelliklerinin Koch vibrio ile geçişin bir sonucu olarak edinildiğini öne sürdü - sonuçta , her iki vibrio da aynı anda bir hacı bağırsaklarında olabilirdi .

Vibrio cholerae insan vücuduna yiyecek veya su ile girer . Mide suyunun bir parçası olan hidroklorik asit , onun üzerinde zararlı bir

¹⁴Bakınız: *Chizhevsky A. L. Güneş fırtınalarının Dünya yankısı*. Ed. 2. M., 1976.

etkiye sahiptir. Bununla birlikte, azaltılmış veya sıfır asitlikte , doğal bir koruyucu bariyer yoktur. Ayrıca aç karnına sıvı içildiğinde vibrio, meyve suyunun etkisine maruz kalacak vakti olmadan mideyi çok hızlı bir şekilde atlar . Alkali gıda , mide suyunun asidini nötralize eder ve ayrıca vibrionun yoğun bir şekilde çoğalmaya başladığı bağırsağa başarılı bir şekilde nüfuz etmesine katkıda bulunur . Bu nedenle , koleraya karşı bireysel bağışıklık , kısmen mide suyunun asitliğine ve yiyeceğin doğasına bağlıdır . Alkolün önleyici etkinliği hakkındaki yaygın görüş hatalıdır, çünkü kullanımının bir sonucu olarak midenin salgılama işlevi sıklıkla zarar görür .

Vibrio cholerae, ince bağırsağın mukoza zarının hücrelerini yok eden toksinler olan toksik maddeler salgılar . Sonuç olarak, bağırsak lümenine büyük miktarda sıvı salınır . Vibrioların çürümesinden kaynaklanan zehirli maddeler emilerek kan dolaşımına karışarak vücudu zehirler. Bol miktarda sıvı salgılanması ishale ve sıklıkla kusmaya neden olur . Şiddetli dehidrasyon böbreklerin , kardiyovasküler ve sinir sistemlerinin bozulmasına yol açar ve uygun şekilde tedavi edilmezse hastanın ölümüyle sonuçlanabilir .

I. Ertel'in "Gardenina" adlı romanında koleradaki sarhoşluk ve susuzluğun klasik tablosu renkli bir şekilde anlatılıyor: " Agey Danilych'in görüntüsü korkunçtu. Dayanılmaz kasılmalar onu serbest bıraktığında ve yüzü dayanılmaz bir acı duygusuyla buruşmayı bıraktığında, bir ceset gibi oldu . Büyük burun bir kuşunki gibi sivridir ; yanaklar ve çökük, donuk , ifadesiz gözler , yuvaların çevresinde gri oyuklar oluştu ; ağzın yanında ve burun köprüsünde birbirinden ayrılmayan ölümcül kıvrımlar vardı ve - en kötüsü - dudaklar, kulaklar, göz kapakları, ellerdeki parmaklar o kadar renk değiştirdi ki boyanmış gibi göründüler kalın siyah-mavi boya ile. Fedotka öyle bir şevkle ovuşturdu ki sağlıklı bir insan uzun zaman önce kanayabilirdi ama burada sıyrıkların yüzeyinde hiçbir şey sızmadı ve bir cesedin derisinde olduğu gibi kuru kaldılar ; zar zor fark edilen kızarıklık hemen kül rengine dönüştü . . . Hastanın vücudu gözle görülür şekilde soğudu, nabızı zayıfladı, yüz hatları giderek daha fazla parçalandı. Bir yatak gibi yatıyordu, gözleri uzayda bir yere sabitlenmişti. Şimdi ağzından tek bir kelime döküldü:

"İç, iç."

Dehidrasyonu ortadan kaldırmak için hastalara intravenöz olarak büyük miktarlarda özel salin solüsyonları enjekte edilir ve kolera vibriosunu yok etmek için antibiyotikler kullanılır.

Kuru veya fulminan kolera denilen en şiddetli form nadirdir. Hasta, ishal ve kusma gibi semptomların başlamasından önce bile birkaç saat içinde zehirlenmeden ölür. Aziz Isaac Katedrali'nin inşası sırasında, işçiler arasında bu tür hastalık vakaları vardı. Çalışmayı denetleyen mimar Montferrand, "yıldırım hızındaki kolera durumunda, bir dakika bile kaybetmeden bir çukura atılmalı ve üzeri kireçle örtülmelidir. Yıldırım hızındaki aksiyonda, kolera'nın kendisinin önüne geçmeliyiz.

Bazen hastalık gizli, asemptomatik bir biçimde ilerleyebilir. Bu durumda, sözde taşımadan söz edilir. Taşıyıcılar genellikle kolera hastası olan kişiler, hastanın aile bireyleri, hasta ile temas halinde olan kişilerdir. Geçen yüzyılın karantina önlemlerinin genellikle etkisiz olduğu ortaya çıktı çünkü sağlıklı olduğu düşünülen vibrio taşıyıcıları patojenin vericileri olarak görev yaptı. Klasik koleraya göre genellikle daha hafif seyreden El Tor kolerasında özellikle taşıyıcılık sık görülür.

Koleraya neden olan ajanın keşfinden kısa bir süre sonra, İspanyol bilim adamı Ferran, hastalığı önlemek için deri altına canlı bir *Vibrio cholerae* kültürü enjekte etmeyi önerdi. Ancak bu aşılar yaygınlaşmadı: bağışıklık her zaman gelişmedi, sağlık personeli arasında aşığı ellerine alıp ağızlarına almaları sonucu hastalık vakaları oldu . Zayıflamış bir vibriodan etkili bir aşı, I. I. Mechnikov, V. A. Khavkii'nin bir öğrencisi tarafından yaratıldı ve Hindistan'da on binlerce insanı kişisel olarak aşıladı .

üretiminde öncelik , 1882'de yöntemin güvenliğini önce kendisi ve sonra karısı üzerinde test eden N.F. Gamaleya'ya aittir . Birkaç yıl sonra, iki genç araştırmacı D. K. Zabolotny ¹⁵ ve I. G. Savchenko,

¹⁵1918'de Petrograd'da kolera patlak verdiğinde , Deneysel Tıp Enstitüsü'nde çalışan D.K. _ _ _ Aşı Timleri Bürosu'nu organize etti ve başkanlığını yaptı .

"öldürölmüş" bir aşş elde etmek için bir yöntem geliştirmeye devam etti . Zabolotny bunu şöyle hatırladı : "Genellikle laboratuvarda birlikte kahvaltı yaptılar , patatesleri bir otoklavda kaynatıldar ve deney programına göre bir ay boyunca yaptıkları ölü kolera vibrios süspansiyonuyla içtiler . " Bundan sonra komisyon huzurunda öldürölenleri değil yaşayan költürü içtiler . Böylece ilk kez sadece aşşların değil, aynı zamanda zayıflatılmış bir költürün yutulmasının da bağışıklık oluşturduğu bulundu .

Aşşlar hastalığa karşı sadece birkaç ay bağışıklık oluşturduğundan , onları hastalık odakları dışında bir kitle önleme yöntemi olarak kullanmanın bir anlamı yoktur . Aşşlar, yalnızca koleraanın yaygın olduğu yerlere yurtdışına seyahat edenler gibi gerçek enfeksiyon riski altında olanlara yapılır . Patojene karşı kısa süreli koruma için, belirli bir şemaya göre antibiyotik reçete eden sözde kemoprofilaksi kullanılır . Kısa bir süre önce , Japon biyolog Isao Kubo , sağlıksız koşullara rağmen Doğu Afrika'da koleraaya neden neredeyse hiç rastlanmadığını öğrendi . Yerel sakinlerin periyodik olarak orada büyüyen bir çalının meyveleri , yaprakları veya kabuğundan bir kaynatma içtiği ortaya çıktı . Bu ekstraktın aktif bileşeni - mesanın - belirgin bir antibakteriyel etkiye sahiptir ve vibrio koleraaya karşı direnç oluşturur .

Kolera bazen kirli ellerin hastalığı olarak adlandırılır. Nitekim enfeksiyonun bulaşma yolları arasında önce su, sonra temas-ev ve yiyecek olarak adlandırılmalıdır . Sinekler, dağılımında önemli bir rol oynar . Bu nedenle, önleme için , kişisel hijyen kurallarına ve su temini ve kanalizasyonun organizasyonu, ticaret ve halka açık catering işletmeleri vb .

Kolera en tehlikeli enfeksiyonlardan biridir ve bu nedenle onunla mücadele etmek için uluslararası karantina kuralları oluşturulmuştur . Her ölkö, hastalık vakaları göröldüğünde 24 saat içinde Dünya Sağlık Örgütü'ne bildirimde bulunmakla yükümlüdür . DSÖ, hastalık sayısına ilişkin verileri içeren "Haftalık Epidemiyolojik Rapor"u yayınlamaktadır . Dış hat uçuşlarını gerçekleştiren iletişim araçları , özel bir karantina servisi tarafından yürütölen sürekli kontrol

altındadır . Ancak alınan tedbirlere rağmen zaman zaman ana odak noktalarından diğer ülkelere kolera ithali vakaları görülmektedir . Uzun bir aradan sonra yurt dışı misafiri, 1965 yılında Afganistan'dan geldiği Karakalpak ÖSSC ve Harezmi bölgesinde, 1970 yılında ise Astrakhan, Kerç ve Odessa'da tekrar ülkemizde boy göstermiştir . Ancak zamanında alınan önlemler sayesinde bu salgınlar yerleştirildi. Ülkemizde kolera vakalarının ortadan kaldırılması , sıhhi ve önleyici gözetimin düzenlenmesi çalışmaları DSÖ tarafından örnek olarak değerlendirilmiştir . Yine de okuyuculara , hastalığın önlenmesinin büyük ölçüde sadece sağlık hizmetine değil, aynı zamanda nüfusun en geniş çevrelerine de bağlı olduğunu hatırlatmak istiyoruz .

tembel ölüm

Cüzamla ya da daha yaygın adıyla cüzzamla, bulaşıcı hastalıklar tarihinin en karanlık sayfalarından biri bağlantılıdır. Bu kronik, yaygın bulaşıcı hastalık deriyi, mukoza zarlarını, iç organları ve periferik sinir sistemini etkiler. Tezahürlerinin resmi oldukça çeşitlidir ve genellikle diğer hastalıkların dış belirtilerine benzer - sifiliz , lupus (cilt tüberkülozu) , fil hastalığı (fil hastalığı). Dügümlü yumrulu bir şekle sahip olan hastanın yüzü , burnun, kaşların kalınlaşması ve kendine özgü bir ifade nedeniyle kızgın bir aslanı andıran bir görünüm alır . Benekli cilt lezyonlarına lokal duyu kaybı eşlik eder . Bazen doku reddi ve hatta uzuv parçaları olabilir . Farklı halkların cüzzam için çok mecazi isimleri vardır : tilki kabuğu, çürüme, tembel ölüm, kederli hastalık.

Cüzam çağımızdan çok önce biliniyordu . Bununla birlikte, eski zamanlarda bu kelime olarak adlandırılan şey, bugünün bu hastalık hakkındaki fikirleriyle tamamen aynı değildir . Örneğin, Hipokrat'ın yazılarında, gerçek cüzzam yakın zamana kadar tedavi edilemezken , cüzzamın olumlu bir sonucuna tekrar tekrar atıfta bulunulur . Arapça tercümanlar sayesinde "lepra " kelimesi özellikle cüzzam için

kullanılmaya başlandı ve zamanla bu hastalığın resmi tıbbi adı oldu .

Sadece teşhis hakkında değil, aynı zamanda cüzzamdan korunma yöntemleri hakkında da bilgi içerdiği iddia edilen tarihi bir belge olarak Eski Ahit'e yapılan atıflar da temelsizdir. Musa'nın Pentateuch'unda, tezahürlerine bağlı olarak onun tarafından on farklı sınıfa ayrılan bir dizi cilt hastalığı ayrıntılı olarak anlatılır , ancak bunların arasında, etkilenen bölgelerde ağrıya duyarlılık kaybı gibi önemli bir semptom asla gösterilmez. Hastayı rahipler tarafından muayene etme prosedürü, şüpheli noktaların hassasiyet açısından kontrol edilmesini de içermiyordu . İncil'in bazı tercümanları bunu, bu işaret yasaya dahil edilirse hastaların rahipleri aldatabileceği gerçeğiyle açıklamaya çalıştı. Bununla birlikte, Rus epidemiyolog ve patolog G. N. Minkh'e (1836-1896) göre , bu ifade su tutmaz, çünkü cüzzam lekelerinin ağrıya karşı duyarsızlığının herkes çok iyi farkındadır.

Talmud, filozof ve doktor İbn Meymun'un (12. yüzyıl) "beyaz cüzzam" olarak tercüme ettiği "zorraass" adlı polimorfik bir deri hastalığından bahseder - Musa zamanında var olduğu iddia edilen ve daha sonra ortadan kaybolan bir hastalık. Ancak bu varsayımın savunulamaz olduğu ortaya çıktı. Doktor A. A. Pyasetsky'nin daha önce bahsedilen "İncil ve Talmud'a Göre Tıp" adlı tarihsel çalışmasında belirttiği gibi, "zorraass" kelimesi belirli bir nozolojik form değil, habislik, sürecin habisliği anlamına gelir. Pek çok hastalığı günahların cezası olarak gören rahipler, genellikle hastayı, başkaları için kesinlikle güvenli olan ve koyu tende açıkça görülebilen beyaz köpek lekeleri veya doktorların dediği gibi vitiligo ile kirli ilan ettiler. Etraftakilere, itaatsizleri Kutsal Kitap yasasını çiğnedikleri için damgalayanın Tanrı olduğu söylendi. G. N. Minkh "hasta kapatılmalıdır" ifadesini bir önlem olarak değil, ceza vesilesiyle yas, yas tutma gereğinin bir göstergesi olarak açıklamıştır. Uzaylılar üzerindeki tam olarak aynı noktaların neden zorunlu izolasyon gerektirmediği anlaşıyor - sonuçta, İncil yasalarına uymaları gerekmiyordu. Giysiler ve konutlar üzerindeki küf lekeleri, günahın damgası olarak görüldüğü için "zorraass" olarak da adlandırılırdı.

L. Feuchtwanger , duvarlarında küçük kırmızımsı veya yeşilimsi girintilerin görüldüğü evlerin kutsanmasının karmaşık törenini anlatan "Yahudi Savaşı" romanında bu İncil fikirlerini yeniden canlandırıyor. Rahip, bir parça sedir ağacı, kırmızı yün, çördük (bir bitki) ve iki kuş gerektiren kefareti edici bir kurban sundu . Birinin kanı yedi kez eve serpildi , diğeri doğaya bırakıldı . Mısır cüzzamının doğum yeri olarak kabul edilir . Mısır'daki arkeolojik kazılar sırasında , cüzzam sırasında uzuvların reddedilmesi olan sakatlığın bir resmini taşıyan kabartmalar keşfedildi . Buradan hastalık Yunanistan üzerinden Avrupa ülkelerine - batıda İspanya'ya ve doğuda - Bizans'a geçti. Şövalyelerin, keşişlerin, tüccarların ve çiftçilerin katıldığı Filistin Haçlı Seferleri , yayılmasında önemli rol oynadı .

Kutsal Kabir'in kurtarılması sloganı altındaki bu tür ilk kampanya 1096'da gerçekleşti. Pierre of Amiens liderliğindeki binlerce rengarenk ayakta kiminden oluşan kalabalıklar taşındı . Filistin. Bu kampanyaya katılanların neredeyse tamamı Küçük Asya'da hayatlarını ortaya koydu . Sadece birkaç şanslı kişi anavatanlarına dönmeyi başardı . Ancak Avrupalı feodal beylerin yeni pazarlara ihtiyacı vardı ve üç yıl sonra altı yüz bin şövalyeden oluşan iyi silahlanmış bir ordu ve onların hizmetkarları Kudüs'ü aldı . İki yüzyıl boyunca , büyük insan kitlelerinin cüzzamın yaygın olduğu Küçük Asya ve Mısır üzerinden Filistin'e akın ettiği yedi haçlı seferi gerçekleşti . Bu uğursuz hastalığın ortaçağ Avrupa'sında gerçek bir sosyal felaket haline gelmesine şaşmamalı .

1291'de haçlılar Filistin'den kaçtılar ve sonunda Kudüs'ü putperest Türklere teslim ettiler . Ancak birkaç on yıl boyunca , kraliyet hazinesini yenilemek için yeni bir muzaffer haçlı seferi fikri, Avrupa mahkemelerinde birden fazla kez alevlendi . Fransız kralı IV. Philip'in Fransa'daki Tapınak Şövalyeleri şövalyelerine karşı acımasızca katledilmesinden sonra , tuhaf dini ve mistik kitle kampanyaları alan zor bir halk huzursuzluğu dönemi başladı . Bu salgınlardan biri sırasında , ülkenin başına gelen talihsizliklerden sorumlu tutulan ülkede bir cüzamlı katliamı başladı.

M. Druon, “Fransız Kurdu” romanında bu olayları şöyle anlatıyor: “ Vücudu bir hastalık tarafından yenen , ölümlerin yüzleri ve eller yerine kütükler olan bu talihsiz insanlar mıydı, bu insanlar enfekte cüzamlılara hapsedildi. koloniler, nerede üreyip çoğaldıkları, nereden geldikleri , sadece ellerinde bir mandalla dışarı çıkmalarına izin veriliyordu , gerçekten suları kirletmekten suçlu muydular ? Çünkü 1321 yazında birçok yerde pınarlar, dereler, kuyular ve rezervuarlar zehirlendi. Ve bu yıl Fransa halkı , dolu nehirlerinin kıyısında susuzluktan boğuldu veya bu suyu içerek , kaçınılmaz ölümün her yudumundan sonra dehşet içinde bekledi . Tapınakçıların aynı düzeni buraya elini sokmadı mı , insan kanı, idrar, büyücülük otları, yılan başları, ezilmiş kurbağa bacakları, küfürle delinmiş prosphora ve fahişelerin saçlarından oluşan garip bir zehir yapmadılar mı ? güvence verildiği gibi zehir ve sular kirlendi mi? Veya, belki de Tapınak Şövalyeleri , bazı cüzamlıların işkence altında itiraf ettikleri gibi , onlara tüm Hıristiyanları yok etme veya onlara cüzzam bulaştırma arzusunu telkin ederek, bu Allah'ın belası insanları isyana itti?

. . .Kasaba ve köy sakinleri, birdenbire toplum düşmanı haline gelen hastaları öldürmek için cüzamlı kolonisine akın etti. Sadece hamile kadınlar ve anneler kurtuldu ve o zaman bile sadece bebeklerini emzirirken. Sonra yanarak öldüler. Kraliyet mahkemeleri bu katliamları cezalarıyla karşıladı ve hatta soylular, silahlı adamlarını bu katliamları gerçekleştirmeleri için görevlendirdi.

10. yüzyılda Yunanistan'dan Kiev Rus'a ; Çin'den Sibiry ve Uzak Doğu'ya, İran, Türkiye, Hindistan ve Çin'den Transkafkasya ve Orta Asya'ya. 11. yüzyılda seçkin Tacik doktor ve düşünür İbn Sina (Avicenna), günümüz Karakalpakistan topraklarında cüzzam merkezinde çalıştı . Bu hastalık ünlü eseri "The Canon of Medicine " de anlatılmıştır . Kutsal Yazıların (Yeni Ahit) ilk Slav çevirilerinde hastalığa “görünmek”, “çarpıtılmak” fiilinden cüzzam adı verildi . Bu kelime yaygındır, bu nedenle, o zamana kadar Rusya nüfusunun hastalığın korkunç tezahürlerini zaten iyi tanıdığı varsayılabilir . Moskova Dışişleri Arşivi yıllıklarına göre toptan dağıtımı 1462 yılına kadar uzanıyor .

Cüzzam, insanlara batıl, neredeyse mistik bir korku aşıladı. Ondan kurtulmak neredeyse imkansızdı . Mısır firavunları zamanında insan kanından yapılan banyolar , sözde rahatlama getiren tek çare olarak görölüyordu . Uygarlığın gelişmesiyle birlikte kanlı kurbanlar yasaklandı, ancak eski inançların yankıları halk arasında uzun süre yaşadı .

S. Zweig, kronik romanı "Mary Stuart" da Fransız kralı II. Francis hakkında dolaşan uğursuz söylentilerden bahseder . Cüzzam hastası olduğu ve iyileşmek için bebeklerin kanıyla yıkandığı söylendi . Birçoğu cüzzamın ölümden bile daha kötü bir ceza olduğunu düşündü.

Eski bir efsane , karısı Isolde'nin Tristan'a olan sevgisini ve sadakatsizliğini öğrenen Kral Mark'ın hainin cüzamlılara verilmesini emrettiğini söylüyor . Katolik Kilisesi'nin emriyle ünlü kemancı Niccolò Paganini'nin mumyalanmış bedeni dört yıl boyunca cüzzamlı bir hastanede tutuldu . Hayatı boyunca bir ateist olarak ölmeden önce tövbe etmeyi reddetti ve kilise yetkilileri cesedinin toprağa gömülmesini yasakladı.

olan insanlar, enfeksiyondan kaçınmak için yerleşim yerlerinden atıldı . Daha sonraki dönemde onlar için özel barınaklar düzenlenmeye başlandı . Birçoğu St.Petersburg Nişanı'nın inisiyatifıyla yaratıldığından beri . Haçlılar tarafından kurulan Lazarus, önce revir olarak anılmış, daha sonra cüzzamlı koloniler olarak anılmaya başlanmıştır. 16. yüzyılda Avrupa'da buna benzer binlerce sığınak vardı . Hastanın yakınları veya komşuları , birinin cüzamlı olduğunu anlayınca , hasta hemen zincire vuruldu ve kilise mahkemesi onu ölüm cezasına çarptırdı. Ardından Orta Çağ'da Katolik Kilisesi'nin eğilimli olduğu zalim ve uğursuz ayinlerden biri sahnelendi. Hasta , rahibin kendisine özel gri giysiler verdiği tapınağa götürüldü . Daha sonra talihsiz kişi bir tabuta yatırıldı, cenaze töreni yapıldı ve tabut mezarlığa götürüldü . Rahip mezarın başında şöyle dedi: "Sen hepimiz için ölüsün." Ve bu sözlerden sonra , kişi sonsuza dek dışlanmış oldu . Bundan sonra cüzzamlı koloni onun ömür boyu sığınacağı bir sığınak haline geldi. Cüzamlı ,

bölgesini aşarak yaklaştığını bir zil veya çingirak çalarak bildirmek zorunda kaldı. Boynuna bir yalvarma torbası asılmıştı , gri bir pelerin üzerine özel bir işaret dikilmişti : beyaz ketenden yapılmış çapraz kollar veya kırmızı kumaştan yapılmış bir kaz pençesi - genellikle uzuvların kademeli olarak ölümüyle birlikte hastalığın bir sembolü . Birine hitap ederken veya bir soruya cevap verirken, cüzamlı rüzgara karşı durmak ve ağzını bir pelerinle kapatmak zorundaydı .

Yuvarlanma merkezlerinin istisnai direncine dair inanç geçen yüzyılda vardı . 1834'te Prosper Mérimée , tarihi anıtlar ve ulusal eski eserler müfettişi olarak atandı . " Güney Fransa'da Bir Yolculuk Üzerine Notlar " da St. Perpignan'daki James , 13. yüzyılın sonunda eski bir cüzamlı kolonisinin yerine inşa edildi: “Artık cüzamlılar kalmadığında, yaşadıkları yerin sağlığı tehdit etmediğinden emin olmaya karar verdik ve bundan emin olarak... (aşağılık insanlar örneğini kullanarak) oraya önce Yahudiler yerleşmiştir. Hiçbirinin bulaşmadığını görünce oradan kovuldular ve bir tapınak dikildi.”

Toplumdan dışlananların trajik kaderi, dünya kurgusunda birçok sayfaya ayrılmıştır. Jack London, çalışmalarında bu hastalığa uzun süredir eşlik eden fantastik kurgularla gerçekliği iç içe geçirerek defalarca bu konuya döndü. İvme, cüzzamın 19. yüzyılda sağlam bir şekilde yerleştiği Hawaii Adaları'na yapılan bir geziydi . 1848'de adalardan birine cüzzam hastası bir Çinli hamal geldi ve 50 yıl sonra hasta sayısı şimdiden 5 bini aştı. Molokai adasında , polis yetkililerinin uğursuz hastalık belirtileri gösteren herkese eşlik ettiği bir koloni açıldı . "Cüzamlı Kulau" öyküsünde yazar , cüzzamlı kolonisine zorla sürülen yerlilerin silahlı direnişini anlatıyor ve sempatisi açıkça onlardan yana. “Cüzzamlı hasta kimdir toplumun gözünde ? Avlanan bir fare, kanun dışı bir adam, o kadar korkunç bir şeye dönüştü ki artık kanunun hem altında hem de üstündeydi” diyor . "Farewell Jack", "Sheriff of Kona", "Michael, Brother Jerry" romanı , "Journey of the Snark" hikayesi ve diğerleri hikayelerinde Jack London da cüzzam konusuna değiniyor , trajik kaderinden bahsediyor . hasta.

Shilin'in defalarca yeniden basılan romanı "Lepers", derin bir

bilimsel yaklaşım ve sanatsal değerlerle ayırt edilir . Yazar bu kitabı yazmak için yalnızca özel literatürü incelemekle kalmadı, leprologlar kongresinin çalışmalarına katıldı , uzmanlara danıştı , aynı zamanda cüzzamlı kolonilerde yaşadı . Kitap , hastaların ve çocuklarının çeşitli kaderlerinin izini sürüyor , cüzzamın tedavi edilemezliği efsanesini ve patojenin kalıtım yoluyla bulaşmasının ölümcül kaçınılmazlığını çürütüyor. İçinde, örneğin bir kadın doktorun mesleki enfeksiyonu ile bağlantılı zor bölümler var . Ancak yazar, hastalığın özünü doğru bir şekilde aydınlatıyor ve istisnasız tüm vakalarda hastaların katı izolasyon ihtiyacını haklı çıkaran görüşleri yansıtıyor . Ve kitap, cüzzamla mücadelenin bilimsel bir temele yeni oturduğu bir dönemde yazılmış olmasına rağmen , bir kişiye olan inancı, onun gücünü ve bilgisini doğrular .

Vadim Shefner, otobiyografik romanı A Name for a Bird'de , yirmili yıllarda iki gencin Leningrad'daki Nevka setindeki bir Budist tapınağına nasıl girdiklerini anlatır . Bir keşiş tarafından nazikçe karşılandılar , pagodanın içini gösterdiler ve vedalaşarak her biriyle el sıkıştılar. Hikayenin kahramanı, keşişin elinin arkasında ya bir yara ya da yara olduğunu hatırladığında , cüzzamlı olduğunu hayal ederek yakıcı bir korku yaşar . Tapınağın ıssızlığı ona tesadüfi görünmüyor: "Belki de kimse bu pagodaya gitmiyor çünkü kapısında bir cüzzamlı nöbet tutuyor ."

Enfeksiyon korkusu genellikle gerçek tehlikeye kıyasla abartılır . Hastalarla uzun süre temas halinde olanların yüzde 10-12'si hastalanıyor. Bununla birlikte, sıhhi-hijyenik seviye ne kadar düşükse, enfeksiyon olasılığı o kadar yüksektir: yüzde 36'ya ve bazen daha da yükseğe çıkabilir.

Patojenin keşfi olan epidemiyolojik gözlemler, cüzzamın kalıtsal bir hastalık olduğunu düşünen doktorlar ile sözde bulaşıcılar arasındaki süregelen anlaşmazlığı çözdü. İkincisi haklı olarak enfeksiyonun hastayla doğrudan temas sonucunda bulaştığını savundu. Bu anlaşmazlık yüzyıllarca sürdü ve şu ya da bu zamanda hakim olan bakış açısı yasama eylemlerine yansıdı. Bu nedenle, örneğin, İskoçya'da, cüzzamın her zaman kalıtsal olduğuna inanıldığı için,

hastaları zorla hadım etmek reçete edildi. Tartışma genellikle oldukça keskindi. Daha önce bahsettiğimiz ünlü cüzzam araştırmacısı G. N. Minkh, deri hastalıkları uzmanı Profesör A. G. Polotebnov'a (1838-1907) hastalığın temas yoluyla bulaşma olasılığını reddeden bir yanıtını yayınladı. Tartışmalardan biri olarak Polotebnov, din adamlarının ve soyluların korkusuzca hastaları ziyaret ettiğine, onlara sadaka dağıttığına, onları evlerine aldığına ve sık sık yıkayıp ellerini öptüğüne ve sağlıklı kaldıklarına değindi. Minkh, salgın hastalıklar döneminde, özel ayrıcalıklı cüzzamlı kolonilerin varlığının da kanıtladığı gibi, cüzzamın ne din adamlarını ne de aristokratları esirgemediğine dikkat çekiyor.¹⁶

1897'de, sayısız hastalık vakasından alarma geçen Alman hükümeti, Berlin'de özel bir uluslararası konferans topladı ve burada hastalığın bulaşıcılığına ilişkin bakış açısı nihayet zafer kazandı.

Gizemli bir hastalığın etken maddesini belirleme onuru Norveçli doktor G.-A.'ya aittir. Hansen. Cüzzamlı bir hastanın derisindeki bir düğümün kesi yüzeyinden mikroskop altında inceleyerek , doku hücrelerinde yoğun küresel birikimler buldu . İçlerinde, birbirine paralel olarak, bir paket halinde katlanmış sigaralara benzeyen, uçları yuvarlak , düz ve hafif kavisli çubuklar yatıyordu . Tek tek çubukların uzunluğunun oldukça büyük sınırlar içinde değiştiği ortaya çıktı : 1 ila 7 mikron ve 0,2 ila 0,5 mikron çapında . Mikobakteri cüzzamının görünümü o kadar tuhaftır ki, onları başka bir şeyle karıştırmak imkansızdır .

Asit ve alkole dayanıklı cüzzam çubukları, inanılmaz bir tür özgüllüğüne sahiptir . Sadece insanları etkilerler . Doğal koşullar altında , enfeksiyonun tek rezervuarı ve kaynağı insandır . Laboratuvar hayvanlarını uzun süre enfekte etmeye yönelik çok sayıda girişim başarısız oldu. Çok yaklaşık bir doğal model , kemirgenlerin bağımsız bir hastalığı olan ve kederli bir insan hastalığına uzaktan benzeyen fare cüzzamıdır . Son olarak, Amerikan Sheppard, farelerin ayak tabanlarının hamurunda mikobakterilerin yerel olarak çoğaltılması için bir yöntem geliştirmeyi başardı . Bu ,

¹⁶ Minkh G.N. Cüzzam bulaşıcı mıdır? Kiev, 1891.

antilepra ilaçlarının etkisini test etmek için zaten belirli fırsatlar yarattı . Sonra teknik geliştirildi.

gelişiminde çok önemli rol oynayan timus bezi farelerden çıkarıldı . Ve vücudun savunmasını daha da zayıflatmak için ameliyattan sonra fareler ışınladı . Hastalığın uygun bir deneysel modeli için daha fazla araştırma, çok egzotik ama uygun bir nesneyi ortaya çıkardı. Memeli ailesinin temsilcilerinde - dokuz şeritli armadillolarda, bir buçuk ila üç yıl içinde genelleştirilmiş bir süreç elde edebileceğiniz ortaya çıktı . Bir insanda bir hastalığın gizli döneminin üç ila yedi yıl ila yirmi veya daha fazla sürdüğü düşünüldüğünde , bu süre en sabırsız araştırmacılara bile o kadar uzun görünmeyecektir .

Büyük bir başarı, cüzzam çubuklarını laboratuvar koşullarında insan doku hücrelerinde yetiştirme yeteneğidir . Bu sayede bir teşhis ilacı lepromin oluşturmak mümkün oldu. İntradermal lepromin testi veya Mitsuda reaksiyonu olarak adlandırılan test, organizmanın patojene karşı immünobiyolojik direncini yargılamayı mümkün kılar . Yardımı ile sağlıklı insanlar arasında enfeksiyon riski en yüksek olanları belirlemek mümkündür - olumsuz tepkileri vardır . İlginç bir şekilde , birincil tüberküloz kompleksi olan kişiler cüzzam hastalığına daha az duyarlıdır . Bu , cüzzama karşı doğal bağışıklığın BCG aşısının tanıtılmasıyla geliştirilebileceği fikrine yol açtı . Cüzzam hastalarında lepromin testi hastalığın şeklini belirleyebilir ve tedavi sonuçlarını tahmin edebilir.

Modern sınıflandırmaya göre , hastalığın seyrinin iki aşırı türü ayırt edilir - tüberküloid ve lepromatöz. Aralarında üç ara grup vardır . Lepromatöz tip , lezyonların ülserasyonu (cüzzam) ile birlikte olduğu için diğerleri için en tehlikeli olanıdır . Bu durumda patojen dış ortama salınır ve enfeksiyon riski önemli ölçüde artar . Cüzzamın, patojenin bulaşma derecesinin insidans oranından çok daha yüksek olduğu bulaşıcı hastalıklardan biri olduğu belirtilmelidir . Bu, herhangi bir hasar belirtisi olmayan bir kişinin mikobakteri cüzzam taşıyıcısı olabileceği ve dolayısıyla bir enfeksiyon kaynağı olabileceği anlamına gelir. Bu durum, cüzzam ile enfeksiyon teması teorisinin muhaliflerini yanılttı . Modern çalışmalar , hastalığın klinik

formunun gelişiminin ve seyrinin hızının, vücudun immünolojik savunma sisteminin durumuna bağlı olduğunu göstermektedir . Doğal olarak, yoksulluk ve sağlıksız yaşam koşulları, patojenin bulaşmasına ve “taşıma” dan aşık hastalığa geçişe doğrudan katkıda bulunan ek bir faktördür .

Çarlık Rusya'sında cüzzamın nadir olmaması şaşılabilecek bir şey değil . Aşağıdaki gerçekler, cüzamlıların durumunun ne kadar feci olduğunu oldukça güzel bir şekilde tanıklık ediyor . 1827'de yerel bir doktor, yerel halk arasında cüzzamın yaygın olduğu Yakutsk eyaletinde bir cüzamlı kolonisi açma ihtiyacı sorununu gündeme getirdi . Yakut valisi, İrkutsk genel valisi ve İçişleri Bakanlığı arasında bu konudaki yazışmalar 64 yıl sürdü .

yabancıların hayatını inceleyen etnograf P. E. Kulakov, cüzzam hastalığına yakalanma talihsizliği yaşayan Buryatların korkunç kaderini anlattı . Herkes tarafından reddedilerek , ölüm acısı altında ayrılmaya hakları olmayan تنها bir yere yerleştiler . Bazen akrabalar onlara biraz yiyecek getirdiler , onları evlerinden çok uzak olmayan bir yere bıraktılar ve çoğu zaman hastalar açlıktan ölmeye mahkum edildi . “ Ölümü, intiharı, sevdiklerimin kollarımda öldüğünü gördüm - bunların hepsi zor ve korkutucu. Ancak yaşayan bir ölü, şefkatten, dostça bir sözden, hatta çoğu zaman yiyecek ve sıcaklıktan yoksun ve tam olarak insan katılımına en çok ihtiyaç duyduğu zamandan mahrum bırakılmış bir kişi - bu, herhangi bir ölümden ve ıstıraptan daha kötü ve daha korkunç ” diye yazdı Kulakov .

Sadece imparatorluğun varoşlarında değil, aynı zamanda Rusya'nın orta bölgelerinde de hastalar genellikle tıbbi bakımdan mahrum bırakılıyordu . " Cüzzamla mücadelede devlet şu ya da bu şekilde özel kuruluşların yardımına gelene kadar , ¹⁷Rusya'da cüzzamın azalması için umut yok . " - yardım fonlarına dayalı leprosarium başkanı Dr. V. I. Andruson'u yazdı. Petersburg eyaletinin Yamburg semtinde bulunan koloninin üyelerinin yaşamını tüm yönleriyle ayrıntılı bir şekilde anlatan bir broşürde ilginç rakamlardan bahsediyor . Bu cüzamlı kolonideki bir hastanın yıllık bakımı yaklaşık 330 rubleye

¹⁷ Andruson V. I. Dik akışlar. Bir cüzamlı kolonisi. SPb., 1909, s. 56.

mal oluyor. Yeni gelen hastalardan alınan 300 rublelik ücret, birçok zemstvo konseyine yasaklayıcı bir şekilde yüksek göründü ve bu nedenle zemstvos , bir hastayı canlı canlı çürümeye başlayana ve başkalarına bulaştırmayı başarana kadar bir koloniye yerleştirmeyi genellikle reddetti. Bu talihsizlerden birinin ürkütücü görünümüyle , I. S. Bunin'in "Susuyorum" (1913) hikayesinde buluşuyoruz . Kilise çitinde sadaka toplayan dilenciler arasında “ büyük beyaz yüzlü , tamamı kırılmış, ezilmiş, tamamen arka tarafı olmayan, tek bir kırık pabuçlu bir köylü vardı ... Koltuğun etrafı bir deri parçasıyla sarılmıştı - ve şimdi o tamamen bükülmüştü, kıpırdanıyordu ve çamurun içinden geçti, yarı çıplak, kireçli kabuklar içinde, irin sızan ve dulavratotu parçalarıyla kaplı, ayakkabısız bir ayağını öne doğru attı.

Para raporu hakkında ¹⁸ 1909 için, "mahalle" sütununda, hastaların bakımı için zemstvolardan alınan gönüllü bağışlar ve paraya ek olarak, 7 ruble 46 kopek - hastalar lehine bir kupa koleksiyonu ve organizasyon için ayrılan 10 ruble var. Rus Kızıl Haç Derneği'nin ana departmanı tarafından bir yetimhane. Aynı zamanda bu rapordan, ustanın faturasına göre 12 prefabrik kupanın onarımı için 18 ruble ödendiği ve sığınacağın donatılması için 2.767 ruble 63 kopek harcadığı anlaşılmaktadır! Dernek fonlarından hasta ailelerine yıllık 174 ruble tutarında harçlık ödenirken, bu süre zarfında çamaşır yıkama maliyeti 389 ruble 64 kopek oldu. Zemstvo konseylerine hastalara yardım için tahsis edilen fonlar daha da perişandı. Bu nedenle, hastaların ölümüyle bağlantılı olarak 6 ruble ödenmedi ve buna göre Poltava eyalet hükümetine ve 2 ruble Samara eyalet hükümetine iade edildi. O zamanlar var olan cüzzamlı kolonilerde etkili tedavi yöntemleri için herhangi bir bilimsel araştırma söz konusu olamazdı, çünkü yetersiz fonlar yalnızca hem idari hem de tıbbi görevleri omuzlarına yükleyen bir doktoru desteklemek için yeterliydi. İmparatoriçenin cüzzamla mücadele için bu toplum üzerindeki en yüksek himayesinin pek bir değeri yoktu !

Cemiyet konseyinin onursal üyeleri arasında St. _ _ _ _ _ çeşitli manastırlardan Bununla birlikte, zengin kilise hazinesinden , yalnızca

¹⁸Bakınız: *Andruson V.I.* Dik akışlar. Cüzzamlı koloni, s. 64, 65, 69.

cemaatçilerden toplanan önemsiz meblağlar hastaların lehine düştü . Ancak kilise hiyerarşileri , bu paranın esas olarak kolonilerdeki kiliselerin inşasına harcanmasıyla bağlantılı olarak , cüzzamlı kolonilerin sakinlerinin yaşamına dini bir kült getirilmesini şiddetle tavsiye etti.

Astrakhan Şehir Komitesi'nin Cüzzamlılara Yardım Derneği'nin 1910'daki Raporundan derlenen bilgiler de daha az açıklayıcı değil . Hastalar için sığınma evi 1896'da özel bağışlardan elde edilen fonlarla açıldı ve o zamana kadar içinde çoğu köylü 47 kişi yaşıyordu . Raporu derleyenler, cüzzamlıların tedavisinin sığınma evinin görevlerinin bir parçası olmadığını belirtmek zorunda kaldılar. Bu nedenle 1909'da ilaca tek bir ruble harcanmadı , ancak ibadet, oruç, yağ, tütsü vb . 1910'da hala ilaçlara ve pansumanlara 21 ruble 52 kopek harcamak zorunda kalıyorlardı , ancak bu, dini törenlere harcanan miktardan kat kat daha az .

Müjde efsaneleri arasında , İsa Mesih'in cüzamlı bir hastayı iyileştirme durumu vardır (Matta, Markos ve Luka İncili). Ayrıca Luka İncili , aynı anda on cüzamlının iyileşmesinden bahseder . Rab, soranların imanını sınamak için onları kâhinlere gönderdi ve onlar Yerusâlim yolunda iyileştiler. Hartmann von Aue'nin 1197'de bir haçlı seferinden döndükten sonra yarattığı kısa bir manzum öyküsünde , cüzzamdan "mucizevi" bir kurtuluş vakası da anlatılıyor . "Uğursuz bir enfeksiyona" yakalanmış şövalye, boşuna doktorlardan yardım ister ve sonunda gerçekten şeytani bir tavsiye alır - vücudu masum bir kızın kanıyla yıkamak . Kendini feda etmeyi kabul eden kız bulundu, ancak şövalye hayatı pahasına sağlık satın almayı reddetti . Bunun bir ödülü olarak eve giderken bir mucize oldu : İyileşti.

benzeri efsanelerin ortaya çıkması için herhangi bir ön koşul var mıydı , yoksa bunlar en saf hayal ürünü müydü ? Gerçek şu ki , çok fazla acıya neden olan cilt belirtileri ile sistemik hastalıkların gelişiminde , olumsuz yaşam koşulları, psiko-travmatik etkiler ve hastalık öncesi durumun özellikleri önemli bir rol oynar . Birçok

seçkin klinisyen bu hastalıkları psikosomatik ¹⁹olarak sınıflandırır . psikoterapi kullanmanın ve reçete yazmanın uygunluğunu vurgulayarak , yerel olarak etkili olan, onarıcı ve yatıştırıcı, yani yatıştırıcı araçlarla birlikte . Cüzzamın kendileri için Tanrı'nın laneti olduğu atalarımız , görünüşe göre egzama veya nörodermatiti cüzzamla karıştırabilirlerdi . Bu gibi durumlarda , güçlü telkin, hastalığın olumlu sonuçlanmasında gerçekten de rol oynamış olabilir . Özellikle , G. N. Minch'e göre kilisenin cüzzam hastalarının koruyucu azizi ilan ettiği İncil'deki İş , tam olarak kronik egzamadan muzdaripti . Ve şiddetli öznel duyular, kabuklanmalar ve koyu ten rengi ve keskin bir zayıflama , bu hastalığın klinik tablosuna uyar .

Tersine bir örnek vermek ilginçtir - şifa değil, telkin etkisi altındaki hastalık . Yukarıda bahsedilen Dr. Amruson'un çalışmasında , Dik Akışlar. Cüzam kolonisi ”, cüzzamlı bir kolonide “uyuz” salgını anlamına gelir . Çok sayıda cilt pulunun ayrılması ile şiddetli kaşıntı şikayeti olan bir hastanın kabulü ile başladı . Kısa süre sonra , bazı hemşireler de dahil olmak üzere birçok kişide aynı belirtiler ortaya çıktı . Hastaların hiçbirinde ne uyuz akarının kendisi , ne de kene pasajları bulunamadığı ve bu hastanın ölümünden hemen sonra salgının kendisi durduğu için , bunun kendi kendine hipnozdan kaynaklanan bir hastalık olduğu sonucuna varabiliriz .

Gerçek cüzzamın tedavisi hekimler ve hastalar açısından büyük bir sabır ve azim gerektirir ve yıllarca sürer. Sülfonik müstahzarlar (kükürt içeren maddeler) ve bazı antibiyotikler, hastalığa neden olan madde üzerinde baskılayıcı bir etkiye sahiptir . Bu arada, ilginç bir durum : doğa, anne ile çocuk arasındaki temasın özellikle yakın olduğu ve bu nedenle enfeksiyon tehlikesinin en yüksek olduğu bebeklik döneminde ihtiyatlı bir şekilde ilgilendi , çocuğun vücudu bir dereceye kadar bundan korunur . Anne sütü sülfon içerdiğinden çocuk doğal bir koruyucu tedavi görür . Gelecekte, anne gerekli tedaviyi alır ve önlem alırsa enfeksiyon tehdidi en aza indirilir . Tedavinin etkisi, ilaçlar kombinasyon halinde kullanıldığında ortaya çıkar - bir seferde iki veya üç . Her iki tedavi küründe, bunlara

¹⁹ **Psikosomatik** (Yunanca "psyche" - ruh, "soma" - beden kelimelerinden) , ruhun vücudun otonom işlevleri üzerindeki etkisini inceleyen bir tıp dalıdır .

bağımlılığı önlemek için ilaç seti değiştirilir . Spesifik terapi, onarıcı ve uyarıcı ile birleştirilmelidir . Bu amaçla gama globulin, yüksek doz vitaminler, lipotropik maddeler kullanılır ve kan transfüzyonları yapılır . Tek kelimeyle, hastalığa karşı mücadelede doktorlar, çeşitli araçlardan oluşan bir cephanelik kullanırlar .

Orta Çağ'da cüzzamın tam anlamıyla kasıp kavurduğu Kuzey Avrupa'da , hastalık artık oldukça nadir hale geldi . Doğru, yüzyılımızın başında Norveç'i ziyaret eden Rus gezgin Sergei Orlovsky şöyle yazmıştı: “ Güzel Molde kasabasına , mavi körfeze, koruların, bahçelerin ve otlakların parlak yeşiline bakıyorsunuz ve Cüzam gibi korkunç bir hastalığın bu cennette yuva yaptığına inanamazsınız . Öyle ama. Buradaki birkaç bin insan bundan hasta. Sahil boyunca, Bergen'e kadar insanlar cüzzamlı olur. Bazı aileler bundan öldü." Ve 1969'da Sovyet yazar Gennady Fish, " Üç Kişide İskandinavya" adlı makalesinde , son cüzzamlının Bergen'de iyileşmekte olduğunu bildirdi .

Yine de dünya üzerinde hala birçok cüzzamlı hasta var . Dünya Sağlık Örgütü'ne göre , 70'lerde bundan muzdarip 3 milyon insan kayıtlıydı . Aslında , onlardan daha da fazlası var . Gerçek hasta sayısı 10 milyonu aşıyor - kayıt verileri ile gerçek olanlar arasındaki fark o kadar büyük ki .

Genel Direktörü Halfdan Mahler , cüzzam dahil birçok ciddi hastalık tehdidinin son yıllarda azalmadığını hatta arttığına dikkat çekiyor . Dünya nüfusunun beşte dördünün sistematik sağlık hizmetlerine erişimi olmadığı düşünüldüğünde bu oldukça anlaşılır bir durumdur .

Bugün cüzzamın en büyük odakları nerede ? Tabii ki, nüfusun önemli bir kısmının yaşam koşullarının temel sağlık ve hijyen gereksinimlerini karşılamadığı yerlerde . Ve her şeyden önce , halkları kendilerini kolonyal baskıdan henüz yeni kurtarmış olan Afrika kıtasında . Her 1000 Kongoludan 116'sı cüzzam hastası. Gine , Gabon, Kenya, Kamerun, Senegal, Tanzanya'da durum biraz daha iyi, ancak burada bile bin kişi başına düşen hasta sayısı diğer ülkelerden çok daha yüksek - 20 ila 55 kişi.

Hastalıkla mücadelede birçok ülkeden bilim insanı güçlerini birleştirdi. 1931'de Uluslararası Leprologlar Birliği kuruldu ve 1953'te DSÖ uzmanlarından cüzzam konusunda geçici bir komite kuruldu. 1974'ten beri , DSÖ liderliğinde , nihai hedefi cüzzam hastalığına karşı etkili bir aşı geliştirmek olan kapsamlı bir araştırma programı geliştirilmiştir .

Ülkemizde, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra, halkın sağlığının devlet meselesi haline gelmesiyle, insanları sadece fiziksel olarak değil, aynı zamanda ahlaki olarak da felç eden cüzzamla mücadele için kararlı önlemler alınmıştır . Leprosarium'dan akıntı onları memnun etmedi ama korkuttu . Kendini dışlanmış gibi hisseden bazı hastalar , iyileşmelerine rağmen inatla barınakları terk etmek istemediler . Diğerleri hastalığa o kadar kapıldılar ki, yapılabilecek herhangi bir işten kaçındılar . Doğal olarak, bu iyileşmeye katkıda bulunmadı .

Hastalığa karşı mücadelede, Sovyet doktorları ilaç tedavisine ek olarak sosyo-psikolojik nitelikteki önlemleri kullanmaya başladı . Eski barınaklar yavaş yavaş yeni bir cüzzamlı kolonisi olarak yeniden düzenlendi . Yaşam alanlarına ek olarak , poliklinik, hastane, laboratuvarlar, eczane ve kütüphane dahil olmak üzere bir tıbbi birimler kompleksi sağladılar . Hastaların genel eğitim alabilmeleri , herhangi bir meslekte ustalaşabilmeleri, boş zamanlarını aktif olarak geçirebilmeleri için cüzzamlı kolonilerde okullar, çeşitli atölyeler ve kulüpler açılmıştır . Daha önce, cüzzamlı koloninin sakinleri arasında suçluların görüldüğü davalarda , özellikle saldırganlarsa , önemli zorluklar ortaya çıktı - mahkemeler bu tür davaları değerlendirmekten kaçındığı için onları düzene sokmak neredeyse imkansızdı. Mevzuat , cüzzamlı hastaların akli başında olup olmadığını şart koşmadı . Akıl hastası cüzzamlılar için özel bir hastane yoktu ve bu nedenle hastalardan birinin ruhsal bozukluğu , genellikle kitle kaynaklı psikozların ortaya çıkmasına neden oldu .

Cüzzamla mücadele konusundaki ilk Tüm Birlik Konferansında , birçok örgütsel ve yasal sorun çözüldü . Toplantı Nisan 1926'da Halkın Sağlık Komiseri N. A. Semashko başkanlığında Moskova'da

gerçekleştirdi . Yakın zamanda 30. yılını kutlayan Steep Ruchi cüzzamlı kolonisinde Sovyet iktidarı yıllarında meydana gelen değişiklikler hakkında ayrıntılı olarak konuşan Dr. Andruson konuşmacılar arasındaydı . Ülkenin her yerinden, burada kullanılan enerjik kombine tedavinin başarısını memnuniyetle kaydeden bilim adamları ve leprologlar buraya geldi . "Bilim ve emek cüzzam hastalığını yenecek" sloganıyla kulüpte düzenlenen tören toplantısı , hastaların ve yakınlarının moralini yükseltti Yıllar geçti. Artık ülkemizde cüzzamla mücadelede çok çeşitli terapötik, önleyici ve sosyal önlemler kullanılmaktadır. Yeni teşhis edilen hastaların tedavisi, hastalığın şekline bağlı olarak özel bir tıp hastanesinde veya ikamet yerinde ayakta tedavi bazında gerçekleştirilir. Açık formları olan hastalar genellikle ilk tedavi kürü için hastaneye yatırılır ve daha sonra ayaktan tedavi bazında devam edilir. Her iki kursta bir, bağımlılığı önlemek için ilaç seti değiştirilir. Ve ülkemizde cüzzamın tamamen ortadan kaldırıldığını söyleyemesek de, örneğin Rostov bölgesi, Karakalpak Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti gibi eskiden büyük odakların olduğu yerlerde bile cüzzam vakaları izole hale geldi. Bir zamanlar cüzzam hastalarını dünyanın geri kalanından ayıran aşılabilir bariyer artık yok. Ve hastalığın uğursuz popüler adı "tembel ölüm" anlamını yitirdi ve unutulmaya başlandı.

ateşli sivilce

Şarbon, eski Mısırlılar tarafından yeni kronolojiden bir buçuk bin yıl önce biliniyordu. Antik Yunan'ın efsanevi şairi Homer, İlyada'nın ilk şarkısında tanrı Apollon tarafından Yunanlılara gönderilen bir vebadan bahseder. Hastalık insanları ve hayvanları etkiledi ve belirtilerine bakılırsa şarbon olabilir .

Adı eski Yahudilerin Mısır firavunları tarafından zulmünden kurtarılmasıyla ilişkilendirilen mitolojik peygamber Musa, Pentateuch'un ikinci kitabında , büyük olasılıkla şarbon olan "altıncı Mısır vebasını" anlatıyor . Arapça el yazmalarında buna " Fars ateşi"

adı verildi. İncil, MÖ 1491'de Mısır sığırlarını vuran "beşinci veba" hakkında bir açıklama içerir . örneğin, bunun bir şarbon salgını olduğuna dair hiçbir şüphe bırakmadan . Hastalığın adı (Yunanca "şarbon" - kömür kelimesinden) Hipokrat tarafından bu hastalığın kötü huylu püstül özelliğinin ortaya çıkmasıyla bağlantılı olarak verilmiştir . Yunan tarihçi Herodot da bundan bahseder . Bu hastalığın Akdeniz ülkelerinde geniş yayılımı eski yazarların - Titus Livius, Galen, Seneca, Yaşlı Pliny, Celsus ve diğerleri - eserlerinde okunabilir .

Roma Cumhuriyeti'nin çöküşünün çağdaşı olan şair, tarım meselelerine adanmış didaktik şiiri "Georgics" te , Virgil (Publius Virgil Maron, MÖ 70-19) çiftlik hayvanlarının vebasının resmini anlattı:

... Sık sık meleme, sürekli böğürme,
nehirler, Tüm kuru kıyılar ses ve
tepelerin eğimleriyle. Bütün kalabalığı
bir anda öldürür ve Ahırlarda, toprakla
kaplanana ve bir çukura gizlenene kadar
aşağılık bir parçalanma içinde çürüyen
Beden yığınları yığınları. Derileri
kullanmak ve iç kısımları Saf suyla
yıkamak veya bunlarla alevle baş etmek
bile imkansızdı. Ayrıca kir ve
hastalıktan aşınmış olan Yünü kesmek
imkansızdı ve zarar görmüş bir dalgaya
kimse dokunamazdı. Birisi gösterişli
giysiler giymeye çalışırsa, Sonra iğrenç
terli sıcak hortlakları Aniden kötü
kokulu uzuvlarda belirdi ve kısa bir süre
sonra hasta eti ateşle aşındı.

Şair, o zamanlar bilinmeyen hastalığa neden olan ajanın direncini, hasta hayvanların saçlarının ve derilerinin bulaşıcılığını ve ardından bu enfeksiyonun insanlarda bazı tezahürlerini doğru bir şekilde kaydetti.

Başka bir Romalı şair Publius Ovid Nason (MÖ 43 - MS 18), Roma imparatoru Augustus'un emriyle Karadeniz kıyısına sürgüne gönderildi ve dokuzuncu şarkı "Metamorfozlar" da modern Köstence bölgesinde öldü. " Şarbon olabilecek bir hastalığı tarif etti. Başta Hristiyanlık öncesi döneme ait olmak üzere, bu ve benzeri çok sayıdaki edebi eser, hikâye ve efsanelerin sentezlenmesi, hayvanları ve insanları etkileyen bu hastalığın çok eski bir kökene sahip olduğu sonucuna varmamızı sağlıyor.

Tarih, genellikle savaşlarla aynı zamana denk gelen, son derece acımasız şarbon salgınlarının kanıtlarını korumuştur. Hunlar 5. yüzyılda Konstantinopolis'e yürüdüklerinde, bu sefer sırasında 40.000 at, 100.000'e yakın sığır kaybettiler ve 30.000 insan öldü.

14. ve 15. yüzyıllarda toplu hayvan ölümlerine dikkat çeken Rus vakayinamelerinin şöyle olduğunu düşünmek gerekir : "İnsanlarda, atlarda ve her tür sığırdaki veba vardı" (1309); "Tver'de insanlar ve hayvanlar üzerinde bir veba vardı" (1375); "Atlar üzerinde barış öldü ve insanlar öldü" (1433, 1448), ayrıca şarbon hakkında rivayet edildi. Bu talihsizlikten kurtulmak için halk, çiftlik hayvanlarının koruyucusu olarak kabul edilen bazı azizlere yöneldi. Hristiyanlığın ilk vaizlerinin, sığırların koruyucu azizi olan pagan tanrı Volos'u (Beles) Yunan kilisesi Vlasiy'nin kutsal şehidi ile değiştirmeleri ve onu koruyucusu olarak görmeye başlamaları tam olarak isimlerin ünsüz olması mümkündür. bu hayvanlar. Eski Novgorod'da Volosovaya veya Velesovaya caddesinde bir St. Blaise tapınağı vardı . Roma Kilisesi şehitleri - Frol ve Laurus , atların patronları ve Boris ve Gleb - tarımın patronları olarak kabul edildi . Vlasiy, anısı kilise tarafından soğğun hafiflediği 11 Şubat'ta kutlandığından , "bokogrey" veya " kıştan kornayı çalmak " olarak da anılırdı .

1903'te St.Petersburg'daki Etnografya Bürosu tarafından yayınlanan “ Kirli, Görünmez ve Haçın Gücü ” kitabının yazarı S. V. Maksimov , köylülerin St. ortak dualarda , örneğin tarlada sığır otlatmanın ilk gününde ve ayrıca hayvanların ölümü durumunda kullanırlardı . Sonra rahipsiz , hastalık vakalarının olduğu tüm bahçeleri rahipsiz dolaştılar ve sonra kuyruklarıyla bağlanmış hasta sığırları köyden bir

vadiye sürdüler ve onları taşıyarak öldürdüler : “Biz yapacağız. taşlarla döv ve toprağı tırmıklayacağız , toprağı tırmıklayacağız - bir ineğin ölümünü yeneceğiz, derine gideceğiz, köye dönmeyeceksin. Kesilen hayvanların cesetleri kazıkta yakıldı . Bu gelenekte, bir pagan ritüelinin kalıntıları görülmelidir .

Orenburgsky'nin "Uzak bir bölgede" (1912) hikayesinde, sığır ve atların koruyucuları Frol , Lavr ve Vlasy'ye yapılan "hayvansal dua hizmeti" renkli bir şekilde anlatılıyor. Ve N. S. Leskov'un "Bıçaklar Üzerine" romanında , bir et suyu ve konserve et fabrikasının açılmasıyla ilişkilendirdikleri büyükbaş hayvan kaybının gerçek nedenini anlamayan köylülerin batıl inançları yansıtıyor. Köylüler, büyücülük yardımıyla felaketi sona erdirmeye karar verdiler . Kadınlar “yalnız ayaklı, sadece uzun gömlekli, saçları darmadağınık, yüzleri kiremit ve is lekeli , ellerinde döven, tırpan, tırmık ve dirgenlerle silahlanmış olarak ailece sokağa çıktılar ; burada, son on yarıdan biri, sürgüler tarafından devrilmiş bir sabana bağlanmıştı ve on birincisi, sürgülere ata binerek uzun bir çoban kamçısıyla yüksek sesle süpürüyordu . Erkekler , kuru bir ağacı kuru bir ağaca sürterek elde edilen "yaşayan ateş" ile " bir ineğin ölümünü yakacaklardı ". Aynı zamanda köyün etrafında yürüdüler , camları çaldılar ve bağdılar: "Fırınları ısıtın, kendinizi yıkayın, kendinizi düzeltin, karılarınıza dikkat edin: yarın bir ineğin ölümüne ateş!"

I. A. Bunin'in " Köy" öyküsünün sayfalarından yaklaşık olarak aynı resim karşımıza çıkıyor : süpürgeler, sopalar , dirgenler ve panjurlarda, tavalarda vahşi bir koro şarkısıyla kaplı sağır edici bir çınlama ve çarpma sesi vardı . : dul kadın bir saban sürüyordu, yanında büyük bir ikona olan bir kız vardı ve diğerleri çaldı, kapıyı çaldı ve dul kadın alçak sesle şu sonuca vardı: Sen, inek ölümü, köyümüze gitme! - koro cenaze havasında, uzun bir sesle yankılandı: "Sürüyoruz, - ve hasret çekiyoruz, keskin gırtlak sesleriyle, - tütsüyle, haçla."

Hayvan hastalıkları ile şarbonlu insanlar arasındaki bağlantı ampirik olarak çok uzun zaman önce ve o kadar kesin bir şekilde kuruldu ki, 16. yüzyılda Venedik'te Senato kararnamesi ile hasta hayvanlardan et

satışı ölümlle cezalandırılıyordu.

1649'da Rusya'da şarbon o kadar yaygınlaştı ki, Moskova meydanlarında hasta hayvanları öldürmenin, etlerini yemenin ve derilerini soymanın yasak olduğuna dair bir kararname ilan edildi. Düşen hayvanların toprak bir sur arkasına gömülmesi emredildi. Kraliyet kararnamesine uymayanlara "kırbaçla acımasızca dövmeleleri" emredildi.

1744, 1745, 1746'da Rusya'da şiddetli salgın hastalıklar gözlemlendi ve görgü tanıklarının belirttiği gibi, "insanların başına bu yüzden acımasız hastalıklar geldi." 1756'da Petersburg bölgesinde o kadar acımasız bir şarbon salgını patlak verdi ki, şehrin sokaklarında çok sayıda ölü hayvan cesedi yatıyordu. Senato, tıbbi raporlara dayanarak, "insanların hastalıklarının, onlara gerçek yardım sağlayabileceklerinden daha hızlı ve acımasızca yenildiği" sonucuna vardı. Bu nedenle, hastalıkla mücadele için birkaç hükümet kararnamesi çıkarıldı.

Rusya'da şarbonla ilgili ilk resmi bilgi, Kolyvano-Voznesensk fabrikalarının doktorları Abram Eshke ve Nikita Nozhevshchikov'a ait. Ve hastalığın adı , birçok ceset otopsisini yapan, hastalığın seyrini ayrıntılı olarak inceleyen ve insanlarda ve hayvanlarda kimliği hakkında kesin bir sonuca varan başhekim Stepan Semenovich Andreevsky (1760-1818) tarafından kullanılmaya başlandı. ve bulaşıcılık. Verilerinden şüphe etmek imkansızdı: Andreevsky, bir doktor ve iki memurun huzurunda kendisine şarbon aşıladı ve ciddi şekilde hastalandı. Hastalığı sırasında, bilincini kaybedinceye kadar kendi gözlemlerini ayrıntılı olarak kaydetti. Böylece, bulaşıcı patolojinin yeni bir bölümü açıldı - zooantroponoz doktrini, yani hayvanlarda ve insanlarda yaygın olan hastalıklar. Andreevsky makalesine oldukça kısa bir başlık verdi: "Şarbon üzerine" ve başlık tamamen şartlı olarak hastalığın yayılma coğrafyasını yansıtsa da, göz tıp literatürüne sıkı sıkıya girdi. İnsanlar hastalığı farklı şekilde adlandırdılar: "lumbago", "yılan lumbago" ve hayvanlarda şimşek hızında bir form olduğu durumlarda - "Antonov'un dalak ateşi". Hastalığın kutanöz formu, hızla mor bir renk tonu ile yükselen bakır

kırmızısı bir püstüle dönüşen kırmızı bir lekenin ortaya çıkması ile karakterize edilir. Mecazi olarak "ateşli vered" veya "ateşli sivilce" olarak adlandırılıyordu.

1830'da St.Petersburg'da tıp doktoru ve profesör K. Kilian'ın ev kliniğinin çevirisinin ikinci baskısı yayınlandı - "Herkes için, ama en çok da köylerde yaşayan ve seyahat eden toprak sahipleri için bir el kitabı. " Şarbon hakkında şunları söyledi: "Bu hastalığın sebebinin bazı zehirli böceklerin ısırması olduğuna inanılıyor; ancak bu henüz tam olarak kanıtlanmamıştır. Çoğunlukla bataklık olan yerler bu hastalığın oluşmasında etkilidir. Bu hastalığın görüldüğü tüm ülkeler, çoğunlukla yazın sıcaklığında kuruyan alçak, nemli ve tuzlu yerlerden oluşur.

1807'de Almanca'dan çevrilen şarbon üzerine bir kitabın yazarı olan Kiev askeri hastanesi işletmecisi F. Geyrot'un ifadesine göre, "Rus doktorlar tarafından işlenen bu hastalığın açıklamalarının" en güvenilir kabul edildiğine dikkat edilmelidir. . Aynı zamanda hastalıkla mücadelede makul tedbirlerle birlikte uzun süre haksız tedbirlere de başvurulmuştur. Örneğin, 1830'da Orenburg Genel Valisi Sukhtelen, hastaların amonyak ve süblimasyonla tedavi edilmesini ve bir salgını önlemek için toplardan saat başı boş topların ateşlenmesini emretti. Hastalığın nedeninin o zamana kadar modası geçmiş olan "acı veren hava kirliliği" olduğu fikrine dayanarak böyle bir terapötik ajan cephaneliğini seçti. Doktorlar, şarbonun etken maddesi olan canlı mikroskobik bir canlının gerçekliği konusunda çoktan sonuca varmışlardır.

Bununla birlikte, keşif tarihinin oldukça karmaşık olduğu ortaya çıktı. Örneğin, ünlü doğa bilimci Carl Linnaeus'un (1707-1778), "Furia infernalis" olarak adlandırdığı, kavisli iğneli solucanlara benzeyen hastalığın "bulaşmasını" tanımlayan hatasıyla ilişkilendirilir. Latince "cehennem iblisi" anlamına gelir. Linnaeus'un yanlış yönlendirildiği ortaya çıktı, çünkü ona tarif etmesi için gönderilen "contagia" aslında sadece kurutulmuş ve sakatlanmış bir böcekti. Linnaeus hatasını anladığı anda bunu hemen kamuoyuna açıkladı. Gerçek patojen uzun süre araştırmacıların eline verilmek

istemedi.

Son olarak, 1850'de Parisli klinisyen ve patolog P. Rayet ve yardımcısı K. Daven, şarbondan ölmüş bir koçun kanında hareketsiz, ipliksi cisimler buldular. Onlara bacteridia adını verdiler. Bununla birlikte, bazı araştırmacılar bunların sadece fibrin iplikçikleri olduğunu öne sürdükleri için bu keşif genel kabul görmedi. Ve Alman doktor A. Pollender, bakteridinin gerçekten mikroskopik canlılar dünyasına ait olduğunu kanıtladıktan sonra bile, bunlar hastalığın nedeni değil, bir sonucu olarak kabul edildi, çünkü Pollender'ın kendisi onların nedensel ajan olarak rollerini tanımaya cesaret edemedi. hastalığın Ancak mikroorganizmaların kendiliğinden oluşma teorisini çürüten Pasteur'ün çalışmasından sonra Daven, şarbonun nedeni olarak bakteridilerden bahsetmeye başladı. Ancak bakış açısı çok az taraftar buldu.

1876'da R. Koch tarafından saf bir şarbon basili kültürü elde edildi ve bir yıl sonra İtalyan bilim adamı A. Ascoli, hastalığı tanımak için kullanılabilecek özel bir teşhis reaksiyonu önerdi . Geriye bir önemli adım daha kaldı : hastalığı önlemenin etkili bir yolunu geliştirmek . Ve bu adım L. Pasteur tarafından atıldı. Pratik gözlemler , şarbondan kurtulan hayvanların ona karşı bağışıklık kazandığını göstermiştir . Pasteur, kalıcı bağışıklığı tetiklemek için zayıflatılmış bir kültürle yapay aşılama yapışurmaya karar verdi .

Puilli-le-Flore çiftliğinde koyunlar ve inekler üzerinde yapılan toplu bir deney başarılı oldu. Aşılanmamış hayvanlar şarbon ile enfekte olduktan sonra ölürken , aşılanmış hayvanlar şarbon aşılamasından kurtuldu . Zaten yaptığı işlerle tanınan Pasteur'ün adı efsane oldu. Aşı üretimi için özel bir laboratuvar kurmak zorunda kaldım . 1882'de 400.000 hayvan zaten aşılanmıştı .

Yeni yöntem Rusya'da da benimsendi . I. I. Mechnikov adına öğrencisi N. F. Gamaleya, Paris'e Pasteur'ün laboratuvarına gitti ve burada zayıflatılmış bir şarbon patojeni elde etme yöntemlerini inceledi ve elde edilen ilaçları test etti . Odessa'ya dönen Gamaleya, toplu aşılamaı onaylayan Ziraat Cemiyeti'nde bir sunum yaptı . Birkaç çiftlikte koyun aşılama konusunda başarılı deneyler yaptıktan

sonra aşılar başka bir çalışan olan Ya.Yu.Bardakh'a emanet edildi.

Bu zamana kadar, büyük toprak sahibi Falzfein tarafından büyük bir şarbon salgınıyla bağlantılı olarak koyunları aşılması için davet edilen Profesör L. S. Tsenkovsky'nin aşısı kendini oldukça başarılı bir şekilde kanıtlamıştı . Bu nedenle, koruyucu aşılar yönelik genel tutum çok yardımseverdi. Daha dramatik olan sonraki olaylardı. Bardakh, toprak sahibi Pankeev'den birkaç bin koyun aşıladı . Ancak son partiyi aşılamayı bitirdiğinde , aşılanan ilk koyun çoktan ölmeye başlamıştı. Sonuç olarak, sürünün çoğu öldü . Aşının bir tavşan üzerindeki etkisinin test edilmesi, yeterince zayıflatılmadığını gösterdi. Ayrıca kasıtlı olarak birisiyle değiştirildiği söylendi , ancak bu kanıtlanmadı. Pankeev, zararların tazmin edilmesi için Odessa belediyesine dava açtı ve Gamaleya , aşılar da yer almamasına rağmen üçüncü şahıs olarak müdahil oldu . Dava, çeşitli durumlarda birkaç yıl sürdü ve Pankeev'in iddiayı yerine getirmeyi reddetmesiyle sona erdi.

Rusya'nın kırsal bölgelerinde , 19. yüzyıl, kurguya canlı bir şekilde yansıyan bir şarbon salgını belirtisi altında geçti . Devrim öncesi Rusya'da şarbon konusunun epigrafı, Nekrasov'un “ Rusya'da kim iyi yaşamalı ” şiirinden birkaç satır olabilir :

yandığımızı , Tanrı'nın bizi üç kez
şarbonla vurduğunu söylemek doğru
değil mi ?

"Ölümcül olmayan Golovan" öyküsünde N. S. Leskov, 1840 yılında Oryol eyaletinde patlak veren korkunç kıtlığı hatırlıyor ve ardından köylüler arasında çok tehlikeli bir salgın hastalık kasıp kavurmaya başladı . göğsünün altında veya boynunda kırmızı bir yara olan bir kişi ve vücutta bir karıncalanma hisseder ve içinde dışerde söndürülemez bir şevk veya belirli bir soğukluk vardır ve ağır bir iç çekiş vardır ve iç çekemez - ruh içine çekilir kendini tekrar yükseltir; uyku, uykuyu durduramayacağını anlayacaktır; acılık, ekşilik ve kusma ortaya çıkar ; yüzünde insan değişir, çamurlaşır ve tazi ölür . Hikayenin kahramanı Golovan baldırında sivilce çıkınca "hızla bir tırpanı ve bütün baldırı alıp kesti."

"İnek doktoru" ve "insan doktor" Ölümcül Olmayan Golovan'ın hastaların bakımında ve tedavilerinde bu kadar aktif rol aldığı salgının karışık bir karaktere sahip olduğu varsayılabilir : "inek ölümü" idi. - şarbon ve hıyarcıklı veba . Bu , "borzo", yani hızlı bir şekilde ölen hastaların yüksek bulaşıcılığı ve Vetlyanka'daki veba salgını ve Orel'deki hastalıklar arasındaki yaklaşık tesadüf ile desteklenmektedir .

görünüşte ani toplu ölümünün nedenlerini arayan köylüler, bu konuda çeşitli kasvetli ve saçma varsayımlar öne sürdüler . V. D. Grigorovich'in "Balıkçılar" adlı romanındaki karakterlerden biri , yaşlılardan "inek ölümünün" kendiliğinden gelmediğini, kötü insanların getirdiğini defalarca duyduğunu söylüyor ve yaşlı büyücünün inekleri nasıl gönderdiğini anlatıyor. siyah bir köpek şeklinde hastalık . I. S. Turgenev'in " Bir Avcının Notları" döngüsünden "Çertop-hanov'un Sonu" öyküsünde köylüler, çiftlik hayvanlarının ölümüne karıştığı şüphesiyle bir Yahudi'yi dövdüler . M. Sholokhov'un "Sessiz Akan Don " adlı romanında , geçen yüzyılın 80'lerinde bir Kazak köyünde büyükbaş hayvan kaybını anlatan bir bölüm var . Türk kadını Prokofy Melekhov'un eşinin "hastalığı bozduğu" na karar veren öfkeli kalabalık , erken doğum sonucu hayatını kaybeden hamile kadını darp etti .

Hastalığın nedenlerinin anlaşılmaması, köylülerin mantıksız eylemlerle patojenin hayvanlardan insanlara bulaşmasına katkıda bulunmasına neden oldu . A.P. Chekhov'un "Pecheneg" hikayesinde canlı bir örnek veriliyor : "Bir zamanlar burada şarbon vardı , bilirsiniz ; sığırlar öldü, size söyleyeyim, sinekler gibi ve veterinerler buraya geldi ve ölü sığırların çok uzağa , yerin derinliklerine gömülmesi , kireçle dökülmesi vb . bilimin. Ben de atımı kaybettim . Tüm önlemleri alarak gömdüm ve üzerine on kilo kireç döktüm . Ve ne düşünüyorsun? Dostlarım , bilirsiniz , sevgili oğullarım, gece bir atı topraktan çıkardılar , derisini yüzdüler ve üç rubleye sattılar .”

Şarbon , çeşitli patojen bulaşma mekanizmalarına sahip bir hastalıktır . Enfeksiyon , hasarlı deri yoluyla, sindirim sisteminin mukoza zarları yoluyla ve patojenin sporlarını içeren tozun solunması sonucu

oluşabilir . Devrim ncesi Rusya'da şarbon, köylüler arasında yaygın bir hastalıktı. Tıbbi bakımın olmaması, çeşitli komplolara dayanan köylülerde şıfacıların yaygın olarak kullanılmasına katkıda bulundu . Üç kez tekrarlandılar ve okumaya başlayarak önce Tanrı'nın kutsamasını istemek gerekiyordu .

Köylüler genellikle herhangi bir apseyi ve hatta sivilceyi korkunç bir hastalığın belirtisi olarak algıladıklarından , bazılarının sağ salim iyileşmesi doğaldır . Bu, "iyileştirici " komplonun mucizevi gücüne olan inanca katkıda bulundu . Deneyimli bir şıfacı, gerçek bir "Sibirya" ile uğraştığını görünce , zamanın çoktan kaybedildiğinden ve komplonun işe yaramayacağından emin olarak hastadan kurtulmaya çalıştı .

20. yüzyılın başlarında şarbon hastalıkları sıklıkla insanların meslekleri ile ilişkilendiriliyordu . Kural olarak , bir deri hastalığı olan köylülere ek olarak , kumaş ve yn, pimokatny ve deri fabrikalarındaki işçiler de sıklıkla hastalandı. Patojenin sporlarını içeren tozu soluyarak enfekte oldular . Sonuç olarak, sıklıkla akut pulmoner dem ile birlikte solunum yollarında ciddi hasar oluştu .

şarbonun olası enfeksiyon yollarını çok iyi biliyordu ve bunları eserlerine yansıttı . "Dirkte" yksnn aksiyonu, yüzyılımızın şafağında, kapitalist ilişkilerin şekillendiğı bir atmosferde geçiyor : "Tabakhaneden nehirdeki su kokmaya başladı ; p çayırları kirletti , köylü sığırıları şarbondan muzdaripti ve fabrikanın kapatılması emredildi. Kapalı kabul edildi , ancak sahibinin ayda on ruble dediğı icra memuru ve ilçe doktorunun bilgisi ile gizlice çalıştı .

hayvanlarla doğrudan temas halinde olan veteriner hekimler ve diğerk personel , en fazla enfeksiyon riski altındaydı. Akademisyen K. I. Skryabin, “ Bilimdeki Hayatım ” (1969) adlı otobiyografik kitabında , 1910'da eldivensiz çalışırken yanlışlıkla sol elini nasıl çizdiğini ve şarbon gibi bir şarbona yakalandığını hatırladı .

Sovyetler Birliğı'nde, bazı yabancı ülkelerin aksine, sıhhi ve veteriner kontrolünün iyi organize edilmesi nedeniyle insanlarda mesleki şarbon vakası çok önemsizdir . Ve ithal edilen hayvansal ham

maddelerin şarbon sporlarıyla kontamine olması alışılmadık bir durum olmasa da , bu hastalık vakalarını gerektirmez .

Şarbonun önlenmesinde önemli bir rol , gerçek enfeksiyon riski altında olanlar için zorunlu olan aşılama ile oynanır . Her şeyden önce bunlar çobanlar, çobanlar, çobanlar, koyun kırkıcılar , et, deri ve yün işleme sanayilerinde çalışanlardır .

Geçmişte, hatta çok uzak geçmişte, patojenin olağanüstü geniş bir şekilde toprağa nüfuz etmesinden kaynaklanabilecek hayvancılık hastalıklarını önlemek için birçok çalışma yapılmaktadır . Gerçek şu ki, şarbon enfeksiyonunun özelliklerinden biri , toprak odaklarının olağanüstü direncidir . Bu nedenle, ölü hayvanların cesetlerinin gömüldüğü yerlerde her zaman yeni salgın tehlikesi vardır . Örneğin, Çita bölgesinde, yerel Buryatların tehlikeli bir yer olarak gördüğü ve hayvanların oraya gitmesine izin vermediği bir kır evi var . Efsaneye göre burası Cengiz Han'ın birliklerinin kampıydı . Şarbon daha sonra askerler tarafından yakalanan atların ve sığırların çoğunu öldürdü ve yayla büyük bir mezarlığa dönüştü . Bu efsane asılsız değil - otuz yıl önce bile burada hayvan ölüm vakaları kaydedildi .

Pasteur ayrıca solucanların şarbon sporlarını toprağın üst katmanlarına ve yüzeyine biçtiklerine dikkat çekmiş ve bu konuda ölü hayvanların cesetlerinin kuru kumlu veya kireçli toprağa gömülmesini tavsiye etmiştir. Toprak, yalnızca patojenin pasif bir koruyucusu olarak değil, aynı zamanda hayvan organizmasından sonra ikinci yaşam alanı olarak kabul edilir . Bu tuhaf toprak enfeksiyonunun bir miktar yeniden canlanması , toprağın yükseltilmesiyle ilgili inşaat çalışmaları sırasında veya olumsuz meteorolojik koşulların etkisi altında gözlemlenebilir . Kuraklık sırasında , hayvanların hastalıklarının sayısı artar , çünkü kuru ve sert otlar , bitki örtüsünün düşük yüksekliği nedeniyle istemeden toprakla temas eden dudaklarını sık sık yaralar . Bu çizikler sayesinde enfeksiyon oluşur. Modern araştırma yöntemlerini kullanarak topraktaki şarbon sporlarını tespit etmek ve ardından enfeksiyon odaklarını etkisiz hale getirmek mümkündür . Şarbonun etken maddesi, dış çevre ile bağlarını tamamen kaybetmemiş fakültatif

parazitler grubu arasında sıralanmalıdır . Bu, hem parazitik hem de saprofitik yaşam tarzlarına yol açabilen mikroorganizmalara bir örnektir yani ölü organik maddelerle de beslenebilirler. Bu mikroorganizmaların neden olduğu hastalıklar , hakkında genel fikirler hâlâ oluşturulmakta olan geniş bir sapronoz grubu oluşturur .

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre , 1951 ile 1963 yılları arasında beş kıtada 70 ülkede 83.917 şarbon vakası kaydedildi . Sonraki on yılda vaka sayısı neredeyse yarı yarıya azaldı . Doğru, DSÖ'deki özel bir komisyona göre , birçok ülkede şarbon insidansının kaydı zorunlu olmadığından , bu veriler resmin tamamını yansıtmamaktadır .

Sovyetler Birliği'nde, bir salgın hastalık olarak şarbonun kökü çoktan silinmiştir. Sıhhi ve salgınla mücadele hizmetimizin böyle bir refahı elde etmek için çok çalışması gerekiyordu . Ne de olsa, 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında şarbon insidansı istikrarlı bir şekilde arttı: İçişleri Bakanlığı'na göre 1896'dan 1901'e kadar 67.240 hastalık vakası vardı , 1902'den 1907'ye - 97.569 ve 1908'den 1913'e kadar - şimdiden 102.696 Ülkemizdeki son salgın salgın 1924-1925'te kaydedildi , ancak öncekilerden çok daha küçüktü. Şu anda, özel hayvan sahipleri tarafından veterinerlik ve sağlık kurallarının ağır ihlalleriyle ilişkili yalnızca izole edilmiş hastalık vakaları bulunmaktadır.

sallama hastalığı

16. ve 17. yüzyılların başında , Vezüv ile dağlar arasında yer alan ve batıya, Sorrento'ya bakan yamaçlara bakan vadiyi eşi benzeri görülmemiş şiddetli yağmurlar vurdu . Bölge , boğucu dumanları göğüs kafesini sıkıştıran sürekli bir bataklık haline geldi . Bu

talihsizliğe ikinci bir talihsizlik eklendi : Vadide yaşayan fakir insanlar birbiri ardına hastalandı. Görünüşleri korkunçtu: zayıflamış, sararmış, belirsiz bir şekilde bazı vizyonlar hakkında mırıldandılar , bazen ölümlere benzeyen bilinçlerini kaybettiler. Hastalığın nereden geldiği ve aslında vadinin on binlerce sakinini mezara götürdüğü bilinmemektedir . Ve hastalık onlarla uzun süre "kedi fare" oynamasına rağmen , yalnızca en güçlüsü hayatta kaldı : kısa bir süre sonra tekrar insanların üzerine düştü , zihinlerini bulandırdı , ateşle sarsıldı , gitti ve tekrar geri döndü .

O zamanın doktorlarının sıtmayı büyük "veba benzeri ateşler" grubundan ayırmasına neden olan da bu sinsi özelliği idi . Hastalık o kadar acımasız ve sıra dışıydı ki , tarihte ilk kez çözüm arayışındaki doktorlar toplu otopsiler yaptılar . Ölülerin mide ve bağırsaklarındaki safra bolluğu ve karaciğerin garip görünümü - dışı beyaz, içi kömür gibi siyah - zehirli bataklık dumanlarıyla zehirlenmeyi düşündürdü . Safra kanalı viskoz mukusla tıkanığundan , terapötik bir önlem olarak kan almanın kullanılmasına ve içine bitkisel asitlerin yazılmasına karar verildi. Bu ilaçlar hastalara faydadan çok zarar verdi, ancak doktorların sıtmaya karşı etkili bir çare bulması için onlarca yıl geçti .

Sıtma, oldukça eski insan hastalıklarından biridir . Semptomlarının açıklaması Mısır papirüslerinde ve eski Çinli bilginlerin yazılarında bulunur . Tropikal Afrika, sıtmanın birincil odak noktası olarak kabul edilir ve buradan Hindistan, Çin, Çinhindi ve Nil Vadisi yoluyla Mezopotamya ve Akdeniz ülkelerine yayılır . Avrupa'da sıtma , 1. yüzyılda yaşayan Romalı yazarlar Varro ve Columella sayesinde Roma İmparatorluğu'nun ovalarında özellikle yaygındı . M.Ö örneğin, oluşumunu sulak alanlar ve sivrisinekler ile ilişkilendirdi . Neredeyse iki bin yıl sonra, Rus şair ve diplomat F. I. Tyutchev, İtalya'yı "resmi bir iş için " ziyaret ederken "Mal'aria" başlıklı şiirler yazdı :

Tanrı'nın bu gazabını seviyorum !

Bunu görünmez seviyorum

her şeyde , gizemli kötülük -

Çiçeklerde, cam gibi şeffaf bir kaynakta
, Ve yanardöner ışınlarda ve Roma'nın
semalarında ! Hâlâ aynı yüksek,
bulutsuz sema, Hâlâ nefes alıyor göğsün
, Hâlâ aynı ılık rüzgar ağaçların
tepelerini sallıyor , Hâlâ aynı gül
kokusu... Ve bütün bunlar ölüm.

Hem ismin kendisi hem de şiirsel dizeler, yazarın hastalığının
miazmatik kökenine olan inancını yansıtıyordu.

Eski Yunan tarihçisi Herodot'a göre (MÖ 490-480 - yaklaşık 425),
ateş Güney Rus Ovası'nın eski sakinlerini, İskitleri rahatsız ediyordu
ve "tıbbın babası" Hipokrat (MÖ 480-377) birçok kişinin buna işaret
ettiğini belirtti. Colchis sakinleri²⁰ "iklimin rutubeti ve sağlıksız su
yüzünden, sanki sarılık geçirmiş gibi hasta görünüyorlar."

Sıtmanın en sık adlandırıldığı gibi, özellikle önemli toplu hastalık
vakalarının tarihçesi, 1657-1669 salgınlarını ve feci veba alayından
önceki daha da şiddetli 1677-1685'i içeriyordu. Hastalığın klinik
tablosu, 17. yüzyılın üç ünlü doktoru tarafından ayrıntılı olarak
anlatılmıştır: Willis, Morton ve Sydenham. Willis'e göre, 1657
yazında, görünüşe göre, ateşin genel olarak yayılmasına katkıda
bulunan olağandışı bir sıcaklık vardı - tüm İngiltere'nin büyük bir
hastaneyi temsil ettiğini söyledi.

Bununla birlikte, iklim koşulları, arazinin doğası ve sıtmanın görülme
sıklığı arasındaki ilişki doktorlar için oldukça açık olmasına rağmen,
hastalıkların gerçek nedeni bilinmiyordu. Bu şaşırtıcı değil, çünkü
sıtmanın bulaşması karmaşıktır ve zincirdeki birçok halka uzun süre
bilinmeyen kaldı ve bilinen ayrı gerçeklere bağımsız bir önem
verildi.

Doktorlar sıtmanın gerçek doğasını ve kökenini anlamaya çalışırken,
insanlar ona genellikle insani özellikler bahşetmiştir. Ateşin sinsisi

²⁰Abhaz ÖSSC, eski Colchis topraklarında yer almaktadır.

görüntüsü birçok eserin sayfalarına yansımıştır.

1520'de yayınlanan Diyaloglar koleksiyonunun yazarı Ulrich von Hutten, evinin kapısında yükselen ateşle uzun bir sohbet ediyor, bahçede rüzgar, soğuk ve yağmur varken içeri alınmak istiyor. . Ev sahibi, hizmetçiye sadece kapıyı değil, pencereyi bile daha sıkı kapatmasını emreder, böylece ateş zehirli nefesiyle ölmez.

A. A. Fet'in şiirsel baladında "Ateş" hastalığının şu görüntüsü verilir:

- Sabahın erken saatlerinde ne şaka!

Sözlerime inanın: Kız kardeşler, dokuz ateşli, Çoğu zaman geceleri giderler.

Bak, onları öpmek için uykulu dudaklara takmak kolay değil! Herhangi bir acı isteyecek ve seni sallamaya gidecek.

A. I. Kuprin'in hikayelerinden birinde kahraman, uzun süredir gördüğü ünlü bir sanatçının sepyasını hatırlıyor: “Bu resme “Sıtma” adı verildi. Bataklığın kenarında, içinde beyaz nilüferlerin çiçek açtığı suyun yanında bir kız yatıyor, uykusunda kollarını iki yana açmış. Ve bataklıktan, hafif giysi kıvrımlarıyla içinde kaybolan sisle birlikte, kocaman vahşi gözleri olan bir kadın figürünün ince, belirsiz bir hayaleti belirir ve yavaşça, korkunç bir şekilde yavaşça çocuğa uzanır.

Popüler inanışlara göre, yedi ila on dört arasında ateş vardı ve daha çok kötü, meraklı yaşlı kadınlar olarak, daha az sıklıkla da dalgalı saçlı güzel kızlar olarak tasvir ediliyorlardı. İddiaya göre geniş dünyayı dolaştılar, havada uçtular, uyuyanlara gizlice yaklaştılar ve onları öperek hastalıkla ödüllendirdiler. Ateşin amblemi, sanki kolektif bir sembolmüş gibi bir kelebektir. Efsaneler, ateşlere, titreme ve ateş dahil olmak üzere çeşitli hastalıkların önde gelen belirtilerini yansıtan, bazen çok mecazi isimler atadı.

I. Gusev-Orenburgsky'nin “Gezgin” hikayesinde , sıtma hakkında

aşağıdaki halk fikirleri aktarılmaktadır :

"... gece geldiğinde ona saldırır. - DSÖ? - Bu bir çalkalayıcı. Bilmiyorum baba, büyükanne Konikha'nın yedi kız kardeşi olduğunu söylediği doğru mu? Pekala, bu en alingan olanı. Öğrenin, sallayın ve kırın, tutkuları izleyin. Vizyonlar da ona farklı, korkunç geldi: ya muhafız ya da peygamber İlyas. "Gürleyen," diyor, "gürleyen!" Ve kendisi de çok yakında vaftiz olmayı öğrenecek. Bunun ne için olduğunu bilmiyorum baba. Gerçekten ölüm müydü?

Bazen ateş isimleri, dağılımlarının ilişkili olduğu mevsimleri yansıtıyordu: Vesnukha, Vesnyanka, Podosennitsa veya hastalığı yatıştırmak için saf bir arzu: "İyi", "İyi" vb. Tedavi yöntemleri de bu fikirlere karşılık geliyordu. Örneğin Rusya'nın kuzeyinde hasta bir kişi ormana gider, bir titrek kavağa eğilir ve "Aspen, titrek kavak, bataklığımı al, bana hafiflik ver" der ve ağacı kemeriyle bağlar.

17. yüzyılın ortalarında , Amerikan kolonilerinde sıtma için mucizevi bir tedavi olan kırmızı bir toz olduğu haberi yayıldı. Onun hakkında bir parça gerçek içeren birçok efsane vardı. Peru'nun yerlileri olan Kızılderililerin, kıyılarında kırmızımsı kahverengi kabuklu ağaçların büyüdüğü bir göl keşfettikleri söylendi. Fırtına sırasında bazı ağaçlar da devrilerek suya düştü. Şans eseri, bu gölün acı suyunun, nüfusu şiddetli bir biçimde etkileyen bataklık ateşini hızla iyileştirdiği ortaya çıktı. "Kinkina" adı verilen ağaçların kabukları suya acı bir tat verirdi. Kızılderililer, binlerce İspanyol fatihi yok eden bataklık hummasının onları ülkeyi terk etmeye zorlayacağını umdukları için eylemini uzun süre bir sır olarak sakladılar. Ancak sır nihayet bulundu ve Kinkina, İspanyol birliklerinin komutanı Don Juan Lopez de Cañaris'i, İspanyol Genel Valisi Kontes Tsinkhon'u ve diğer Avrupalıları iyileştirdi. Bundan sonra, ağaç kabuğu yeni adı "kontes tozu" bile aldı. İspanya'ya dönen gemide, kabuk Madrid'e teslim edildi. Bununla birlikte, "sihirli" ağacın kendisi And Dağları'nın ulaşılması zor yamaçlarında büyümüştür ve onu yemyeşil bitki örtüsünün çalılıklarında bulmak kolay değildir. Sadece 1678'de Fransız La Condamine onu ilk kez gördü. Bu yaprak dökmeyen ağaç, güzel gümüşü bir kabuğa, parlak pembemsi kösele yapraklara ve

salkımlarda açık kırmızı çiçeklere sahipti. Bilim adamı, Kontes Cinchon'un onuruna ona cinchona adını veren Carl Linnaeus'a bitkinin herbaryum örneğini gönderdi. Peru hükümeti ölüm acısıyla yasakladığı için Condamine ağacının kesimlerini çıkarmak mümkün değildi. Cizvit rahipleri, kırmızı tozun ekonomik faydalarını çabucak takdir ettiler ve satış hakkını tekellerine aldılar. Pek çok insan, değerli ganimete sahip olmaya çalışarak bunu hayatlarıyla ödedi. Bunlardan biri, Ledger, İngiltere'nin güneyinde bir yerde yetiştirmeyi umduğu kınakının tohumlarını bile çıkarmayı başardı. Ancak, bu planlar gerçekleşmeye mahkum değildi - Ledger, gönderilen suikastçıların eline geçti.

Şifalı bir bitki arayışı oldukça uzun bir süre devam etti. Hollandalılar, Alman botanikçi Hassekarl'ı sahte bir pasaportla Güney Amerika'ya gitmeye ikna etti. Tehlikeli maceralardan sonra, sakat Hassekarl, 1854'te kınakına tohumlarını ve fidelerini özel olarak gönderilmiş bir Hollanda askeri kruvazörüne taşımayı başardı ve kısa süre sonra Java adasına büyük tarlalar dikildi. Hükümdarların (Louis XIV, Charles V) ve devlet adamlarının, örneğin Kardinal Mazarin, Mareşal Rochefort ve diğerlerinin tedavisinin başarısıyla kolaylaştırılan ilacın ünü hızla arttı . "Cizvit" tozunun etkisine hayran olan ünlü fabülist Jean La Fontaine (1621-1695), ona bir şiir adadı.

17. yüzyılın ikinci yarısında tanınmaya başlandı . Farmasötik Sipariş vakalarında, defalarca bahsedilmektedir. Böylece, 15 Mayıs 1663'te şöyle yazılmıştır: “Biz, Büyük Hükümdar, Kızılbaş topraklarında yirmi kilo kınakına kökü satın alma emri verdik. iyi ve taze. Bununla birlikte, ünlü yerli sıtma uzmanı V.V. Favre (1874-1920), bunun o zamanlar kelimenin tam anlamıyla altın değerinde olan kınakına kabuğuyla ilgili olmadığına, ancak başka bir çok yıllık bitkinin köküyle ilgili olduğuna inandı. Çin'den getirildi. Rusya'da "Chepuchy kökü - cinchona" olarak adlandırıldı ve frengi tedavisinde kullanıldı . Khina , 18. yüzyıla kadar sadece "hükümdar" ve aile üyeleri için satın alındı .

Bununla birlikte, geçen yüzyılın otuzlu yıllarında , en azından Rusya'da , kınakınay başka yollarla değiştirmeye çalıştılar. Bu

nedenle, Alman ev kliniğinden çevrilen tıp doktoru ve profesör K. Kilian'da (" Herkes için ve en önemlisi köylerde yaşayan ve seyahat eden toprak sahipleri için el kitabı "), "serpiştirilmiş" ateş "siyah" için tavsiye edilir. günde 2 kez 6 tane biber, her gün bir tane ekleyin . “Biber tanelerinin kınakonanın yerini tamamen aldığı ; onlar tarafından tedavi edilen ateşler, kinin tarafından kullanılanlardan çok daha az sıklıkta geri döner . Kınakına'nın etki mekanizması bilinmediği için, tıbbi özelliklerinin yalnızca acı bir tatla ilişkilendirildiği açıktır ve bu temelde, ikame olarak biber önerilmiştir . G. Semenikhin , I. İskender dönemine adanmış “Novocherkassk” romanında şu “terapi” hakkında yazıyor : “Çerkas kasabasının tam merkezinde , yeşil küf kokusuyla kaplı iki bataklık . Akşama doğru, sivrisinek tatarcıklarının bütün bulutları yüzeylerinden yükseldi ve kulübelerin üzerine dağıldı. Sıtma patlak verdi ve o zamanlar Don Kazaklarının hiçbir yolu olmadığı için Platov, kasabanın tüm sakinlerine hayatın tüm vakalarında kendisinin inandığı bir çare öneren bir kararname çıkardı . “ Alkollü içki kullanımının sıtmaya karşı mücadelede çok yardımcı olduğu gözlemlendi” dedi ve yazdı . Buna göre, tüm nüfusun bu amaçlar için onlara başvurmasını , ancak kraliyet Don Kazak'ın hizmetkarının onurunu ve haysiyetini kaybetmeyecek dozlarda kullanmasını tavsiye ederim.

Söylemeye gerek yok , böyle bir tedavi yöntemi sadece zarar verdi. Ne yazık ki, kınakının keşfinden sonra yaygın olarak uygulanan tek anlamsız yöntem bu değildi . Rus doğa bilimci P. Pallas , hastalığın nedeninin havadaki elektrik voltajındaki bir değişiklik olduğu fikrine uygun olarak hastalarını cam ayaklı yataklara yatırdı . Glass, ona göre , yatağı atmosferik elektriğin etkisinden güvenilir bir şekilde izole etti . Halk tedavi yöntemleri genellikle tamamen gülünçtü. Örneğin Penza köylüleri, sıtmaya karşı muska olarak yarasa veya yılan derisini kullanırlardı . Kırgız, uykulu bir insanı korkutmak ve kötü bir hastalığı kovmak için boynuna bir yılan koyardı. Doğru, bununla birlikte başka, çok daha etkili bir önleme yöntemi kullandıklarına dikkat edilmelidir - daha kuru ve daha sağlıklı bir yere taşınmak. Bir parça örümcek , tarçınlı yumurta akı , bir parmağa bulaşan çiğ yumurta filmi , uzuvların çekilmesi ,

omurların ovulması , ata binme - bu, insanlar tarafından uygulanan sıtma ilaçlarının tam listesi değildir .

Basılı kaynaklar genellikle popüler söylentilerle aynı "etkili" araçları teşvik eder . Örneğin, Weimar'da tekrar tekrar basılan bir broşürün yazarı olan belirli bir Gerstenberg, şu "değerli" tavsiyeyi verdi: hastaya iki eline çavdar taneleri verin ve ateş geçene kadar onları tutun , ardından taneler toprağa gömülür. toprak ve hastalık onlarla birlikte gidecek ; hastanın başını üç kez suyla nemlendirin , ardından kavşakta suyu dökün - yoldan geçen ilk kişi hastalığı kendi üzerine alacaktır , vb.

Sıtma tedavisinin temeli , sıtma parazitleri üzerinde belirli bir etki yaparak onların ölümüne veya yaşamının aksamasına neden olmaktadır . Doğal ilaca ek olarak - kinin - artık doktorların emrinde sentetik sıtma önleyici ilaçlar var. Ama onları yaratmak için her şeyden önce hastalığın doğasını bulmak gerekiyordu .

Sıtma , insana uzak atalarından miras kalmıştır. "Plasmodium" cinsinin tek hücreli protozoaları , hayvan dünyasının birçok temsilcisinde bulunur : memeliler, kuşlar, kemirgenler, sürüngenler. Bu parazitlerin epidemiyolojik önemi yoktur , ancak insan patojenlerinin "ikizleri" üzerine yapılan çalışma, ikincisinin kökenine ışık tutmaktadır .

Sıtmaya neden olan ajanın keşfi, 1880'de onu bir hastanın kanında gören Fransız Laveran'ın adıyla ilişkilendirilir . Dört yıl sonra, Rus bilim adamı V. Ya. Danilevsky, kuşlarda Plasmodium sıtmasını keşfetti ve bu, hastalığın özü hakkında deneysel bir çalışmaya başlamayı mümkün kıldı .

Sıtmaya neden olan ajanlar, sözde sıtma plazmodisi dört tiptir : bu, üç günlük, dört günlük, tropikal sıtmanın ve oval sıtmanın etken maddesidir . Virülans, kemoterapi ilaçlarına direnç , kuluçka süresinin uzunluğu, sivrisinekleri enfekte etme yeteneği gibi birçok yönden birbirlerinden farklıdırlar . Sıtma parazitleri kanda parazitlenir ve karmaşık bir gelişim döngüsünden geçer . ev sahibi değişikliği . İnsanlarda ve hayvanlarda aseksüel gelişimleri

gerçekleşirken, Anopheles cinsi dişi sivrisineklerin vücudunda cinsel gelişim gerçekleşir . Sivrisinekler hastalığın taşıyıcılarıdır: sıtma enfeksiyonu, bir kişinin tükürüğüyle sporozoitlerin nüfuz ettiği enfekte bir sivrisinek tarafından ısırılması sonucu oluşur . İnsan vücudunda karaciğer hücrelerinde ve eritrositlerde bir takım dönüşümler gerçekleştirirler . En şiddetli form , zamanında tedavi olmaksızın kötü huylu bir seyir izleyebilen tropikal sıtmadır . Bununla birlikte en sık görülen komplikasyonlar beyin ödemi, sıtma koması, akut karaciğer yetmezliği ve zihinsel bozukluklardır.

Sıtmanın önde gelen semptomu aralıklı ateştir . Paroksizmal tezahürlerinin canlı bir açıklaması , Kafkasya'da dolaşırken sıtmaya yakalanan A. S. Green'in "Otobiyografik Hikayesi" nde bulunabilir: " Ateş bana her gün , tam olarak öğlen 12'den ertesi gün öğlen 12'ye kadar eziyet etti . . Sıcaklık keskin bir şekilde düştü ve bir gün boyunca sağlıklı yürüdüm , ancak baş dönmesi noktasına kadar zayıfladım . 40 derecelik sıcaklık, kaldığım yerde içimi ısıttı. Bazen hastalık kesintiye uğradı ve sonra aniden tekrar saldırıya uğradı, bu yüzden bazen yine de limanda çalışırken, 12 saat sonra, yani akşam yemeğinden sonra işten çıkmak zorunda kaldım ve bir dukhanda oturup, sallayarak, dişlerimi gevezelik ederek . Geceleri halüsinasyonlar gördü: " Gözlerimi kapattığımda, arabayı görmeye devam ettim, ama karanlık değil, alacakaranlık gibi görünüyordu ; karşımdaki köşelerde ellerini yere dayamış, ateşli gözleri olan korkunç kıllı yaratıklar oturuyordu ; kalın uzun kuyrukları farelerinki gibi hareket ediyordu .

Hastalığın hızlı gelişimi A. I. Kuprin'in " Olesya" hikayesinde anlatılıyor: "Akşam geç saatlerde eve dönerken , yolun tam ortasında aniden şiddetli bir üşüme nöbeti geçirdim ve sarsıldım. Neredeyse yolu görmeden, neredeyse nereye gittiğimi bilmeden ve sarhoş bir adam gibi sendeleyerek yürüdüm , çenem birbirine sık sık ve yüksek sesle vururken.

Hala beni kimin eve bıraktığını bilmiyorum... Tam olarak altı gün, amansız, korkunç Polissya hummasına yenik düştüm. Gün boyunca hastalık azalmış gibiydi ve bilinç bana geri döndü. Sonra, hastalıktan

tamamen bitkin düşmüş halde, dizlerimde ağrı ve halsizlikle odanın içinde zar zor dolaşabildim; her daha güçlü hareketle, kan sıcak bir dalga halinde kafaya hücum etti ve gözlerimin önündeki tüm nesneleri karanlıkla kapladı. Akşamları, genellikle saat yedi civarında, bir fırtına gibi, üzerime bir hastalık saldırısı geldi ve korkunç, uzun, bir asır gibi bir geceyi yatakta, şimdi soğuktan yorganın altında titreyerek, şimdi de alev alev yanan bir şekilde geçirdim. dayanılmaz ısı ile. Uyuşukluk bana hafifçe dokunur dokunmaz, aşırı ısınmış beynimle garip, belirsiz, acı verecek kadar renkli rüyalar oynamaya başladı. Tüm rüyalarım, çirkin bir koşuşturma içinde birbirine yapışmış, birbirine yapışmış küçük mikroskobik ayrıntılarla doluydu. Bazen bana çok renkli, tuhaf kutuları ayıklıyor, büyüklerden küçükleri ve hatta küçüklerden küçükleri çıkarıyormuşum gibi geldi ve uzun zamandır bana iğrenç görünen bu bitmek bilmeyen işi durduramadım. . Sonra uzun parlak duvar kağıdı şeritleri gözlerimin önünde şaşırtıcı bir hızla parladı ve üzerlerinde, desenler yerine, inanılmaz bir netlikle insan fizyonomilerinin bütün çelenklerini gördüm - bazen güzel, kibar ve gülümseyen, bazen korkunç yüz buruşturma yapan, dillerini çıkaran, dişlerini göstererek ve dönen dev sincaplar ".

Bilim adamları , 19. yüzyılın ortalarında sivrisineklerin hastalığın bulaşmasındaki rolünden bahsetmeye başladılar . Bunu ilk öneren belli bir Josiah Nott'du. Daha sonra Fransız doktor Beaupertuis de hastalığın suçlularının kan emen sivrisinekler olduğunu öne sürdü . Ancak sivrisineklerin ısırdıklarında zehirli bir sıvı yaydıklarını düşünüyordu . Ve ancak 20. yüzyılın eşiğinde , sivrisineklerin sıtmanın bulaşmasındaki gerçek rolü , P. Manson, R. Ross ve B. Grassi'nin çalışmaları ile kanıtlandı . Sıtma hastasının kanını emen bir sivrisineğin mide duvarlarında hastalığa neden olan etkeni bulan Ross , sevinç içinde şu dizeleri yazdı :

Yaptıklarını tanıdım , Ah, çağların katili
! Ölümcül ölümün gizeminin dibine
kadar nüfuz ettim !

Bildim artık kurtuluşun ne olduğunu,

Gönlüm sevinçlerle dolu... Ah, sevinin
nesiller!

Ölüm artık seni korkutmuyor!

Gerçekten de, örneğin sıcaklığın sıtma salgınına neden katkıda bulunduğ gibi birçok şey hemen netleşti. Gerçek şu ki, sivrisinek gelişiminin sudaki aşamaları için sıcaklık faktörü çok önemlidir: su ne kadar sıcaksa, döngü o kadar hızlı biter ve su sıcaklığı 10 derecenin altına düştüğünde bu gelişme tamamen durur. Sıtmanın mevsimselliğinin gizemi netleşti. Pekala, sivrisinek sayısı ile bölgenin doğası arasındaki bağlantıdan bahsetmeye gerek yok: deniz seviyesinden ne kadar yüksekte, hastalığın bu kanatlı taşıyıcıları o kadar az, arazi o kadar bataklık ve alçak, koşullar o kadar iyi üremeleri.

Tüm bulaşıcı hastalıklar gibi, sıtma da özellikle insanların kitlesel hareketleriyle ilişkili olaylar sırasında - yeni bölgelerin gelişimi, savaşlar - yaygındı. Her zaman farklı ülke ve halkların birliklerine çok önemli zararlar vermiştir. Tıp tarihi, Hollanda'daki İngiliz ordusunu kasıp kavuran 1747-1748 askeri sıtma salgını, Napolyon'un Suriye'deki birliklerinin neredeyse evrensel yenilgisini ve ayrıca 1877-Rus-Türk savaşı sırasında Tuna Rus ordusunu içeriyordu . 1878 _ Bu savaşa yaşam doktoru olarak katılan ünlü Rus doktor S.P. Botkin şöyle yazmıştı: "Sıtma askerleri biçiyor. Askeri birliklerde önleyici kinizleşmenin sağlanması acildir.

Balkan Yarımadası ülkelerinin ovalarında sıtma uzun süredir kol geziyor. Bu durum Birinci Dünya Savaşı ile daha da kötüleşti. Tanınmış Sovyet terapisti, SSCB Tıp Bilimleri Akademisi akademisyeni I. A. Kassirsky şu verilere atıfta bulunuyor: "Haziran 1916'da, Struma Nehri vadisinde ilerleyen İngiliz sütunu, her gün iki kişilik 100 şiddetli sıtma vakası kaybetti. haftalar. Ağustos ayında vaka sayısı 5 bine ulaştı. Bu yıl boyunca İngiliz ordusunda sıtma hastası sayısı 80 bin kişiye ulaştı! Yakında bulunan ve 115 bin kişiden oluşan General Sarrail'in Fransız ordusu, birkaç yaz ve sonbahar aylarında sıtmadan 80 bin kişiyi kaybetti . Yıl sonuna kadar bu orduda sadece 20 bin kişi kaldı. Sarrail, ordusu "sağlam bir

hastaneye dönüştüğü ve gerekli hareket kabiliyetini kaybettiği" için askeri operasyonlar yürütemeyeceğini yüksek komuta bildirdi.

Rus İmparatorluğu'nun ana askeri tıp departmanı, sıtmanın orduya verdiği zarardan ciddi şekilde endişe duyuyordu. 1860 yılına ait askeri tıp dairesi raporunda şu rakamlar verilmektedir: 1 milyon 344 bin 444 kişilik birliklerde yılda 669 binden fazla hasta ve 16 bin 986 kişi aralıklı ateşli hastalandı. Böylece, tüm morbiditelerin neredeyse yüzde 25'i sıtmaya bağlıydı. Hasta sayısı doğrudan birliklerin konuşlandırılmasına bağlıydı. Böylece, St.Petersburg yakınlarındaki birimlerde personelin yüzde 3,5'i hastalandı, Volyn ve Polonya'da konuşlanmış İkinci Ordu Kolordusu'nda - yüzde 20 , Kafkas birimlerinde vaka sayısı yüzde 56'ya ulaştı ve Karadeniz boyunca Kutais'e doğru kıyılarda bu oran yüzde 66'ydı. "Kafkas ateşinden " ölüm hiç de alışılmadık bir durum değildi ve bazı yerlerde garnizonların her 3-4 yılda bir tamamen yenilenmesi gerekiyordu .

Daha sonraki dönemde sıtma nedeniyle birliklere ciddi zararlar verildi. London Times'a göre, Eylül 1943'ün sonunda Burma'daki düşmanlıklar sırasında, İngiliz ve Amerikan birliklerinde 10.000 kişi öldü, 3.000 kişi kayboldu, 27.000 kişi yaralandı ve 250.000 kişi tropik hastalıklar nedeniyle görevden alındı. hangi sıtma toplu olarak sorumluydu. İngiliz sıtma uzmanı Furley tarafından verilen veriler de daha az açıklayıcı değil. 1942-1946 yıllarında, Pasifik Okyanusu'nun güneybatı bölgesinde faaliyet gösteren İngiliz ve Amerikan birliklerinde sıtmadan ölüm oranı, savaş kayıplarını önemli ölçüde aştı. Japon birlikleri, kınakına ağaçlarının tarlaları olan adaları ele geçirdi. Sentetik sıtma önleyici ilaçların üretimi henüz kurulmamıştı ve sıtma, Müttefik birliklerini kelimenin tam anlamıyla biçti. Afrika'da bulunan Amerikan askeri birliklerinden birinde kemoprofilaksi eksikliği nedeniyle personelin yüzde 86'sı hastalandı.

Sosyal faktörlerden sıtmanın yayılması, insanların ekonomik faaliyetlerinden büyük ölçüde etkilendi: ormanların yok edilmesi, yeni arazilerin sulanması, demiryolları ve otoyolların inşası. Kural olarak, bu, sivrisineklerin bolca ürediği önemli sayıda sığ rezervuarın oluşmasına yol açtı. Çok sayıda ölümle sonuçlanan yüksek sıtma

vakası, Panama Kanalı'nın inşaatının durdurulmasının ana nedenlerinden biriydi.

M. Gorky'nin "Bozkırda" öyküsünde, bozkırda üç aç serseri, ateşler içinde yerde yatan ve ölü yerlerden Smolensk eyaletine doğru eve gittiğini söyleyen bir adamla tanışır. Bu hikaye 1897'de, Bakü'den Batum'a demiryolunun ve 1892-1898'de Vladikavkaz demiryolunun inşasına denk gelen haftalık "Güneyin Hayatı" ekinde yayınlandı. Pek çok köylü iş aramak için inşaat işine geldi ve birçoğu sıtmaya yakalandı. Ve toprak işleri ile ateş salgınları arasındaki bu bariz bağlantı, hastalığa neden olan ajanın doğrudan toprak yoluyla, uzun mesafeler boyunca rüzgarla taşınarak bulaştığına dair yaygın bir yanlışlığa yol açtı.

19. yüzyılda sıtmanın önemli yaygınlığı ve yüksek ölüm oranı, modern Özbekistan'ın birçok bölgesinin ekonomisi üzerinde son derece zararlı bir etkiye sahipti.

Syrdarya tren istasyonu bir süre çalışmadı, trenler durmadan geçti, çok ölü bir yerdi.

1896 yılında Murghab Nehri vadisindeki sıtma salgınını anlatan V. V. Favre, bir görgü tanığının gözlemlerini aktarıyor: “Vagonlarda hasta insanlar vardı, bazen yanlarında cesetler oluyordu; öyle bir noktaya geldi ki, hastaya yemek pişirecek, su verecek kimse kalmamıştı... Bütün ailenin öldüğü ya da sadece bir çocuğun sağ kaldığı vagonlarla karşılaşmak zorunda kaldım.

Rusya'da sıtma büyük olasılıkla İran'dan getirildi. Özellikle Kafkasya, Besarabya, Türkistan ve Volga bölgesi nüfusunu etkileyerek ülkemize oldukça sıkı bir şekilde yerleşti. Belarus'un bataklık ovaları da uzun süredir sıtma merkezleri olmuştur. Yazar V.V. Krestovsky, 19. yüzyılın yetmişli yıllarının başlarında yazdığı "Belovezhskaya Pushcha" gezi notlarında , “bazı hastalıkların gelişiminin doğrudan iklime ve iklimin özelliklerine bağlı olduğuna dikkat çekti. Bu nedenle, baharın başlamasıyla birlikte, bataklıkların yakınında ve bataklık nehirlerin kıyılarında uzanan köylerde ve kasabalarda ve özellikle Vesla ve Bela yakınlarındaki köylerde kar

eridiğinde, aralıklı ateşler ortaya çıkmaya başlar; bütün yaz durmazlar, ancak sonbaharda sıradan yağmurların başlamasıyla birlikte daha da yoğunlaşırlar . Köylüler bu hastalığa karşı huş tomurcukları ve yapraklarından, fasulye, pelun ve kantarondan acı infüzyonlar kullanır ve ayrıca suyla enfiye içerler.

Sıtmanın Rusya'da yaygın bir şekilde yayılması , önde gelen doktorlar arasında alarma neden oldu. 1902'de V. V. Favre'nin girişimiyle Pirogov Hekimler Derneği'nde sıtma çalışması için özel bir komisyon oluşturuldu . Komisyon, en yaygın hastalıkların merkezlerine bir dizi sefer düzenledi . İşte resmi raporda bahsedilen gerçeklerden sadece biri . 1901'de Belidzhi istasyonundaki (Kafkasya) yerleşimciler arasında Poltava eyaletinden gelen 120 köylüden 100'den fazlası sıtmadan öldü . “Gerçekten de, ilçe nüfusunun 150 binden fazlasını oluşturan ve ilaç, özellikle kinin dağıtımı konusunda çok kısıtlı olan , salgın hastalık açısından böylesine istisnai bir yerde bir kırsal doktor ne yapabilir? Halkın ve doktorun durumu son derece zor ve anormal” dedi keşif ekibi üyeleri acı bir şekilde . Bu durumun neye yol açtığını birçok görgü tanığının hatıralarından biliyoruz . Kariyerine çölde doktor olarak başlayan M. Bulgakov'un hikayelerinden birinde trajikomik bir olay anlatılıyor. Acil tıbbi bakım sağlamak zorunda olan ve neredeyse günün her saati çalışan birçok hasta, çoğu okuma yazma bilmeyen köylü arasında sıtmadan muzdarip bir değirmenci vardı. Sonunda, zeki bir adam olan doktor çok sevindi, ona kinin tozları reçete etti ve sağlık görevlisine nasıl alınacağını açıklayarak onları bir tedavi süreci için vermesini emretti . Ancak "tek bir toz haline getirmek" istemeyen "akıllı" değirmenci, geceleri her şeyi bir anda aldı ve mide yıkamaya başvurarak acilen aklını başına getirmesi gerekiyordu . Doktor nasıl hissettiğini sorduğunda hasta şöyle cevap verdi: " Gözlerinde Mısır karanlığı." Bu nedenle hikayenin başlığı " Mısır'ın Karanlığı".

İç savaş sırasında ve sonraki birkaç yıl içinde ülkemizde sıtma kendiliğinden bir karakter kazandı . 1919'da, 1921-1922'de beş buçuk milyondan fazla insan hastalandı - özellikle Samara, Astrakhan eyaletleri ve Volga Alman cumhuriyeti etkilendiğinde on iki buçuk milyondan fazla insan. Bunun nedeni, nüfusun büyük kitlelerinin

hareket etmesi, olağandışı bir kuraklık, geçmişte Anopheles sivrisineklerini insanlardan uzaklaştıran çiftlik hayvanlarının sayısındaki azalma, hidrolik yapıların tahrip olması ve kinin kıtlığıydı. Eduard Bagritsky "Güvercinler" şiirinde Rostov ve Bakü üzerinden yapılan seferi şöyle anıyor:

Tekerlekler ve mutfaklar dökme demir
gümbürtüsü Savaştan savaşa gittik,
Sıtma lagününün içinden Sıtma ayının
altında.

Sıtma o kadar ciddi bir tehditti ki, Ocak 1923'te Halkın Sağlık Komiserliği sıtmaya karşı mücadele konulu ilk Tüm Rusya konferansını Moskova'da topladı. Sovyet sağlık hizmetlerinin önde gelen organizatörlerinden biri olan Merkezi Sıtma Komisyonu başkanı Z. P. Solovyov tarafından açıldı. Toplantıda, Kafkasya ve Türkistan'ın bazı bölgelerinde nüfusun tamamen azalması ve tarımın nihai olarak yok olması tehdidinin oldukça gerçek hale geldiği belirtildi. Gürcistan'da sıtma, eksik verilere göre bile bulaşıcı hastalıklar arasında birinci sırada yer aldı. Gerçekte, hasta sayısı yılda 800 bine kadar çıktı, yani aslında her üç kişiden biri hastaydı. Abhazya'nın Gagra'dan Ochimchir'e kadar uzanan kıyı şeridindeki bataklık ve yerleşim alanlarının sağlıksız durumu, kitlesel sıtma katkıda bulundu ve tatil köylerinin gelişmesini engelledi. "Sürekli bir su birikintisi ve sıtma yatağı olan" Astrakhan'ın sağlık durumu da ciddi endişelere neden oldu.

Komisyon, sıtmayla mücadeleyi amaçlayan bir dizi tıbbi ve sosyal önlemin ana hatlarını çizdi . Ülkedeki zor duruma rağmen, Sovyet hükümeti bu planların uygulanması için fon ayırdı . Ancak bu aşamada yalnızca birincil öneme sahip görevler belirlendi.

1949'da ülkemizde bir kitle hastalığı olan sıtmanın eradikasyonu için bir program ana hatları çizildi. Tıbbi istatistiklerin diline çevrildiğinde , bu, 10.000 kişi başına 10'dan fazla sıtma vakası olmaması gerektiği anlamına gelir . 1952'ye gelindiğinde, bu görev tamamlandı ve o zaman bile, yalnızca hastaları değil, aynı zamanda parazit taşıyıcıları, tedavilerini, dispanser gözlemlerini de belirlemek

için iyi düşünölmüş ve amaçlı bir sistem nedeniyle , yıkıcı bir enfeksiyonun tamamen ortadan kaldırılması olasılığı doğrulandı. Hayat böyle bir yaklaşımın gerçekliğini doğruladı ve 1960'a gelindiğinde ölkemizde milyon kişi başına sadece 2 sıtma vakası vardı . O zamandan beri, kalan odakları ortadan kaldırmak ve SSCB'nin geri kalanında sıtmanın ortaya çıkmasını önlemek için sürekli olarak planlı çalışmalar yürütölmektedir . Dört sıtma türünün de yurt dışından yoğun bir şekilde ithal edilmesine rağmen , ölkedeki epidemiyolojik durum güvenilir bir şekilde kontrol edilmektedir . Önleme tedbirleri birkaç yönde gerçekleştirilir . Bu, hastalık vektörlerine - sivrisineklere karşı aktif bir mücadele ve tehlikeli bölgelerde sıkı tıbbi kontrol ve sıtmanın endemik olduğu yerlere yurtdışına seyahat edenler için bireysel olarak seçilmiş bir kemoterapi kürüdür . Doğal olarak, bir sıtma önleme önlemleri kompleksinin uygulanması önemli maliyetler gerektirir. Bu nedenle sıtma ile mücadele tüm ölkelerde ölkemizde olduğu kadar başarılı olmaktan uzaktır. 1956-1965 yıllarında Dünya Sağlık Örgütü'nün himayesinde yürütölen küresel sıtma kontrol programı , Afrika hariç tüm kıtalarda önemli bir başarı ile taçlandırılmıştır. Ayrıca, gelişmiş kapitalist ölkeler bu program için mali desteği keskin bir şekilde azalttığından, bu süreç önce yavaşladı ve sonra fiilen durdu.

Sivrisineklerin yok edilmesi ve nötralize edilmesi için gerekli olan insektisitlerin kıtlığı ve yüksek maliyeti, bazı ölkelerde sağlık hizmetlerinin tatmin edici olmayan durumu, sıtmaya karşı mücadeleyi önemli ölçüde engellemektedir. Ek olarak, sıtma plasmodium vektörlerinin yavaş yavaş insektisitlere karşı direnç geliştirmesi ve patojenlerin kendilerinin ilaçlara karşı direnç geliştirmesi gerçeğiyle ilgili yeni sorunlar vardır. En az birkaç sıtma hastası ve parazit taşıyıcısı varsa, sivrisineklerin çok olduğu her yerde hastalık salgınları mümkündür. Bu tür salgınlar 60'lı yılların sonlarında Venezuela, Ürdün, Suriye, Hindistan, Sri Lanka'da bu ölkelerde sivrisinek kontrol faaliyetlerinin durdurulmasının ardından ortaya çıktı. Bu nedenle, birçok öлке için sorunun yeniden alakalı olduğu ortaya çıktı. Tropik iklime sahip ölkelerde her yıl 400 milyon kadar insanın sıtmadan muzdarip olduğunu söylemekle yetinelim.

Moleküler biyoloji alanında uzmanlar doktorların yardımına koştı. Görünüşe göre bu tamamen temel bilimsel yön ile klinisyenlerin karşılaştığı görevler arasında ortak olan ne var? Ancak moleküler biyoloji bilgisi olmadan etkili bir sıtma aşısı tasarlamak imkansızdı. Her şeyden önce bilim adamları, sıtma ile doğal enfeksiyonun neden nadiren bağışıklığın gelişmesine yol açtığıyla ilgilendiler. Ve yine, sıtma parazitinin zaten iyi bilinen gelişim aşamaları izlendi. Bir sivrisinek ısırıldığında, sözde sporozoit tükürük bezlerinden bir kişinin kanına girer ve daha sonra karaciğer hücrelerine nüfuz eder. Burada ilk dönüşüm gerçekleşir: sporozoitten çok çekirdekli dev bir hücre olan şizont oluşur. Şizont, birçok yuvarlak hücreye - merozoitlere ayrılır. Sadece bir sporozoitin girdiği bir karaciğer hücresinden 10 bine kadar merozoit kana salınır. Merozoitler eritrositlere sokulur ve eşeysiz üreme aşamasından geçer. Her hücre parçalanır ve 10 ila 20 yeni merozoit salar, bunlar kırmızı kan hücrelerine yeniden verilir. Vücut sıcaklığındaki artış vücudun koruyucu bir reaksiyonu olduğundan, ateş nöbetlerine neden olan hücrelerin parçalanmasıdır.

Bazı merozoitler mikro ve makrogametositlere, yani erkek ve dişi germ hücrelerine dönüşür. Şimdi parazitin cinsel gelişim döngüsü başlıyor . Sivrisinek gametositleri avının kanıyla yutar, yemek borusunda olgunlaşır ve bir zigot oluşturmak için birleşir. İkincisi , tükürük bezlerinde olgun sporozoitlerin ortaya çıktığı ve her şeyin yeniden başladığı bir dizi bölünmeye maruz kalır.

Sporozoitlerin ve merozoitlerin yüzey proteinlerinin insan bağışıklık sistemi için yanlış hedef görevi gördüğü ortaya çıktı . Bu antijenlere karşı üretilen antikorlar parazitlere en ufak bir zarar vermemekte ve dolayısıyla konakçı organizmaya herhangi bir koruma sağlamamaktadır. Bu yüzey proteinlerine karşı antikor üretimini uyaran insan yapımı aşılar , uzun süreli bağışıklık sağlamaz .

Sıtma parazitiyle savaşmanın en kolay yolu, kan dolaşımında serbest haldeyken hedef hücrelere, yani karaciğer ve kırmızı kan hücrelerine gitmesidir . Sporozoitlere karaciğer hücrelerine ulaşmadan önce saldıran antikorların üretimini uyaran bir aşı oluşturulabilir . Merozoitlere karşı antikor üretimini teşvik etmek için ikinci bir

savunma hattı oluşturabilirsiniz . Ve bir kişi ile bir sivrisinek arasındaki enfeksiyon bulaşma zincirini , gametositlere karşı antikor üretimini uyarak kırabilirsiniz . Sıtma parazitinin, gelişimin tüm aşamalarında aynı gen setine (sözde genom) sahip olmasına rağmen, her aşamada farklı genlerin açılıp kapatıldığı ortaya çıktı . Ve kesinlikle programlanmış bir sırayla gerçekleşir . Sıtma önleyici aşilar oluşturulurken bu sıra dikkate alınır.

Bilimin başarıları sayesinde insanlık, sıtmaya karşı mücadelede yeni ve güvenilir bir silah ediniyor .

"Üçüncü bela"

Tifüs , uzun bir geçmişi olan korkunç bir hastalıktır . Neredeyse MÖ beş yüz yıl önce, Peloponnesos Savaşı sırasında şehirleri harap eden sözde "Atina vebası", bize gelen açıklamalara bakılırsa , tifüs (Yunanca "tifos" da dahil olmak üzere) çeşitli hastalıkların rengarenk bir tablosuydu. " - bilincin kararması).

hastalık olarak tifo nispeten yakın zamanda izole edilmeye başlandı ve bu konudaki günlük uygulama tıbbi teorinin önündeydi. İtalyanlar, veba benzeri ateşten birinin kendine özgü seyri ile ayırt edildiğini ve bir döküntü ile karakterize olduğunu fark ettiler. Popüler gözlemlere göre , bu veba, gerçek vebanın özelliği olan hemoptizi ve hıyarcık olmadan daha olumlu bir şekilde ilerledi . Girolamo Fracastoro, 1505'te ve 1524-1530'da bu hastalığın salgınını gözlemledi , düşmanlıklar sırasında düşman yaralarından ölenlerden çok daha fazla insanı mezara götürdü. "Bulaşıcı ve Bulaşıcı Hastalıklar Üzerine" adlı çalışmasında, tifüsü diğer enfeksiyonlardan ayırarak doğru bir şekilde tanımladı.

16. ve 17. yüzyıllarda bulaşıcı salgınların ortaya çıkmasına katkıda bulundu . Bu bağlantıyı fark eden çoğu doktor, tifo hastalıklarının doğrudan nedeninin yoksulluk, kalabalık, düzensizlik ve kötü hava olduğuna inanıyordu.

Kan emici böceklerin - tifüs ve tekrarlayan ateş taşıyıcıları - uğursuz rolünden uzun süre şüphelenilmedi . Araştırmalarıyla asalak tifüs bilgisinde yeni bir çığır açan bilim adamlarının birkaç ismini hatırlayalım . Her şeyden önce, bunlar bizim yurttaşlarımız - Odessa'daki şehir hastanesinin doktorları , daha sonra Kiev Üniversitesi'nde profesör olan ve veba ve cüzzamla ilgili çalışmalarıyla tanınan savcı G. N. Minkh ve daha sonra Klinik'te profesör olan stajyer O. O. Mochutkovsky Petersburg'daki Doktorları Geliştirme Enstitüsü . Yüz yıl önce , kendi kendine enfeksiyon deneyleriyle, hastaların kanında tifüs ve tekrarlayan ateş patojenlerinin dolaşımını kanıtladılar . Kan emici böceklerin bu hastalıkların taşıyıcısı olduğunu öne sürmeleri, o dönemde doktorların alaycı bir tavrına neden oldu . Sadece 20. yüzyılın başında , kan emici eklembacaklıların tifüs patojenlerinin bulaşmasındaki rolü, tifüsten ölen Stanislav Provacek ve Howard Ricketts tarafından bilimsel olarak doğrulandı. Charles Nicoll , maymunlar üzerinde yaptığı deneylerle , tifüsü bulaştırmanın tek yolunun enfekte bir bitin ısırması olduğunu gösterdi .

kan emici böceklerle karşı küçümsemekten daha fazlasıydı . Bu "evcil hayvanlar" hakkında hangi saçmalıklar ve masallar anlatılmadı ? Örneğin, bitlerin "beladan ortaya çıktığını " , "sıkıntıdan" söylediler. Bir tür "deri altı" bitlere dair bir inanç vardı . Hatta bu var olmayan çeşitliliğe karşı özel “tarifler” bile sunuldu : “... Ve deri altı bitiniz varsa, kaz yağı alın, en saf olanı, bir çorba kaşığı, bir çay kaşığı süblimat, üç damla ağır cıva, yedisini ovalayın kez bir daire üzerinde ve fayans kafatası ile sürün. Tahta kaşıkla veya kemikle ovuşturursanız cıva kaybolur; bakıra, gümüşe izin vermeyin - zararlıdır! (M. Gorki. "Çocukluk").

Tifüs ve tekrarlayan ateş taşıyıcılarının devrim öncesi Rusya'nın günlük yaşamına ne kadar sıkı bir şekilde girdiği, örneğin N.V.'deki "Küçük Gurur" köyü gibi yerleşim yerlerinin adlarıyla bile kanıtlanıyor. "Küçük Borsa" - Nevsky ve Vladimirskey Bulvarı'nın köşesinde, kaldırımında soğuk berberlerin çalıştığı yer. Bu böcekler birçok atasözünde ve atasözünde yer aldı: içlerinde bitler, hamamböcekleriyle birlikte bazen refah göstergesi ("Bitler

başlayacak - işler iyi") veya tam tersine, yoksulluğun sembolü ("Birinde") olarak hizmet etti. cep - kement üzerinde bir bit, diğerinde - zincirlerde bir pire).

Tifüs dahil bulaşıcı hastalıkların popüler "önlenmesi" ve tedavisi, esas olarak azizlere yapılan çağrı üzerine inşa edildi. Bu nedenle, A. Tolstoy tarafından kendisine atfedilen Peter I'in sözleri kulağa çok ilericici geliyor : "Bitler bizi teolojiden yedi."

Köylerde bazı yerlerde başka "önleyici" tedbirler alındı. K. Fedin, Şehirler ve Yıllar romanında bunlardan birinden bahseder. Şehirden getirilen tifüs vesilesiyle, "... köyde on iki yaşında bir kız çıkrık arkasına konmuş, köyün çevresi boyunca sert bir iplik örülmüş. Bu iplikte gece yarısı Picheur'u enfeksiyondan korumak için çevreleyecek. İplikçi kesinlikle iffetli olmalıdır. Dönerken onu sadece yaşlı kadınların görmesine izin verilir. Aksi takdirde, ipliğin gücü olmaz.

Enfeksiyon kaynağı hasta bir kişidir. Vücut biti (kıyafetlerin kıvrımlarına yerleştiği için bu ismi almıştır) hastanın kanını emdikten sonra 4-5 gün sonra sağlıklı insanlara bulaştırıcı hale gelir. Tifonun etken maddesi - riketsiyanın en küçük mikroorganizmaları - hastanın kanıyla bitin sindirim sistemine nüfuz eder ve burada çoğalır. Bağırsak duvarının içini kaplayan hücrelerde birçok riketsiya biriktiğinde, hücreler parçalanır ve riketsiya salınır. Hala sağlıklı bir kişinin vücuduna ve iç çamaşırına bulaşırlar ve bitler üzerinde parazit yapar. Vücudu bir ısırtıktan tarayan bir kişi, riketsiya ile birlikte bir bitin dışkısını yaraya sürer. Patojen kanda dolaştığı andan itibaren hastalığın kuluçka dönemi başlar.

Nadir durumlarda, Provachek rickettsia ile enfeksiyon hava yoluyla gerçekleştirilebilir. Gerçekte yaşanan böyle bir olay, V. Kaverin'in "Açık Kitap" romanında anlatılmaktadır. Moskova enstitülerinden birinde, tifo aşısı elde etmek için beyaz fareler enfekte edildi. "Her şey yolunda gidiyordu. Fareler ateşliydi, öksürüyor, hapsiriyordu - tek kelimeyle, tam olması gerektiği gibi davrandılar . İlk hazırlıklar zaten elde edildi ve iyi sonuçlarla test edildi . ” Ancak aşığı hazırlayan laboratuvar asistanı birkaç gün sonra hastalandı - ne

laboratuvara ne de vivaryuma girmeyen kapıcı vestiyer görevlisi ve son olarak, başarılarla ilgilenen yabancı bir misyonun çalışanı. sadece arkasında vivaryum olduğu duvar boyunca koridor boyunca yürüyen modern bilim . Enfeksiyonun hava yoluyla bulaştığı anlaşıldı .

Çoğu insanda hastalıktan önce zayıflık, ilgisizlik, baş ağrısı gelir . Ardından yüksek ateş, ajitasyon, sanrılar ve halüsinasyonların olduğu akut bir dönem başlar . Tifüs için, korkutucu nitelikte fantastik bir hezeyan tipiktir, V. Kataev'in "Tifüs" alt başlıklı "Sir Henry ve Şeytan" hikayesinde mükemmel bir şekilde aktarılır : "... Sıcaktan ve tıkanıklıktan kulağımda fareler başladı - tam bir pis kokulu fare yuvası. Küçük fareler el yordamıyla tırmalıyor ve büyük fareler yuvanın dibinde ağır ve yumuşak bir şekilde yatıyordu. İğrençti. Sıcaktan bitkin düştüm. Sıçanlar kulağımda ne kadar meşguldü, bilmiyordum. Sihirli camlar çoğu kez parladı ve karardı. Tavandaki lamba defalarca kızgın kırmızılıkla doldu, parladı, söndü ve başucumun üzerinde asılı olan tüylü şapka aynı kocaman siyah krizantemle çiçek açmaya devam ederek keçi kokusu yaydı! Ve fareler üşüştüler, üşüştüler ve her saat daha da çoğaldılar.

Samtredi istasyonunda Poti'ye giden bir trene aktarılırken tifüs kaptığını düşündüğü gibi K. Paustovsky, "Alevli Colchis" makalesinde halüsinasyonunun içeriğini yeniden üretti: "Buruşuk, kirli bir palto giymiş bir Kızıl Ordu askeri. yatağımın yanında yerde oturuyorum. Kafasında suni kuzu derisinden yapılmış, güneşte ağartılmış kumaktan eğik dikilmiş eski püskü bir şapka vardı. Papakha onun için çok büyüktü ve dünyevi, şeffaf kulaklarının üzerinde sürünüyordu. Acıyla yüzünü buruşturarak bacağındaki kurumuş kanla sertleşmiş kirli bandajı çözdü. Kızıl Ordu askerinin bacağından bakımsız bir yaranın ağır kokusu geliyordu.

"Neden pansumanını çıkarıyorsun hemşehrim?" Tekrar sordum ama Kızıl Ordu askeri yine cevap vermedi ve sadece yanındaki duvarı gözleriyle işaret etti.

Sonra duvarda kare bir kağıt parçası gördüm. Üzerine kalın harflerle yazılmıştı: "Pansuman olan tüm askerler ve vatandaşlar, Devrim Mahkemesine ihanet tehdidi altında derhal onları çıkarmalı ve yaralar

özel bir komisyon tarafından incelenene kadar hiçbir durumda yenilememelidir."

Sonra ranzaya oturdum ve uyluğumdaki bandajları da çözmeye başladım. Uyluğumdaki kesi çok derindi ve bana sadece iki saat önce yaptılar. Taze yaradan kan fişkırdı. Kızıl Ordu askeri ortadan kayboldu. Bunu cerraha anlattım.

O sadece kıkırdadı.

Rahibelere "Adi bir halüsinasyon vakası," dedi.

Tifo, arkasında uzun süre çalışamazlık hali bırakır. 1864'te şiddetli tifüsten muzdarip olan S.P. Botkin, Dr. N.A.

19. ve 20. yüzyılın ilk on yıllarının Rus kurgu ve anı edebiyatı , dönemini eşi benzeri görülmemiş bir güç ve doğrulukla yansıtıyor, "berbat yaşam" ve sonuçları hakkında son derece etkileyici bir dizi eskiz bıraktı. Serfliğin kaldırılmasından kısa bir süre önce, Oryol ve Kursk vilayetlerinden "geri çekilmek üzere" satın alınan göçmenlerin bozkır yerlerine taşınmasının görgü tanığı N. S. Leskov, kısa süre sonra kaç köylünün geri kaçtığını anlatıyor. Yakalandıklarında "bitlerden ve zararlı sulardan uzaklaştıklarını" söylediler. Yazar, göçmenler arasında "böcekleri derisinin tüm kıvrımlarında canlı boncuklar gibi parıldayan" ölmekte olan bir çocuk gördü.

Tifüse neden olan ajanın keşfinden ve bitlerin taşıyıcı rolünün bilimsel olarak doğrulanmasından çok önce , nesiller boyunca yaşadığı acı deneyim , tifüs sorununda sosyal faktörün belirleyici rolünü fark etmeyi ve bu fikri eserlere yansıtmayı mümkün kıldı. sanatın.

O zamanlar sansasyonel olan Vsevolod Krestovsky kitabında , Petersburg Gecekonduları, iki rahip arasındaki bir konuşma yakalanır : başrahip ve mezarlıktaki kilisenin rektörü . "Peki, ne duyuyorsun! Tifo salgınının şiddetlendiğini mi söylüyorlar ? Peder John sakalını okşayarak Peder Irinarch'a sordu .

"Evet, insanlar ölüyor, ölüyorlar," diye onayladı Peder Irinarkh,

saçlarını ensesinden yüzünün iki yanına doğru düzelterek Peder John'a, "ve hızla ölüyorlar, ama ... gittikçe daha fazla bir emekçi ... giderek daha çok bir emekçi.

Tifüs salgınlarının ortaya çıkışının sosyo-ekonomik arka planı Nekrasov'un "Hava Durumunda" şiirinde görülmektedir:

Her türlü tifüs, ateş, İltihap - arka
arkaya gidin, Sinekler, taksiciler,
çamaşırcılar gibi ölmek, Çocuklar
yataklarında donar.

Ve "halka gitmek" fikrini uygulayan, zemstvo öğretmeni olan popülist yazar P.V. Zasodimsky'nin "Orman Krallığı" adlı makalesinde, Zyryansk bölgesindeki (şimdi) gözlemlere göre tifüsün bazı epidemiyolojik özellikleri özetleniyor Komi ÖSSC): “Tifüs başlangıçta her zaman, sahipleri kötü yemek yiyen ve kirli yaşayan fakir evlerde görülürdü; köyde tifüsün yayılmasıyla, refah açısından diğerlerinden keskin bir şekilde farklı olan veya tifüsten hiç etkilenmeyen veya çok az hasta içeren evler.

18. yüzyıl çiçek hastalığının işareti altında geçtiyse, o zaman 19. yüzyılda ve 20. yüzyılın ilk on yıllarında asalak tifüs, özellikle tifüs olağanüstü bir güçle kendini gösterdi. Ülkemizde bunun nedeni, başta 19. yüzyılın sonunda toplam nüfusun yüzde 87'sini oluşturan köylülük olmak üzere, en zor ekonomik yaşam koşullarıydı. Kültürel düzey son derece düşüktü, örneğin 1900'de çarlık ordusuna alınanların yarısından fazlasının okuma yazma bilmediği ortaya çıktı.

Nüfusun geri kalmış kesimi arasında parazitik tifüs patojenlerinin yayılmasında bitlerin rolünün şüphesiz netliğine rağmen, bazı yerlerde, sağlık eğitiminin eksikliklerini gösteren, onlara karşı iyi huylu bir tutum sürdürüldü.

Bir örnek, M. A. Sholokhov'un "Azure Steppe" hikayesindeki karakterlerden biri - büyükbaba Zakhar. Gömleğinin kıvrımlarında bir bit bularak, "onu dikkatlice ve nazıkçe tutar, sonra kendinden uzakta, yere koyar, havada küçük bir haç çizer ve boğuk bir sesle

mırıldanır: "Sürünerek uzaklaş yaratık! Yaşamak istiyorsun, değil mi? Bu kadar. ah sen berbatsın toprak sahibi." O yıllarda özellikle sağlık personeli için enfeksiyon kapma ve hastalanma tehlikesi oldukça fazlaydı. V. V. Veresaev, "Doktorun Notları"nda şu verileri aktarıyor: "Dr. Grebenshchikov'un tahminine göre, genel olarak Rus doktorların yüzde 37'si ve özel olarak zemstvo doktorlarının yaklaşık yüzde 60'ı bulaşıcı hastalıklardan ölüyor. 1892'de ölen zemstvo doktorlarının yarısı tifüsten öldü."

Hapishaneler, pansiyonlar ve hanlar kalıcı tifüs merkezleriydi. İnsidansta önemli artışlar 1881, 1892-1893, 1908-1911'de kaydedildi . Tıbbi departman ve baş tıbbi müfettiş Ofisi raporlarına göre (eksik olduklarına dikkat edilmelidir) en yüksek insidans Karadeniz, Podolsk, Tambov, Tula, Oryol, Volyn, Perm'de kaydedildi. Besarabya, Ryazan, Kharkov, Smolensk, Herson, Poltava ve Chernihiv eyaletleri.

Devletin sıhhi ihtiyaçların maliyetinde son derece küçük bir pay aldığı düşünüldüğünde, bu şaşırtıcı değil . " Zemstvo şehir kurumlarıyla ilgili Yönetmelik " te tıbbi harcamalar isteğe bağlı olarak sınıflandırıldı . 1914'te sağlık hizmetleri için fonlar kişi başına yılda bir ruble iken , sıhhi önlemler tamamen saçma bir rakamdı - bir kuruş ve bir çeyrek. Ülkenin sıhhi mevzuatı, esas olarak sağlık polisi tüzüğü (Rus İmparatorluğu Kanunları Kanunu , cilt XIII) tarafından yasaklayıcı ve cezai maddeler şeklinde sunuldu. Ancak bu yasaklar, girişimcilerin işçi ve çalışanları sağlıksız koşullarda tutmasına engel olmadı . G. A. Gilyarovsky, makalelerinden birinde, Moskova'daki büyük ticaret şirketlerinden birinin sahibinin temel tıbbi gerekliliklere tamamen aldırış etmediğinin canlı bir resmini anlattı .

sokakta bir Tatar tanıdığımınla karşılaştım, bana V.'nin çay şirketinin Trans-Volga bölgesinin açlıktan ölmek üzere olan köylerinden büyük bir Tatar partisi sipariş ettiğini ve bunların bir kuruş maaş karşılığında aileleriyle çamurda toplandığını söyledi. ve sıkışık koşullar, çay sarma üzerinde çalışın. Tifüs yatağı haline gelen özel dairelerinde yaşıyorlar . _ Birçoğu öldü ve yaşayanlar, enfekte dairelerinden çayı dağıtmak ve sarmak için gelen çalışmaya devam

ediyor . Hemen Grachevka yakınlarındaki bir ara sokaktaki dairelerine gittim ve gerçekten korkunç bir şey buldum: nemli, kirli odalar, henüz hastaneye gönderilmemiş tifüs hastalarının sağlıklılarla birlikte yattığı Tatar aileleriyle doluydu

Doğruca şehirlerarası telefona gittim. detayları anlattı ve notu yazdırdı. Bir gün sonra gazete Moskova'da çıktı. Bu bir sansasyondur. Taşra gazeteleri tarafından yeniden basıldı, Moskova gazeteleri ise sessiz kaldı. Bu şirketin çayından tifüse yakalanmaktan korkmaya başladılar.

Tifüs yıllıklarında, savaş yıllarının salgın hastalıkları özel bir yer tutar. Napolyon dönemindeki seferler ve savaşlar, hastalığın Asya sınırlarından Atlantik kıyılarına, Uzak Kuzey'den Avrupa'nın güney bölgelerine kadar geniş bir alana yayılmasına katkıda bulunmuştur. 1808'de Fransızlar tarafından kuşatılan Zaragoza'da yaklaşık 40 bin kişi tifüsten öldü, ancak Fransız ordusu da bundan ağır kayıplar verdi.

1812 baharında, Napolyon'un yarım milyonluk ordusu Rusya'ya taşındı. Moskova'dan geri çekilme sırasında, saflarında hasta ve yaralılarla birlikte sadece yaklaşık 80 bin kişi vardı. Bu tür devasa kayıplar yalnızca askeri operasyonlarla değil, aynı zamanda şiddetli bir tifüs salgınıyla da açıklandı. Geri çekilme sırasında "Büyük Ordu" enfeksiyonu geçişinin tüm alanlarına yayıldı. Kutuzov'un ordusu, 20 Ekim - 14 Aralık arasındaki dönemde, bileşimin beşte üçünün hastalık nedeniyle bırakıldığı tifüsten de muzdaripti.

Büyük tifüs salgınlarına, 1827-1828 Rus-İran seferi, 1828-1829 Rus-Türk savaşı , 1854-1856 Kırım savaşı sırasında Rus ordusunda 79.533 alt rütbenin tifüs hastalığına yakalandığı ve daha fazlası eşlik etti. 15 binden fazla insan öldü.

Tifüs, birinci emperyalist savaş yıllarında doruğa ulaştı. Batı ve Kafkas cephelerinden, esas olarak "yabancılar" - Letonyalılar, Yahudiler, Türkler, Ermeniler, Kürtler - ve savaş esirlerinden oluşan "güvenilmez" kişilerin arkasına toplu bir tahliye acilen gerçekleştirildi. Tahliye edilen trenler enfeksiyon yuvası haline geldi

ve istasyonlardaki tıbbi bakım cesetlerin boşaltılmasına indirgendi. Türkiye Ermenistanı'ndan gelen mülteci akını enfeksiyonun Kafkasya'da yayılmasına katkıda bulundu. Aç mülteci kalabalıkları bölgenin dini merkezi Eçmiadzin'e akın etti. Ancak kutsal duvarlar pek yardımcı olmadı - buradaki ölüm oranı günde 400 kişiye ulaştı.

1915'teki büyük tifüs odakları, yarı giyinik hasta savaş esirlerinden oluşan büyük partilerin ilçelere yerleşmek üzere gönderildiği Kaluga ve Samara idi.

İç savaş sırasında tifüs bir felaket karakterine büründü. Yalnızca 1919 ve 1920 yıllarında yaklaşık 5 milyon insan hastalandı. Tanınmış hijyenist A.N. Sysin, bu resmi verilerin üç kez hafife alındığını düşündü ve önde gelen mikrobiyolog ve halk figürü L.A. Tarasevich , gerçekte yaklaşık 25 milyon insanın tifo hastalığına yakalandığına inanarak bunları daha da eleştirdi .

Beyaz Muhafız birlikleri geri çekilirken kasıtlı olarak enfeksiyon odakları yarattı . Örneğin, Kolçak'ın adamları, Kızıl Ordu askerlerinin ele geçirildiği dört mavnayı özel olarak Tomsk'a getirdi ve herhangi bir yardım almadan onları terk etti. Şehrin Kızıl Ordu birlikleri tarafından işgal edilmesinden sonra 7 Eylül 1919'da doktorlar tarafından hazırlanan bir yasada , “ mavnanın tüm nüfusunun tifüs ve dizanteri hastası olduğu kaydedildi . Ölü birkaç gün canlılarla karışmış halde yatıyor .” Yalnızca Novo- Nikolaevsk'te (Novosibirsk), Kasım 1919'dan Nisan 1920'ye kadar 25.000'den fazla insan tifüsten öldü.

28 Ocak 1919 Halk Komiserleri Konseyi Başkanı V. I. Ulyanov (Lenin), Halkın Sağlık Komiseri N. A. Semashko, Halk Komiserleri Konseyi işlerinin yöneticisi Vl. Bonch- Bruevich ve Halk Komiserleri Konseyi Sekreteri L. Fotiyeva " tifüsle mücadele önlemleri hakkında" bir kararname imzaladılar. Binlercesi arasında tifüs, Dünyayı Sarsan 10 Gün kitabının yazarı John Reed ve 31 yaşında ölen efsanevi kadın komisyon üyesi Larissa Reisner'ın hayatına son verdi .

Durumu açıklayan VII . Tüm Rusya Sovyetler Kongresi'ndeki V. I.

Lenin, tifüsle mücadeleyi en önemli devlet görevlerinden biri olarak öne sürdü : “Ve üçüncü bela hala bize yaklaşıyor - *bit, tifüs* , bu da birliklerimizi biçiyor . Ve burada yoldaşlar , nüfus tükendiğinde, zayıfladığında , maddi hiçbir araç kalmadığında - tüm yaşam, tüm toplum yok olduğunda , tifüsten etkilenen yerlerde meydana gelen dehşeti hayal edemezsiniz . Buradan şunu söylüyoruz: Yoldaşlar, tüm dikkat bu konuya. *Ya bitler sosyalizmi yenecek ya da sosyalizm bitleri²¹yenecek !*” Bugün bunlar zaten ders kitabı sözcükleri, ancak o zamanlar ülkenin durumunu yalnızca doğru ve açık bir şekilde tasvir ediyorlardı.

F. E. Dzerzhinsky başkanlığındaki Çeka, sağlık yetkililerine yardım etmek için tifüsle mücadelede yer aldı . Sovyetler Birliği'nde sistematik olarak ve çok geniş çapta yürütülen sıhhi-hijyenik ve anti-salgın önlemler kısa sürede tifüs vakalarının sayısını keskin bir şekilde azaltmayı mümkün kıldı . İkinci Dünya Savaşı'ndan önceki son yıllar, nispeten düşük bir insidans oranı ile karakterize edildi . Ancak yeni bir tehlike yaklaşıyordu : Saldırgan emperyalist çevrelerin , bulaşıcı hastalıkların yapay olarak yayılması da dahil olmak üzere çeşitli yollarla devletimizin savunma kapasitesini düşürme çabası . Bu tür eylemlere bir örnek, K. V. Kiselev tarafından Bir Sovyet Diplomatının Notları'nda (1974) açıklanmıştır . 1937'de bu anıların yazarı, Belarus Halk Sağlığı Komiseri olarak çalıştı . Bu cumhuriyetin köylerinde aniden tifüs ortaya çıktı ve Polotsk bölgesi topraklarındaki hastalıkların sayısı özellikle arttı : “ Tifüs hastası köylülerle yapılan konuşmalardan , bir gezginin evlerini ziyaret ettiği ve ayrıldıktan sonra insanların geldiği ortaya çıktı. hasta düştü. "Gezgin" araması sırasında tabancalar ve tifo bitleriyle dolu kutular buldular . Bunun , casusluk ve sabotajla uğraşan, sınırın ötesine konuşlandırılmış beyaz bir subay olduğu ortaya çıktı .

Tifüse karşı bilimsel temelli bir mücadelenin geliştirilmesinde büyük bir değer, L. V. Gromashevsky başkanlığında çalışan bir bilim adamları ekibinin araştırmasına aittir . Hastalıkların odağına seyahat ederken , "bir yerleşim yerinde , ilçede, mahalle grubunda tifüsün varlığının , bu enfeksiyona karşı en basit, ancak vicdanlı bir şekilde

²¹ *Lenin VI* _ Tam dolu koleksiyon cit., cilt 39, s. 410.

yürütülen ve az ya da çok yetkin bir şekilde inşa edilmiş mücadele ile kesinlikle bağdaşmadığına ikna oldular . " L.V. Gromashevsky bunu 1939'da Moskova'da düzenlenen mikrobiyologlar, epidemiyologlar ve bulaşıcı hastalık uzmanları konferansındaki bir raporda söyledi . Birinci Dünya Savaşı'nı karakterize eden pandemik yayılımı olmasa da , İkinci Dünya Savaşı tifüsün yükselişini etkileyemezdi .

Büyük Vatanseverlik Savaşı sırasında ülkemizin bazı bölgelerinde karmaşık bir salgın durum yaratıldı . Naziler tarafından işgal edilen köy ve köylerde toplu bitler kaydedildi. Sovyet birlikleri Ukrayna ve Beyaz Rusya'yı kurtardığında, 1940 savaş öncesine kıyasla Ukrayna'da tifüs vakalarının 28 kat ve Beyaz Rusya'da 44 kat arttığı ortaya çıktı . Geri çekilen Naziler , genellikle halk arasında kasıtlı olarak tifüs yayarlar . 1942'de tifüs bulaşmış 700'den fazla savaş esiri Staraya Russa yakınlarındaki toplama kampından özel olarak serbest bırakıldı . 1943'te tifo hastaları Rzhev yakınlarındaki kamplara terk edildi . Faşist birlikler, salgın hastalıkların yayılması için uygun koşullar yaratarak , çoğu zaman bunlardan kendileri zarar gördü . Sadece Smolensk bölgesinde faaliyet gösteren 9. düşman ordusunda , Ocak- Temmuz 1942 döneminde yaklaşık 5 bin hastalık kaydedildi . Emir subayı Paulus W. Adam'a göre , " 1943 Ocak sonu veya Şubat başında esarete giren hemen hemen herkes ölümcül bir enfeksiyonun mikroplarını taşıyordu ." Esir alınan Alman doktor Otto Rühle, " Yelabuga'da Şifa " adlı anı kitabında Stalingrad harabelerinde patlak veren bir tifüs salgınını anlattı . Birçok mahkum, emirlerin aksine, bazı kişisel eşyalarını dezenfekte için teslim etmedi ve tifüsün yayılmasına katkıda bulundu. Bununla birlikte, Sovyet Ordusunun tıbbi servisi tarafından alınan enerjik önlemler sayesinde , salgın savaş esiri kampının ötesine yayılmadı.

Büyük Vatanseverlik Savaşı sırasında , bu kitabın yazarlarından biri (K. N. Tokarevich), dokuz yüz abluka günü boyunca Leningrad'ın anti-salgın savunmasının organizasyonuna katıldı . Ve tabii ki, "saldırıya giren " enfeksiyonlar arasında tifüs de vardı . İlk olarak çocuklar arasında patlak verdi . Birçoğu ebeveynlerini kaybederken, diğerlerinin neredeyse gece gündüz işte ebeveynleri vardı. Daha sonra hastalık yetişkinlere sıçradı . Her nasılsa 1942'de telgraf

ofisinde Bodo'nun cihazlarında çalışan herkes "sypnyak" yüzünden hastalandı . Genç bir kızın ön cepheyi geçerek şehre girdiği, son derece korunduğu ve tanidik telgraf operatörünü bulduğu ortaya çıktı . Almanlar yanlışlıkla onu kaçırdı mı ? pek . Büyük ihtimalle bilerek yapılmıştır . Öyle ya da böyle, ancak enfeksiyonun kaynağı oldukça hızlı bir şekilde belirlendi .

İnanılmaz derecede zor koşullar altında , Pasteur Epidemiyoloji ve Mikrobiyoloji Enstitüsü personeli , diğer acil görevlerin yanı sıra , anti-tifo aşısının üretimini kurmak zorundaydı . Bunun için bitlere ihtiyaç vardı , çok fazla bit, çünkü hastalığa neden olan madde bağırsaklarında çoğalır . Ne yapılmalıydı? Onları kendim beslemek zorunda kaldım . Araştırmacılar , doktorlar ve laboratuvar görevlileri, cesetlere bağlı kavanozlarla ortalıkta dolaştı . Daha sonra her "beslenen" hastalardan elde edilen patojenler bu şekilde bireylere enjekte edildi . Bir sonraki adım, beyaz farelerin enfeksiyonuydu . Ve zaten ciğerlerinden bir aşı hazırladılar. "Sypnyak" geri çekildi.

Savaş sonrası ilk yıllarda, tekrarlayan tifüs vakaları daha sık hale geldi. Bitlerin bununla hiçbir ilgisi olmadığı ortaya çıktı - hastalığın nüksetmesinin kaynağı kişinin kendisinde. Hastalığın etken maddesi şimdilik saklandı ve vücut zayıfladığında ilk fırsatta saldırıya geçti . Ve bu zor yıllarda, savaştan bitkin düşen insanlar kolayca güç kaybetti. Ve nüksleri önlemek için dezenfeksiyondan tamamen farklı önlemlere ihtiyaç vardı . Bu ortaya çıkar çıkmaz, tekrarlayan tifüs vakaları ortadan kalktı.

Artık ülkemizde klasik olarak görülen tifüs yok .

çiçek hastalığına karşı zafer

Çiçek Hastalığının Tarihi ve Aşılamanın Önemi" (St. Petersburg, 1913) kitabında "Çiçek hastalığının orijinal tarihi antik çağın sisiyle kaplıdır" dedi . Aynı zamanda, firavun Amenhotep (MÖ 1530-1520) zamanının papirüsünde çiçek hastalığından bahsediliyor . Görünüşe

göre , bu hastalık ilk kez Nil vadilerinde patlak verdi ve ardından dünyayı dolaşmaya çıktı.

6. yüzyılın ikinci yarısında Mekke kapılarının önünde patlak verdi . N. e. fillerin savaşı sırasında. Arap kaynaklarında, Muhammed'in doğum yılında Habeş prensi Abreba'nın Mekke'ye nasıl savaşa gittiğine dair bir efsane vardır. Ancak o sırada şehirde savunucu olmamasına rağmen bir mucize sayesinde kurtuldu. Habeş ordusuna bağlı askeri filler şehrin kapılarına yaklaşıp diz çöktüler. Şu anda, Kızıldeniz'in yanından harika kuşlar uçtu - ababil (Farsçadan çevrilmiş - çiçek hastalığı). Bazı kuşların kanatları beyaz, bazılarının ise siyah kanatları vardı. Pençelerinde küçük kil topları getirdiler ve bunları şehri kuşatan ordunun üzerine yağdırdılar. Toplar zırhı delip savaşçıları öldürdü. İskenderiye'de ikamet eden Muhammed'in çağdaşı doktor Aron'un çalışmaları ile doğrulanan efsane böyle diyor. Aron, çiçek hastalığının Arap birlikleriyle birçok ülkeye girdiğine dikkat çekti. İfadesine göre şiddetli bir çiçek hastalığı salgını, Abreba ordusunu neredeyse tamamen yok etti. Özellikle çiçek hastalığına adanmış bildiğimiz ilk tıbbi eser, 9. yüzyılda yaşamış göz doktoru Isaac Judea'ya aittir. Onun fikirlerine göre çiçek hastalığı, çocuk hastalıkları arasında yer alıyor ve çocuğun vücudunun adet kanından anne karnında alınan zehirlerden arınmasına katkıda bulunuyordu. Daha ayrıntılı bir çalışma, genellikle Razes olarak kısaltılan İranlı doktor ve filozof Ebu Bekr Muhammed bin Zakariya ar-Razi'nin Çiçek Hastalığı ve Kızamık Kitabı'dır.²²

Rhazes, kanın özelliklerini yaşla birlikte değiştirdiğine inanıyordu. Çocuklukta ve gençlikte sıcak, sıvı ve kaynar, yaşla birlikte yerleşir ve güçlenir, yaşlılıkta ekşir ve soğur. Çiçek hastalığı döküntüsünün, çocukların kaynayan kanındaki gaz kabarcıklarından kaynaklandığına inanıyordu.

Avrupa'da Orta Çağ'ın sonuna kadar görülen çiçek hastalığı salgınları

²² **Al-Razi** (862-925 veya 934) Rey'de ve ardından Bağdat'ta bir klinik işletti ve ansiklopedik bir bilim adamıydı. Pek çok din olduğunu ve gerçeğin bir olduğunu göz önünde bulundurarak, Kutsal Yazıları değil, bilim adamlarının ve filozofların kitaplarını okumaya çağırırdı. Latin ortaçağ "Üç Aldatıcı Üzerine" broşürünün temelini oluşturan şeyin, onun ruhban karşıtı broşürü "Maharik al-anbiya" olduğuna dair bir varsayım var. Ar-Razi'nin açıklamaları, Müslüman din adamlarının şiddetli saldırılarına neden oldu.

hakkındaki bilgiler çok parçalı ve eksiktir. 15. yüzyılın ortalarında , Hollanda ve Lombardiya'da şiddetli bir çiçek hastalığı salgını ortaya çıktı ve ardından Fransa ve diğer ülkelere yayıldı. Rusya'da çiçek hastalığının ortaya çıkışı çoğunlukla 16. yüzyıla atfedilir, ancak Nikon Chronicle'da 1426-1427 yıllarında önce Pskov'da, ardından Novgorod, Tver, Torzhok ve diğer şehirlerde olduğuna dair referanslar vardır. insanların sivilcelerle kaplandığı bir vebaydı. Bu muhtemelen o zamana kadar ün kazanmış olan ilk çiçek hastalığı salgınıydı.

Hindistan'da iki çiçek hastalığı tanrıçası kültü vardı - Mariatale ve Patragali. Mariatale onuruna, kendi kendine işkence eşliğinde şenlikler düzenlendi. Tanrıçanın çiçek hastalığından iyilik elde edebilenleri iyileştirdiğine inanılıyordu. Popüler söylenti, Patragali'yi çok yönlü ve çok silahlı , çok kinci bir doğaya sahip bir kadın olarak temsil ediyordu . Bir keresinde babasına kızdığında altın kolyesinin boncuklarını onun yüzüne fırlattı . Boncukların cilde temas ettiği yerlerde çok sayıda sivilce belirdi.

Halk fantezisi , çiçek hastalığının hayali, insanlaştırılmış bir görünümünü yarattı . Örneğin Rusya'da, bu hastalık ya geceleri yürüyen, baykuş gözleri ve demir gagalı fantastik bir yaratık şeklinde ya da merhametini özel bir saygı kazanmaya çalıştıkları bir kadın şeklinde sunuldu . "Çiçek İvanovna". Ciddi hastalıkları önlemek için çocukları şenlikli bir şekilde giydirdiler, onları bir çiçek hastasına götürdüler , eğildiler, görünmez kadına "Mother pox" dediler ve eklediler : " Günahkarları affet!" Tanınmış tıp tarihçisi L.F. Zmeev şu formülü veriyor : "Ospica, beni affet Afrikanovna, sana yaptığım kabaydı, yaptığım şey yanlış." "Ospitsa" ya yapılan itiraza bazen hastanın üçlü öpücüğü eşlik ediyordu. "Ospya Ivanovna" ya özel bir saygının bir işareti olarak , hastaları ziyaret ederken küfürlü konuşmaktan kaçındılar.

Çiçek hastalığının bulaşıcılığına ilk dikkat çeken , Avrupa'da Avicenna (980-1037) adıyla tanınan büyük doğu hekimi Ebu Ali ibn Sina'dır . Ve virüsün temel cisimcikleri biçimindeki hastalığa neden olan etken, E. Paschen tarafından yalnızca 1906'da, yani birçok

bakteriyel enfeksiyonun etken maddesinin keşfinden birkaç on yıl sonra tanımlandı . 18. yüzyılda ünlü burjuva iktisatçısı Thomas Malthus , “ Nüfus Kanunu Üzerine Bir Deneme” adlı eserinde şöyle yazmıştı : “ Salgın bir hastalık sayılabilecek çiçek hastalığı, Avrupa'nın en yaygın ve en yıkıcı hastalığıdır . şimdiki zaman, aynı zamanda en anlaşılmasız hastalıktır, ancak bazı bölgelerde periyodik olarak, belirli zaman aralıklarında geri döner. Aynı zamanda , Malthus'un çiçek hastalığı salgınlarını büyük bir talihsizlik olarak görmediği, aksine , onları nüfusun düzenlenmesinde doğal ve yararlı bir faktör olarak gördüğüne dikkat edilmelidir . kabul edilemez derecede hızlı bir tempo.

Neyse ki, çoğu doktor bu tür görüşleri paylaşmadı ve salgınlarla mücadele etmek için etkili önlemler bulmaya çalıştı . Çiçek hastalığının kendisine gelince, spesifik önleme ampirik olarak etiyojisinden veya günlük dilde hastalığın nedeni açıklığa kavuşturulmadan çok önce geliştirildi .

Osmanlı İmparatorluğu tarihine adanmış hikayesinde , 16. yüzyıla kadar İstanbul kaçakçılarının sadece kollarında veya kalçalarında erken çocukluk döneminde yapılan çiçek aşısı izleri olan kızları satın aldığından bahsedilir . Lawrence Greene, The Last Secrets of Old Africa'da , bazı Afrika kabilelerinin yüzyıllardır hastalıklara karşı güvenilir bir şekilde koruyan çiçek hastalığı önleyici serumun sırrını nesilden nesile aktardığına dikkat çekiyor . Aynı zamanda, birçok farklı hurafe çiçek hastalığının tedavisi ile ilişkilendirilir . Örneğin, Koyun Zencileri köyün dışındaki alanı temizlediler , oraya alçak tepelikler döktüler ve çiçek hastalığının ruhu onları insan sansın diye sakın sayısına göre kil figürler yerleştirdiler. Ve gerçek bir köyde olduğu gibi kendini tazeleyebilmesi için , yiyecek ve yiyeceklerle dolu tencere koydular . Sonunda konutu çiçek hastalığı istilasından korumak için yola bir barikat inşa edildi .

I. I. Lazhechnikov'un tarihi romanında “Buz Evi”, “önleme” yöntemlerinden biri şöyle anlatılıyor: “. . . Çok eski zamanlardan beri, mahallede genel bir hastalık duyulursa, bu gelenek burada yürütülür. Kızlar ipliği yerleşimin etrafına sararlar; bu ipin birleştiği

verde kara bir horoz ve kara bir kediyi diri diri gömerler. Sanki hastalık ipin içinden geçmeye cesaret edemiyor. Çiçek hastalığını "karıştırmak" için, köylerde ölümler kapıdan değil, evin geri kalan sakinlerinin güvenliğini sağlayacağına inanılarak pencereden gerçekleştirildi.

"Schooner Kaizin-Maru" hikayesindeki Japon Yaeko Nogami, maymun etinin çiçek hastalığına karşı en iyi tılsım olduğuna dair eski bir inanca atıfta bulunur. Küçük bir parçası bile sözde hastalığı önleyebilir.

İnsanlar arasında, dramatik olayların da ilişkilendirildiği kötü insanları çiçek hastalığına "tetikleme" olasılığı hakkında çeşitli batıl inançlar vardı. Bunlardan biri, 1680 tarihli Moskova kararnamesinden kaynaklandı - çiçek hastalığının saraya getirilmesine karşı önlemlere ilişkin özel bir talimat . Bu kararname, insanları “ateşli veya ateşli veya diğer ciddi hastalıkları olan hastaların bulunduğu” evlerden belirli bir süre yasakladı . Görünüşe göre çiçek hastalığının bulaşıcılığını kabul eden bu talimat, daha basit bir şekilde Dr. Daniel olarak anılan Dr. Daniel von Gaden'in tavsiyesi üzerine yayınlandı . Alexei Mihayloviç'in en büyük oğlu Çar Fyodor Alekseevich'in hayat doktoruydu . Fedor'un ölümünden sonra , John ve Peter Alekseevich'in saltanatının ilk yılında Streltsy isyanı patlak verdi . Halk , Çar John'un öldürüldüğünü haykırdı . Her iki kral da halkın yanına gittiğinde , isyanın kışkırtıcıları kalabalığa Çar Fedor'un şifacılar tarafından büyülendiğine ilham vermeye başladı . Dr. Daniel iki gün boyunca sak ayakbıbarla, dilenci bir elbiseyle, omuzlarında bir sırt çantasıyla ormanda saklandı . Açlık onu şehre, bir zindanda tanındığı, yakalandığı ve işkence gördüğü Alman yerleşim yerine dönmeye zorladı .

1680 kararnamesi, sonraki on sekizinci yüzyıl boyunca çeşitli versiyonlarda birçok kez tekrarlandı . Bu emirlerin asıl anlamı, hükümdarları ve ailelerini çiçek hastalığından korumaktı , çünkü hastalık saray sakinleri için istisnalar yaratmadı ve tahtın ardıl sırasını bir kereden fazla değiştirdi . Nisan 1719'da Peter I'in oğlu ve doğrudan varisi Tsarevich Peter Petrovich'in çiçek hastalığından

öldüğü hatırlanabilir (Alexander Nevsky Lavra'ya gömüldü) . 1730'da Tsarevich Alexei Petrovich'in oğlu Peter I'in torunu II . Peter çiçek hastalığından öldü .

çiçek hastalığından ölümlere ve yabancı taçlı kafalara birçok örnek verilebilir : Roma imparatoru Marcus Aurelius ve Bavyera seçmeni Maximilian Joseph bu hastalığa kurban gitti; Fransa Kralı XV . Louis 64 yaşında çiçek hastalığından öldü .

17. yüzyılın sonu ve 18. yüzyılın başında , her yıl yaklaşık bir buçuk milyon insan çiçek hastalığından öldü ve yılda yaklaşık on milyon insan hastalandı.

18. yüzyılın ilk yarısında Avrupa devletlerinin başkentlerindeki çiçek hastalığı salgını esasen durmadı . Avrupa ülkelerinde bu hastalığın olağanüstü yaygınlığı , "Çiçek hastalığı ve aşk sadece birkaçını atlatır! " Yüzyıllar boyunca çiçek hastalığı yaygın bir hastalık olarak hareket etti ve salgınları bile , genellikle kolera ve vebanın ortaya çıkmasıyla kendiliğinden ortaya çıkan halkın yaygın huzursuzluğuna neden olmadı . Tüm ülkelerin ve kıtaların sakinlerini esirgemeyen , kendi başına, ev içi, gündelik bir hastalıktı . Ve sadece Cayman ve Solomon Adaları ile Fiji adasında hiç tanışmadı .

Tüm zamanların ve halkların yazarlarının sanat eserlerinde çiçek hastalığından şu veya bu şekilde söz edilmesi şaşırtıcı değildir . A. Govorov'un 1716'da Moskova'nın hayatını anlatan “ Çarlık Kütüphanecisi Vasily Kiprianov'un Hayatı ve Eserleri ” adlı tarihi romanında şu resim sunuluyor: “Kara çiçek geçti, cehennem gibi bir kanat değdi. Ne de olsa, Moskova'nın bu talihsizlikten tamamen öldüğü yıllar oldu ve sonra veba, şanslı olduğu yerde - kimsenin hasta olmadığı ve şanslı olmadığı yerde - tüm siparişler öldü .

Çiçek hastalığına yakalanmış olan insanlara benekli ya da beceriksiz deniyordu. Bu karakteristik kusurlara , sanat yapıtlarının görünümünde ve gerçek tarihi kişilerin betimlemelerinde sık sık rastlarız . I. S. Turgenev'in "Peter Petrovich Karataev" öyküsünde şunları okuyoruz: "Çiçek hastalığı yüzünde kuru ve sarımsı, hoş olmayan ve bakırımsı bir parlaklıkla silinmez izler bıraktı ."

1887'de yayınlanan "Kaçak" hikayesinde A.P. Chekhov, hastalığın resmini tüm korkunç haliyle yeniden üretiyor . Bir zamanlar bir köy hastanesinde olan yedi yaşındaki bir köy çocuğu Pashka, koğuşlarda dolaşıyor . “Üçüncü koğuşa girerken, sanki kile bulaşmış gibi koyu kırmızı yüzlü iki köylü gördü . Yataklarında hareketsiz oturuyorlardı ve özelliklerini ayırt etmenin zor olduğu korkunç yüzleriyle pagan tanrıları gibi görünüyorlardı .

“Teyze, neden böyleler?” Pashka hemşireye sordu .

" Onlar oğlum, uyan."

V. V. Krestovsky, "Kanun Dışında" adlı romanında, çiçek hastalığı nedeniyle şekli bozulmuş eski bir güzelliğin görünümünü çiziyor : " Bu kadının tüm yüzü kırışmış , çukurlaşmış, aşınmış, iyileşme noktalı, ancak çiçek hastalığı ülserlerinin derin izleri . Yüzün diğer kısımlarından daha fazla acı çeken üst dudak, burun ve göz kapakları özellikle iğrençti . Hâlâ soğuk ve parlak olan, ancak bir zamanlar göz yuvalarının yörüngelerindeki çok hoş bir yarıkla çerçevelenen ve onu yumuşatan kirpiklerle yola çıkan görünüm , şimdi biraz nahoş, itici bir ifadeyle kırmızı ve soyulan göz kapaklarının altından fırladı .. . " Maksim Gorki çiçek hastalığına yakalandı. “Ertesi gün üzerim kırmızı beneklerle uyandım, çiçek hastalığı başladı. Arka tavan arasına yerleştirildim ve uzun süre orada kör, eli ve ayağı geniş bandajlarla sıkıca bağlı, vahşi kabuslar görerek yattım ”(“ Çocukluk ”). Honore Balzac'ın "Köy Rahibi", "Eugenie Grande", "The Case of Guardianship" eserlerindeki karakterlerin yüzlerinde çiçek hastalığının şekil bozucu izleri giyilir. "Lange Düşesi" hikayesinin kahramanı, hayranıyla dünyevi bir sohbette haykırıyor: "Ah, efendim, kadınlar için çiçek hastalığı aynı Waterloo Savaşı.

Ancak o zaman bizi gerçekten kimin sevdiğini öğreneceğiz.”

Émile Zola'nın Nana adlı romanının son satırları, gayri meşru oğlundan çiçek hastalığına yakalanan bir kadın kahramanın cesedinin natüralist bir tasvirine ayrılmıştır. “Yastığın üzerinde yatan sağlam bir apse, kanlı, çürüyen bir et parçasıydı. Tüm yüz tamamen kabarcıklarla kaplıydı; çoktan solgunlaşmışlar ve bir tür grimsi-kirli

renk tonu olarak çökmüşlerdi. Üzerinde tek bir özelliğin bile kalmadığı bu şekilsiz kütlenin çoktan mezar kalıbıyla kaplanmış olduğu görülüyordu. Bu tablo, görünüşe göre, 1870 Fransa-Prusya savaşının bir sonucu olarak Fransız imparatorluğunun trajik sonunun alegorik bir tasviridir.

Çiçek hastalığına yakalanma korkusu, Maupassant'ın "Madam Erme" adlı kısa öyküsünün konusuydu. Akıl hastası bir kadın çiçek hastalığına yakalandığını hayal etti. Kırklı yaşlarında bir güzellikti; aynada yüzüne baktı. "Peki," diye sordu doktor, "bugün nasıl hissediyorsun? Derin bir nefes aldı, "Kötü, çok kötü, efendim." Her gün daha fazla çiçek hastalığı oluyor." Bu akıl hastalığı, çiçek hastalığına yakalanma korkusu nedeniyle ölmekte olan oğlunu ziyaret etmeyi reddettiği ertesi gün onda ortaya çıktı.

Kurgudan verilen örnekler oldukça anlamlıdır. Bununla birlikte, insanların çiçek hastalığını nasıl yenebildiklerini anlamak için tıp tarihine kısa bir bakış atalım - bu, birçok kişinin Tanrı'nın iradesinin tezahürünü gördüğü, görünüşte kaçınılmaz olan bu kötülük.

18. yüzyılda Avrupa bilimsel tıbbı, Doğu halk tıbbının eski ilkesinin bilgeliğini öğrendi: çiçek hastalığı salgını yüzlerce canı mezara götürene kadar beklemeyin. Çiçek hastalığı kaçınılmazdır ve bu nedenle kişi boşta oturamaz, aktif olarak hareket etmelidir - daha şiddetli, genellikle ölümle sonuçlanan daha şiddetli bir hastalığı önlemek için hafif formuna neden olmalıdır.

Latince "variola" ("varus" - düğüm) çiçek hastalığı, dolayısıyla "variolasyon" terimi. Bu ilk, ancak oldukça tehlikeli bir önleme yöntemidir, çünkü enfeksiyon için doğal bir çiçek hastalığı virüsü kullanmak, sonuçları tahmin etmek zordu: bunun hafif bir forma neden olup olmayacağı ve enfeksiyona karşı daha fazla bağışıklık sağlayıp sağlayamayacağı veya ciddi hastalığa yol açacağı. ve daha da kötüsü, bir salgına neden olur. Bununla birlikte, variolasyon birçok destekçi buldu. Rusya'da çiçek hastalığı aşısı II. Catherine döneminde tanıtıldı . Catherine çocukluğundan beri çiçek hastalığından korkuyordu ve bu nedenle başarılı aşılarla popülerlik kazanan İngiltere'den Dr. Thomas Dimsdal'ı davet etti.

12 Ekim 1768 akşamı çiçek hastası altı yaşında bir çocuk bir arabada saraya getirildi ve gizli bir geçitten geçirildi. Ondan kraliçeye çiçek aşısı yapıldı ve sadece beş gün sonra açıklandı. 1 Kasım'da varis Pavel de aşılandı. Ertesi gün, mahkeme kilisesinde ve St. Petersburg'un tüm kiliselerinde şükran duaları yapıldı ve başarılı bir aşılama onuruna top ateşi düzenlendi. Kraliçe, Sinod ve yabancı büyükelçilerden tebrikler aldı. Elbette resmi belgelerde bu adım, sadece halkı kurtarmak için atılan bir kahramanlık olarak yorumlandı . Catherine kendisi hakkında şu şekilde yazdı : "Konum, bu yöntemin faydalarını bilmeden, ondan korkan, tehlikede kalan çok sayıda sadık tebaayı ölümden kurtarmak için örneğimdi ."

Aşı malzemesi Alexander Danilovich Markov adlı bir çocuktan alındı . Ancak mahkeme çevrelerinde , çocuğun babasının Kont Grigory Orlov olduğunu söylediler, anne konusunda ihtiyatlı bir şekilde sessiz kaldılar. Bu çocuk , " Pox" soyadıyla asalet haysiyetine yükseltilen Harbiyeli Kolordusu'na atandı . Genç yaşta veremden öldü . İlginç bir şekilde, St. Petersburg'daki çiçek hastalığı vakaları hakkında notları var . Varyolasyon ücretsiz olarak yapıldı ; ayrıca aşılanan çocukların annelerine parasal bir ödül verildi - sözde "çiçek hastalığı gümüş rublesi". Aşılananların ana birliği soyluların çocuklarıydı : üç ila altı yaş arası askerler ve yetkililer . Petersburg'da toplamda 1800'e kadar 10.671 kişi aşılandı ... Şehrin nüfusu oldukça arttığından (1764'te 130 binden 1800'de 220 bine), ardından farklı yıllarda 100 bin kişi aşılandı. 8 ila 680 kişi. Bunun çiçek hastalığı salgınlarını engelleyemediği ve özellikle çocuklar arasında hastalıkların devam ettiği açıktır. 1780'de Smolny'deki St. Petersburg'da ve ertesi yıl Vasilevski Adası'nda ikinci bir çiçek hastalığı aşılama tesisi açıldı.

Çiçek aşısının anlam ve faydalarını halka anlatmak için din adamları devreye girdi. Shpalernaya ve Voskresenskaya caddelerinin köşesindeki kilisede²³ göze çarpan bir yerde başarılı bir şekilde aşılanmış çocuklar gösterildi. Aşı organizasyonunda öne çıkan doktorlar ödüllendirildi. Tıbbi olmayan kişilere altın, gümüş ve bronz madalya verildi. Doğal olarak, bu raporlar sadece tarihi

²³Bugün, Voinov Caddesi ile Chernyshevsky Caddesi'nin köşesindeki bu bina, Tüm Rusya Tarihi ve Kültürel Anıtları Koruma Derneği'nin Leningrad şehir şubesine ev sahipliği yapıyor.

vakayinamelerde değil, aynı zamanda kişilerin anılarında ve kurguda da yer aldı.

Dostoyevski'nin Karamazov Kardeşler romanında Katerina Ivanovna zengin olur çünkü en yakın mirasçılar olan her iki yeğeni de generalin karısı olan akrabasında iek hastalığından ölür. Yazar burada, St. Petersburg yetkililerinin önleyici aşılar düzenleme girişimlerini yansıttı. "Lanet olsun" bölümünde. Ivan Fedorovich'in kabusu, "şeytan diyor ki:" Burada da sana aşık oldum: ilkbaharda iek hastalığı gitti, yetimhaneye gittim ve iek hastalığı aşıladım - o gün ne kadar memnun olduğumu bilseydin, bağışta bulundum Slav kardeşlere on ruble " . Ancak variolasyon, St. Petersburg dışında yaygın değildi.

Bu dönemde doktorlar, iek hastalığının önlenmesini yeterince etkili ve aynı zamanda güvenli hale getirmeyi ciddi şekilde düşünmeye başladılar. Bu keşfin onuru İngiliz taşra doktoru Edward Jenner'a aittir. iek hastalığının inekleri etkilediği uzun zamandır bilinmektedir. iek hastalığı enfeksiyonu, memenin hassas cildi olan ağız ve gözlerdeki mukoza zarlarını etkiler. İneklerden iek hastalığı bulaşan sahipleri, doğal, insan iek hastalığına karşı bağışıklık kazandı. Variola virüsünü vaccinia virüsü ile değiştirmek ve böylece vücuda korkunç bir enfeksiyona karşı güvenilir koruma geliştirme fırsatı sağlamak mümkün müdür? Bu soru Jenner tarafından ortaya atıldı ve çok başarılı bir şekilde çözüldü. Latince "wassa" - bir inek - kelimesinden, daha sonra çok daha yaygın olarak kullanılmaya başlayan bir "aşılama" terimi vardı. Bugün herkes tarafından çok iyi bilinen "aşı" kelimesi de kökenini inek memesinden alınan iek hastalığı kabuklarına borçludur.

Rusya'daki ilk aşı, Moskova'daki bir koruyucu ailede Anton Petrov adlı çocuğa yapıldı. Aşı doğrudan Jenner'dan alındı, aşı ünlü terapist Profesör E. O. Mukhin tarafından verildi. Bu olaydan sonra özel bir kararname ile Petrov'un öğrencisinin adı Vaktinov olarak değiştirildi.

tarafhtarlar değil, aynı zamanda doktorlar da dahil olmak üzere rakipler buldu . Karikatürler, basında yer yer saçmalık noktasına

varan saldırılar oldu . Bu nedenle, " İnek Çiçeğinin Dezavantajları ve Zararları Üzerine" tezinin yazarı olan doktor şunları yazdı: "Peckham'da bir çocuğun vücudu aşılama öncesi tamamen normaldi ; aşılama sonrası bir hayvana dönüştü: çocuk bir hayvan gibi dört ayak üzerinde koşmaya , inek gibi mırıldanmaya ve kafasını çarpmaya başladı. Bir hanımın kızı inek gibi öksürmeye başladı ve her yeri kıllandı ." Avrupalı din adamları geride kalmadı , örneğin , "çiçek hastalığı, fakir insanlığa gönderilen Tanrı'nın merhametli bir armağanıdır : Yüce'nin elinden böyle bir armağanı kapmak sahtekârlıktır ve saygısızlıktır ";

" Sığırlarla temas, yaratıcının kirletilmesidir ." Katolik din adamları, çiçek aşısı konusunda papanın talimatlarını beklediler . 19. yüzyılın başlarında , Papa VII. Pius döneminde İtalya'da çiçek aşısı yasaklandı .

1885'te Montreal'de bir çiçek hastalığı salgını sırasında, din adamlarının etkisi altındaki Katolik nüfus aşısı olmayı reddetti. Sağduyunun aksine , dualı ciddi bir alay düzenlendi - tek kelimeyle, enfeksiyonun yayılması için uygun koşullar yaratıldı. Daha akıllı başında Protestanlar hemen aşısı oldukları için salgından neredeyse etkilenmediler .

Petersburg'dakiler de dahil olmak üzere Ortodoks din adamlarına gelince , Meclis'ten emir beklediler ve saraydan gelen eğilimleri dinlediler . Sadece birkaç rahip yeni aşılama yöntemini "duyulmamış farmakonizm" olarak adlandırdı. Bununla birlikte, Illarion Chistovich'in " St. Petersburg İlahiyat Akademisi Tarihi" (St. Petersburg, 1857) adlı kitabında 1798'de "St. Sinod, tıp fakültesinde , kırsal rahiplerin rehberliği için , yaygın hastalıkların sayısının ve doğasının belirleneceği , rahiplerin tedavisini içermesi gereken, yeterli belirti, derece ve dönemleri gösteren bir kitap hazırlanmasını gerekli gördü. bunların

Aşıya karşı yapılan açıklamalar sıradan insanları korkuttu ve "sığır çiçeği" adı özellikle utanç vericiydi ve bu nedenle 1811'de sığır çiçeğine "önleyici" demeye devam etmek en yüksek davranıştı . Ancak çiçek hastalığından korunmak için güvenilir bir yöntem

oluşturmak yeterli değildi . Nüfusu aşılarda güvenliği konusunda ikna etmek gerekiyor . Ve Çarlık Rusyası nüfusunun çoğunluğunun okuma yazma bilmediği göz önüne alındığında , bunu yapmak o kadar kolay değildi . V. I. Dal, “Bacchus Sidorov Chaikin veya Hayatının İlk Yarısında Kendi Hayatıyla İlgili Hikayesi ” adlı çalışmasında şöyle yazıyor: “Bir adam önleyici çiçek hastalığına inanmaz , patateslerin ve diğerlerinin faydalarına inanmaz. sebzeler, hükümette yeni ve daha iyi bir düzene inanmıyor , ancak Deccal'in koruyucu çiçek hastalığını dünyaya getirdiğine , patatesin Şeytan'ın bir ürünü olduğuna ve ondan ekmek için hasat olmayacağına inanmaya hazırım . .. ”Şehirlerin ve özellikle köylerin nüfusu inançlarını yaşamaya devam etti. Örneğin çiçek hastalığının açık veya gizli "satın alınmasını" korumak için. Bunu yapmak için çocuklara birkaç gün boyunca hastanın elinde bulunan bakır parayı takmak zorunda kaldılar. 1882 gibi erken bir tarihte, doktor V. O. Gubert, Kazan köylüleri arasında çiçek hastalığı kabuklarını koklama ve ardından hamamda üç kez terleme geleneğini gözlemledi. Hafif çiçek hastalığına yakalanmanın yollarını da şöyle anlattı: Bir hastanın elindeki süpürgeyle çocukları uçurmak, içine çiçek hastalığı kabukları ve bal karışımı almak.

Popülist yazar N. I. Naumov, "Mountain Idyll" adlı makalesinde, resmi tıbbın sözde temsilcilerinin, yüzlerce "yabancı" çocuğun çiçek hastalığından öldüğü Altay eteklerinde halkı nasıl utanmadan aldattığını ve korkuttuğunu anlatıyor.

Sağlık görevlisi gelir ve tüm anneleri çocuklarla birlikte toplamasını emreder. Gelirler. Sağlık görevlisi önlerindeki kutudan tüm aletlerini çıkarmaya ve hatta bir kırık üzerinde bilemeye başlar. Ağlayarak yükselir, inler, anneler ayaklarının dibine düşer: “Baba, istediğini al, adamları kesme!” Ve ihtiyacı olan tek şey bu. Kesmeyin, yapamazsınız diyor. Doktor kesmediğimi anlayacak, gelip pek iyi olmayan bir bıçakla kesecek. Diyor ki, her biriniz bana iki veya üç kılıç verirseniz, o zaman adamlarınızı küçük bir bıçakla sessizce keseceğim - duymayacaklar . Ve neşteri işaret ediyor . Zavallı kadınlar mutlu, mutlu ve kocaları şimdiden derilerini sürüklüyor. Korkutulmuş ve ezilen "yabancıların" çiçek hastalığı aşısına

"şeytanın tamgası" (mühür) adını vermesi ve izlerini soğuk suyla gizlice yıkaması şaşırtıcı değil .

Sadece varoşlarda değil, Rusya'nın merkezinde de doktorlara ek olarak , sözde çiçek hastaları çiçek hastalığı aşısı yapıyorlardı ve genellikle aşılama ilkeleri hakkında hiçbir fikirleri yoktu . Genellikle bir tırpan veya bıçak parçası , tüm önlemleri tüketen kirli bir zipun üzerine silinen bir neşter ile değiştirildi . Ayrıca , çiçek hastalığı lenfinin yokluğunda , "çiçek hastalığı" kesi bölgesini tahriş edici bir ilaçla yağlayarak kızarıklığa , iltihaplanmaya neden oldu ve bazı durumlarda trajik bir sonuca yol açtı . Bu nedenle, nüfusun aşılama korkusu bir dereceye kadar haklıydı. Daha fazla kazanmak dileğiyle, hem ölenlerde hem de önceki yıllarda aşı olanlarda ve hiç aşı olmayanlarda birçok "yara izi" ifadelerine dahil edildi . Örneğin, köylü Kuzitsin 700 bebeğe çiçek hastalığı aşıladığı için 140 ruble aldı ve bu rakam doktorun imzasıyla onaylandı . Gerçekte , 200 çocuğun başarısız bir aşı nedeniyle öldüğü , 300'ünün yaptırmadığı, 14 çocuğun listeye iki kez kaydedildiği ve 700 çocuktan sadece 388'inin başarılı bir şekilde aşılandığı söylendi . Açıklamaya göre başarılı aşılananların sayısı aşı olanlardan fazla olunca böyle merak edilenler raporlarda yer aldı . Yani, rapora göre Kezenitsy şehrinde 82 kişi aşılandı ve bunlardan 109'u başarılı oldu! Opatov şehrinde 26 aşılama 57 başarılı oldu ve Sandomierz ilçesinde 2118 aşı yapıldı ve başarılı aşılama sayısı 2192 ve başarısız 35 oldu !

19. yüzyılın sonunda , çiçek aşısına yönelik tutumlar köylüler arasında bile yavaş yavaş değişmeye başladı . "Lizar" öyküsündeki V. V. Veresaev, karakterlerden birinin ağzından konuşuyor : "İşte büyükanne! ²⁴ köylerde dolaşırlar, çocukları gagalarlar; şimdi Fershalikha gelecek, çocukları bıçaklamaya başlayacak; hepsi perekolet, kimse ayrılmayacak. Birisi hastalandı - şimdi doktora gidiyor ... Önceden böyle değildi.

Ve yine de, 1908'de zorunlu çiçek aşısı yasa tasarısının tartışılmasıyla bağlantılı olarak, belirli bir tıp doktoru D.S. İçinde çiçek aşısına atıfta bulunarak ve onun karşıtı olarak, bu konuyu uluslararası siyaset

düzlemine taşımanın mümkün olduğunu düşündü: “1902'de Türk Padişahı, çiçek aşısının tüm ahali için zorunlu olması nedeniyle bir emir yayınladı. Osmanlı imparatorluğu. Devlet Dumamız nasıl hareket edecek? Rusya'nın tüm nüfusunu aşı olmaya zorlayıp böylece Türk Padişahının yanında mı yer alacak yoksa bu konuda İngiltere'ye mi katılacak? .. ”

Çarlık Rusyası'ndaki çiçek hastalığı odaklarında evrensel aşılamayı organize etmenin imkansızlığı ve yetersizliği, devrim öncesi zamanlarda ülkemizin yıkıcı salgınlara sahne olmasına yol açtı. Ayrıca, ana tıbbi muayene tarafından sunulan çiçek hastalığı insidansı hakkındaki bilgiler gerçeklikten çok uzaktı. Örneğin, 1875'te Vyatka eyaletinde çiçek hastalığından 216 kişi öldü. Doğum kayıtlarından örnekler alındığında, yalnızca Ortodoks inancına sahip kişilerden ölenlerin sayısının 12.760 kişi olduğu, yani 50 kattan fazla olduğu ortaya çıktı. Aynı keyfi istatistikler Kazan vilayetinde tutuldu. Resmi rakamlara göre ilçelerinden birinde 20 yılda 421 kişi çiçek hastalığından öldü. Denetim, aslında mağdur sayısının 8 binden fazla olduğunu ortaya çıkardı.

1910 raporları incelendiğinde, tamamen saçma rakamlar ortaya çıktı; buna göre, birkaç ilde çiçek hastalığından ölüm oranı, insidansından daha yüksekti. O yıl yalnızca Avrupa Rusya'sındaki çiçek hastalarının sayısı 146.016 idi . Başka bir deyişle, günde 400'den fazla kişi ve saatte yaklaşık 20 kişi (ortalama verilere göre) hastalandı. Ancak bu veriler bile , morbidite ve mortalite kayıtlarının oluşturulduğu alanlara atıfta bulunduğundan , tam olmaktan uzak olarak değerlendirilmelidir . 1910'da çiçek hastalığından ölenlerin sayısı 52.000'e yakındı . O dönemde Rusya'nın tüm nüfusu için (yaklaşık 160 milyon) bir yeniden hesaplama yaparsak , V. O. Hubert'e göre yılda çiçek hastalığı mezarlarının sayısı muhtemelen 118 bine ulaştı. Rusya'da 65.000'den fazla kör insan vardı ve bunların yaklaşık 8.000'i çiçek hastalığı nedeniyle görme yetisini kaybetmişti .

diğer bazı bulaşıcı hastalıklar gibi , savaşlar sırasında gerçek bir felaket olduğunu kanıtladı . Ağustos 1914'ten Ekim 1917'ye kadar Rus ordusunda (Kafkas cephesi hariç) Birinci Dünya Savaşı

sırasında 2708 kişi çiçek hastalığına yakalandı . Sadece 1915'te Avusturya-Macaristan ordularında 25.000 hastalık vardı.

kitabının içeriğı şok edici , Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından kısa bir süre sonra çarlık ordusunun ahlaki ve sıhhi durumunun kasvetli bir resmini sunuyor . Bölümlerden birinde yazar, birliklerin konuşlandırıldığı bölgedeki halk arasında çiçek hastalığı salgınıyla bağlantılı olarak aşı için gönderildiğini , ancak ne yazık ki işe yaramadığını söyledi . Sadece tümen revirinde değil , aynı zamanda Devlet Dumasının revirinde de bulunuyordu . Sıhhi teşkilatta , Shulgin'in sorusuna göre , bir askeri birlik için döküntü almak mümkün mü, ona şaşkınlıkla sordular : “Bu nedir, ilaç mı yoksa ürün mü? - Çiçek aşısı . "Ah, hayır, tıbbi vakalar açılmadı. Sonuçta , daha yeni başlıyoruz.”

Birinci Dünya Savaşı sırasında sıhhi bir müfrezede çalışan Konstantin Paustovsky, Huzursuz Gençlik adlı kitabında şöyle hatırlıyor : “ Issız bir köye gittik . Varoşlarda , yabancı bir uçuş müfrezesinden boş bir Kızıl Haç konseri duruyordu . Bu konserin şoföründen , tuzağa düştüğümüzün çarpıcı haberini öğrendik . Köyde kara çiçek vardı. Etrafta bir ordu yürüyordu ve binlerce sığınmacı , geçen köylerin yakınında bir süre mahsur kalarak yollara dökülüyordu . Bu nedenle, köye uçan bir sıhhi müfrezenin gönderilmesi , köyün kordon altına alınması ve köyden kimsenin çıkmasına izin verilmemesi emredildi . Köyü terk etmeye çalışan herkese ateş açması emredildi. ”

hastalığının yayılması, yalnızca askeri operasyonlar sırasında gözlemlenmeyen insanların kitlesel hareketiyle büyük ölçüde kolaylaştırıldı . 20. yüzyılın başında , özellikle Çin'den Amerika Birleşik Devletleri'ne büyük bir göçmen dalgası akın etti . Bir hasta ortaya çıkar çıkmaz, sıkışık ve havasız ambarlarda çiçek hastalığı salgınları alevlendi . Jack London'ın " The Pagan " adlı öyküsünde aşırı insan yüklü bir yelkenlide patlak veren çiçek hastalığı salgınının etkileyici bir açıklaması verilmektedir . Yolculuk başladıktan bir gün sonra en iyi inci avcılarından biri ölür. " Ölümünün nedeni çiçek hastalığı , ancak gemiye nasıl getirildiğini hayal edemiyorum :

Rangier'den ayrıldığımızda, kıyıda tek bir çiçek hastalığı vakası kaydedilmedi . Yine de gerçek bir gerçek olarak kaldı: çiçek hastalığı, ölenler ve üç hasta.

Hiçbir şey yapılamaz. Hastaları izole edemedik ve onlara bakamadık . _ Gemide fıçıdaki ringa balığı gibiydik. Aynı gece kaptanın arkadaşı, dükkân sahibi, Polonyalı bir Yahudi ve dört yerli balıkçı bir balina teknesiyle kaçtılar . Onları bir daha görmedik . Sabah kaptan kalan teknelerin delinmesini emretti ve artık hiçbir yere varamadık .”

Göz Kamaştırıcı Yolculuk'ta Jack London , ABD Doğu Kıyısı'ndaki bir adada göçmenler için kurulan karantinaları anlatıyor . Irk ayrımcılığının ve acımasız sömürünün resmi, Mark Twain tarafından "Bir Çinliden Mektuplar" broşürlerinden birinde çizildi . Ev sahibi, hizmetine giren bir Çinli'ye çiçek hastalığına yakalanmış olmasına rağmen aşı olmasını talep ediyor : "Doktor aşı olmadan gitmenize izin vermez, çünkü mevcut yasaya göre gelen tüm Çinlilere çiçek aşısı yapıyor." ve her birinden on dolar alıyor ve emin olabilirsiniz ki hiçbir doktor kazancını kaybetmez çünkü bazı Çinliler anavatanında çiçek hastalığı kapma aptallığına sahipti .

1919'da, genç Sovyet Cumhuriyeti için zor bir dönemde , Halk Komiserleri Konseyi başkanı V. I. Lenin, " Salgınlarla Mücadele Tedbirleri Hakkında", " Bakteriyolojik Enstitülere ve Laboratuvarlara Malzeme ve Ekipman Temini Hakkında" kararnameleri imzaladı. çalışmaları için gerekli " ve "Zorunlu çiçek aşısı hakkında" özel bir kararname . Bir iç savaş vardı. Sovyet gücünü savunan İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu askerleri hayatlarını bağışlamadı . Ancak sadece Beyaz Muhafız mermileri özgür Rusya vatandaşlarına zarar vermedi . 1919'da ülkede 186.000 çiçek hastalığı vakası kaydedildi , bu nedenle aslında çok daha fazlası vardı . Bu nedenle, çiçek aşısı ile ilgili kararname çok zamanında ve katı bir şekilde uygulandı . Sovyetler Birliği , çiçek hastalığını topraklarından tamamen yok eden dünyadaki ilk ülke oldu . Ve bu, benzeri görülmemiş kısa bir sürede - sadece 17 yılda yapıldı . "İthal" olmayan son çiçek hastalığı vakası 1936'da kaydedildi .

Sovyet bilim adamları, gezegenimizdeki çiçek hastalığının tamamen

ortadan kaldırılması için bir program başlattılar . 1958'de Dünya Sağlık Örgütü'nün bir toplantısında, SSCB delegasyonunun bir temsilcisi olan Akademisyen N. I. Grashchenkov, hastalıkla savaşmak için 25 milyon doz çiçek aşısı önerdi . Sağlığın teşviki ve geliştirilmesi gönüllü fonu çerçevesinde DSÖ öncülüğünde oluşturulan özel hesaba ilk kez ülkemiz katkıda bulunmuştur . Ve 1963'te, Profesör (şimdi SSCB Tıp Bilimleri Akademisi Akademisyeni) V. M. Zhdanov, DSÖ'nün XVI. Meclisinde , Sovyetler Birliği'nin tedarik etmeyi üstlendiği , çiçek hastalığına küresel bir saldırı için açık ve somut bir plan önerdi . ücretsiz çiçek aşısı ve Asya ve Afrika'da çalışmak üzere deneyimli uzmanlar tahsis etmek .

milyondan fazla insanın aşılınması gerektiğini söylersek , insanlık tarihinde benzeri görülmemiş bu tıbbi saldırının boyutu daha da netleşiyor . Çiçek hastalığı şu anda gezegenimizde yok . Ancak çiçek hastalığı virüsü dünyanın yüzünden kaybolmadı . O, tabiri caizse tutuklu - özel laboratuvarlarda donmuş halde saklanıyor ve DSÖ'nün kararına göre 1980'de bunlardan sadece beşi kalmıştı. Bu depolardan biri Moskova'daki Virüs Hazırlıkları Enstitüsü'nde bulunuyor . Ve bu bilimin çıkarları için yapılır .

Katil mi, kurtarıcı mı?

Bazen hidrofobi veya kuduz olarak adlandırılan kuduz, zoonoz grubundan akut bulaşıcı bir hastalıktır . Etken maddesi, sinir sistemini etkileyen bir virüstür . Diğer akut bulaşıcı hastalıklarla karşılaştırıldığında, kuduz , hastalığın kitlesel doğası nedeniyle değil, esas olarak gizli dönemin uzunluğu ve ölümcül bir sonucun kaçınılmazlığı nedeniyle insanların hayal gücünü etkiledi .

Zaten çağımızdan önce, hastalığın başlangıcı ile vahşi ve evcil hayvanların ısırıkları arasında bir bağlantı fark edildi. Virgil (MÖ 70-19), Ovid (MÖ 43-17), Plutarch (46-126), Aristoteles (MÖ

384-322) kuduzun kendi aralarında yayılmasına dikkat etmişlerdir . Celsus (MS 1. yüzyıl), kuduz bir hayvan tarafından ısırıldığında insanların tükürük yoluyla kuduza bulaştığını fark etti. İnsandan insana, enfeksiyon neredeyse hiç bulaşmaz. Bu türden ²⁵sadece birkaç vaka tanımlanmıştır . Hastalıkların suçluları çoğunlukla köpekler veya kurtlardı, öfkeli bir maymunun, fokun ve diğer hayvanların ısırmasından sonra enfeksiyon vakaları bilinmektedir.

Birkaç yüzyıl öncesine , Fransa'nın güneyindeki küçük bir kasabaya hızlıca ilerleyin. Mahkeme, şehrin saygın sakinlerinden birine bedensel zarar veren bir köpek suçlamasıyla ilgili bir davaya bakar . Süreç sadece sivil yetkililerin temsilcilerini değil , aynı zamanda din adamlarını da içeriyor. Köpeğin suçu özel bir kanıtı ihtiyaç duymaz, o kadar açıktır ki. Sadece ölüm cezasına çarptırılmadı , aynı zamanda bu cezanın ölüm cezasından çok daha ağır olduğu düşünülerek aforoz edildi .

Şaşırtıcı sevgili okuyucu . Hayvanlara karşı davalar ilk olarak 13. yüzyılda ortaya çıktı ve 15.-17. yüzyıllarda birçok Avrupa ülkesinin kamusal yaşamında yaygın bir olay haline geldi. O günlerde hayvanlar, davranışlarından tamamen sorumlu, bilinçli varlıklar olarak görülüyordu. Cinayet, yaralama, ahlaksızlık ve saygısızlık gibi işlenen suçlar için genellikle ölüm cezasına çarptırılırlar, infaz şehir meydanında kanlı gösteriler için açgözlü bir kalabalığın önünde gerçekleştirilir ve hayvanlara genellikle giydirilirdi. insan kıyafetleri. Arşivlerde tutuklu hayvanların cezaevinde tutulmasına ilişkin faturalar, cellata verilen ücretler ve diğer giderler korunmuştur. Bir Avusturya kentindeki bir mahkemenin bir köpeği hücre hapsinde ömür boyu hapis cezasına çarptırdığı bir dava vardı.

İnsanlara karşı suç işleyen hayvanlar arasında genellikle kuduzdan muzdarip köpekler ve kurtlar vardı. 1271'de Almanya'da, 1500'de Belçika ve İspanya'da ve 1590'da Fransa'da kurtlar arasında büyük bir

²⁵Profesör V. A. Postovit, el yazmasını okuduktan sonra bize otuz yıl önce Kiev'de meydana gelen böyle bir vakadan bahsetti. Kuduz hastası kliniğe getirildi. Ona bakan genç hemşirenin kolunda hafif bir egzama vardı. Ve doktorlar onu lastik eldiven giymesi konusunda uyarmasına rağmen, bu gerekliliğe hemen uymadı. Bunun sonucunda hastanın tükürüğü cildin etkilenen bölgesine bulaştı ve enfeksiyon oluştu.

kuduz salgını kaydedildi. Şehirlerin büyümesiyle birlikte, şehir tipi epizootikler daha yaygın hale gelmeye başladı. 18. ve 19. yüzyıllarda , köpekler arasındaki epizootikler, Avrupa, Amerika, Asya ve Afrika'nın hemen hemen tüm ülkelerini güçlü bir dalgayla süpürdü ve başkentlerde belirli bir ölçüğe ulaştı. Böylece Paris, Fransa'daki toplam insidansın üçte birini oluşturuyordu. Moskova ve St. Petersburg'da - sırasıyla bu illerde görülme sıklığının yüzde 50 ve 80'i.

Yetkili makamlar, koruyucu nitelikte idari tedbirler uygulamaya çalıştı. Örnek olarak, Anna Ioannovna tarafından 1739'da St. ve şehirde öfke; 16 Eylül'de kuduz bir köpek yazlık saraya koştu ve iki saray görevlisi ile bir bebeği vahşice yedi. Ancak bu ferman ve diğer sayısız emirden sonra bile, neredeyse iki asır boyunca, zaman zaman başkent sakinleri bile kuduz hayvanların saldırısına uğradı.

S. N. Shubinsky'nin "Tarihsel Denemeleri" (St. Petersburg, 1908) adlı kitabında, "çevredeki köyler, örneğin 1714'te Dökümhane Sarayı yakınında saatin üzerinde duran iki askeri ele geçirecek kadar küstahlık noktasına ulaşan kurtlarla doluydu" diyor. ve kısa bir süre sonra, Vasilyevsky Adası'nda, Prens Menshikov'un evinin kapılarında, hizmetkarlarından birini öldürdüler; avcılar mezarlıkları havaya uçurdu ve ölümlerin cesetlerini yedi, bu nedenle bazen tüm ekipler onları dizginlemek için gönderildi.

Aşağıdaki bölüm P. N. Stolpyansky'nin "Devrimci Petersburg" kitabında anlatılıyor: "1819'da, Noel'in ilk günü, akşam saat 9'da, Karetnaya'nın çıkış bahçesinde Nevsky Prospekt'te kuduz bir kurt belirdi (daha sonra Alexander Nevsky) bölümü , fenerleri inceleyen bir yangın müfettişiyle karşılaştı, onu yere serdi, sol yanağını dişleriyle yırttı , Znamensky köprüsünden Officerskaya (şimdiki Znamenskaya) caddesine koşmak için koştu , Basseynaya, Sergievskaya'ya gitti ,²⁶ Okhta'ya taşındı ve böylesine önemli ve uzun bir yolculuktan sonra sadece Smolny Manastırı'na karşı öldürüldü . A. V. Nikitenko'nun (7 Kasım 1854'te kaydedilen) anılarında benzer bir vaka verilmektedir : " Şehirde garip ve korkunç bir olay : bu

²⁶Şu anda - İsyanın sokakları, Nekrasov, Çaykovski.

sabah erken saatlerde sokaklarda kuduz bir kurt belirdi . Yelagin Adası'ndan Petersburg tarafına gitti , kalenin etrafındaki Trinity Meydanı'nın etrafında koştu, Trinity Köprüsü boyunca Sergievskaya üzerinden Tauride Bahçesi'ne koştu ve sonunda iki köylü tarafından öldürüldüğü Yaz Bahçesi'ne döndü . Yol boyunca otuz sekiz kişiyi ısırıldı ve genellikle büyük bir belaya neden oldu . Talihsiz kurbanları hastanelere gönderildi .”

Deneysel Tıp Enstitüsü'nün aşılama departmanına ve ardından Pasteur Leningrad Mikrobiyoloji ve Epidemiyoloji Enstitüsü'nün kuduzla mücadele departmanına (“rabis” - kuduz için Latince) başkanlık eden V. G. Ushakov , kuduz bir köpek hakkında rapor verdi . 1 Ocak 1930 öğleden sonra dörde 2 Ocak sabahı Shuvalovo, Udelnaya, Novaya Derevnya, Krestovsky ve Kamenny Adaları ve Vyborg tarafında 89 kişi ısırıldı. Bundan önce yaklaşık 40 kilometre koşarak Neva'nın sağ yakasında öldürüldü .

Jack London, "Vahşetin Çağırısı" öyküsünde, bir grup vahşi Kızılderili köpeğinin, aralarında biri kuduz olan bir kızak köpeği ekibine nasıl saldırdığını anlatıyor. Sonuç olarak , kızak köpeği çığına döndü ve baltayla öldürülmesi gerekti . Bu vaka, kuduz patojeninin olağan bulaşma zincirini göstermektedir: başta kurtlar ve tilkiler olmak üzere vahşi hayvanlardan evcil hayvanlara ve onlardan insanlara ... Evcil köpeklerin bazen öfkeli akrabalarıyla savaşarak sahiplerini korumaları ilginçtir. özellikle çocuklar. Büyük bir uzman ve hayvansever olan A. I. Kuprin, benzer vakaları "Barbos ve Zhulka" ve "Peregrine Falcon" hikayelerinde anlattı. Son hikayede anlatılan Medelian cinsi köpek aslında vardı. Argus dergisinin 1917 tarihli ilk sayısında yazarın bu köpekle çekildiği bir fotoğrafa yer verildi. Daha sonra resim Ogonyok dergisinde yayınlandı (1957, No. 34).

Kuduzun epizootolojik ve dolayısıyla epidemiyolojik özellikleri yüzyıllar boyunca önemli ölçüde değişmiştir. Son yıllarda, özellikle kentsel alanlarda, sistematik aşılama nedeniyle köpekler arasındaki hastalık sayısı önemli ölçüde azaldı. Doğal odaklarda virüsün yayılmasında kurtların öncü rolü de kaybedildi. Tilkiler, topluca

vurulmalarından dolayı başlıca kuduz kaynağıdır. Ancak, bu hastalıktan muzdarip daha egzotik yaratıklar var. Bunlar, yakın geçmişte batıl korkuya neden olan ünlü yarasaları içerir.

Türkmenistan'ın güneyinde, su sıcaklığı kışın bile 32 derecenin altına düşmeyen büyük bir yeraltı gölüne sahip ünlü Bakharden mağarası var. Yazın içinde onbinlerce yarasa yaşar, kışın dar yan dallarda tıkanırlar. Orada, sessizlik ve serinlik içinde kış uykusuna yatarlar.

Yarasalar genellikle insan yapımı yapılara - türbelerin ve camilerin kubbelerinin altına, terk edilmiş eski binalara, tavan aralarına - yerleşirler. Ve sadece zararsız olmakla kalmayıp, aynı zamanda böcekleri yok ederek belirli faydalar da sağlarlar da, halk fantezisi onları uzun zamandır kötü ruhlarla özdeşleştirmiştir. Ancak Güney Amerika'da yaşayan yarasalarımızın akrabası - kan emici (veya daha doğrusu büyük kan emici desmodus rotundus) hiçbir şekilde zararsız değildir. Yırtıcı desmodus saldırılarının bir sonucu olarak, her yıl yaklaşık bir milyon çiftlik hayvanı kuduzdan ölmektedir. Kan emiciler keskin kesici dişlerle bir deri parçasını keserler ve azgın tüberküllerle noktalı bir dille yarayı derinleştirirler. Tükürükleri ağrı kesiciler ve pıhtılaşma önleyici maddeler içerir. Bazen bir kişiye de saldırarak ona sadece kuduz virüsünü değil , aynı zamanda patojenik tripanozomları , kan ve memeli dokularının parazitlerini de bulaştırırlar. Bu nedenle, nüfusun bu yarasalardan korkması oldukça anlaşılır. Genellikle ormanın kötü ruhları olarak kabul edilirler ve hala sıklıkla vampir olarak anılırlar , ancak paradoksal olarak gerçek vampirler kan emiciler arasında değildir . Kan emiciler doğal mağaralarda, ağaç oyuklarında, terk edilmiş binalarda yaşarlar ve burada birkaç bine kadar bireyden oluşan kümeler oluştururlar . Yerde çevik bir şekilde koşan Desmodus, karanlıkta bir kurbağayı andırıyor ama kanatlarını açarak uçtuğunda daha uğursuz bir izlenim bırakıyor .

Yaklaşık iki bin yıldır, kuduz için çeşitli tedaviler önerilmiştir . Bu nedenle, Romalı doktor Celsus (MÖ 1. yüzyıl), ısırılan yeri kızgın demirle yakmayı tavsiye etti. Romalı bilim adamı ve yazar Yaşlı Pliny (MS 23-79), ısırılan bir kişinin kuduz bir hayvanın karaciğerini

yemesi gerektiğine inanıyordu ve başka bir Romalı doktor Galen (MS 130-200) salyangoz gözünü ilaç olarak önerdi. Fransa ve Belçika'da hayvanlar tarafından ısırılan insanlar, Saint Hubert'in mezarına hacca gittiler.

Çalmasından bir iplik²⁷ güya kuduzdan kurtulmuştu ve içinde tutulduğu tapınağın iyi bir gelir kaynağı vardı. Orta Çağ'da Fransa'da korkunç bir gelenek doğdu. Kuduza yakalananlar bağlanıp kol ve bacaklarındaki damarlar açılarak talihsiz insanlar kan kaybından öldüler veya iki yatak arasına yatırıldılar ve bu durumda ölüm boğulmadan geldi. . Ancak 19. yüzyılın başında orada hastalara karşı bu tür misillemeleri yasaklayan bir yasa çıkarıldı. Yasayı ihlal edenler ölüm cezasına çarptırıldı.

Rusya'da, halk arasında "şalom" olarak adlandırılan kuduza karşı komplolar yaygın olarak kullanıldı. Kuduz bir köpek görüldüğünde, bir saldırıya karşı önlem olarak bir dua okunması önerildi. Pekala, eğer kuduz bir köpek veya bir kurt bir kişiye saldırırsa, popüler inançlar yaraya sıcak güvercin eti uygulanmasını veya kurutulmuş bir kraliçe arıyı toz haline getirerek tozun yarısını içeri alıp diğeriyle yarayı serpmeyi öngörüyordu. .

D. V. Grigorovich'in ev sahibi ortamının adetlerini açıklamaya adanmış "Bobył" hikayesinde, bir toprak sahibi diğerine, bir güven ve samimiyet işareti olarak kuduz tedavisinin "sırrını" anlatır. Isırılan yere arsenik serpilmesi ve ayrıca bir muz kaynatma içilmesi tavsiye edilir. Ancak arsenik pahalıdır ve bu nedenle "başka nasıl böyle bir durumunuz olur: kuduz bir köpek birini ısırır, sadece bir ekmek kabuğu alırsınız, bu sadece bir ekmek kabuğu, üzerine mürekkeple veya ne isterseniz yazın, üç kelime : "Oziah, Asia ve Elzasia" ve hasta kişinin bu kabuğu yemesine izin verin, her şey sanki elle çıkarılacak.

Köylerde, öldürülen kuduz köpeğin derisinden yapılan şapkanın, suya yaklaştırılırsa üzerindeki yünün diken diken olacağına inanılırdı. Paster öncesi dönemde ve kurguda, kuduz genellikle mistik fikirlerle

²⁷Boynuna takılan geniş bir kurdele şeklindeki rahibin ayinsel giysisinin bir parçası.

körüklenirdi. Yani, I. S. Turgenev'in 1866'da "S. Petersburg Vedomosti" gazetesinde yayınlanan "Köpek" hikayesinde, eserin kahramanının işitsel halüsinasyonu (bazı görünmez köpekler yatağın altını çizer, kaşınır, kulaklarını çırpır) bir alamet olduğu ortaya çıkıyor. Anlatıcı, kendisini "takıntıdan" kurtarmak için, dindar bir yaşlı adamın tavsiyesi üzerine bir setter yavrusu satın alır ve bir yetişkin olarak, deli bir köpek ile iki kez teke tek dövüşe girer ve böylece sahibini kurtarır. ölümcül tehlike Gerçekçi Turgenev için alışılmadık, gizemli ve uhrevi olanın bu tür motifleri ve ruh halleri, daha sonraki yaşamında zaten ortaya çıktı - "Knock ... Knock ... Knock!" ve "Ölümden Sonra" ("Clara Milic") hikayesi.

S. N. Sergeev-Tsensky'nin "Bebek Hafızası" öyküsünde kahraman, ailesinde inanılmaz derecede vahşi bir olayı hatırlıyor. Üç yaşındayken babasıyla sokakta yürürken kuduz bir köpek onlara saldırdı ve babasının bacağına ısırıldı. O günlerde, 19. yüzyılın sonlarında taşrada aşı yapılmaz , ısırılan yerin dağlanmasıyla sınırlandırılırdı. Ve iki ay sonra babam hastalandı.

dün olduğu gibi silinmez bir şekilde hatırladığım şu : dördümüz de babamızdan nasıl kaçtık : annem , ben, ağabeyim Kolya ve en küçüğü Paşa ... Paşa annesinin kucağında, Kolya önde ve herkes arkasına bakıyor, ben yandayım ve geri dönüyorum ve anne bize bağırıyor:

- Koşmak! Çocuklar, koşun!

Ve böylece bahçenin tepelerinden atlıyoruz, saz çiti çiziyoruz, düşüyoruz, zıplıyoruz, acele ediyoruz. Kimden, kimden? Babam beni kuduz bir köpekten kurtardı, şimdi annem beni ondan kurtardı! .. Ve kalabalık onu çoktan sardı - iplerle, kazıklarla. Bu gördüm. Ona tuğla attılar. Ve çığlıklar duydum: "Kafaya hedef! Sersemletme!.." Hastalığın ilk belirtileri, kaşıntı, ağrının ortaya çıktığı ısırtık bölgesinde ortaya çıkar ve ardından ağrı duyumları sinirler boyunca yayılır. Geceleri hasta ürkütücü rüyalarından rahatsız olur, korku, özlem ve kaygı gündüzleri bile dinlenmez. Hassasiyet o kadar keskindir ki, herhangi bir hafif tahriş edici - parlak bir ışık, bir vuruş, bir dokunuş, örneğin bir kapıyı veya pencereyi açarken en ufak bir

hava soluğu, bir paroksizmaya neden olur. Hastanın tüm vücudu titriyor, kolları öne doğru uzanıyor, başı geriye atılıyor, koşuşturup yardım istiyor. Bol tükürük ve terleme dehidrasyona neden olur, ancak yutak kaslarının spazmı nedeniyle hasta susuzluğunu gideremez. Kısa süre sonra, kasılmalar yalnızca bir yudum su almaya çalışırken değil, daha onu görür görmez ortaya çıkar. Bu nedenle kuduza hidrofohi de denir. Yavaş yavaş heyecan azalır, kasılmalar durur, yeme ve içme yeteneği geri döner. Ancak ölümün gelmesi genellikle uzun sürmez. Kardiyovasküler aktivitede bir bozulmanın arka planında, kan basıncı keskin bir şekilde düşer ve trajik bir sonuç ortaya çıkar.

Şiddet nöbetleri arasındaki hastalığın resmi, V.V. Veresaev'in "Dönüşte" hikayesinde anlatılıyor.

“Hasta bir şiltenin üzerinde başını öne eğmiş şekilde yatıyordu. Yüzü solgunlaştı, hızlı ve sık bir şekilde nefes aldı.

"Ah, burası acıyor," dedi ve kaşığı işaret ederek, "nefes almama izin vermiyor." Ve avcılık içmek için. - Şimdi bira getirecekler, içersin ve kendini daha iyi hissedersin.

Kırılan bir sesle birden sordu: - Söyle genç bayan, ben. kızgın?

Varvara Vasilyevna güldü:

- Ne saçmalık! Ne tür bir delisin? Sadece ateşin var, başka bir şey yok. Gidip sana bir içki vereceğim... Kızgın olsaydın gider miydin?...

Hasta gözlerini kapattı, yutkunmaya çalıştı ama bir spazm boğazını sıktı. Onu alt etmek için eziyetli bir çabayla geriye doğru eğildi, gözlerini devirdi ve kendisini tutanların ellerinden kendini kopardı. Sonra aniden oturdu ve rahatlayarak içini çekti - yuttu.

Yüz yıl önce kuduz hastalığını önlemek imkansızdı ve hastalığın kuluçka süresi 30 ila 90 gün arasında sürdüğü için uzun süre ısırılan herkes kendini ölüm cezasına çarptırıldı. Doktorların lissofobi dediği, yani kuduz korkusu diye adlandırılan özel bir saplantılı durum da

vardı. Genellikle psikopat bireylerde çeşitli panik söylentilerinin etkisi altında gelişmiştir.

Bu tür bir olay, Maupassant'ın "Got Furious" adlı kısa öyküsünün temelini oluşturur. Kucak köpeği okşayarak metresinin burnunu ısırdı. Bu, genç bayanın tesiste kalışını gölgede bıraktı. Burada kuduz bir köpek tarafından ısırılan bir kadın öldü. Hikayenin son derece şüpheli kahramanı, ısırılan yerde ağrı hissetti, ateşi ve kasılmaları geliştirdi. Hastalığa ikna olan hanımefendi kendini komik durumların içinde bulur ama sonunda her şey yolunda gider.

Çehov'un "Kurt" öyküsünde, bir akşam avdan dönen toprak sahibi Nilov ve müfettiş Kupriyanov, fabrikadaki yaşlı Maxim'e döndüler ve ondan bölgede kuduz bir kurdun ortaya çıktığını öğrendiler . Olağanüstü fiziksel gücüyle eyalet çapında ünlü , güçlü, güçlü bir adam olan toprak sahibi , bir keresinde kendisine bastonla saldıran kuduz bir köpeği nasıl öldürdüğünü anlattı. Görüşme sırasında müfettiş, bu enfeksiyonla ilgili bilgisini paylaşma tedbirsizliğinde bulundu: "... Kuduzdan daha acı verici ve daha kötü bir hastalık yoktur. İlk kuduz birini gördüğümde, beş gün boyunca deli gibi dolaştım ve sonra dünyadaki tüm köpek severlerden ve köpeklerden nefret ettim. Birincisi, bu anilik, hastalığın doğaçlaması korkunç. Sağlıklı, sakın bir adam hiçbir şey düşünmeden yanından geçer ve aniden, görünürde hiçbir sebep yokken, kuduz köpeğine bir engel takılır! Bir kişi hemen geri dönülmez bir şekilde yok olduğu, kurtuluş olmadığı gibi korkunç bir düşünceye kapılır. Bunun arkasında, ısırılanı bir dakika bile bırakmayan hastalığın ızdıraplı, bunaltıcı beklentisini hayal edebilirsiniz. Beklemeyi hastalığın kendisi takip eder. En kötüsü de bu hastalığın tedavisi yok. Hastalanırsan boşa yaz. Tıpta bildiğim kadarıyla tedavi ihtimaline dair en ufak bir ipucu bile yok. Şans eseri, aynı gece toprak sahibi, kendisine saldıran bir kurtla gerçekten teke tek dövüşmek zorunda kaldı. Canavarı boğdu ama omzunda kasları da etkileyen yırtık bir yara aldı. Şaşkın toprak sahibi kelimenin tam anlamıyla koştu, şifacılar, yerel doktora, şehir doktorlarına koştu. Bir arkadaşın hikayesinin neden olduğu psikolojik travma, kahramanımızın bir yarışma ilan etmesine bile yol açtı: hastalanırsa onu iyileştirecek olana 50 bin ruble ödemek. Ancak

ısırılanların hepsinin hastalanmadığını, bu durumda olduğu gibi giysilerden ısırmanın ve ağır kanamanın enfeksiyon olasılığını azalttığını açıkladıktan sonra sakinleşti.

Profesör V. G. Ushakov, kuduzun patolojik korkusuna örnekler verdi. Örneğin, bir anne küçük oğlunu aşı için getirir, ormanda kırmızı bir şeyle, belki de kudurmuş bir köpeğin kanıyla lekelenmiş bir çip alır ya da bir ressam Pasteur istasyonuna gelir ve doğadan bir eskiz çizer. alan. Yakınlarda yatan bir köpeğin cesedinin üzerinde oturan bir sinek tarafından ısırılmış olabileceğinden ve köpeğin kuduzdan ölmüş olabileceğinden korkuyor.

Uzun süre mikroskop altında hastalığa neden olan ajanı izole etmek veya en azından görmek mümkün değildi. Ve "virüs" kavramı henüz yoktu. Yine de Louis Pasteur, katili evcilleştirmek için yola çıktı. Kuduzdan ölen hayvanların cesetleri üzerinde yapılan patolojik ve anatomik incelemeler, beyinlerinde ve omuriliklerinde spesifik değişiklikler olduğunu ortaya çıkardı. Pasteur, kuduz zehirinin sinir sistemini etkilediği sonucuna vardı. Bu nedenle, hasta hayvanların beynini, içinde görünmez bir patojenin geliştiği bir tür besin ortamı olarak görmeye başladı ve öncekilerden farklı olarak, deneysel enfeksiyon için tükürüğü değil, zehrin genellikle ısırılanın vücuduna girdiği tükürüğü kullanmaya karar verdi. , ancak hasta bir hayvanın beyninin en küçük parçacıkları. Pasteur bu parçacıkları deney hayvanlarına doğrudan dura materin altına enjekte etti. Fikir başarılı oldu - aşılar, hastalığın net bir resmini sağladı. Aynı zamanda, beklenmedik bir şekilde önemli bir gerçek ortaya çıktı: tavşandan tavşana yapılan ardışık aşılamalarla hastalığın gizli süresi kademeli olarak azaldı ve sonunda altı güne ulaştı. Sonuç olarak, kuduzun öldürücü zehirinden sonra, çok daha hızlı hareket eden zayıflatılmış bir zehir göndermek ve böylece bağışıklığın gelişmesi nedeniyle hastalığın önüne geçmek mümkündür.

Yöntemin etkinliği kısa sürede pratikte doğrulandı. Temmuz 1885'te Alsace'de kuduz bir köpek, ölümü yakın olan dokuz yaşındaki bir çocuğu ciddi şekilde ısırıldı. Pasteur'ün çalışmalarına aşına olan yerel bir doktor, annesine bilim adamının laboratuvarının bulunduğu Ulm

Caddesi'ndeki Paris'e hemen gitmesini tavsiye etti. Çocuğa, tam bir başarı ile sonuçlanan bir dizi koruyucu aşı yapıldı. Kurtarılan bir sonraki kişi, çocuklarını vücuduyla deli bir köpekten koruyan on beş yaşındaki çoban Jupille idi. Pasteur'ün keşfi hak ettiği takdiri aldı.

Ancak, kendisine teslim edilen korkunç derecede ısırılmış kızı büyük bir gecikmeyle kurtaramayınca, gazeteler bilim adamının üzerine bir sitem yağmuru ve doğrudan şarlatanlık suçlamaları yağdırdı . Aşılarla ilgili basında şiddetli bir tartışma yaşandı . Pasteur'ün düşmanları onları kuduz hayvanların ısırıkları kadar tehlikeli buluyordu . Pasteur karikatürize edildi. Kuduz teması kurguda yeni bir ses aldı . Öyleyse, hala A. Chekhonte takma adıyla konuşan Çehov , 1884'te "Bukalemun" hikayesinin ünlü sahnesinde kuduza değindi ve 1886'da bu konuya üç kez atıfta bulundu. Zemstvo konseyi Gryaznov'un sekreteri ve her ikisi de sarhoş olan ilçe okulu Lampadkin'in öğretmeni olan " Paris'e" ("Paris", 1886) hikayesinin karakterleri , isim gününden itibaren akşam dönüyorlardı . İki düzine darkafalı köpek kaba melezin etrafını sardı ve havayı muzaffer bir havlamayla doldurdu. Köpekleri rahatsız eden Gryaznov eğildi ve köpeği arka ayağından çekti. Onu parmağından ısırды ve gelişigüzel bir şekilde Lampadkin'i baldırından ısırды . Ertesi gün ilçe doktoru kurbanları kuduzla korkutmaya başladı. Ve ısırılan yerler lapis ile yakılsa da, heyecanlı ilçe toplumu arkadaşlarını aşı için yurtdışına göndermekte ısrar etti , onlara Paris'te ciddi bir veda düzenledi ve soylu mareşalin karısı bu gezi için 200 ruble bile bağışladı. Hikaye , uğurlamadan dört gün sonra, kasaba sakinlerinin sokakta yürüyen öğretmen Lampadkin'i görmeleri ve kendisinin ve arkadaşının , anlaşılabilirliği gibi, oldukça neşeyle Kursk'a gittiklerini söylemesiyle sona erer ve orada sarhoş sekreter kategorik olarak şöyle dedi: “Gitmeyeceğim! Pasteur'e gitmektense deli olmayı tercih ederim.

1887'de Çehov, Ivanov dramasını yazdı . Kuduz sorunu burada o zamanlar için oldukça alışılmadık bir şekilde sunuluyor . Bununla birlikte , Borkin'in monologunda , ilkel ve cahil, biyolojik savaş fikri kulağa geliyor: “Ama bence neden savaşalım? Bütün bu silahlanmalar, kongreler, harcamalar neden ? Ne yapardım? Eyaletin

dört bir yanından köpekleri toplar, onlara iyi dozda Pasteur zehri aşılar ve düşman bir ülkeye girmelerine izin verirdim . Bir ay içinde tüm düşmanlarım bana delirirdi.”

İşin garibi , ancak Pasteur'e yönelik en şiddetli saldırılar anavatanında gerçekleşti . Tıp Akademisi üyesi olan Pasteur'ün bir akrabası olan Profesör Peter özellikle gayretliydi . Bilim adamını doğrudan hastalarına kapmamış olabilecekleri bir hastalığı aşlamakla suçladı . Tıp Akademisi'nin bir başka üyesi Jules Guerin, Pasteur ile bilimsel bir tartışmada güçlü argümanlar bulamadığı için , onu bir düelloya davet etti ve bu elbette gerçekleşmedi. Yine de, şiddetli saldırılara rağmen, Pasteur'ün koruyucu aşılama yöntemi takdir gördü. Talihsiz kalabalıklar Ulm Sokağı'na akın etti . Yardım için Pasteur'e başvuranlar arasında Ruslar da dahil olmak üzere çok sayıda yabancı vardı . Böylece, 1886 baharında, Smolensk eyaletinden 19 köylü, öfkeli bir kurt tarafından ciddi şekilde ısırılarak , masrafları kamuya ait olmak üzere Paris'e gönderildi . Fransa'da Rus köylülerinin gelişi bir sansasyon yarattı .

Bununla birlikte, böyle bir bakım elbette nadirdi. I. A. Bunin , sağır taşra yaşamını anlatan "Köy" öyküsünde , Nizhyn'de istasyonda itaatkar ama kasvetli bir şekilde köylülerin " kısa kalın parşömenler içinde, yıkılmaz çizmeler içinde , kahverengi koyun şapkalarında " nasıl durduğunu anlatıyor . Bu şapkalar korkunç bir şeye zar zor asılıydı - kurumuş ichordan sert gazlı bezle bağlanmış yuvarlak kafalarda , şişmiş gözlerin üzerinde, yeşil-sarı çürüklerdeki şiş ve camsı yüzlerin üzerinde , kurumuş ve kararmış yaralarda: Ukraynalılar kuduz bir kurt tarafından ısırıldı , hastanede Kiev'e gönderildi ve neredeyse her büyük istasyonda ekmeksiz ve bir kuruş parasız günler geçirdi . Adı ambulans olduğu için trene bindirilmediler .

Rus bilim adamlarının Pasteur'ün keşfine büyük bir anlayış ve ilgiyle tepki verdikleri söylenmelidir . Zaten 1885'in sonunda, Pasteur'ün aşılarıyla tanışması ve bu işi St. Petersburg'da organize etmesi gereken Doçent N. A. Kruglevsky Paris'e gitti ve birkaç ay sonra N. F. Gamaleya Pasteur'e gitti . Doğru, isteksizler tarafından dengesiz

olan Pasteur , ilk başta Rus doktorların fikrine olumsuz tepki gösterdi . Yöntemi tehlikeye atabilecek başarısızlıklardan çok korktuğu için aşıları kontrolünden çıkarmak istemedi ve ısırılanların kendisine gönderilmesini önerdi. Ancak N. F. Gamaleya, Pasteur'ü tüm kurbanların Paris'e zamanında varmak için vakti olmayacağına ve ölebileceklerine ikna etti . Aşılama istasyonlarının açılması için Pasteur'ün onayı alındı.

İlk Pasteur istasyonu Haziran 1886'da Odessa'da Gamaleya'nın özel laboratuvarında açıldı. Kasaba halkı bu olayı şüpheyle, hatta belki de düşmanlıkla karşıladı. Kuduza yakalanmış tavşanların kuduz taşıyabileceğine dair söylentiler şehrin her yerine yayıldı. Komşular , Gamaleya'yı hayatlarını tehlikeye atmakla suçlayarak şikayetçi oldu. Odessa sakinlerini bu tür korkuların asılsızlığına ikna etmek çok azim gerektirdi . Temmuz ayında , Pasteur istasyonu Samara'da ve ardından St. Petersburg'da açıldı. Ağustos ayında Moskova'daki istasyon faaliyete geçti. Yakında nüfusun büyük bir kısmı aşıların etkinliğine ikna oldu . Doğru, ilk yıllarda en karanlık ve batıl inançlı köylüler inançlarına göre yaşamaya devam ettiler.

, sözde kutsal emanetlerin mucizevi iyileştirici güçlere sahip olduğu görüşünü halk arasına yerleştirdi . Hacılar, Kudüs'ten Rusya'ya , Mesih'in çarmıha gerildiği iddia edilen haç parçalarını, Kutsal Kabir'den yongaları ve hatta ... cam şişelere kapatılmış "Mısır karanlığını" getirdiler. Dolayısıyla 1896'da Penza semtinde meydana gelen olay, o zamanlar için oldukça tipikti. Birkaç köylü bir köpek tarafından ısırıldı. Kurbanlar aşılanmak üzere Kazan'a götürüldü. Ancak doktorlara güvenmeyen iki köylü, yardım için yerel bir şifacıya başvurdu. İyi bir ödöl için onları iyileştirmeyi taahhüt etti. Büyücünün reçeteleri şunlardı: "Kutsal Haç'tan selvi talaşından" günde üç kez su içmek, iyileşmek için ciddiyetle dua etmek ve şafak vakti ona gelmek. Ve onları "azarlayacak". Şifacı, köpeğin saldırısı sırasında köylülerin içinde bulunduğu kıyafetleri tavana asmasını emretti. Tabii ki, tüm tavsiyelere uyuldu. Isırık sırasında enfeksiyon meydana gelmediği için köylüler hastalanmadı, ancak olumlu sonuç yalnızca şifacının müdahalesine bağlandı. Aynı zamanda, köylü arkadaşlarına, yirminci ve kırkinci günlerde kıyafetlerinin kavak

yaprağı gibi nasıl titrediğini kendi gözleriyle gördüklerine dair güvence verdiler - bu kuduzdu.

Kuduzla karşı koruyucu aşılar, Pasteur'ün insanlığa en büyük hizmetidir. Ancak patojenin doğasını keşfetme onuru ona değil, Rus botanikçi D.I. Ivanovsky'ye aittir. "Görünmez mikropların" varlığını keşfeden ve o zamanlar gerçekten görünmez olmalarına rağmen özelliklerini karakterize eden oydu. Bunları ancak elektron mikroskobu tasarlandıktan sonra düşünmek mümkün oldu. Şimdi virüslerin incelenmesi özel bir bilim - viroloji ile uğraşılıyor.

Tilkiler, kuduzla neden olan ajana ve laboratuvar hayvanları arasında - Suriye hamsterına karşı en hassastır. Patojenin doğal biyovaryantları, uygun isimler altında açıklanmaktadır: örneğin, "vahşi virüs", "yarasaların kuduz virüsü", "sokak köpeği virüsü". Bir hastalığa neden olarak, ekstraserebral enfeksiyon sırasında patojenik aktivite derecesinde, organlardaki dağılımın doğası ve diğer bazı özel özelliklerde farklılık gösterirler.

Artık kuduz nadirdir ve artık batıl korkuya neden olmaz.

hastalık maskesi

19. yüzyılın ikinci yarısının mikrobiyolojisinde , bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkma ve gelişme modellerini , bunlarla mücadele etme ve onları önleme yollarını incelemek için tasarlanmış yeni bir tıbbi disiplinin - epidemiyolojinin temelini oluşturan birçok parlak keşiften bahsettik . Birçok bulaşıcı hastalığın ortaya çıkış durumunu, koşullarını ve nedenlerini biliyoruz , ancak kitlesel hastalıkların , spesifik teşhis yöntemleri ve araçlarının henüz geliştirilmediği bir zamanda nasıl ve neden durduğunu bilmiyoruz .

“Kızıl Ölüm, ülkeyi uzun süredir mahvediyor. Başka hiçbir salgın bu kadar korkunç ve yıkıcı değildi. Kan, onun arması ve mührüydü - ürkütücü bir kan kızılığı ! Beklenmedik bir baş dönmesi, ağırlı bir

kasılma, ardından tüm gözeneklerden kan sızmaya başladı - ve ölüm geldi. . . Hastalık ilk belirtilerinden son belirtilerine kadar yarım saatten az bir sürede ilerledi. Amerikalı yazar Edgar Allan Poe'nun "Kızıl Ölümün Maskesi" hikayesinde bilinmeyen bir enfeksiyon bu şekilde anlatılıyor ve çalışmalarında "veba" da dahil olmak üzere ölüm motifleri defalarca seslendirildi. Hikaye fikrinin, 15. yüzyılın sonlarında ve 16. yüzyılın başlarında İngiltere'yi kasıp kavuran sözde "İngiliz dikenli sıcağı"nın acımasız salgınları hakkındaki efsanelerden ilham almış olması mümkündür. kasırgalar. Önce birbiri ardına 1486, 1507 ve 1518'de üç salgın patlak verdi, ardından 1529'daki dördüncü salgın İngiltere sınırlarını aşarak Avrupa anakarasının oldukça büyük bir bölümüne yayıldı. Ve son olarak, 1551'deki beşinci patlamadan sonra, İngiliz ter humması görüldüğü kadar gizemli bir şekilde yeryüzünden sonsuza dek kayboldu.

Hastalığın ilk vakaları 22 Ağustos 1486'da, Henry Tudor'un Bosworth'ta Richard III'e karşı kazandığı zaferden kısa bir süre önce kaydedildi. Askerleri takip eden hastalık Londra'ya ulaştı. Burada beş hafta boyunca öfkelenildi ve birçok insanı mezara getirdi. Hastalığın seyri hızlıydı - sadece birkaç saat süren işkence, çoğu zaman ölümle, ara sıra - iyileşmeyle sonuçlandı. Bize gelen bilgilere göre hastaların ancak yüzde biri hayatta kaldı. Çağdaşlara göre, "hastalık her zaman, kısa bir soğuk algınlığından sonra, sanki tek bir darbeyle güçleri yok eden ve mide yan tarafında ağırlı baskı, baş ağrısı ve sağırılık yaratan ateş şeklinde ortaya çıktı. uyuma eğilimi, vücudun üzerine kokuşmuş bir ter döktü. Hastalar için iç ısı dayanılmazdı, ancak herhangi bir soğutma ölümü gerektiriyordu.

İkinci salgın çok daha zayıftı, ancak üçüncüsü zulmünde birincisini geride bıraktı. Hastalık şimşek hızında ilerledi: herhangi bir öncül olmaksızın gelişen sağlığın arka planında akut bir şekilde başladıktan sonra, 2-3 saat içinde ölümüne yol açtı . Bu salgın birkaç ay devam etti. Dördüncü salgın iki nedenle birçok doktorun dikkatini çekti: birincisi, yukarıda da belirtildiği gibi İngiltere sınırlarını aştı ve ikincisi, hastalığın kapsamı ve şiddeti farklı ülkelerde önemli ölçüde farklılık gösterdi. Kopenhag'da günde 400'e kadar insan öldü, Göttingen'de ölüm oranı o kadar yüksekti ki, hastalığın biraz sonra

ortaya çıktığı Livonia'da birkaç ceset genellikle tek bir mezara gömüldü - 1530'da, insanların üçte ikisini yok etti. nüfus. Aynı zamanda Augsburg'daki 15.000 vakadan sadece 800'ü birkaç gün içinde öldü ve sonraki iki hafta içinde 3.000.600 kişiden öldü. Strasbourg'da ölümler izole edildi ve toplam hasta sayısı geçmedi. 3.000. Saksonya, Thüringen ve Frankonya'da hastalık çok yaygınken , Marburg'da sadece 50 kişi hastalandı .

Beşinci salgın, Nisan 1551'de İngiltere'nin Shrewsbury şehrinde başladı ve birçok kurbanı hemen mezara götürerek bölge sakinleri arasında derin bir kafa karışıklığına neden oldu. Birçoğu kurtuluşu uçuşta aradı ve bu kez hastalığın atlattığı İskoçya ve İrlanda'ya gitti. Ülke çapındaki yürüyüşü , önceki salgınlarda olduğu kadar hızlı değildi ; Londra'ya kısa mesafeye rağmen ancak 3 ay sonra ulaştı ve buradaki ölüm oranı şimdiden eskisinden çok daha düşüktü .

Bu zamana kadar, hastalığın klinik seyri yeterince ayrıntılı olarak tanımlandı. Ayırt edici özellikleri, kısa (bir ila iki günlük) bir kuluçka süresi, ani başlangıç, çoğunlukla gece veya sabah, önce titreme , ardından yüksek ateş, kalpte ağrı, nefes almada zorluk, karında kramplar olarak kendini göstermesiydi . buzağılar, mide bulantısı ve kusma. Daha şiddetli vakalarda , baş ağrısı, keskin bir uyarılma, deliryum, ağır, karşı konulamaz bir uyku (uyku hali) birleştirildi . Terleme o kadar yoğundu ki, hastaların iç çamaşırlarını değiştirmeye zamanları olmadı ve sıklıkla yüz ve uzuvların şişmesi eşlik etti .

İyileşme krizden sonra geldiği için terletici ve "kalp" tedavisi ile hızlandırmaya çalıştılar . Doğru, hastalığın defalarca ziyaret ettiği İngiltere'de , pratik gözlemler , bu tür yöntemlerin yarardan çok zarar verdiği fikrine yol açtı . Bu nedenle, terapi kısa sürede beklenti haline geldi . Almanya'da , hastalık ilk ortaya çıktığında , hastaları battaniye ve kuş tüyü yataklarla örtmek gibi çok sert önlemler yüksek ölüm oranlarına yol açtı . Hastalığın birçok tanımı , daha sonraki aşamalarda ortaya çıkan ve tezahürlerinde farklılık gösteren bir deri döküntüsünden de bahseder: bazen noktalı kırmızı lekeler şeklinde , bazen daha büyük kırmızı noktalar şeklinde , bazen darı şeklindeki veziküller şeklinde . Bugüne kadar , hastalığın etiyolojisi ve

epidemiolojisi belirsizliğini korudu, ancak birçoğu İngiliz ter hummasını salgın viral influenzanın "akrabası" olarak görme eğiliminde .

İngiliz dikenli sıcağı , doktorları şaşkınlık içinde bırakarak kısa sürede ortadan kaybolmak için olduğu gibi ortaya çıkan tek hastalık değildir . Daha yakın bir zamanda, 1967'de, Batı Almanya'nın Marburg şehrinde patlak verdiği için, mevcut enfeksiyonlar listesine Marburg hastalığı adı verilen yeni bir hastalık eklendi. Uzak Afrika'dan bilim merkezine bir grup yeşil maymun getirildi . Mevcut uluslararası kurallara göre , herhangi bir kazayı önlemek için hayvanların öngörülen süreyi karantinada geçirmeleri gerekiyordu . Ama bu kez kurallar çiğnendi . Hücre kültürlerinin hazırlanması için maymunlardan hemen araştırma kanı ve bazı organları alındı . Görünüşe göre hastaydılar , çünkü üzücü sonuçların gelmesi uzun sürmedi . Birkaç gün sonra laboratuvar personeli ciddi şekilde hastalanmaya başladı. Hastaların ateşi vardı, ciltte kanamalar kaydedildi , ardından ensefalit belirtileri ortaya çıktı. 25 hastadan yedisi kurtarılamadı . _ Neyse ki hastalık laboratuvarından çıkmadı . 1975'te Güney Afrika Cumhuriyeti'nde iki benzer vaka bildirildi ve hastalardan biri öldü.

Ertesi yıl Sudan ve Zaire'de Marburg hastalığına çok benzeyen şiddetli hemorajik ateş salgınları patlak verdi . Ateşe neden olan ajanın , görünüş ve temel özellikler açısından Marburg'a benzer olduğu ortaya çıktı . Salgının merkezinin bulunduğu bölgede akan bir nehirden dolayı Ebola virüsü adını aldı . Bu virüs kemirgenlerde bulunmuştur . Keneler , taşıyıcı olarak görev yaptı ve sivrisinekler, hasta insanlardan sağlıklı insanlara taşındı . Bu, bilim adamlarının salgın salgının nedenini belirlemek için çözmek zorunda kaldıkları karmaşık zincirdir . Ancak virüsün aniden yeni konakçıların - insanların vücudunda çoğalma yeteneği kazanmasının nedeni henüz açıklığa kavuşturulmadı . Çözülmesi gereken daha birçok gizem var .

arasında , sadece viral değil, aynı zamanda bakteriyel nitelikte olan bir dizi hastalığın klinik belirtilerinin değişkenliği de vardır . Bugüne kadar , uzun bir geçmişi olan sifiliz hastalıkları var . Açıklamaları ,

MÖ 2500'e kadar uzanan Çin el yazmalarında bulunur . e. Musa'nın Pentateuch'unda dini ayinlere uymamanın cezaları arasında frengi ile aynı olan ülserlerden bahsedilir . Hint tıbbi risalelerinde cıva ile tedavi edilen "Pers ateşi" adı verilen bir hastalık vardır . Kısacası bu hastalık dünya kadar eskidir. Ancak 15. yüzyılda aniden salgın bir karaktere büründü ve şiddet ve ciddiyet açısından o kadar alışılmadık klinik biçimler verdi ki, bulaşıcı hastalıkların değişkenliğinden bahsetmişken , tıp tarihine giren sifiliz salgınlarını hatırlamak imkansızdır .

Haçlı seferleri, frenginin yayılmasında önemli bir rol oynadı . Bazı ortaçağ şifacıları ve filozofları, hastalığın nedenini ulusların bir karışımında gördüler, ancak durum böyle değildi, ancak o dönemin yaygın sefahat özelliğindeydi . Fransa , Almanya ve İsviçre'de genellikle aynı evin alt katında bir okul ve üst katında bir genelev vardı . Birçok şehirdeki genelevler din adamlarına bir ücret ödedi .

Genç erkeklerin savaş alanında ölmesi, kadın nüfusun baskın olmasına neden oldu . Bu bağlamda çok sayıda kadın manastırı ve tarikatı ortaya çıkmaya başladı. Bununla birlikte, manastır duvarlarının dışındaki yaşam, iffetli olmaktan uzaktı . Din adamlarının erkek kısmı kadınların gerisinde kalmadı . Kral Henry VII'ye verilen raporlardan birinde , rahipler doğrudan frenginin ana dağıtıcıları olarak adlandırılıyordu.

16. yüzyılda sifilizin klinik seyri değişmeye başlamıştır. Bize ulaşan kaynaklara bakılırsa , 16. yüzyılda sifiliz gelişiminde yirmi yıl süren dört dönem ayırt edilebilir : ilki 1520 civarında, ikincisi - 1540 civarında, üçüncüsü - 1560 civarında.

Zaten ilk dönemde , daha önce hastalığın ana semptomu olan cilt lezyonları oldukça nadir hale geldi, "püstüller" daha az belirgin ve daha kuruydu , kan ve idrar normalleşmeye doğru değişti . Hastalığın hafifletilmesi, özellikle İtalya'nın elverişli ikliminde fark edilirken , Fransa'da daha az , genel ölçüsüzlük ve daha sert bir iklim ile Almanya'da en şiddetli şekilde ilerledi .

İkinci dönemde yeni bir semptom ortaya çıktı - saç dökülmesi ve

hatta kirpikler düştü. O zamandan beri, kişinin sağlığını göstermek için sakal takma geleneği moda oldu . Biraz sonra diş kaybı sağ dökölmesine katıldı . Yavaş yavaş, hastalık giderek daha hafif bir seyir izledi , çünkü insan vücudu patojene karşı koruyucu reaksiyonlar geliştirdi .

Hastalığın klinik tablosundaki değişkenliğin bir başka örneği, son on yıllarda burada burada gözlemlenen , daha hafif seyreden ve daha az bulaşıcı olan bir çiçek hastalığı türü olan alastrim veya beyaz çiçek hastalığı olabilir ; görünüşe göre değiştirilmiş bir variola virüsünden kaynaklanıyor .

Leningrad profesörü E. S. Gurevich'in "Bulaşıcı hastalıkların klinik seyrinin değişkenliği " (L., 1977) tarafından yazılan ilginç bir kitapta , bir dizi bağırsak enfeksiyonu, tifüs ve dizanteri " yüz" değişikliğine ilişkin kapsamlı materyal sunulmaktadır . Spor oluşturan anaerobik basil olan clostridia'nın neden olduğu akut bulaşıcı hastalıkların seyrinin doğasının nasıl değiştiği hakkında , P. N. Burgasov ve S. N. Rummyantsev'in "Clostridium'un Evrimi" kitabında anlatılmaktadır . Bu grup , botulizm , tetanoz vb . _ _ _ _ _ kraliyet kulakları , imparatorluğun bazı sakinlerinin bağırsakları kanla bükme ve ondan sonra yeme adetleri vardır . İmparatorluğumun onuru böylesine canice bir insan oburluğuna izin veremez: yemek pişirken ve kan ürünleri yerken yakalanan herkes çınlııplak soyulacak , kırbaçlanarak ağır bir şekilde cezalandırılacak ve imparatorluktan atılacak .

Clostridium botulizmi toprakta ve otçulların bağırsaklarında yaşar . İnsan enfeksiyonu, clostridia'nın çoğaldığı ve bir toksin ürettiği yiyecekler yoluyla oluşur .

Modern enfeksiyöz patoloji tablosunda , fırsatçı mikroorganizmaların neden olduğu , yani sadece belirli koşullar altında hastalığa neden olan hastalıklar giderek daha önemli bir rol oynamaktadır. Kural olarak , bu , örneğin aşırı çalışma , olumsuz duygular vb . _ DSÖ'ye göre, fırsatçı mikrofloranın neden olduğu septisemiden artık daha fazla insan tifo, paratifo, dizanteri, boğmaca, kızıl ve çocuk felcinin toplamından ölmektedir.

Şartlı olarak patojenik mikroorganizmalar doğada oldukça yaygındır . Birçoğu sadece dış ortamda uzun süre hayatta kalamaz , aynı zamanda içinde çoğalır, yani sadece parazitik değil, aynı zamanda saprofitik bir yaşam tarzına da yol açar . Örneğin, *Pseudomonas aeruginosa*, toprakta ve suda yaşayan bir saprofittir , ancak aynı zamanda parazitik olarak da var olabilir. İnsan vücudundaki olağan yeri bağırsaklar ve idrar yollarıdır . Piyosinaz enzimini serbest bırakarak , belirli mikroorganizmaların gelişimini engeller . Birçok antibiyotığe ve sülfanilamid ilacına dirençli olduğundan çok çeşitli hastalıklara neden olabilir : pnömoni, enterokolit, artrit ve sepsis. Yakın zamana kadar saprofitler, aksi takdirde "mucizevi kan asası " olarak adlandırılan *Serratia* cinsinin bakterileri olarak kabul edildi . Geçmişte birçok batıl inanç bu bakterilerle ilişkilendirilmiştir .

.. . 1383'te küçük Alman kasabası Wilsnack kargaşa içindeydi . Yerel kilisede, ev sahiplerinde uğursuz kırmızı noktalar görünmeye başladı (Katoliklerin cemaat için pasta dediği gibi). Onları suyla yıkama girişimleri hiçbir şeye yol açmadı - lekeler tekrar ve dahası daha fazla sayıda ortaya çıktı. O uzak zamanlardaki tüm anlaşılmaz fenomenler çoğunlukla büyücülükle açıklanıyordu. Ve Wilsnack kilisesinin din adamları, olanlara uygun bir açıklama bulmakta gecikmediler. Lekelerin ortaya çıkmasının suçu kafirlere yüklendi: kanamaya başlayan konakları kasıtlı olarak delenler onlardır. Yüzlerce masum kurban, kızgın bir kalabalığın ateşleri ve dayakları arasında öldü.

Kilise kumaşlarında ve ekmeğinde sıklıkla kan kırmızısı lekelerin görüldüğü Orta Çağ İtalya'sında, bunlar "Rab'bin kanının damlaları" olarak görülüyordu. Bir gün bir köylünün evinde mısır yahnisi üzerinde kırmızı lekeler belirdi ve bir gün sonra diğer yiyeceklerde belirdi. Rahatsız edici söylentiler köyün her yerine yayıldı: herkes, cennetin lanetinin üzerine düştüğü evin sahibinin neyi günah işlediğini tahmin etmeye çalıştı. Yerel bir doktor "kanlı" lekelerin kökeniyle ilgilenmeye başladı. Cennetin laneti olmadığı ortaya çıktı. Lekelerin nedeni mikroorganizmalardır. Oda kükürt dioksit ile dezenfekte edildiğinde öldüler. *Serratia* bakterileri genellikle su veya toprak sakinleridir. Ancak XX yüzyılın 60'larında o kadar da zararsız olmadıkları ortaya çıktı. Şimdi fırsatçı patojenler olarak

sınıflandırılıyorlar. Belirli koşullar altında tırtıkların, özellikle zayıflamış kişilerde idrar yollarını, bağırsakları, akciğerleri etkileyen, menenjitte, orta kulak iltihabına neden olan çok çeşitli iltihaplı hastalıklara neden olabileceği ortaya çıktı.

Bağırsak mikroflorasının bileşimi oldukça çeşitlidir. Sağlıklı bir insanda, bağırsak mikroflorasının temsilcileri, patojenlerin gelişimini engelleme konusunda iyi tanımlanmış bir özelliğe sahiptir. Bu nedenle koruyucu bir işlev görürler. Ancak yararlı özellikleri burada bitmiyor. Bağırsakların kalıcı sakinleri, bir dizi vitamini, özellikle B grubunu sentezler, bağırsak enzimlerinin parçalanmasına katılır, böylece yeniden emilme olasılığını sağlar - tek kelimeyle, bir dizi önemli işlevi yerine getirirler. Vücudun reaktivitesini bozan bulaşıcı hastalıkların ve her şeyden önce bağırsak enfeksiyonlarının bir sonucu olarak, disbakteriyoz, yani doğal bağırsak mikroflorasının baskılanması meydana gelir. Disbacteriosis'in bazen tedavinin bir sonucu olarak - antibiyotiklerin, sülfonamidlerin, immün baskılayıcıların, radyasyona maruz kalmanın etkisi altında ortaya çıktığını söylemeliyim . "Yerlilerden" - normal mikrofloranın temsilcilerinden , "yabancılardan" - antibiyotiklere karşı oldukça dirençli ve üreme koşullarını daha az talep eden mikroplar - dirençle karşılaşmamak , yoğun bir şekilde çoğalmaya başlar . Bu "yabancı saldırganlar" grubu , piyojenik mikropları, özellikle staphylococcus aureus'u, bazı çürütücü bakterileri, Candida cinsinin mantarlarını ve diğerlerini içerir. Laktik asit bakterilerinin bastırılmasına, ortamın asitliğinde bir azalma eşlik eder ve bu da, çürütücü bakterilerin çoğalmasını kolaylaştırır. Escherichia coli ve bifidobakterilerin sayısındaki azalma kokların hızlı gelişimine neden olur ve bu koşullar altında Escherichia coli sadece antagonistik özelliklerini ve enzimatik aktivitesini kaybetmekle kalmaz, aynı zamanda toksik özellikler bile kazanabilir .

Disfonksiyon, yani, disbakteriyozun arka planına karşı bağırsağın normal işleyişinin ihlali , kendini kronik bağırsak bozuklukları şeklinde dışa doğru gösterir . Ve çoğu zaman dizanteri şüphesiyle hastaneye kaldırılmaktan korkan insanlar, antibiyotikleri kontrolsüz bir şekilde alıyorlar , bunu yaparak bağırsakların bozulmasını

yalnızca şiddetlendirdiklerinin farkında değiller . Ve bu durumda tedavi, bu durum için özel olarak oluşturulmuş müstahzarların yardımıyla biyosinozların (yani doğal olarak oluşan mikroorganizma topluluklarının) normalleştirilmesinden oluşur. Bu nedenle, yeni güçlü ilaçlar ortaya çıktıkça , doktorlar kontrolsüz kullanımlarına karşı isyan etmede giderek daha aktif hale geliyorlar . Sonuçta, kural olarak , özellikle hastaya çok fazla randevu olduğu görüldüğü durumlarda, kendi kendine tedavi veya doktor talimatlarının bulanık bir şekilde uygulanmasının bir sonucu olarak çok sayıda komplikasyon ortaya çıkar ve şu veya bu ilacı iptal eder . kendi takdiri .

Enfeksiyöz patolojinin modern özgünlüğünün nedenlerinden biri , enfeksiyöz ve epidemik süreçlerde tıp bilimi ve sağlık uygulamalarının giderek daha güçlü bir şekilde müdahale etmesidir . Bu, aşılama yöntemlerinin yaygın kullanımıdır , özellikle canlı ajanlar, pasif bağışıklama, sıklıkla alerjilere , kemo- ve hormonal ilaçlara, bakteriyofajlara, immünsupresantoza yol açan bakterisidal ilaçların ve tedavinin yoğun kullanımı. Bu ajanların etkisi, mikroorganizmaların adaptif ekolojik değişkenliğine neden olur ve böylece sadece hastalıkların klinik belirtilerini etkilemekle kalmaz, aynı zamanda " yeni" bakteri ve virüslerin epidemik alana girişini de uyarır . Bu da, bulaşıcı patolojinin yeniden yapılandırılmasına bir dereceye kadar katkıda bulunur. Bazı mikropları yer değiştirerek veya susturarak, yani köklü biyosinozlar üzerinde hareket ederek diğer mikroorganizmaların önünü açıyoruz.Örneğin antibiyotik kullanımı, bu ilaçlara karşı direnç kazanmış stafilokokların neden olduğu hastalıklarda o kadar önemli bir artışa yol açmıştır. neden oldukları hastalıklara mecazi olarak " günümüzün vebası " dendiğini .

doğumunun ilk saatlerinden itibaren , Staphylococcus aureus genellikle burun ve boğazın mukoza zarlarına yerleşir. Ve doğumhaneden taburcu olana kadar taşıyıcı olan yenidoğanların sayısı yüzde 60 ila 90'dır. Doğru, yaşla birlikte küçülürler , ancak bazı insanlarda stafilokoklar oldukça sıkı bir şekilde "kök salmaktadır". Taşıyıcı olmak henüz bir hastalık değil elbette ama her an patlayabilecek dolu bir silaha benzetilebilir . Bir tetikleyici rolü

oynayabilecek birçok neden vardır . Son zamanlarda, toksik enterokolit, pnömoni, konjonktivit ve hatta sepsisli yenidoğan vakaları daha sık hale geldi. Ve anneler giderek daha fazla mastitisten muzdarip .

listesi uzundur. Nazofarenksin sakinleri olan stafilokoklar bademcik iltihabı, orta kulak iltihabı, sinüzit, solunum yolu enfeksiyonları, zatürree, cerahatli plörezi ve akciğer apselerine neden olabilir . Kardiyovasküler sistem, kan ve merkezi sinir sisteminin stafilokokal lezyonları çok tehlikelidir . Tek kelimeyle, Fransızların "Cherchet la femme" ("Bir kadın ara") sözünü başka bir deyişle , birçok farklı hastalık için şunu söyleyebilirsiniz: staphylococcus aureus'u arayın.

Stafilokokal enfeksiyon salgınları sadece doğum hastanelerinde değil, aynı zamanda cerrahi hastanelerde de meydana gelir . Bu, okuyucunun meşru bir şaşkınlığına neden olabilir - sonuçta, önceki bölümlerde, enfeksiyonların en sık sağlıklı koşulların hüküm sürdüğü yerlerde meydana geldiği konusunda titizlikle ilham aldı . Hastane duvarlarının kiremitli beyazlığı ise steril temizlikle ilişkilendirilir . Ancak sıradan anlamda ve bir mikrobiyoloğun bakış açısından saflık hiçbir şekilde özdeş bir kavram değildir. Ayrıca hastane yatağında yatan kişilerin vücutları daha önce geçirilmiş bir hastalık, yaralanma, ameliyat , doğum nedeniyle zayıflar ve bu da enfeksiyon gelişimini kolaylaştırır. Var olma mücadelesindeki acımasız seçimin bir sonucu olarak , çoklu ilaca dirençli stafilokok suşları tıbbi hastanelerde ortaya çıktı. Ve onlara karşı güçsüz olan antibiyotikler, stafilokoklarla rekabet eden mikroorganizmaları ortadan kaldırarak ... onların savunucuları gibi hareket ettiler.

Hastane enfeksiyonu ile nasıl baş edilir? Birçok doktora göre geleneksel yol - nazofarenksin sanitasyonu, daha da büyük bir çıkmaza yol açtı: antibiyotik almak, dirençli stafilokok sayısını artırdı. Uzun süreli kullanımda çoğu antiseptik, mukoza zarlarını olumsuz etkiledi ve kısa süreli kullanımda pratik olarak yardımcı olmadılar. Patojenik florayı zorlayacakları umuduyla burun mukozasını zayıf virulent suşlarla doldurmaya çalıştılar, ancak sonuç tam tersi oldu: zararsız stafilokoklar belirgin agresif özellikler

kazandı. Sadece hastaların katı izolasyonunun, spesifik tedavinin ve asepsi ve antisepsi kurallarına sıkı sıkıya bağlılığın gerekli olduğu ortaya çıktı.²⁸ insidansını azaltacak ve nozokomiyal enfeksiyonun bulaşmasını durduracaktır.

Birçok insanın zihnindeki "mikrop", "bakteri" kavramları, "patojenik" kelimesiyle güçlü bir şekilde ilişkilendirilir. Ancak öyle değil. Yaşamın küçük parçacıkları, biyosferin yaratılması ve korunmasına ilişkin hemen hemen tüm süreçlerde yer alır. Görünmez dünya nüfuz ettikçe bilim adamlarının bunlara olan ilgisi azalmaz, aksine artar.

Bakteriler, uzun yıllardır genetik araştırmalar için ana deneysel materyal olmuştur. Bu çok uygun bir nesnedir, çünkü birçok neslin hayatı araştırmacının gözleri önünde kısa sürede geçer. Genetik mühendisliği, mikrobiyal popülasyonlara doğal işlevleriyle ilgili olmayan "emirler" vermenizi sağlar. Örneğin, Kuran'ın Hintli bilim adamı, bir maya genini sentezleyen ve onu E. coli'ye sokan ve bu gende kodlanan tirozin tRNA'nın üretimi için onu minyatür bir fabrikaya dönüştüren ilk kişiydi. California Üniversitesi'nden bir grup bilim insanı, büyüme hormonu somatostatini üretmek için bir bakteri hücresi elde etmeyi başardı.

Elde edilen başarılar bilim meraklılarına ilham veriyor ve yakın gelecekte tıp için faydalı suşların inşa edilmesinin mümkün olacağı konusunda umut veriyor. Bununla birlikte, genetik mühendisliği alanındaki çalışmaların genişletilmesi tehlikeli sonuçlara yol açabilir. Bu tür genetik materyal doğal ortama girerek öngörülemeyen epidemiyolojik sonuçlara neden olabilir. Bu korkuların gerçekliği yeterince büyüktür. Bu, ilaca dirençli bakterilerin yalnızca insanlar tarafından kontrolsüz yüksek doz antibiyotik kullanımı nedeniyle değil, aynı zamanda mikrodozlarının hayvan yemine dahil edilmesi nedeniyle ortaya çıkmasıyla da kanıtlanmaktadır.

²⁸ **Asepsis** , ameliyatlar, pansumanlar, tıbbi ve teşhis prosedürleri sırasında mikroorganizmaların yaraya, vücut boşluğuna girmesini önlemeyi amaçlayan önleyici bir önlemdir. **Antiseptikler** - yaradaki veya bir bütün olarak vücuttaki mikroorganizmaların yok edilmesini amaçlayan terapötik ve önleyici tedbirler.

Bu fenomenin mekanizmaları nelerdir? İlaçlara dirençli hale gelen bakterilerde genetik bilginin ek kanallar yoluyla iletildiği ortaya çıktı: özel kromozom dışı oluşumlar - plazmitler aracılığıyla. İkincisi, konjugasyon - cinsel süreç yardımıyla hücreden hücreye iletilir. Özellikle düşmanla, bu durumda ilaçlarla görüştüğten sonra hızla yayıldılar.

1983'te iki ABD eyaleti, Minnesota ve Güney Dakota, gıda zehirlenmesi salgınları yaşadı. Hastalığın etken maddesi Salmonella Newport'tur . Tüm hastaların aynı plazmidleri içeren bakteri suşlarına sahip olduğu ve dolayısıyla ampisilin, karbanisilin ve tetrasiklin gibi güçlü antibiyotiklere dirençli olduğu bulundu. Büyük hayvan çiftliklerinde sığır yemine tetrasiklin eklendiği ortaya çıktı . Ve hastalıktan bir hafta önce, kurbanlar bu çiftliklerin dükkânlarından satın alınan şnitzelleri yediler . Bu vakada antibiyotiğe dirençli salmonella'nın kaynağı gıdaydı .

Öyleyse, belki de bilimin olanaklarından şüphe duyanlar , doğal süreçlere herhangi bir müdahalenin nihayetinde yarardan çok zarar getirdiğine inananlar haklı mı ? Ve uygarlığın armağanlarının ödülü bazen onların değerini aşılıyor mu? M. E. Saltykov-Shchedrin, "Yurtdışında" hicivli makalesinde , bu tür görüşlerin destekçilerini çok yakıcı bir şekilde alay etti : "Genel olarak , tıp bilimi geliştikçe hastalıkların ve ölüm oranlarının kendisinin de geliştiğini düşünüyorum . Ya da başka bir deyişle tıp bilimi hastalıkları yaygınlaştırıyor, halka açık hale getiriyor . Tıp bilimi emekleme çağındayken, hastalıklar tesadüfen insanın başına gelmiştir . Bazen midesiyle, bazen - öksürük, dişler, kafa ile " dövdü "; bazen - kan "sordu". Bir kişi tuzlu kvas içerse veya tam tersine iki kilo ıslatılmış armut yerse - mide "geçer", başın arkasına bir hardal sıvası koyun - baş "geçer", mavi şekerle yağ damlatır kağıt ve göğse yapıştırın veya gece için yıpranmış bir yün çorapla boynu sarın - öksürük "geçer"; Kan "fırlatır" - kan "sormayı" durdurur . Daha önemli durumlarda, örneğin su damlası, sarılık vb. , hamamböceği, tahta biti ve hatta çoğunlukla küçük kardeşlerin kafalarında yaşayan parazitleri yediler ... Doğru, vardı O zaman bile vebalar, ama yine de, Tanrı'nın isteği idi.

Ataerkil antik çağın destekçileri geçmişi idealize ediyor, bilimsel ve teknolojik ilerlemenin olumsuz sonuçlarını fazlasıyla abartıyor ve tartışılmaz başarılarını nesnel önkoşullarla, insan zihninin yaratıcı enerjisiyle değil, daha yüksek iradenin ifadesiyle açıklamaya çalışıyor. güçler, Tanrı'nın her şeye kadirliği. Bununla birlikte, ilahiyatçılar için böyle bir dünya görüşünü savunmak giderek daha zor hale geliyor. Ne de olsa, bir kişinin birçok ampirik gözlemi anlamasına, makro ve mikro dünyaların yasalarını bilmesine yardımcı olan, neden-sonuç ilişkilerinin bilimsel analiziydi. Ve bunun parlak kanıtı, Sovyet bilim adamlarının salgın hastalıklarla mücadeledeki yeni başarılarıdır.

Mikroplar ve virüsler kurnaz ve sinsidir - sürekli "yüzlerini" değiştirirler. Bu, en yaygın hastalık olan grip örneğinde çok net bir şekilde görülmektedir. Bir türe karşı etkili bir aşı oluşturmak için zamanları olmayacak, çünkü yenisi saldırıda ve karşısında güçsüz. Yine de hastalığı alt etmenin mümkün olduğu ortaya çıktı.²⁹ Bunu yapmak için, bir aşı tasarlama ilkesini değiştirmek gerekiyordu. İnfluenza virüsü nasıl değişirse değişsin, protein kabuğunun küçük bir kısmının her zaman sabit kaldığı ortaya çıktı. Kendi başına bir immünojen olmamasına rağmen, SSCB Sağlık Bakanlığı İmmünoloji Enstitüsü çalışanları tarafından aşı oluşturulurken kullanılmıştır. Ve lenfositleri, zarın tam olarak değişmeyen kısmına saldıran antikorlar üretmeye zorlamak için, onu, lenfositlerin aktif olarak yanıt verdiği böyle bir maddenin bir molekülüne "dirmek" gerekiyordu. Yeni bir evrensel aşı şu anda klinik deneylerden geçiyor.

Her gün bilimsel laboratuvarlardan yeni mesajlar getiriyor. Son zamanlarda, SSCB Tıp Bilimleri Akademisi Akademisyeni V. D. Belyakov, epidemiyolojik süveyansta yeni bir yönden bahsetti.³⁰ Bugün epidemiyologlar, yollarına güvenilir bir engel koymak için salgınların öncülerini önceden belirleme görevini üstlendiler . Önleme, V. D. Belyakov tarafından formüle edilen parazitik sistemlerin kendi kendini düzenleme hipotezine dayanıyordu , bu sayede onlara içeriden bakmanın mümkün olması sayesinde .

²⁹Grip yenilebilir mi? - Doğru, 1985, 12 Aralık.

³⁰Uyuyan mikroplara bakın. - Tıp gazetesi, 1986, 7 Şubat.

Herhangi bir parazitik sistemin durumunda farklı fazların ayırt edilebileceği ortaya çıktı . Salgın refah dönemi, rezervasyon aşamasına karşılık gelir . Hastalığın etken maddesi şu anda "uyuyor" . Salgın dönüşüm aşamasında , kollektif bağışıklığın azalmasıyla yakından ilişkili olan uyanışı meydana gelir . Uyanmış patojen saldırıya geçer, ilk hastalık vakaları ortaya çıkar. Patojenlerin güçleri her yeni kurbanla birlikte büyür . Bir salgın yayılma aşaması gelir ve bunun yerini daha sonra bir rezervasyon aşaması alır - yeni bir kış uykusuna hazırlık .

Modern bir gözetleme hizmeti , yaklaşan bir tehlikenin zamanını , görünmez bir düşmanın harekete geçtiği bölgeyi ve risk kolektifini doğru bir şekilde belirleme gibi zor bir görevi çözmelidir . Ardından özel immünolojik ve bakteriyolojik çalışmaların sırası gelir . Gerçek şu ki, uyanan mikroplar, hastalıkların başlamasından çok önce izler bırakır . Sözde moleküler problemlerin yardımıyla mikropların ve virüslerin tam durumunu belirlemek mümkündür .

parazitik sistemlerin aktivasyonuna katkıda bulunan tüm faktörleri hesaba katmak gerekir . Ve birçoğu var . Sovyet araştırmacısı A. L. Chizhevsky'nin salgın hastalıkların güneş aktivitesine bağımlılığı hakkındaki bilimsel teorisi , bazılarının anlaşılmasına yardımcı olur .³¹ Kısaca özünü açıklayalım . Dünyanın manyetik alanındaki değişiklikler, güneş aktivitesindeki değişikliklerle ilişkilidir . Ve mikroplar ve virüsler onlara karşı çok hassas , etkileri altında virülanslarını , yani patojenik özelliklerini, üreme hızlarını ve bir dizi diğer epidemiyolojik olarak önemli özellikleri değiştirir. İnsan vücudunun enfeksiyonlara karşı direnci de farklı şekillerde aynı değildir . Güneş aktivitesi dönemleri . Hidrometeorolojik faktörlerin aracılık ettiği başka bir etki yolu daha vardır . Doğada her şey birbiriyle bağlantılıdır. İklim koşullarındaki keskin bir değişiklik, bitki örtüsünün doğasını değiştirir . Bu, hayvanların göçünü gerektirir, epizootiklere katkıda bulunur ve zooantroponozlarla insan enfeksiyonu olasılığını artırır. Tabii ki, doğanın tüm sırları henüz

³¹Bununla ilgili daha fazla bilgi için bakınız: *Chizhevsky A. L. Güneş fırtınalarının karasal yankısı. M., 1976; Chizhevsky A. L., Shishina Yu G. Güneşin ritminde. M., 1969; Yagodinsky VN Salgın sürecinin dinamikleri. M., 1977.*

özölmedi. Birçok keşif hala kanatlarda bekliyor. Hastalıkları yenmek için farklı ölkelerden bilim adamlarının çabalarını birleştirmek çok önemlidir . Bilim insanlığa hizmet etmelidir .

Pandora'nın kutusu anahtarı

Eski Ahit'te, çeşitli günahların cezası olarak, şu veya bu insanlara bir salgın hastalık getirme tehdidi defalarca görünür : "Ve sana intikamcı bir kılıç getireceğim ... ve sana veba göndereceğim."; "Kudüs'ü kılıçla, kıtlıkla ve vebayla cezalandırdığım gibi, Mısır'da yaşayanları da cezalandıracağım."

Zaten o uzak zamanlarda, insanlar bulaşıcı hastalıkların patojenleri hakkında hiçbir şey bilmediklerinde , birbirlerinden "veba" nın kasıtlı olarak bulaştığından ve yayıldığından şüpheleniyorlardı . Herhangi bir salgına, yalnızca hastalıklar nedeniyle değil, aynı zamanda hayali kuyu zehirleyicilere , büyücölere ve büyücölere yönelik misillemelerin bir sonucu olarak da insan kayıpları eşlik etti . Okuyucu, önceki bölümlerde bu tür örneklerle karşılaşmıştır . Henüz emekleme döneminde, bulaşıcı hastalıkları düşmanlara karşı bir müttefik olarak kullanma girişimlerinin gerçekleştiği söylenmelidir . MÖ 264-146 döneminde . e. köle sahibi Roma ile Kartaca arasında Batı Akdeniz için Pön adıyla tarihe geçen savaşlar vardı. Roma birlikleri, savunucuları kararlı bir şekilde direnen Kartaca'yı kuşattı. şehri ele geçirmek mümkün olmayacak gibiydi. Ve sonra Romalılar kuşatılmış Kartaca'ya veba cesetleri atmaya başladı. Savaşta elde edemedikleri zafer kurnazlıkla kazanıldı. XIV yüzyıl. Tatar birlikleri, Ceneviz kalesi Kafu'yu (bugünkü Feodosia) kuşattı. Kuşatma birkaç yıl sürdü ve bu arada askerler ölümcöl bir hastalıktan ölmeye başladı çünkü kampta tamamen sağlıksız koşullar hüküm sürüyordu. Ve tıpkı bir zamanlar Romalılar gibi, Tatarlar da vebadan ölenlerin cesetlerini fırlatma silahlarını uyarladıkları kaleye atmaya başladılar. Zafer bir

kez daha saldırganların yanındaydı.

İspanyol fatihlerin Amerika topraklarını sadece ateş ve kılıçla değil, aynı zamanda kurnazlıkla da fethettikleri bir versiyon var. Kızılderililere çiçek hastalarının kıyafetlerini vererek, yaklaşık üç milyon Kızılderilin ölümüne neden olan büyük bir salgına neden oldular.

18. yüzyılda meydana gelen, Kızılderilileri kasıtlı olarak çiçek hastalığına bulaştırma girişimini yayınladı . Nova Scotia valisi General Amherst, Fort Pitt kalesinin komutanı olan astı Albay Bouquet'ye şunları yazdı: “Asi Kızılderili kabileleri arasında çiçek hastalığını yaymayı deneyebilir misiniz? Bu vahşileri yok etmek için her yol kullanılmalı.” Albay, kirli projeyi hevesle üstlendi ve Hintli şeflere hediye olarak çiçek hastalığı hastanesinden battaniyeler verdi. Hediyelerin ödenmesi, şu anki Ohio eyaletinin topraklarında yaşayan Kızılderili kabileleri arasında şiddetli bir salgındı. Bu vakanın güvenilirliği, Amerikalı yazarlar E. V. Stern ve A. E. Stern'in "The Influence of Smallpox on the Fate of the American Indians" adlı kitabında doğrulanmıştır.

H. G. Wells'in "Çalınan Bacillus" öyküsünün içeriği, biyolojik silahların savaşta kullanılmasına yönelik korkunç planları önceden haber veriyor gibi görünüyor. Retoriğe ve kırmızı sözlere eğilimli olan bakteriyolog, laboratuvarına gelen ve anarşist olduğu ortaya çıkan bir ziyaretçiye hazırlıksız bir ders verir. Dinleyicisini etkilemek isteyen bakteriyolog, ona kolera vibrios kültürü içerdği iddia edilen bir test tüpü gösterir.

“Evet,” diyor, “kilit altında bir salgın var. Böyle bir test tüpünü kırmaya ve içindekileri bir içme suyu deposuna dökerek bu minik canlı parçacıklara şunu söylemeye değer: "Git, büyü ve çoğal, tankları doldur!" - ve ölüm, gizemli, fark edilmeyecek şekilde sürünen ölüm, hızlı ve korkunç, sefil ve işkence dolu, şehrin üzerine düşecek ve sağa ve sola biçmeye gidecek ... Basili sadece su kaynağına bırakın ve biz bloke etmeden önce yol ve tekrar yakalanırsa, tüm başkenti mahveder.

Misafir bu monologu dinledikten sonra eşinin bakteriyologu arayıp test tüpünü çalmasından yararlanarak laboratuvarından ayrıldı. Kaybı keşfeden bilim adamı, kaçıranın peşine düşer. Ayrıca, aksiyon dedektif türünde ortaya çıkıyor. Kaçıran yakalanır, ancak yanlışlıkla kırılan test tüpünden sıvının geri kalanını içmeyi başarır ve takipçisini meydan okuyan bir kahkahayla selamlar: "Yaşasın anarşi! Çok geç geldin dostum! Bu iksiri içtim. Kolera serbest!

çalınan test tüpünün hiç de tehlikeli olmayan, ancak enfekte test hayvanlarında , hatta tamamen maviye dönen bir serçede bile yalnızca mavi noktalara neden olan yeni bir bakteri türü içerdiği ortaya çıktı .

Yakında bakteri silahı gerçekten harekete geçti . Ancak bunu uygulayanlar anarşistler değil , Birinci Dünya Savaşı sırasında bilgiçlik taslayan Almanlardı . 1915'te Alman ajanları , Amerikan limanlarından Avrupa'daki Müttefik kuvvetlerine sevk edilen mikropları çiftlik hayvanlarına bulaştırdı . 1915'te Romanya'da bir bakteriyel sabotaj girişimi ortaya çıkarıldı. Savaş ilanından birkaç gün önce , diplomatik postayla birlikte Alman büyükelçiliğine üzerinde "Çok Gizli" yazan bir kutu geldi . Düşmanlıkların patlak vermesinden sonra, tüm diplomatik mülkler, henüz savaşa girmemiş olan ABD'nin diplomatik misyonuna devredildi . Ancak yerel polisin ısrarı üzerine kutu açıldı ve içinde sıvı bulunan ampuller bulundu . Anlaşıldığı üzere , ruam ve şarbon bakterileri içeriyorlardı . Alman ajanları İtalya'da kolera salgını çıkarmaya çalıştı . Ve Amerika Birleşik Devletleri'nde, savaşa girmelerinden sonra , tetanoz basili sporları içeren bir yamanın kullanılmasından sonra gelişen bir tetanoz vakaları dalgası süpürüldü . Yama, Avrupa'dan Amerika'ya getirildi . Görünüşe göre A. I. Kuprin, biyolojik ajanları askeri amaçlar için kullanma girişimlerinin oldukça iyi farkındaydı. 1919'da yayınlanan "Son Şövalye" kısa öyküsünün kahramanının ağzından , gelecekteki emperyalist savaşların uğursuz doğasını anlatıyor : kadınları ve çocukları esirgemeyecek ve yenilenlerin yas tutacak bir göz bile bırakmayacak zulüm kederi ... Sınırsız düşman bölgeleri tamamen veba, kolera, tetanoz, ruam ile enfekte olduğunda. Yıllarca savaş beklentisiyle, düşman bir devletin yetenekli bakteriyologları

tarafından yetiştirilen ve ekilen bakteriler.

1925 yılında Cenevre'de kırk sekiz devletin temsilcileri "Boğucu, Zehirli ve Diğer Benzeri Gazlar ile Bakteriyolojik Maddelerin Savaşlarda Kullanılmasının Yasaklanmasına Dair Protokol"ü imzaladılar. Buna rağmen, bakteriyolojik savaş olasılıkları sorusu Batı basınında canlı bir şekilde tartışıldı. Ve Japon emperyalistleri akıl yürütmeyi değil, harekete geçmeyi tercih ettiler ve eylemleri katı bir gizlilik içinde tutuldu.

1935-1936'da işgal altındaki Mançurya topraklarında İmparator Hirohito'nun emriyle kuruldu . Bunlardan birinin başında ünlü Japon bakteriyolog General Ishii Shiro, diğerinin başında ise veteriner General Wakamatsu vardı. Dünya, Kwantung Ordusu'nun Sovyet birlikleri tarafından yenilgiye uğratılmasından sonra bilgili cellatlar tarafından işlenen suçları öğrendi. General Ishii liderliğindeki Müfreze 731, sekiz bölümden oluşuyordu. Birinci bölümün çalışanları veba, kolera, şarbon, tifo ve diğer eşit derecede tehlikeli hastalıkların mikroplarını yetiştirdiler. Mikropların patojenitesinin testi fareler veya tavşanlar üzerinde değil, gizli bir hapishanenin mahkumları üzerinde yapıldı - sonuçta mikroplar, terapötik ve profilaktik aşılardan hazırlanması için değil, onların yardımıyla toplu hastalıklara neden olmak için tasarlandı. İkinci departman çalışanları, otomatik kalemler ve bastonlardan mermilere ve hava bombalarına kadar bakteriyolojik sabotaj için çeşitli cihazlar tasarladı. Sadece dörtte biri bir ay içinde 300 kilogram veba bakterisi, 900 kilogram tifo bakterisi, yaklaşık 600 kilogram şarbon bakterisi, 1000 kilogram kolera bakterisi, 900 kilogram paratifoid bakteri üretebiliyordu.

Bakteriyolojik silahların pratik kullanımına yönelik ilk girişim, 1940 yılında General Ishii'nin kişisel gözetimi altında gerçekleşti. Çin'in Ningbo şehrine Japonlar, veba taşıyıcıları olan pirelerle doldurulmuş bombalar attı. Ve kara ölüm, şehrin sivil nüfusunun önemli bir bölümünü yok etmekte gecikmedi. 1942'de yüzlerce Çinli savaş esiri tifüs hastalığına yakalandı ve kamplardan salıverildi.

Kwantung Ordusunu yenen Sovyet birlikleri, milyonlarca insanı kaçınılmaz ölümden kurtardı. Japonların bakteriyolojik silahların

toplu kullanımına geçmek için zamanları yoktu. Laboratuvarın ekipmanı acilen imha edildi, ancak suç faaliyetinin izlerini tamamen gizleyemediler . Nazi Almanyası da bakteriyolojik savaşa hazırlanıyordu . Bu konudaki yetki , yardımcısı Alman doktorların şefi Profesör Blome olan Göring'e verildi . Poznan yakınlarında açılan bakteriyoloji enstitüsünde ölümcül hastalıkların patojenleri ve bitki zararlıları yetiştirildi. Ancak, Sovyet Ordusunun hızlı ilerlemesi , Profesör Blome'u yandaşlarıyla birlikte kaçmaya zorladı . Yine de, Almanya'da suç deneylerine devam etmeyi umarak yanına bir veba bakteri kültürü aldı . Alman toplama kamplarında , savaş esirleri üzerinde deneyler savaşın son günlerine kadar devam etti : onlara tifüs , şarbon , sıtma, dizanteri, tüberküloz bulaştı ve ardından üzerlerinde yeni ilaçlar denendi . Nitekim biyolojik savaş söz konusu olduğunda kendi güvenliğimizi sağlamak gerekiyordu .

Silah sesleri çınladı . İnsanlar huzurlu işlerine geri döndüler . Görünüşe göre savaşın dehşeti geçmişte kaldı . Ancak beyaz önlüklü cellatlar taraftar buldu.

26 Ocak 1948'de, bir adam Tokyo'nun varoşlarındaki bir bankaya kapanmadan hemen önce girdi ve çalışanlara kendisini sıhhi hizmet çalışanı olarak tanıttı . Bölgede bir dizanteri odağının bulunduğunu ve Amerikan işgal yetkililerinin kendisine bir salgını önlemek için hastalığı önleme talimatı verdiğini söyledi . Ardından iki şişe ilaç çıkardı ve sözde aşıya geçti . Birkaç dakika sonra, odada on iki ceset ve durumu ağır üç kişi bulundu . Fail , tüm banka parasını alarak engellenmeden kaçtı .

Katilin aranması, savaş sırasında güçlü zehirler yaratmak için çalışmaların yürütüldüğü gizli bir kimya laboratuvarına yol açtı . Laboratuvar, General Ishii liderliğindeki aynı "Müfreze 731" e bağlıydı . İşte bu nedenle gerçek suçlu serbest kaldı ve masum biri hapse atıldı. İşgalci yetkililer , bu tür değerli personelin gelecekte faydalı olabileceğine inanarak Ishii müfrezesini dikkatle korudular . Ve 1949'da Habarovsk'ta biyolojik savaş başlatmaktan suçlu Japon askeri personeli davasında bir duruşma yapıldığında , ana suçlular rıhtımda değildi , Amerikalı arkadaşlar tarafından güvenli bir şekilde

saklandılar . Adaletten kaçan generaller Ishii, Wakamatsu ve Kitano, biyolojik savaşta deneyimlerini orada uygulamak için 1951 kışında Kore'ye geldi . Yine veba, kolera, dizanteri, şarbon - bu sefer ölümcül bulaşıcı hastalık Amerikan uçaklarından atıldı .

Bakteriyolojik savaşın tüm insanlık için oluşturduğu tehlikeyi göz önünde bulunduran birçok ülkenin hükümetleri ve bilim adamları , saldırganların canice eylemlerini protesto etti . Haziran 1952'de seçkin bilim adamlarından oluşan uluslararası bir komisyon kuruldu. Bunlar arasında Stockholm'deki Hastane Yönetimi Merkezi Klinik Laboratuvarı müdürü Dr. Andrea Andreev (İsveç), Grignen'deki Ulusal Tarım Enstitüsü Hayvan Fizyolojisi Laboratuvarı başkanı Jacques Malter (Fransa), biyokimya profesörü Jacques Malter (Fransa) vardı. Cambridge Üniversitesi'nde Joseph Needham (İngiltere) ve Bologna Üniversitesi'nde anatomi profesörü Dr. Oliviero Olivo (İtalya), Parazitoloji Profesörü Dr. Samuel B. Pessoa (Brezilya), Bakteriyoloji Profesörü , Yardımcısı -SSCB Tıp Bilimleri Akademisi Başkanı N. N. Zhukov- Habarovsk davasında baş tıp uzmanı olan Verezhnikov . Komisyon iki aydan fazla çalıştı , görgü tanıklarıyla görüştü, bombaları, kapları ve bakteri yaymak için diğer cihazları inceledi, hayvanlar üzerinde deneyler yaptı, Çin ve Kore'deki epidemiyolojik durumu inceledi . Soruşturma tutanakları, tüm dünya halklarına bilimin kazanımlarının insanlığı yok etmek için kullanılmasına izin verilmemesi çağrısıyla sona erdi .

1972'de biyolojik savaş yasaklayan uluslararası bir anlaşma imzalandı . Bununla birlikte , bir dizi emperyalist devlette bu alandaki çalışmalar yoğun bir şekilde yürütülmektedir . Biyolojideki başarılar sadece bilimsel konular açısından değil, askeri amaçlar için kullanılma olasılıkları açısından da değerlendirilir . Yabancı uzmanlar , nispeten az gelişmiş bir ekonomiye sahip ülkelerin bile mikrobiyolojinin başarılarını kullanarak güçlü biyolojik silahlar elde edebileceğini belirtiyor. Bir uçak yardımıyla iki bin kilometre kareye kadar bir alana bulaşmanın mümkün olduğu tespit edildi . Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan saha deneyleri, bir gemiden 150 kilometre uzağa püskürtülen bir aerosolün , 55.000 mil kare üzerinde taşınan bulutlar oluşturduğunu göstermiştir . 500 litre süspansiyon

püskürtülürse, belirtilen bölgedeki her bir kişi , iç mekanlara bile nüfuz eden, solunan hava ile 15.000 ila 15.000 partikül alacaktır . Ve deneylerde zararsız bakteri ve ışık veren maddeler kullanılmasına rağmen amaçları şüphesizdir .

SSCB Tıp Bilimleri Akademisi akademisyeni O. V. Baroyan şunları yazdı: “ Bugün dünyadaki herhangi bir kalifiye epidemiyoloğa, yani doğal olarak gelişen özellikle tehlikeli enfeksiyonların salgınlarının yıkıcı gücünü görmüş birine bir soru sorarsak , insanlar veya onların toksinleri için patojenik mikroorganizmaların yapay kullanımıyla birçok insan kurban olacaksa, o zaman herhangi bir dürüst bilim adamı, on milyon kişilik bir şehrin birkaç saat içinde sağlam bir mezarlığa dönüştürülebileceği cevabını verecektir . O. V. Baroyan, hem ülkemizde hem de yurtdışında özellikle tehlikeli enfeksiyonlarla mücadele için seferlere katıldı . Ve okuyucunun biyolojik silahların öldürücü gücünün ne kadar büyük olduğunu görselleştirmesi için böyle bir örnek veriyor . 5 milyon litrelik bir depodaki suyu zehirlmek için içine 500 gram Salmonella kültürü eklemek yeterlidir . Bu tür sulardan yarım bardaktan az 100 mililitre içen herkes ciddi bir hastalık ve sakatlık ile karşı karşıyadır . Sonuç olarak, nispeten küçük bir biyolojik silah dozundan 50 milyon insan zarar görebilir - bütün bir devlet! Bu kadar çok sayıda insanda benzer derecede zehirlenme elde etmek için 10 ton potasyum siyanür gerekir.³²

Kimyasal silahların zarar verme bölgesi 250'ye ve nükleer - 300 kilometreye ulaşırsa, biyolojik silahlar 100 bin kilometrekarelik bir alana hastalık ve ölüm ekebilir . Bu koşullar altında cephe ile arka arasındaki sınır ortadan kalkar ve savaş topyekun hale gelir .

kendisi de , eylemleriyle çevrenin doğal koşullarını ve dolayısıyla mikro ve makro organizmalar arasındaki yerleşik ilişkiyi keskin bir şekilde ihlal ederse , bir kişiye karşı biyolojik silahlar kullanabilir . Ve nükleer veya kimyasal silahların doğrudan etkisinden kurtulanlar, zayıflamış vücudun direnemeyeceği çok sayıda enfeksiyondan ölebilir veya ciddi şekilde acı çekebilir . Üstelik sadece koşulsuz olarak patojenik organizmalar saldırıya geçmeyecek . Doğada yaygın

³² Baroyan O. V. Geleneksel hastalıkların kaderi . M.1971.

olarak bulunan saprofitlerin bu koşullar altında agresif özellikler kazanmaları oldukça olasıdır . Ve ikincisinin dış ortamda uzun süre devam etme yeteneğini hesaba katarsak , tehlikenin sonraki nesilleri de tehdit edeceği ortaya çıkıyor.

Basında giderek daha fazla endişe verici haberler çıkıyor . Örneğin Literary Gazette , 1982'de Lahor'da bazı sivrisinek türlerinin ve sarıhumma taşıyan diğer böceklerin , Amerikan Saint-Louis ensefalitinin üremesi için yapılan deneylerin kamuoyuna duyurulduğunu bildirdi .

Son zamanlarda, Nikaragua'da bir ulusal alarm durumu ilan edildi . Kurbanları yaklaşık yarım milyon Nikaragualı olan şiddetli bir tropikal dang humması salgını burada patlak verdi . Hastalık ani ateş yükselmesi , şiddetli baş ağrısı, eklem ve kas ağrıları ile başlar. Motor aparatın yenilgisi , sanki kesinlikle zarif bir yürüyüş gibi bir gerginliğe neden olur (dolayısıyla hastalığın adı, çarpık "züppe " kelimesinden gelir). Hastalığın akut dönemi yaklaşık bir hafta sürer ancak iyileşmesi çok uzun sürer . Bir dizi koşul, özellikle de epifitozun eşlik eden salgını - pamuğun büyük yenilgisi , ABD tarafından biyolojik sabotaj hakkında düşünmemize izin veriyor .

Eski Yunanlılar, tüm hastalıkların merkezi olan Pandora'nın kutusu hakkında bir efsaneye sahipti . Tanrıça insanları cezalandırmak istediğinde kutuyu açıp hastalıkları vahşi doğaya saldı ve sonra tekrar içine saklayıp bir anahtarla kilitledi . Bugün insanlık birçok hastalık üzerinde gerçek bir güç kazanmıştır . Ancak Pandora'nın kutusunun anahtarı suçluların eline geçebilir. Bunun sonuçları ciddiden daha fazla olabilir .

Hekimlik dünyadaki en insancıl mesleklerden biridir . Hizmetçilerinin beyaz cüppeleri, ahlaki düşüncelerin ve özlere saflığı da dahil olmak üzere her zaman bir saflık sembolü olarak kalmalıdır . Gezegenimizin tüm ülkelerinden doktorlar, "2000 yılına kadar herkes için sağlık!" sloganını gerçekleştirmek için güçlerini birleştirmelidir . Ve şunu söylemeliyim ki, en zengin uluslararası işbirliği deneyimi tam da salgın hastalıklara karşı mücadelede birikmiştir .

18. yüzyılın sonundan itibaren , Uluslararası Karantina Konseyleri, Avrupa'dan Asya'ya giden ana stratejik yollar boyunca örgütlenmeye başladı : 1792'de Tanca'da, 1839'da Konstantinopolis'te , 1843'te İskenderiye'de ve 1867'de Tahran'da. Görevleri tek tip karantina kuralları geliştirmektir ve ayrıca enfeksiyonların bir ülkeden diğerine girişini engellemek zorundaydılar . Doğru, kolonilere ve pazarlara hakim olma rekabeti , karantina konseylerinin sıhhi işlevlerle değil, siyasi tartışmalarla meşgul olmasına yol açtı , çünkü farklı ülkelerin temsilcileri her şeyden önce ekonomik ve siyasi çıkarlarını savundu . Bununla birlikte, çabaları birleştirme ihtiyacı şimdiden aşikar hale geldi . 1853'ten beri uluslararası sağlık konferansları düzenleniyor .

İlk iki konferansın katılımcılarının da kendi aralarında anlaşamadıklarını söylemeliyim . Bunun nedeni büyük ölçüde bilim adamlarının değil, siyasi kaygıların yönlendirdiği diplomatların müzakere yuvarlak masasında bir araya gelmesiydi . Ancak bilim, salgın hastalıkların yayılmasının nedenlerini henüz birleşik bir konumdan açıklayamadı . Ancak Konstantinopolis'teki üçüncü konferansta tartışma siyasi ve ekonomik yollardan bilimsel alanlara kaydı. Konferansa katılan doktorlar iki özel görev belirlediler: kolera salgınlarının nedenlerine teorik bir gerekçe sunmak ve yayılma yollarını dikkate alarak bunlarla mücadele etmek için rasyonel önlemler geliştirmek . Ve yine farklı ülkelerin çıkarları çatıştı . Hindistan'daki kolera odakları ve Müslüman hacıların enfeksiyonun yayılmasındaki rolü etrafında pek çok tartışma çıktı - İngiltere mümkün olan her şekilde bunların önemini inkar etti ve karantinaları kaldırmaya çalıştı. 7 aylık çalışma boyunca tek bir görüşe varmak mümkün olmadı . Uluslararası Sağlık Sözleşmesi, yalnızca 1892'de 15 katılımcıdan 14'ü tarafından onaylandı .

Araçların hızlı gelişimi nedeniyle, dünyanın tüm bölgelerine yalnızca yolcu ve yük akışlarının artmadığı , aynı zamanda bir ülkeden diğerine enfeksiyon bulaştırma olasılığının da buna bağlı olarak önemli ölçüde arttığı zamanımızda , uluslararası işbirliği bulaşıcı ve paraziter hastalıklarla mücadele özellikle gerekli hale geldi . Dünya Sağlık Örgütü himayesinde yürütülmektedir . İkincisi, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce geliştirilen tüm sağlık sözleşmelerini birleşik

Uluslararası Sağlık Kuralları ile değiştirdi . Otomatikleştirilmiş bilgi hizmeti, herhangi bir ülkenin DSÖ gözetiminde hastalıkların yayılması hakkında hızlı bir şekilde doğru bilgi edinmesine olanak tanır . SSCB temsilcileri , DSÖ bünyesinde çok iş yapıyor.

Geçmiş salgınların ardından yolculuğumuzu bitirirken , ünlü Sovyet bilim adamı D.K.'nin sözlerini pratik olarak hatırlamakta fayda var, çünkü bu , sadece nüfusa verilen zararı gözlemlemek ve değerlendirmekle kalmayıp, aynı zamanda nüfusa verilen zararı da müdahale etmeye izin veriyor . zararlı bir faktörün eylemi , ölümcül alayını geciktirmek , genç nesiller için feci sonuçları önlemek , başka bir deyişle salgın hastalıklarla mücadele etmek .

On ikinci beş yıllık planda özel olarak dikkat edilecek olan hastalıkların önlenmesidir, yani önlenmesidir . Sosyal politikanın ana görevleri arasında , SBKP'nin 27. Kongresi , Sovyet halkının sağlığını iyileştirmeye yönelik önlemleri gösterdi . Bunlar arasında yalnızca tıp kurumları ağının daha da genişletilmesi, bakteriyel ve viral nitelikte olanlar da dahil olmak üzere birçok hastalığın tedavisi için daha etkili ilaçların geliştirilmesi ve üretilmesi değil , aynı zamanda nüfusun aktif hijyen eğitimi de yer alıyor. Emekçilerin bilimsel ve materyalist dünya görüşlerinin, dolayısıyla ateist inançlarının şekillenmesine yardımcı olacaktır .

İllüstrasyonlar

Bir ortaçağ doktorunun veba önleyici cübbesi . *Antik gravür.*

Bir veba bubosunun açılışı . *Antik gravür.*

Bir
veba

hastasının başucundaki doktor .

Antik gravür.

Epir'de veba.

Antik gravür.

Kasık bubosunu gösteren Saint Roch'u tasvir eden eski bir tablonun
bir parçası .

Başpiskopos Ambrosius'un Moskova'daki veba sırasında öldürülmesi.

Moskova'da veba isyanı. *Sanki öldürülen kalmā bir sūluboxa'ın*

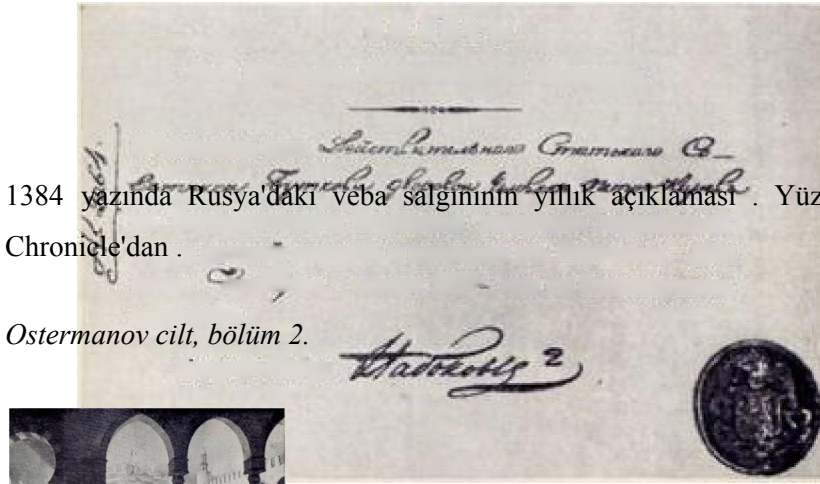

Тогоуѣ пашнѣицѣхъ и пашнѣицѣхъ : и
 полковъ и поповъ городѣхъ и поповъ
 и пашнѣицѣхъ : и поповъ и поповъ
 пашнѣицѣхъ и поповъ и поповъ
 и поповъ и поповъ и поповъ
 и поповъ и поповъ и поповъ
 и поповъ и поповъ и поповъ
 и поповъ и поповъ и поповъ

1384 yazında Rusya'daki veba salgınının yıllık açıklaması . Yüz Chronicle'dan .

Ostermanov cilt, bölüm 2.

Antoine Jean Gros, Yafa'daki veba hastanesinde Napolyon.

Louvre, Paris, Fransa'dan.

B H L

teşekkürler. HA¹ > JUV¹ Bu4hf/0' %Ltl4Γfl K' %pa lcr40' 44

C' %v* 10m tJh LCD

7fj' %gE %M± %/ > 1

si- BbuiriH-UJteium korivshi* 1/8M<φ*u3/8 f0f*!AWt(3/8c1/8
11/8-ιπ<ι AMΓn<w1/8 piryvi ■ vyartsos ■ i Clr*1 rfr*≡1/8 LYAH
1/8n<jt1 .-dLA √1/8* j Lu Mtc<m 1S3/' biiichvdmuchlyum
soalozhik'ta yıl.

1880'de Paris sokaklarında çiçek hastalığına karşı aşılar.

Gravür. Tıp Tarihi Enstitüsü, Zürih.

1831'de Novgorod'daki askerî yerleşimlerinde isyan. *Bu zamanın bir tablosundan.*

Kolera.

*Fransız ressam
Daumier'in
1840 _*

A. Rethel.

*Honore
çizimi.*

Kolera ilk

kez 183

Eski kö

Pasteur'ün karikatürleri.

Bir Fransız dergisinden.

Leonardo da Vinci. Cüzzamlıların başları.

eskizler

bakımı .

Antik gravür.

Hacılar bugün Ganj sularında .

Çiçek aşısı için hatıra madalyası . Doğu Almanya

Aşı ve Serum Enstitüsü .

